

Erdészeti és Faipari Híradó

XXVIII. évfolyam 1. szám
2018. március

Az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezetének Lapja

A tartalomból:

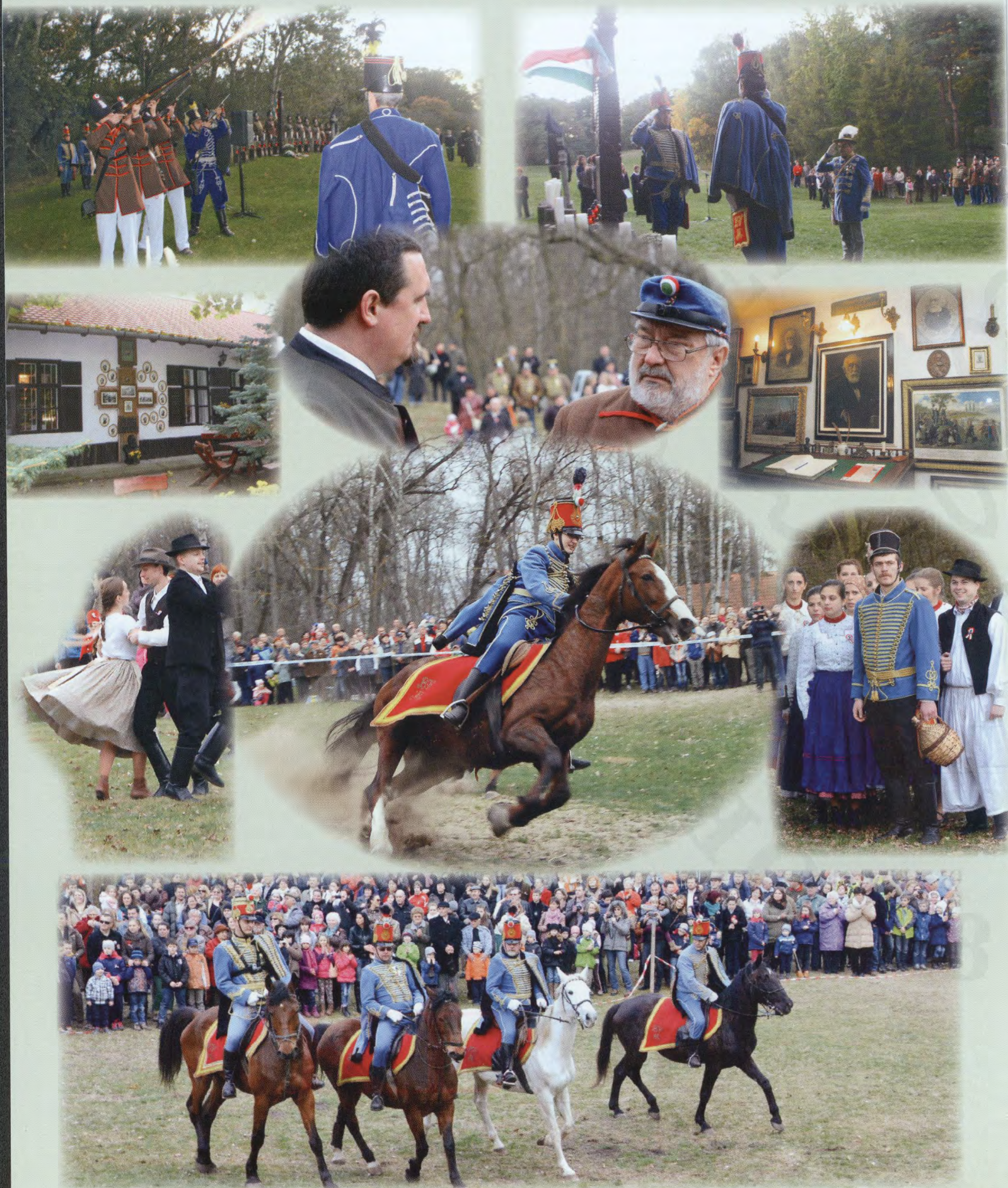
Ugron Ákos Gábor leltárja a négy évről
Fazekas Sándor miniszter az erdészetről
Fókuszban a Nébih Erdészeti Igazgatóság
Diána Szécsényben

Nagy-Bozsoky Péter osztályvezető, szakszervezeti elnök (b), Wisnovszky Károly igazgató (k), Czirok István igazgatóhelyettes (j)

Fotó: Zétényi Zoltán

170 évvel ezelőtt tört ki az 1848-as forradalom és szabadságharc

A fotók a korábbi évek emlékünnepein készültek a KEFAG Zrt. nyírierdei Szent Hubertus Parkerdejében (Szeverényi Ferenc és Zétényi Zoltán felvételei)
A megemlékezés a 20. oldalon olvasható.

Leltár az ágazatunk szakmai munkájáról

Közeledve az országgyűlési választásokhoz, leltárt készítettünk az elmúlt négy évről. Összegezve: ágazatunk munkája az elmúlt négy évben sikeres volt.

Az erdőtörvény módosítása megerősíti az állami erdők közérdekű szolgáltatásait, míg magánerdők esetében a gazdasági szempontokat. A törvénymódosítás hozzájárul ahhoz, hogy a 200 ezer hektárnyi rendezetlen, és a 400 ezer hektárnyi bizonytalan státuszú magánerdő jogi helyzetét rendezni lehessen. A törvénymódosítás után csökkent az erdőgazdálkodást terhelő bürokrácia, megszűntek az indokolatlan eljárási díjak.

Az állami erdőgazdaságokat több vizsgálat érintette az elmúlt években. Kezdvé a tulajdonosi átvizsgálástól, a NAV, az ÁSZ, valamint a KEHI is végzett vagy végez feltáró munkát. Az ÁSZ-vizsgálat után az erdészeti társaságok korrigálták a hiányosságokat. Az ÁSZ azon megállapítását, hogy a mérlegadatok hamisak, az erdészeti társaságok, a könyvvizsgálók és a szakma sem fogadta el, mert a vagyonkezelésbe vett erdő a vagyonkezelési szerződés szerint érték nélkül került átadásra, így az nulla értéken szerepelhet a mérlegekben. Az erdészeti társaságok a könyvekben szerepeltetik naturáliában a vagyonkezelt erdővagyon, a jelentési kötelezettségüknek a vagyonkezelő felé minden évben eleget tesznek. Nagyon fontos itt is megjegyeznünk, hogy az ÁSZ vizsgálata során összességében jogszerűnek ítélte az erdészeti társaságok működését. A KEHI-vizsgálat jelenleg is folyamatban van. Hat társaság esetében a KEHI megküldte a vizsgálati anyag tervezetét mind az érintett társaságok, mind a Földművelésügyi Minisztérium részére. A többi társaságnál folyó vizsgálatról információval nem rendelkezünk. Fontos, hogy a társaságok tevékenységére vonatkozó feljelentések megalapozatlanok voltak.

Az erdészeti társaságok közjóléti beruházásai bővültek. Míg a 2010. évben összesen 6, addig a 2017. évig bezárólag 221 közjóléti objektumot létesítettek vagy újítottak fel. A társaságok kiemelt figyelmet fordítanak a 13 erdei

vasút fejlesztésére is. Az erdészeti társaságok „A mi erdőnk” című folyóirata a szakmai ismeretekkel nem rendelkezők számára is olvasmányos ismeretanyagot közvetít az erdőkről. Mindezek mellett a társaságok saját rendezvényeiken, a helyi médiában, honlapjaikon és Facebook-oldalaikon is népszerűsítik erdőgazdálkodási tevékenységüket.

Az idei nyáron is folytatódó Erdei Vándortábor Program során több száz diák ismerkedhet meg erdeinkkel. Az egyes útvonalak működtetését és a kapcsolódó infrastruktúrát a helyi állami erdészeti társaságok biztosítják.

2016 februárjában aláírták a Nemzeti Fejlesztési Alap (NFA) és az erdészeti társaságok között a vagyonkezelési szerződéseket, amelyek rögzítik, hogy mely erdőterületeken folytatnak erdőgazdálkodást. Az erdészeti társaságok következő három évi stratégiai terveinek elkészítése 2018. őszére tehető.

Mindebből látható, hogy fontos szerepet szán a Kormányzat az állami erdőgazdasági társaságoknak az állami tulajdonú erdők kezelésében.

Magam részéről osztom azon felelős honfitársaim véleményét, hogy az állami erdők jó kezekben vannak, és az állami erdőgazdaságok jól látják el a rájuk bízott feladatokat, ezért a vizsgálatok tükrében legfeljebb szakmai irányítás terén számíthatunk a feladatok pontosítására, érdemi változtatásra a célcsoportnál nincs szükség.

A tulajdonosi joggyakorló a 2018. évi üzleti tervezés során lehetőséget biztosított 8,7 százalékos bőrtömeg-fejlesztésre, és bérfejlesztésre használható a kormányzat által biztosított járuléksökkentés 2,5 százalékos csökkenéséből származó megtakarítás. A társaságok gazdálkodási feltételei az eltérő természeti adottságok tekintetében soha sem lesznek kiegyenlíthetők. Eredménykiegynlítő támogatásokat az uniós versenyjogi szabályozások miatt nem biztosíthat az állam. További nehézséget jelent, hogy az állami erdészeti társaságok – elmentében a magán-erdőgazdálkodókkal – nem vehetnek részt több pályázaton.

A közmunkaprogram 2018 júniusáig tart. Az eddig közmunkaprogrammal lefedett munkafolyamatokat munkaerőpiaci lehetőségek figyelembevételével oldanak meg, ami az erdészeti társaságok költségeit növeli, illetve egyes szakmai munkafolyamatok átszervezése is szükségessé válhat.

Ugron Ákos Gábor
helyettes államtitkár

(A cikk bővebb változata olvasható a www.efdsz.hu oldalon.)

Tartalom

Fontosnak tartom, hogy kiálljak az erdészek mellett – Fazekas Sándor válaszolt.	2
Egy szervezet sorselemzése – Az erdészeti hatóságról hétszemszögből – A szakszervezetet is megtépzátza a közigazgatási átrendeződés – Nagy-Bozsoky Péter	4
Erdészeti hatóság változó szerepekben – Beszélgetés Wisnovszky Károly igazgatóval ...	5
Átszervezés és paradigmaváltás közepette áll a vártán Czírok István igazgatóhelyettes.	8
Fakereskedelmi lánc és jogszociológiai környezet – Beszélgetés dr. Nagy Dániel igazgatóhelyetessel	10
Az erdő belső összefüggéseit próbáljuk még jobban megismerni – Beszélgetés Kolozs László osztályvezetővel	12
Új kihívás a Földmegfigyelési Információs Rendszer – Szabó Szabolcs osztályvezető	13
Rendszergazdából adatgazda – Kis-Prumik Ágnes	13
Mezőgazdaságunk a nemzetközi élvonalhoz tartozik – A 36. AGROMASH EXPO – 2018.	14
Diana Szécsényben	16
Az EFDSZ évvizsgáló titkári ülése	18
170 éve tört ki a forradalom és szabadságharc – Rejtőzködő Magyarország.	20
Halálozás – Elhunyt Tollner György ..	20
FeHoVa 2018 – Biztos a magyar vadgazdálkodás jövője.	B3
Nébih – Erdészeti Igazgatóság.	B4

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI HÍRADÓ • XXVIII. évfolyam 1. szám • **Kiadja** az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete • 1146 Budapest, Thököly út 58–60. • Tel.: 331-4369 • Fax: 331-9455 • E-mail: 2016efdsz@gmail.com • **Szerkesztőbizottság:** Dudás Péter elnök, dr. Király Pál munkatárs, Nagy László munkatárs, Zétényi Zoltán főszerkesztő • **Címlapon:** Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes, az OMV elnöke (j) és Fazekas Sándor földművelésügyi miniszter (b) február 15-én, a FeHoVa megnyitása után. – Fotó: Zétényi Zoltán • **Nyomda:** Agroinform Kft. • Budapest, Angol u. 34. • Felelős vezető: Bolyki István ügyvezető igazgató • A lap negyedévenként jelenik meg • Hírlapárusi forgalomba nem kerül • Terjeszti az EFDSZ

'Fontosnak tartom, hogy kiálljak az erdészek mellett'

Dr. Fazekas Sándor miniszter válaszolt az Erdészeti és Faipari Híradó kérdéseire

ErFa Híradó – Az elmúlt ciklusban az agrárium sikerágazattá vált. Rekordszinten az export, a beruházások is nőttek, lépéseket tettek az informatika minél szélesebb körű alkalmazására. Az agrárágazaton belül – a többi alágazathoz képest – az erdészet hasonlóan sikeresnek tekinthető? Mely területeken kell/lehet előre lépni?

Fazekas Sándor – Igen, az erdészeti ágazat elmúlt évei sikeresnek tekinthetők. Megújult az erdészeti stratégia, ami nevesíti is, hogy a magyar erdő *nemzeti kincsünk*, a társadalmi, természetvédelmi és gazdasági érdekeket összehangoltan, hosszú távon teljesíteni képes, megújuló erőforrásunk. Ezt rögzíti az erdőtervény módosítása is, ami többek között az informatika területén megteremtette a lehetőségét az elektronikus ügyintézésnek is. A stratégia részeként tervezzük az ország fával borítottságának növelését, az élelmiszer-ellátás biztonságának veszélyeztetése nélkül. Mindez része a klímaváltozásra való felkészülésnek.

ErFa Hír – Milyen tanulságai lehetnek az ÁSZ-, illetve a KEHI-vizsgálatok tapasztalatainak?

F. S. – Az ÁSZ-vizsgálat összességében pozitívnak, jogszerűnek ítélte az erdészeti társaságok működését, gazdálkodását. A vizsgálat módszertana, a hiányosságok feltárása elősegítette a társaságok szabályszerű és átlátható működésének további javítását. A vizsgálat kézhezvétele után az erdészeti társaságok elkészítették az intézkedési tervüket, amelyeket az ÁSZ elfogadott. Az erdészeti társaságok az intézkedési terveknek megfelelően korrigálták a feltárt hiányosságokat.

A vagyonkezelésbe vett erdő a vagyonkezelési szerződés szerint nulla értéken szerepelhet a mérlegekben. Az erdészeti társaságok a könyveikben szerepeltetik a vagyonkezelésükben lévő erdővagyon, és a vagyonkezelőnek minden évben eleget tesznek jelentési kötelezettségüknek.

A KEHI 2015-ben kezdte meg a cégcsoport vizsgálatát. A vizsgálat jelenleg is folyamatban van. Hat társaság esetében a KEHI megküldte a vizsgálati anyag ter-

vezetet előzetes észrevételezésre mind az érintett társaságok, mind a Földművelésügyi Minisztérium részére. A többi társaság folyamatban lévő vizsgálatával kapcsolatos információval nem rendelkezünk. Bármiféle nyilatkozat, vélemény, intézkedés kiadása csak a lezárt vizsgálatok kézhezvétele után történhet.

ErFa Hír – Az állami erdészet két sikeres területét mindenki láthatja, a közjóléti fejlesztéseket, beruházásokat és a turizmus infrastrukturális támogatását. Ugyanakkor az erdőtelepítés a magánszektorban csaknem leállt. Mivel az állami erdészeti társaságoknak nincs szabad földterületük, nem tudnak erdőt telepíteni. Tervezik-e az állami erdőtelepítések elősegítését?

F. S. – A minisztérium egy országos szintű program kidolgozásába kezdett az erdészeti kutatás, oktatás, igazgatás szakembereivel együtt. Célunk az ország fával való borítottságának további növelése. Ez a Kaán Károly Program, amelybe a társ-tárcákat, az állami erdészeti társaságokat, az érdekelt ágazatokat, valamint az egész társadalmat bevonjuk.

ErFa Hír – A magángazdálkodóknak kifizetődőbb szántóföldi művelést folytatniuk, mint erdőt telepíteniük. Jelenleg hazánkban stagnál, de lehet, hogy csökken az erdőterület. A tervezett 27 százalékos erdősültség nehezen lesz megvalósítható. Tervezik-e az erdőtelepítési támogatás megújítását, hogy ismét növekedjék hazánk erdősültsége?

F. S. – Jelenleg a magánszektorban EU-s, vidékfejlesztési forrásokat lehet felhasználni erdőtelepítésre. A támogatások nemrég megújultak, ettől az erdőtelepí-

tési szándék növekedését várjuk. További növekedést, hosszú távon a már említett Kaán Károly Programtól várunk.

ErFa Hír – Az erdészeti társaságok természeti/történeti adottságaiból adódóan jelentős jövedelemkülönbségek alakultak ki az egyes cégek munkatársai között. Ez számos helyen már munkaerő-gondokat okoz. Ennek feloldására milyen elképzelések vannak?

F. S. – A 22 állami erdészeti társaság önálló jogi személy, az alaptevékenységen kívül eltérő tevékenységeket is végeznek. Az erdészeti társaságok tőkeereje, eszközvagyon, árbevétele, létszáma is eltérő. Stratégiai és éves üzleti tervüket adottságaik és a piaci környezet hatásait figyelembe véve, önállóan készítik el, a tulajdonosi irányelvek betartása mellett. A munkaerő megtartását segíti elő, hogy a tulajdonosi joggyakorló a 2018. évi üzleti tervezés során lehetőséget biztosított 8,7 százalékos bértömeg-fejlesztésre, továbbá bérfejlesztésre lehet használni a kormányzat által biztosított járulékcsökkentés 2,5 százalékpontos csökkenéséből származó megtakarítást. A társaságok béren kívüli juttatással is támogatják a dolgozókat. A javadalmazási, bérfejlesztési lehetőségeken belül az erdészeti társaságok saját teherbíró képességüknek megfelelően, a biztosított lehetőségek maximális kihasználása mellett terveznek 2018-ban.

A NEFAG Zrt. karcagi lombkoronasétány átadásán

A SEFAG Zrt. kaposvári Erdők Háza avatásán

ErFa Hír – A számos közjóléti objektum fenntartásának költségei a kisebb társaságoknak gondokat okozhatnak. Tervezik-e ennek központi kompenzációját?

F. S. – Figyelembe vesszük az egyes társaságok terhelhetőségét, de tudni kell, hogy a jogszabályi keretek nem adnak lehetőséget a közjóléti tevékenység – és a veszteség – finanszírozásának központi támogatására. A közjóléti tevékenység végzését segíti, hogy a tulajdonosi joggyakorló, vagyis a Földművelésügyi Minisztérium nem von el osztalékot az eredmény terhére.

ErFa Hír – A kétezres évek közepén a szocialista kormány által megosztott erdészeti igazgatás egységének helyreállítása szerepel-e a tárca (távlati) terveiben?

F. S. – Az erdészeti igazgatás jelenleg átalakulóban van. Egy atipikus igazgatási formáról beszélünk, ahol esetenként több megyében hatáskörrel rendelkező járási hivatalok járnak el. A rendszerrel szemben az állampolgár mindenhol ugyanolyan követelményekkel lép fel, és értelem-szerűen ugyanazon anyagi és szakmai keretrendszerrel kell, hogy találkozzon. Minden elismerésem azoké a kollégáké a járási hivataloknál, akik szakmájuk elkötelezett gyakorlói.

ErFa Hír – A megújult erdőtörvény milyen változásokat hoz magával a gazdálkodásban, a hatósági munkában, a természetvédelemmel kapcsolatban?

F. S. – Hazánk területének egyötödét borítja jelenleg erdő. Ennek a kétmillió hektár erdőnek több mint a fele őshonos fafajokból álló, magas természeti értékű erdő. Húsz százaléka védett természeti terület, negyven százaléka pedig a Natura 2000 hálózat része. Éppen ezért az erdők és az erdőgazdálkodás környezeti fenn-

tarthatóságának biztosítása Magyarországon kiemelt közérdek.

Az erdőtörvénynek minden időben az volt a feladata, hogy a tulajdonosi, gazdálkodói és közérdekek összehangolásával biztosítsa az erdők természeti értékének megőrzését, a gazdasági hasznához, valamint a közérdekű szolgáltatásához való fenntartható hozzáférést. A megújult erdőtörvény a gazdálkodás és a tulajdon korlátozására csak megalapozott módon, és minél kevesebb adminisztrációs teher mellett ad lehetőséget.

A törvénymódosítás megerősíti az állami erdők közérdekű szolgáltatásait, míg magánerdők esetében a szükséges és elégséges szintű elvárások teljesítése mellett a gazdasági szempontoknak biztosít nagyobb prioritást. A jogszabály-módosítás hozzájárul a magán erdőgazdálkodás megfelelő polgárjogi megalapozásához, hogy a 200 ezer hektárnyi rendezetlen, és a 400 ezer hektárnyi bizonytalan státuszú magánerdő jogi helyzetét a rendszerváltást követő negyed évszázad után végre

a helyenként és időszakosan tapasztalt hiányt úgy szüntessük meg, hogy a legálisan, jogszabályokat betartó erdőgazdálkodókat hozzuk helyzetbe úgy, hogy azok az illegális tűzifát piacra juttató korábbi szereplők helyébe lépjenek. A hiány megszüntetésében jelentős szerep hárul az állami erdészeti társaságokra, azonban a piacon nem csak ők vannak jelen a kínálati oldalon, a magánerdő-gazdálkodók aktivitása is elengedhetetlen. A tűzifapiacot befolyásoló döntéseket megalapozottan csak az EUTR-rendszerrel kapcsolatos tapasztalatok összegzése alapján lehet meghozni. Egyúttal a lakossági szemléletformálást, szemléletváltotatást is fontosnak tartom. Többek között ezt szolgálja a tűzifaeladáskor kötelező, a tűzifavásárlással kapcsolatos tájékoztató is. Nem mindegy, mikor veszik meg a tűzifát, ezáltal milyen a fűtőértéke, és az sem, hogy a vásárló valóban azt a mennyiséget kapja-e meg, amennyit kért. A tudatos tűzifavásárlás, az okos tűzifa-felhasználás a tűzifaszükségletek csökkenését eredményezi.

A 2018. évi FeHoVa megnyitóján

valóban rendezni lehessen. Kiemelt szempont az erdőgazdálkodást terhelő bürokrácia lehetséges leépítése, az indokolatlan eljárási díjak megszüntetése, valamint az e-ügyintézés és e-adatszolgáltatás mielőbbi bevezetése. A változtatás megteremti a lehetőségét annak, hogy az erdők a klímaváltozás hatásai mellett is meg tudják őrizni jó egészségi állapotukat, ezáltal hosszú távon betölthetik sokrétű védelmi, közjóléti és gazdasági funkcióikat.

ErFa Hír – Az EUTR bevezetésének kedvező hatása mellett – a kedvezőtlen mellékhatásként – kialakult tűzifahiány megoldására milyen intézkedéseket terveznek?

F. S. – Az EUTR bevezetése uniós kötelezettség volt. A feladat az, hogy

ErFa Hír – A rendszerváltás óta eltelt évtizedekben más kormányok alatt összesen nem járt erdészeti rendezvényen annyi alkalommal miniszter és államtitkár, mint az elmúlt ciklus idején. Várható, hogy ez a kitüntetett érdeklődés folytatódik a jövőben is?

F. S. – A minisztérium, mint az erdőgazdálkodás szakmai felügyelője, valamint a 22 állami erdészeti társaság tulajdonosi joggyakorlója, eddig is és a jövőben is figyelemmel kíséri az erdészeti társaságok tevékenységét, szakmai és gazdálkodási eredményeit. Személy szerint azt is fontosnak tartom, hogy ha támadják az erdészek munkáját, kiálljak mellettük.

Zétényi Z.

Egy szervezet sorselemzése

Az erdészeti hatóságról hét szemszögből

Nem csak a könyveknek, a szervezeteknek is megvan a maguk sorsa.

Egy intézmény sorsa jól követhető a székhelye térképi elhelyezkedése alapján is. Így van ez az erdészeti hatóság esetében is.

E sorok írója 1967-ben az Agrárpalota legfelső emeletén, egy belső, udvari szobában kezdte a pályafutását a Budapesti Erdőrendezőség dolgozójaként. De 1970-ben már a Széchenyi rakpartról távozott más pályára. Néhány év múlva a rendezőség újból költözött. Az utolsó találkozásom a szervezettel már a Széchenyi utcában volt, amely saját épület, igazi otthonnak tűnő

székhely volt. A látszat azonban megcsalt, felsőbb szempontok miatt föl kellett adni ezt a patinás, műemlék jellegű székházat, és ismét a minisztérium fogadta be háttérintézményét. Hogy aztán onnan is távoznia kelljen, a mai otthonba, a Frankel Leó utcai régi erdészeti épületbe. Ez a nevezetes hely egykor a MÁLLERD (Magyar Állami Erdőgazdasági Üzemek) központjának adott helyet. Itt bandáztak a meredek domboldalon a Fejes-fivérek, akik szintén a szervezetet erősítették felnttként. A Selmecen végzett édesapjuk – vitéz Fejes-Fejfarek József – volt a MÁLLERD igazgatóhelyettese. Később ez a szervezet is megszűnt, és a székházat az ERTI örökölte. A legújabb örökös pedig a Nébih Erdészeti Igazgatóság.

„A szakszervezetet is megtépázta a közigazgatási átrendeződés”

Nagy-Bozsoky Péterrel, az Erdővédelmi és Erdőfelügyeleti Koordinációs Osztály vezetőjével beszélgettünk, aki 2013-ban részesült miniszteri elismerésben az Erdészeti Szakigazgatási Rendszer moduljainak működtetése és az erdőtelepítések ellenőrzése terén kifejtett tevékenységéért.

Nagy-Bozsoky Péter négy éve az EFDSZ Erdészeti Igazgatás alapszervezetének az elnöke.

ErFa Hír – Mi az osztály feladata ebben a megváltozott struktúrában?

N. P. – 2017. január 1-jével megszűnt a korábbi szakmai irányító szerepünk. Azóta a Földművelésügyi Minisztériumnak segítünk ellátni azt. A járási hivatalok kapcsolata teljesen áttételes lett közöttünk. Jelenleg a hivatalos kapcsolattartási út két államtitkáron keresztül és a kormányhivatalokon keresztül vezet, mely nehezíti a közös munkát. Előfordulhat, hogy az eljárásrendben változás történik, vagy egy új adatot vesznek fel a szakrendszerbe. Ráadásul vannak néha olyan pikáns ese-

tek, amikor az értekezletre szóló meghívót a tárgynapot követően kapják kézhez a hivatalos úton a járási kollégák.

ErFa Hír – Ennek az osztálynak lett volna a feladata az erdők fegyveres szolgálattal való védelme...

N. P. – Részbem, a koordinációs feladatok ellátása mellett. Így három ilyen ember volt az országban, az osztályunk állománya – teszi hozzá a szakember. –

Időközben (2013-ban) az erdőtörvényt módosították és kikerült belőle az erdővédelmi szolgálat. Jelenleg már csak az osztály neve utal a korábbi szándékra, ami a Nébih SZMSZ-ének módosításakor onnan is kikerült.

ErFa Hír – Az osztály is részt vett az erdőtörvény módosításának nagy munkájában...

N. P. – Igen, a tavalyi évben főként ezzel foglalkoztunk, bár az esetek többségében nem sikerült az elképzeléseinket elfogadtatni a jogalkotóval. Most előre mindenki elég bizonytalanul mozog az új jogszabályi környezetben, ebben igyekszünk segíteni a járási kollégáknak. Továbbá az ügyfélszolgálati kérdések többsége is nálunk landol.

ErFa Hír – A megújult törvény jelent-e változást az osztály munkájában?

N. P. – A teljes jogszabályi környezet megváltozott, így minden eljárásrendet újra kell írni, valamint majd a szakrendszer is hozzá kellene igazítani az új eljárásrendhez. Ez olyan mértékű munka, amit nem tudunk egyik napról a másikra felszámolni. Hogy gyorsítsuk ezt a folyamatot, a közelmúltban két jogászt felvettünk.

ErFa Hír – Ehhez a munkához a két új jogász kolléga elegendő?

N. P. – Nem, de nem volt több szabad státusz. Nap mint nap igyekszünk a felszínen maradni. Mindig a legsürgesebb dolgokkal foglalkozunk, most a formanyomtatványokat és az útmutatót kellett cserélni. Ezután neki kell fogunk az eljárásrendek és a mintahatározatok kidolgozásának. Ráadásul a napokban indult a minisztériumban a második „rendelet hullám”, amelynek a kidolgozásában is számítanak ránk, így kevesebb erőforrás jut a többi dologra. A szakrendszer fejlesztésére egyáltalán nincs kapacitásunk, pedig a járási kollégáknak mihamarabb biztosítani kellene az eszközöket is, amivel dolgozhatnak, nem csak az eljárásrendeket.

ErFa Hír – Hogyan fogadták a járássoknál dolgozó kollégák az új jogszabályokat?

N. P. – Úgy érzékeljük, hogy egyelőre nem nagyon tudnak azonosulni ezzel a jogszabályi környezettel, mivel a gazdálkodási szabályokat föllazította, és ez nagy frusztrációt okoz számukra. Ettől várhatóan tovább nő a fluktuáció, ami eddig is jelentős volt.

ErFa Hír – Ezek a módosítások az adattár felépítésében is változásokat okoznak?

N. P. – Igen. A jelenlegi rendszer 2004 óta fut, tehát rászolgált a megújításra. Már a 2009. évi törvényt sem tudta mindenben követni, a mostanit egyáltalán nem. Pályáztunk egy új rendszer kialakítására, de nem sikerült, így egyelőre nem állnak rendelkezésre a források. Pedig szakrendszer nélkül a járáson sem tudnak megfelelő hatékonysággal dolgozni, valamint a közérdeket sem szolgáljuk, hiszen a szakrendszerből hozzánk fordulnak adat-szolgáltatásért, valamint az országos statisztikákat is mi adjuk a KSH számára.

ErFa Hír – A szakszervezet mennyire „képezte le” az utóbbi évek szervezeti változásait?

N. P. – A szakszervezetet is megtámasztotta a közelmúltban végbement nagy közigazgatási átrendeződés. Korábban a kisebb irodákban dolgozó szakszervezeti tagok a központhoz tartoztak, a nagyobbak saját alapszervezetet alkottak. Az átszervezés azzal is járt, hogy a járásnál sokan átléptek a MÉDOSZ-ba, mondván, ahol többen vannak, ott nagyobbak az érdekvédelem lehetőségei. Ezért nálunk

folyamatosan csökken – ettől függetlenül is – a taglétszám. A széttagozottság miatt nehéz közös programokat szervezni. A létszámcsökkenés miatt egy rossz spirálba kerültünk. A tagdíjból képezhető alap olyan kevés, ami nem teszi lehetővé rendezvények létrehozását vagy kisebb ajándékok megvételét. A nagy cégek alapszervei gond nélkül szervezhetnek tagjaiknak egy-egy kirándulást. Az alapszerveünk tevékenysége gyakorlatilag arra korlátozódik, hogy a tagságot (és a nem tagságát is) érintő változások, átszervezések alkalmával védjük az érdekeiket.

ErFa Hír – Az érdekvédelmi munka a legfontosabb...

N. P. – Igen, de én hiányolom a közösségi életet is!

ErFa Hír – Ez meglehetősen borúlátó helyzetkép. Milyen jövőkép vázolható? Mi lehet az előre menekülés iránya? Új tagok főlvétele?

N. P. – Igen, sajnos elég borúlátó. Egyelőre nem látom, mi lehetne a megoldás. Amikor az új kollégákat kérdezem a szakszervezeti tagságról, visszakérdeznek: mit kapok a pénzemért? Sajnos a mai fiataloknak ez a szemlélete. A tagdíjukért cserébe valami kézzelfoghatót akarnak kapni. **Z. Z.**

Erdészeti hatóság változó szerepekben

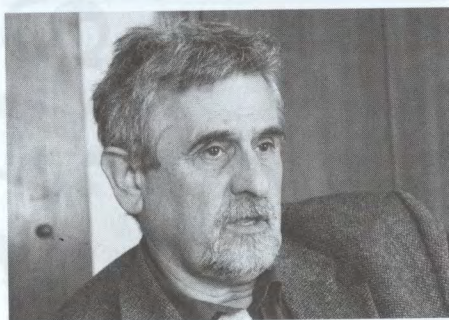
Beszélgetés Wisnovszky Károly igazgatóval

A „szolgálat” (könyv)kiadóként is működött az idők folyamán. Hol Bedő-térképet, hol Kaán Károly-életrajzot, hol Barthos Gyula vadásznaplóját jelentette meg, a legutóbb pedig a nevezetes „zöld könyvek” új sorozatának két kötetét.

ErFa Hír – Mi a gyakorlati hasznuk ezeknek a régen várt zöld könyveknek, melyeket az erdészek bibliájaként is emlegetnek?

Wisnovszky Károly – Nagyon hosszú ideje dolgozunk azért, hogy ezek a könyvek megszülessenek. Most, hogy fölgyorsultak az események a természetben is, nyakunkon a globális fölmelegedés, ezért úgy gondoltuk, hogy már a 21. század elején meg kell örökötenünk a jelenlegi magyarországi erdészeti kultúrát, az erdőgazdálkodást és az erdők állapotát.

ErFa Hír – Ha például az erdő funkcióinak sorrendjére gondolunk, az is megváltozott, korábban a gazdasági volt az első, ma ez az utolsó...

W. K. – Az elmúlt harminc év arról szólt, hogy az erdőgazdálkodó szakemberek szemléletét kissé átgyúrták. A természeti erőforrások védelme és a társadalmasított szolgáltatások felismerése nemcsak a szemléletben jelent meg, hanem a statisztikai adatokban is. Egyre több olyan erdőt jelöltünk ki, amelyekben a védelem vált elsődlegessé. De azért a gazdasági erdők jelentősége meghatározó.

ErFa Hír – Kívülről úgy látszik, hogy az erdészeti társadalom régóta védekező állásban van...

W. K. – Ez ugyan így néz ki, de valting állítom, hogy az erdészek közül azok, akik az ökológiai gazdálkodás hívei, nem

offenzívaként élték meg ezt, bár egyfajta kényszerként. Emlékezzünk, hogy két nagy hullámban levédtek a hazai erdők nagyon nagy részét. A természetvédelem 500 ezer hektárt, a Natura 2000 pedig 800 ezer hektárt. Ezeken a területeken megkövetelték a technológiaváltást. Ez úgy kezdődött, hogy a Parlament moratóriumot hirdetett a védett területekre, és az erdészeti társadalomnak kellett kitalálnia, hogy miként lehet gazdálkodni ezekben az erdőkben, hogy valamennyi funkciót szolgálják. A magam és a kollégáim életében az jelenti a sikert, hogy természetközeli eljárásokat vezettünk be, és fogadtattunk el. Adott volt a kemény természetvédelem, s ebben a helyzetben az erdészeti társadalom hozta a megoldást a szálalással, a szálalóvágással, olyan technológiákkal, amelyek megférnek az új szemlélettel is. Ezek erdészeti „találmányok”, melyekkel elődeink már korábban is kísérleteztek.

ErFa Hír – Hogyan tovább?

W. K. – Most a környezeti változások ránk kényszerítik az új módszereket. Ha azt akarjuk, hogy az erdeink megmaradjanak, két stratégia közül választhatunk:

még finomabb módszerekkel nyúlunk bele az állományokba, illetve jobban elválasztjuk az erdőt az ültetvényszerű állományoktól. Az őshonos állományú erdeinket átállítottuk természetes felújításra, ami óriási eredmény. Ehhez persze megfelelő körülményeket kell teremteni, mert ha a nagyvad túlszaporodik, akkor ezt a technológiát veszélyezteti, és mesterséges kiegészítéseket kell tenni.

ErFa Hír – Akkor merre van előre?

W. K. – Ezen még sokáig fogunk vitatkozni, mert az a statikus szemlélet nem jó, ha kimondjuk, ennyi szántó, annyi gyeper és amannyi erdő legyen. E téren a politikának kell majd döntést hoznia. Ha kimondták, hogy 27 százalékos erdősültség legyen Magyarországon, akkor még erdőt kell telepíteni. Az érdekek artikulálása mellett folyamatos alkura van szükség.

ErFa Hír – A magánerdő-gazdálkodók nem a természetvédelem érdekei szerint akarnak erdészkedni...

W. K. – Nekik is meg kell adni a lehetőséget, a teret, bár a konfliktusok napjainkban is megvannak, de szépen haladunk előre. Ezt az erdőtörvényt én gazdasági szemléletűnek tekintem, aminek a jelen társadalmi-politikai helyzetben van jogsúlya. Ugyanakkor a fenntartható fejlődésről, például a talajerő megőrzéséről az erdész nem mondhat le. Akkor sem, ha az erdőt kincsképző funkciója szerint időnként kivágjuk. Arra kell ügyelni, hogy csak annyit vágjunk, amennyit a természet károsítása nélkül lehet. Az utóbbi harminc évben két millió köbméter tűzifa-kitermelésről fölmentünk ötmillióra. A későbbiekben meg kell majd fontolnunk, hogy elégetés helyett minél tovább megkössük a szenet a fában.

ErFa Hír – Visszatérve a technológiai váltásra, hogyan foglalná össze az elmúlt évtizedek változásait?

W. K. – Arra büszkék lehetünk, hogy az ötvenes évekhez képest a magyar erdőgazdálkodásban a kilencvenes évekig dimenzionális változások következtek be. Mindez a Kaán Károly-i eszmékre épült: minél finomabban, minél kisebb bolygatással folytassuk az erdőgazdálkodást, ugyanakkor a megtermelt erőforrás se vesszen el. A kérdés az, hogy tudunk-e továbblépni a mostani megtorpanás után? Elfogadom a jelenlegi felfogást, mert figyelemmel kell lennünk azokra is, akik ötven év nyomorúság után végre hozzájutottak az erdővagyonukhoz, azok dolgozzanak és gazdagodjanak. Ugyanakkor ezt

nagyon árgus szemekkel kell ellenőrizni a szabályozó államnak, a tízmillió magyar állampolgár nevében.

ErFa Hír – Felelős politikusok mindig hangsúlyozzák, hogy a közjóléti funkciók ellátásához szükséges anyagi alapokat az erdő gazdasági funkciója teremti meg, többek között a védett erdőkben megnőtt fa kitermelésével...

W. K. – Én még továbbmegyek. Nemcsak arról van szó, hogy nem hagyjuk megrohadni a fát, hanem a kidolgozott eszközrendszerünkkel a védett területeken a rossz irányú ökológiai folyamatokba is bele kell nyúlunk. Mert előfordulhat, hogy átalakul és megszűnik az erdő.

Ha nem tartjuk zárva az állományt, ha nem segítjük a természetes felújulást, a felgyorsuló degradáció érdekében meg kell tennünk. A 21. század emberének a felelőssége, hogy a természetet az önműködő állapot felé terelje, és ne csak kihasználja. Nekünk van tudásunk ahhoz, hogy befolyásoljuk a természeti folyamatokat, extenzív módszerekkel. Sajnos nem ismert a társadalom előtt, hogy mindez nem napi történet, hanem hosszú távú folyamat. A környezeti állapot védelme érdekében most kell elindítani egy kormányprogramot, amit úgy hívnak, hogy Kaán Károly Program, amely nemcsak az erdősítésről, erdőtelepítésről, hanem a fásításról, az ipari célú erdőről, tehát minden zöldfelületi gazdálkodásról központosítottan, tudatosan, a rendelkezésre álló eszközökkel gondoskodna. Ez birtokpolitikai, támogatási, sőt közbiztonsági kérdés is.

ErFa Hír – Mekkora lehet ma a rendezetlen terület?

W. K. – Ez nem patika. A világon sehol nincs százszázalékos rendezettség,

mindenütt vannak rendezetlen területek. Tulajdonos nélküli jószág elvileg nincs. A tulajdonosok nyilvántartása, elérése az államnak nagyon sok pénzébe kerül. Jelenleg a magyar erdők mintegy tíz százaléka gazdátlan, nem folyik rajta gazdálkodás.

ErFa Hír – A „zöld könyvek” hasznosítását hogy képzeljük el? Ezt a napi munkában forgatják a kollégák, vagy csak időnként belepillantanak, hogy a felvétel idején ilyen volt a hazai erdőállomány?

W. K. – Ezeknek kettős szerepük van: egyrészt a folyamatos használat, másrészt megőrzi, rögzíti a jelenlegi állapotokat. Igyekezünk a szerzők közé a kollégák legszélesebb körét bevonni. Ez elsősorban a gyakorlatban dolgozó erdészek számára jelent kihívást és tanulási folyamatot.

ErFa Hír – Akkor ez egyfajta „önképzőkör” is...

W. K. – Képzőkör. De a kezdő kollégák számára tényleg egyfajta bibliaként is szolgál, mert ebből jól megismerhetik azt a területet, ahol majd dolgozniuk kell. A gyakorlati szakemberek számára is kézikönyvként szolgálhat. Remélhető, hogy a mai korszerű szemlélet elterjedését is segíti. Azt gondolom, hogy ez nagyon nagy szakmai és pedagógiai érték, hogy rávehettünk egy szakmát saját fejlődésének végiggondolására, hogy számat vessen azzal, amit csinál. Hasznos dolog időnként önvizsgálatot tartani, és belenézni a tükörbe, jól csinálom-e azt, amit teszek.

ErFa Hír – Hogyan osztották föl az országot a zöld könyvekhez?

W. K. – Négy nagy területre osztottuk. A legnagyobb az Alföld, ezen túl vagyunk, egy kisebb az Északi-középhegység. A következő két terület a Dunántúli-középhegység és a Kisalföld lesz. Az még nem dőlt el, hogy hány kötetbe szerkesztik. Már megkerestük az érintett erdőgazdaságokat, hogy bekapcsoljuk őket ebbe a kultúrmisszióba.

ErFa Hír – Hol tart a szolgálat, a hatóság történetének megírása? Ez a másik „biblia” a szakma identitásának alapvető összefoglalása lesz.

W. K. – Ez nagy gond számomra is. A három főlkért szerző – Barátossy Gábor, Halász Gábor és dr. Király Pál – az eredetileg tervezett terjedelmet jelentősen túllépte. Meg kell szerkeszteni, és drákói szigorral meg kell húzni a kéziratot. Egyelőre még nem találtunk pénzt a kiadásához.

ErFa Hír – Az erdőtörvény számos módosítása közül melyeket tartja a legfontosabbnak?

W. K. – Az igazgatás jó szándékú kritikával élt az elmúlt időszakban. Erénye az új szövegnek a rugalmasabb gazdálkodási lehetőség megteremtése. A korábbi törvényt mindenképpen cizellálni kellett.

ErFa Hír – Nem kevesek véleménye szerint a hatóság ellenében született a mostani törvény...

W. K. – Ez így nem igaz. Az előző erdőtörvény nagyon hatósági szemléletű, logikailag egységesen végrehajtható volt. A magántulajdon „felszabadítása” kevesebb munkát ad az igazgatásnak. Egy nyarasban azt mondani, hogy csak ekkor és ekkor vágathod le, nem helyes. Itt dinamikus alkalmazkodásra van szükség. Felül kellett vizsgálni, hogy van-e értelmük a korlátozásoknak. Egy védett területen lévő akácot miért kellene másként kezelni, mint a „normál” akácot? Akárcsak az ártéren növe nemesnyarast? Az ehhez hasonló korlátozások valóban a gazdasági haszon csökkenését okozták. Az egyszerűsítések sok mindent „felszabadítottak”, és a gazdálkodás számára ez jó.

ErFa Hír – Ezek szerint a hatóság nyertes vagy vesztes?

W. K. – A hatóság sem nem nyertes, sem nem vesztes, hanem kissé összezavarodott. A hatóság szolgál, akként, ahogy „parancsolnak”.

ErFa Hír – Most egy másik kottából kell játszani.

W. K. – Egy ismeretlen és nem teljesen végiggondolt kottából. Elég nehéz ki nem fejtett gondolatokhoz eljárásrendet írni. Ezért nem irigylem most a jogalkotót. Megvolt az „ötletbörze”, de hogy miként lehet végrehajtani, az most fog kiderülni. Azt gondolom, hogy nem lett egyszerűbb és hatékonyabb sem. Most egy tanulási folyamat következik, amelyben nagyon rugalmasan kell eljárni. A hatósági eszközrendszerünk nem egészen kristálytiszt. Egyelőre úgy tűnik, hogy többet veszítettünk a hatékonyságban, mint amennyit nyertünk a változtatásokkal: a csereerdősítés megszüntetése, az erdőművelési ág megváltoztatását megkönnyítették, a talált erdőket szabad rendelkezésű erdőként kezeli. Ezekből

adódóan is csökkenni fog a hazai erdők területe.

ErFa Hír – Az is egy fölvetődött kifogás, hogy nem szektorsemleges az erdőtörvény.

W. K. – A magántulajdonban csak annyit kell korlátozni, amennyi etikailag, szakmailag bizonyíthatóan közérdek. Ennek alapján az állami erdőkben többet kell elvárunk.

ErFa Hír – A hosszú távú tervezéssel, a hozamszabályozással nem találkoztam az erdőtörvényben.

A „zöld könyvek” átadása Barkóczi István SEFAG vezérigazgatónak az Erdők Hete megnyitón 2017-ben

W. K. – Ez hiányzik belőle. Azért, mert működött egy szigorú erdőtervezés, és nyolcvan éve azt tudtuk hirdetni, hogy növekszik az erdőterület. Visszatekintve az elmúlt majd’ harminc évre, a privatizációval kapcsolatos aggodalmaink nem voltak alaptalanok. A magyar erdők 95 százalékánál a tulajdonost egy bérlő/használó helyettesíti. Korábban a tulajdonos magyar állam érdekeit az erdőtervezés képviselte. Ez ellen „lázadtak fel” most a kezelők/használók. Az erdőtörvénybe a „napi használati”, kezelői érdekeket építettük be.

ErFa Hír – Sikerül-e a hatóságnak a tervezést megtartania állami keretek között?

W. K. – Napjainkban, amikor az államnak környezeti felelősséget is kell vállalnia, erről nem mondhat le. Természetet, erdőt védeni lokálisan nem lehet, csak központosított akarattal. Ugyanis minden szabályozás és korlátozás helyi érdekeket sért.

ErFa Hír – Beszéljünk a hatósági munkáról! Például a másodfok új helyéről.

W. K. – Korábban ötven évig azonos struktúrában dolgoztunk. Újabban az egész közigazgatás megváltozott. Lehet, hogy majd harminc év múlva ez is hatékony lesz.

ErFa Hír – Az erdőterület évtizedek óta növekszik, az igazgatás létszáma pedig állandóan csökken...

W. K. – A mai digitális világban a nyilvántartást tisztítottuk, világosabb lett. Könnyebbé vált az igazgatási munka. Azért lehetett a létszámot csökkenteni, mert a gépekkel gyorsabban és egyszerűbben lehet a munkát elvégezni. Ma már digitális térképpel a kézben folyik a terepi felvétel.

ErFa Hír – Milyen jellegű ügyek kerülnek az első, illetve a másodfok elé?

W. K. – Erre ma már nincs igazán rálátásunk, de úgy tűnik, hogy egyre több a tulajdonos és a kezelő közötti konfliktus. Talán kevesebb ügy jut el a másodfokig, az egyszerűsített erdőtörvényből adódóan. Sok az elhúzódoó ügy, és az igazgatás számára nem egyszerűsödött az ügyintézés.

ErFa Hír – Az erdőfelújítási kötelezettség okoz sokak számára gondot...

W. K. – Mikor van pénze a tulajdonosnak, ha vágás után sincs? Az állami társaságoknál más a helyzet, azok nem akarnak egy-két évi növedéket sem elveszíteni, ezért felújítanak. Ha tehát valaki nem erdősít azonnal, akkor magának okoz kárt. Ha üresen hagyja a földjét, két év alatt – tűzifában számolva – hektáronként 600 ezer forint a veszteség.

ErFa Hír – A természetességben való visszaesés jelent még fenyegetettséget az erdőgazdálkodónak... Ez milyen gyakran fordul elő?

W. K. – Az erdő minőségének a fenntarthatósága nagyon fontos kritérium. Az ezt mérő hat kategóriás szabványrendszer bevezettük, ami egy mesterséges rendszer, és még sokat fogunk vitatkozni fölötte. A korábbi erdőtörvény bevezetésekor is az volt a követelmény, hogy legalább olyan, vagy jobb erdőt hozzon létre a tulajdonos, mint amit levágott. Ennek betartásához már nem rendeltek szankciót. Akkor lehet büntetni, ha nem úgy újí-

tott fel a kezelő, ahogy az elő volt írva. Az előírt százalékos arányok nagyon nehezen kérhetők számon. Ezt inkább iránymutatásnak, szemléletnek kell tekinteni.

ErFa Hír – A kormányhivataloknál a kollégák identitását súlyos sérelem érte, elvették az évszázados szakmai megnevezésüket. Sőt, ma már erdőfelügyelő más szakmabeli is lehet.

W. K. – Ezek súlyos dolgok. Persze jól dolgozni sokféle szervezet keretén belül lehet. A kapacitáshiány esetén a feladatok megoldása könnyebb akkor, ha egy kézben van az irányítás. Az ország további erősödése esetén rá fognak jönni, hogy a szolgáltatás minősége akkor jobb, ha nem ilyen atipikus struktúrában dolgozunk. Eszközrendszer nélkül nem lehet ágazati felelősséget vállalni. De nincs új a nap alatt, mert a 70-es években már ültek a kollégák a megyei tanácsoknál.

ErFa Hír – Milyen jövőt lát az Erdészeti Igazgatóság számára középtávon?

W. K. – Az Erdészeti Igazgatóságnál most van kialakulóban egy kutatói, innovatív funkció. Egy olyan szellemi központ kialakítására törekszünk, amely a fejlesztésekben, az információs bázis korszerűsítésében, a végrehajtás egységesítésében, tudományos tevékenységben fejt ki komoly alkotói munkát. Fontos célkitűzés az erdészeti ágazati irányítás infrastruktúrájának a fejlesztése. Ezeket szolgálja több-

bek között a Soproni Egyetemen működő tanszékünk is.

ErFa Hír – Milyennek látja a személyi és munkafeltételeket?

W. K. – Van fizetésünk, ruhánk, autónk, nincs betöltetlen szakmai álláshelyünk. Mindig tudunk fölvenni új munkatársakat, mert nagyon megnőtt a fluktuáció. Váloztak a feladataink, előtérbe került az informatika, s éppen ezekbe a munkakörökbe nem találunk szakembert, mert nem tudjuk megfizetni. A jövő egyik nagy kihívása ennek a helyzetnek a megoldása.

ErFa Hír – Hogy állnak az ágazati arculat, az ismertség növelése terén?

W. K. – Ágazati PR-t kellene csinálni, külön az erdészet számára is. A Nébih-nél van kommunikációs igazgatóság, ők üzemeltetik a honlapot is.

ErFa Hír – De sajna, a honlapnak nincs erdészeti felülete, a keresőszavak között nem érvényes az erdő. Az Erdészeti Igazgatóság egyedi és megismételhetetlen, nincs mihez hasonlítani, csak a mindenséggel mérhetik magukat. Marad a külföldi példa. Milyen nemzetközi kapcsolatokkal rendelkeznek?

W. K. – Feladatokból adódó kapcsolataink vannak. A minisztériumból delegált feladatok, statisztikai témákból adódóak, de van néhány nemzetközi projekt, amelyben részt veszünk. Úgy érzem, a magyar erdészet kiszorult a nemzetközi

vérkeringésből. Régen a főigazgató a 365 nappól 120-at külföldön töltött. De akkor a minisztérium döntött a kiküldetésekről.

ErFa Hír – Végül egy kardinális kérdés. Csökken az erdőterület, mi ennek a legfőbb oka a földalapú támogatás „konkurenciája” mellett?

W. K. – Elsősorban a támogatási rendszer. Túl szigorú, nehézkes más területekhez képest. Nem éri meg, és sok baj van vele. Ráadásul előfinanszírozással működik. Tizenöt évig folyik az ellenőrzése.

Tehát ezer sebből vérzik. De az új erdőtervény nevezéktani változásai miatt is van némi csökkenés.

ErFa Hír – Mikor válik az erdőcsökkenés politikai kérdéssé?

W. K. – A miniszter élénken reagált a hírre.

ErFa Hír – Mit kezd a szakma a régi-új találmánnyal, az agrárerdészettel?

W. K. – Alapvető ágazatpolitikai dilemma volt. Sokan azt gondoltuk, hogy a fásításokat, a fasorokat, az ipari fát, az agrárerdészetet is be kellene tenni az erdőtervénybe. Végül nem került bele, mert az egyszerűsítés, ugyanakkor a kiterjesztés ellentmondásba került. Ennek a megoldására külön nyilvántartást fogunk létrehozni. Az ürfelvételek korában ez nem jelent majd gondot.

Zétényi Zoltán – Nagy László

Átszervezés és paradigmaváltás közepette áll a vártán Czírok István igazgatóhelyettes

AMÁLLERD, majd az ERTI egykori székházában otthonra talált Erdészeti Igazgatóság vezetésében fél évvel ezelőtt kapott igazgatóhelyettesi kinevezést Czírok István erdőmérnök, az egyik legrégebbi munkatársa a központi erdészeti igazgatásnak.

Ali Tamást követően ő vette át a klaszszikus erdészeti hatósági feladatokkal foglalkozó osztályok szakmai munkájának koordinálását, de egyúttal maradt az Erdőtervezési és Természetvédelmi Osztály vezetője is. Osztályának feladatkörébe tartoznak a körzeti erdőtervezés mellett, a Natura 2000 ügyek, és a közjóléti témák is, amelyekből különösen az utóbbi évtizedben meglehetősen sok akadt. Ezzel a területtel már évtizedek óta foglalkozott a hányattatott sorsú Zöldövezet Tervező Iroda, amely 2007-ben integrálódott a tervezési osztályba.

Igazi paradigmaváltásként fogható fel, hogy a felügyeleti osztályt két jogással sikerült megerősíteni, hisz' napjainkban az erdészeti hatósági munka sem képzelhető el jogi szakértők nélkül.

Osztálya szakértőként oroszánrészt vállalt a régi-új erdőtervény és annak végrehajtási rendelete előkészítő munkálataiban. Még élénken élnek benne a munka során folytatott komoly szakmai viták.

Abban megegyezünk, hogy ez a jogszabály alig hasonlít az elődjére, mégis jogi értelemben „csak” módosított törvény. A végrehajtási rendeletek már új jogszabályként jelentek meg.

A törvény nem lett egyszerűbb, de a puding próbája az evés, majd a gyakorlatban derül ki a használhatósága.

Cz. I. – A jogalkotó szándéka az volt, hogy a magasabb természetességű állami erdők nagyobb figyelmet kapjanak, hiszen jelentősebb mértékben szolgálják a közérdeket, mint például az akácos magánerdők – szögezi le a szakember. – Ebből következően lényeges változás többek között, hogy a jelentős arányt, de kisebb természetességi értéket képviselő kultúrerdő és faültetvény természetességű erdők vágásértiségi kora csak ajánlás, a nem állami tulajdonú erdőknél. A gaz-

dálkodó döntheti el, hogy az állományát mikor akarja levágni, véghasználati lehetőség híján csak kérnie kell az erdőterv módosítását. Ez mintegy 500 000 hektárt érint, elsősorban a magántulajdonban lévő akácosokat, fenyveseket és nyarasokat.

Hasonlóan fontos változás az is, hogy az erdőfelújítás célállománya gyakorlatilag szabadon megválasztható faanyagtermelő elsődleges rendeltetésű kultúrerdő és faültetvény természetességű erdők esetén, bármilyen célállomány is szerepeljen az erdőtervekben, ráadásul ez az állami erdőkre is vonatkozik. Ez adataink szerint jelenleg 575 ezer hektár erdő érint.

Egy harmadik fontos és nagy vitákat kiváltó változás az is, hogy a 2009. évi Evt. az állami védelmi és közjóléti rendeltetésű magasabb természetességű erdőkben bizonyos arányban előírta a nem vágásos üzemmódra való áttállást, illetve átalakítást. A tapasztalatok szerint ennek a gyakorlati megvalósítása elsősorban a sík vidékeken nehézségekbe ütközött, így ezt a kötelezettséget jelentősen csökkentette a módosított jogszabály.

ErFa Hír – *A hozamszabályozás valahol nagyon el van rejtve...*

Cz. I. – Nem a törvényben, hanem annak végrehajtási rendeletében (15. §) található, a körzeten belül 500 hektárnál nagyobb vágásos és átmeneti üzemmódú állami erdőt kezelő erdőgazdálkodó érdeire kell szabályozást végezni.

ErFa Hír – *Az átalakító üzemmód megnevezés helyett átmeneti az új fogalom. Ez a változtatás miért volt fontos?*

Cz. I. – Az Adattár adatai szerint igen jelentős erdőterületek kerültek átalakító üzemmódba. A szakma tapasztalata szerint ezen állományok egy részénél nem reális cél az átalakítás az örökérvényű üzemmódra, hanem egy természetkímélő, minél inkább természetszerű, elnyújtott felújítással, adott esetben mikro tarvágásokkal történő kezelést valósítsanak meg.

Czirok István fontosnak tartja, hogy a módosított erdőterv szellemiségét, legfontosabb változásait közérthető formában hozzáférhetővé tegyék, egyrészt a laikus erdőtulajdonosok, másrészt az érdeklődő nagyközönség számára is.

ErFa Hír – *Milyen változásokkal járt a másodfok távozása?*

Cz. I. – Bár szervezetileg kiváltak, a Pest Megyei Kormányhivatalhoz kerültek, a munkánk szempontjából nem okozott lényeges változást, hiszen továbbra is egy épületben dolgozunk, így ha szükség,

segíteni tudjuk egymás munkáját. Fontos visszajelzést kapunk az ügýtípusokról és a másodfok jogértelmezéséről.

ErFa Hír – *A természetességi kategóriák betartása terén mi a tapasztalat?*

Cz. I. – Az a fontos, hogy a természetességi állapot a gazdálkodás hatására nem romolhat. A módosított törvény megfogalmazott egy új fogalmat, a természetességi alapelvárás. Ezt egyfajta célként határozzák meg, amit fenn kell tartania a gazdálkodónak. Az állapot átmenetileg romolhat, például ha a felújítás során a bontóvágásban megjelenik egy invazív fafaj, mondjuk a bálványfa, amit vissza kell szorítani, hogy az alapelvárásnak megfelelő állapotok álljanak elő. A hatóságnak vannak eszközei, amelyekkel a korábbi állapot helyreállítására ösztönözheti a gazdálkodót. Amennyiben a természeti viszonyok megváltoznak, vagy egy megosztás következtében az erdőrézlet területe változik, a természetességi alapelvárás kérelemre és hivatalból is módosítható.

ErFa Hír – *Gazdálkodók körében gyakran hallható, hogy szívesen átvinnék az erdőtervezést, hisz' ők élnek ott, testközelben a területtel, ők ismerik a legjobban.*

Cz. I. – Annyiban változott a törvény, hogy a körzeti erdőtervek készítésénél nagyobb mértékben kell támaszkodni a gazdálkodó elképzeléseire, javaslataira. Sokkal inkább keretjellegű, mint az eddigi erdőtervek, nagyobb mozgásteret kap a gazdálkodó.

ErFa Hír – *Ez azt jelenti, hogy nagyobb együttműködésre kell törekedni a gazdálkodó és az erdőtervező között?*

Cz. I. – Igen. Ez már eddig is így zajlott, de most erre még nagyobb hangsúlyt fektetünk. Négy fontos feladata van a körzeti erdőtervezésnek:

- a térbeli rend felülvizsgálata, hogy rendelkezésre álljon egy minél pontosabb térkép
- a természetességi állapot meghatározása, ami továbbra is fontos szabályozó,

- a vágásérettségi kor meghatározása – a fentiekből következően elsősorban a magasabb természetességi kategóriákban

- és végül, de nem utolsósorban megtervezni, hogy a következő tízéves időszakban hol és milyen beavatkozás, fahasználat szükséges és milyen felújítási mód, erdősítési célállomány áll összhangban a termőhellyel, rendeletetessel és általában a közérdekkel.

Ezenkívül hangsúlyozni kell a részlet-szintű szöveges előírások növekvő szerepét is, amik általában kisebb-nagyobb korlátozást fogalmaznak meg. Az a cél, hogy kerüljünk minden olyan korlátozást, amely nem kellően alátámasztott, de a fenntartható, tartamos gazdálkodást biztosítsuk.

ErFa Hír – *A 2009. évi Evt Vhr.-jében 101 célállomány volt, ami az örületbe kergette a gazdálkodó kollégákat. Most ez miként alakult?*

Cz. I. – E téren is jelentősen nőtt a szakszemélyzet mozgástere, de a felelőssége is, hiszen mindössze 15 féle célállományt különít el a végrehajtási rendelet. Sok esetben a főfafajok is, de az elegyfajok minden esetben elég széles körből választhatók.

ErFa Hír – *Visszatérve a korábbi szervezeti változásokra, milyennek ítéli meg az egykori kormányhivatali, a mai járási hivataloknál dolgozó kollégákkal a kapcsolattartást?*

Cz. I. – A hivatalos kapcsolattartás egyre nehezekebb, hiszen a szakmai irányító jogkör az FM illetékes részlegeinél van, ezért csak rajtuk keresztül és természetesen velük egyeztetve fogalmazhatjuk meg iránymutatásainkat. Ugyan egyre kevesebb az ismerős arc a járási hivataloknál, a régi kollegiális, akár baráti kapcsolatok és a személyes találkozók sokat segítenek a kapcsolattartásban, amit a magam részéről most is folytatandó iránynak, fontos értéknek tartok.

Z. Z.

Az új igazgatási koncepció szerint létrehozták a szuperjárási rendszert, amelyek közül tízben vannak jelen, a régi igazgatóságoknak megfelelően. Sikertelt megértetni az átszervezés során, hogy az erdőszeti igazgatás száz évvel ezelőtt létrehozott területi elrendezése az erdők természetföldrajzi elhelyezkedését követi. Így egy-egy korábbi vidéki igazgatóság más elnevezéssel ugyanazt a feladatot látja el, ugyanazon a körzetek által meghatározott illetékességi területen. Ezek egyike, Gödöllőn székelő korábbi Pest Megyei Kormányhivatal erdőszeti részlege, most az Érdi Járási Hivatal alá tartozik.

Fakereskedelmi lánc és jogszociológiai környezet

Beszélgetés dr. Nagy Dániel igazgatóhelyettessel

ErFa Híradó – Mikor és miért fogalmazódott meg a nemzetközi szinten a fakereskedelem ellenőrzésének szükségessége?

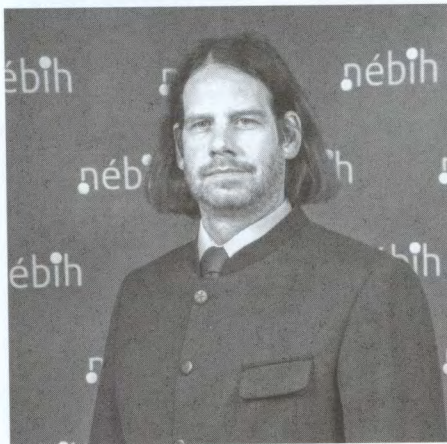
N. D. – Erdész elődeink már régen is tudták, hogy a fatolvajokat nem biztos, hogy az erdő területén a legkönnyebb megfogni, hanem amikor kiér a fa az erdőből, akkor sokkal hatékonyabban lehet ezt megtenni. A nemzetközi közösség is rájött, a 20. század második felében, a 21. század elején, a fejlődő országoknál tapasztalható erdőirtásoknál, hogy az egész fakereskedelmi láncot kell ellenőrizni. Ehhez voltak-vannak analógiák, akár az élelmiszer-, akár a kávétermelést nézzük. Ugyanis, mint mondtam, a területen nagyon nehéz tetten érni ezeket a cselekményeket. A fejlődő országok és közvélemény részéről egyre nagyobb volt az igény, hogy a globális mértékű illegális fakitermeléseket és erdőirtásokat megakadályozzuk.

ErFa Hír – Az NGO-k kezdeményezték ezt?

N. D. – Nem gondolom, sokkal inkább a Kaán Károly-i gondolat, az erdészlogika van e mögött, hisz' ha valakinek, akkor az erdőgazdálkodónak, a tulajdonosnak elemi érdeke, hogy ne legyen illegális fakitermelés. Két okból is: egyrészt mert mint erdőtulajdonosnak – Magyarországon – nekem kell felújítanom az erdőt, másrészt azért, mert az illegális fakitermelésből származó fa piaci előnyben van hozzám képest, hiszen versenylőnye van, mert nem kell felújítania és olcsóbban tudja adni. Úgy gondolom, hogy a faanyag nyomon követési rendszer minden erdőtulajdonosnak és minden tulajdonosi szemléletű gazdálkodónak elemi érdeke.

ErFa Hír – Miért éppen az EU érzett felelősséget a világ erdeiben folyó illegális fakitermelés visszaszorítására?

N. D. – Köztudott, hogy az uniónak a környezetvédelmi célok különösen fontosak. Ám globálisan nem az EU érzett felelősséget emiatt, hisz' az EUTR-hez hasonló szabályozás Kanadában és az Egyesült Államokban is van, de más országok, például Japán is erre törekszik. Ezt elsősorban a vásárló országoknak kell elhatározniuk. E téren a fejlett országok

sokáig Janus-arcúan viselkedtek, mert osztorozták a trópusi, fejlődő országokat az illegális fakitermelés miatt, de valójában ez a faanyag hozzájuk-hozzánk került értékesítésre. Valójában mi használtuk fel. Ennek kapcsán a felelős vásárlás és fogyasztás is kapcsolódik az EUTR-hez.

ErFa Hír – Mely EU szervek állították össze az ellenőrzés „forgatókönyvét”?

N. D. – A magyar jogszabályok szerint ezt a forgatókönyvet nem az unió állítja össze, hanem a tagállam a saját kockázatelemzése alapján. Esetünkben a Nébih elnöke hagyja jóvá, valamint jelentési kötelezettségünk van a szakminiszter, sőt az Európai Unió felé is az ellenőrzések céljáról, mennyiségéről. Amennyiben ezekkel az unió nincs megelégedve, akkor azt jelzi a tagállami hatóság felé, szélső esetben kötelezettségzegési eljárást indíthat.

ErFa Hír – Hazánkban mi okozta az EUTR bevezetésének késlekedését?

N. D. – Úgy gondolom, hogy nem a szakpolitika okozta a késlekedést. Emelkezetes, hogy 2013–14-ben az egész jogrendszer megváltozott, számos ennél fontosabb tennivalója akadhatott a jogalkotóknak. Amint bevezettük a rendszert, az unió megszüntette a kötelezettségzegési eljárást.

ErFa Hír – Miért éppen a Nébihre esett a választás a végrehajtás megvalósításában?

N. D. – Úgy gondolom, hogy a Nébih állatorvos kollégái az élelmiszerlánc-biztonsági és állatjóléti kérdésekben jelentős tapasztalatokkal rendelkeztek. Ez olyannyira így van, hogy több Twinning projektben részt vesznek külföldön. Az EUTR pedig részben erdészeti, részben láncellenőrzési ismereteket feltételez, to-

vábbá a készletnyilvántartás és a nyomon követés logikájának ismeretét.

ErFa Hír – Miért volt szükség az Erdészeti Igazgatóságon belüli szervezeti átalakításra?

N. D. – Ez a munka a hagyományos erdészeti igazgatásra épül, de tulajdonképpen akkor kezdődik, amikor a fa „kilép” az erdőből. De azt is megnézzük, hogy a fat legalisan termelték-e ki, mert a láncellenőrzésnek ez az első vagy visszafelé haladva, az utolsó kérdése. Az Erdészeti Igazgatóságon belül a közigazgatási átszervezésnek megfelelően a feladatok átalakultak, a súlypontok megváltoztak az első és második áthelyezésével. Az EUTR inkább felügyeleti, és „akciójellegű” munka, és ehhez kellett igazítani a két osztályt. Nekünk adott esetben éjjel is be kell ülnünk az autóba, ha mondjuk, egy adott határszakaszon gyanús szállítmány jelenik meg, vagy más szabálytalannak tűnő körülmény merül fel. Ez eltérő munkarendet, más szemléletet és jogi ismereteket feltételez.

ErFa Hír – Hogyan zajlik a „terepi munka”, az ellenőrzés? Az ellenőrök a központ munkatársai?

N. D. – A Nébih ezt a feladatot országos hatáskörrel látja el. Az ellenőrök az Erdészeti Igazgatóság munkatársai, és az egész ország területén ellenőrizhetnek. Ehhez teljes körű felhatalmazással rendelkezünk.

ErFa Hír – Kik a Nébih-es kollégák segítői?

N. D. – Számos társhatósággal dolgozunk együtt, többek között a rendőrséggel, a NAV munkatársaival, a természetvédelmi őrszolgálatos kollégákkal, de segítenek az erdőgazdálkodók és az erdészeti szakszemélyzet tagjai is.

ErFa Hír – Melyek a bevezetés utáni legfontosabb tapasztalatok a fafaj- és a faanyagféleség, a választék, a földrajzi megoszlás tekintetében?

N. D. – Készült egy felmérés az erdőgazdálkodók és a piaci szereplők bevonásával. Ennek alapján termékcsoportokat említhetünk, és az a tapasztalat, hogy a legtöbb visszaélés a tűzifa termékpályán történik.

Ennek elsősorban az az oka, hogy tűzifa formájában nagyon gyorsan forgalomba hozható a fa, kézzel is mozgatható, nem szükséges darus kocsi, nagyon gyorsan értékesíthető, és gyorsan eltűnik a bizonyíték is. Még az értékesebb választékként értékesíthető faanyagot is inkább tűzifaként adják el ezek az elkövető csoportok. A legnépszerűbb fafajok a ke-

ményfák, ezen belül az akác, ami nagyon kedvelt és gyorsan lehet értékesíteni. Az ország különböző területein más és más a kereslet, van, ahol már megtanulták, hogy nemcsak a tölgy, hanem a cser is jó, de a középhegységekben csak bükkal fűtenek. Ami a földrajzi megoszlást illeti, a közhi-e-delemmel szemben nemcsak Borsodban és Észak-Magyarországon fordulnak elő ilyen esetek, hanem a Dél-Dunántúlon is sokkal találkozunk. Vannak olyan elkövetői csoportok, amelyek oda kötődnek. Bár fontos szempont a rentábilis szállítási távolság is, de ennek az illegális országos hálózatnak a lopott, illegálisan kitermelt fát megéri, mondjuk Baranyából Pest környékére szállítani.

ErFa Hír – Milyen a kapcsolat a romániai, szlovákiai partnerekkel és más országbeliekkel?

N. D. – Amikor nekiláttunk ennek a feladatnak, nagyon sokat tanultunk a cseh kollégáktól, aztán felvettük a kapcsolatot a Kárpát-medencei és a visegrádi országokkal is, hiszen elsősorban velük állunk fapiaci kapcsolatban. A hazai fapiacra elsősorban a román, a szlovák, a horvát és az ukrán import van hatással, illetve az osztrák export. Az indulásunkat követően, a második évben rendeztünk egy regionális konferenciát, ahol egyeztetünk az eljárásrendeket, a fogalomhasználatot. Ez azért is volt hasznos, mert az illegális fakereskedelem mindkét tagállamnak rossz, ugyanis adócsalással jár együtt. Az így kitermelt fa után sem az általános forgalmi adót, sem az egyéb járulékokat nem fizetik meg. Ugyanakkor egyik állam hatóságának sem érdeke, hogy az egyik helyről a másikba irányuló legális fakereskedelmet korlátozza. Sajnos e téren számos alkalommal előfordul, hogy Ukrajna és Románia esetében tévesen emlegetik ezeket a legális szállításokat. A legálisan kitermelt importfával szemben a hazai fatermékek mindig is versenyképesek. A feladat az, hogy kiszűrjük az illegálisan kitermelt fát.

ErFa Hír – Van-e összefüggés a hazai tűzifahiány és az ellenőrzések között?

N. D. – A tűzifahiány rendkívül összetett jelenség, ami időnként már eléri a hiszterizálás határát. Részben regionálisan, részben időszakonként készlethiányok alakultak ki. Minderről egy hosszú feljegyzésben összefoglalva adtunk tájékoztatást több érintett szervezetnek, mintegy megjósolva a gondokat. Ebben a tavalyi és az idei időjárás is szerepet játszott, részben a tűzifavásárlás, részben a fakitermelések alakulása miatt, de például több olyan

üzem indult be, amelyik nagy mennyiségű sarangolt választékot vesz föl, és végezetül az is számíthatott, hogy azok az illegális fakitermelők kiszálltak az üzletből, akik túl nagyra ítélték a kockázatot az ellenőrzések miatt. Mindehhez járult még a tömegmérés bevezetése, tehát az ellenőrzések következtében a lebukás kockázata nőtt. Érdekes egyébként, hogy sok ellenőrzött kereskedő korábban a fémkereskedelemben „utazott”, de az ottani szabályok szigorodása miatt piacot váltott. Nem elhanyagolható az sem, hogy a fakitermelést is elérte a munkaerőhiány, és sok helyütt a tervezett használatot nem tudták elvégezni. Reméljük, hogy ebben a helyzetben – éppen a megemelkedett tűzifaár miatt – előre hozott fakitermeléssel kiegyenlítődik a megnövekedett piaci igény.

ErFa Hír – A gazdálkodóktól van-e visszajelzés az illegális fakitermelés alakulásáról?

N. D. – Ezek az információk becsülések, amelyeket nehéz ellenőrizni. Egy magánerdő-gazdálkodó szerint az EUTR előtt a tűzifa-kereskedelem 80 százaléka volt illegális, jelenleg 30-40 százalékra becsüli. Tehát ezek szerint még van mit csinálnunk. A piaci folyamatok fehéritése, az elérhető többletnyereség az erdőgazdálkodókat segíti.

ErFa Hír – Melyek a nyugat-európai tapasztalatok?

N. D. – Teljesen más a nyugat-európai helyzet, a tulajdonosi szerkezet és az illegális fakitermelés.

ErFa Hír – Állítólag arrafelé nem lopnak...

N. D. – Így van. Ráadásul ott egy erdőnek már kétszáz éve ugyanaz a család a tulajdonosa. Nyugaton a trópusi fafajok behozatalát szigorították meg, és fűleltek le illegálisan bevitt szállítmányokat. Hangsúlyozom, teljesen más a jogszociológiai környezet. Ott nem kell a tulajdonosnak azzal küzdenie, hogy ellopták az

erdejét. Mások a jogkövetési szokások, például a szállítójegy is önbevallás alapján működik.

ErFa Hír – „A bejelentési kötelezettség nem vonatkozik azon erdőgazdálkodóra, aki kizárólag Magyarország területén végzett erdőgazdálkodási tevékenysége keretében erdei faválasztékok előállítását és értékesítését végzi” – miért nem?

N. D. – A megalapozott kockázatelemzés feltétele, hogy tudjuk, mely vállalkozások foglalkoznak ténylegesen fakereskedelemmel. A jogalkotó az erdőgazdálkodókat ez alól a kötelezettség alól mentesítette, mert a saját fa származási helyét ismerjük, ám amennyiben az erdőgazdálkodó kereskedik is, akkor már kell regisztrálnia.

ErFa Hír – Az elrettentés és a bűnis-méltés megelőzése érdekében a bírságo-kat követően büntetőjogi következmények is lehetségesek?

N. D. – E kettőt külön kell választani, mert ha a büntetőjog által szankcionált cselekményt is felfedünk, akkor meg kell tennünk a feljelentést. Ez például a tűzifa-kereskedelemben lehet a csalás, amikor beszédte a pénzt, de nem is volt szándékában a tűzifát leszállítani. Hasonló lehet az olyan mértékű illegális fakitermelés, amikor a természetkárosítás gyanúja merül föl. Ellenben, ha például gondatlanságból eredő hibát találunk, amit az ügyfél kijavít, akkor nem szankcionálunk, hanem csak figyelmeztetünk. Ebben az esetben nem célunk a büntetés kiszabása. De ha valaki nem tudja igazolni a fa eredetét, akkor az uniós és a hazai jog alapján is, zárolunk vagy el kell koboznunk a faanyagot. Ebben az esetben nincs hatósági mozgástér. Azt látjuk, hogy a fakereskedelmi lánc szereplői igyekeznek megfelelni az előírásoknak, és az ellenőrzéseknél gyorsan kijavítják az esetleges hibákat. Ha viszont az derül ki, hogy nem tudja igazolni a fa származási helyét, akkor teljes szankciórendszerrel kell fellépni.

ErFa Hír – Milyenek a szankciók?

N. D. – A közigazgatási szankciók között pénzbírság szerepel, amely 30 millió forintig terjedhet. Illetve az igazolatlan eredetű faanyagot a hatóság zár alá helyezi vagy elkobozza. A személyeket pedig eltiltja a faanyag kereskedelmi láncához kapcsolódó tevékenységektől. Bezárhatja a telephelyet, a cégnek pedig megtiltja ezt a tevékenységet. Amennyiben ezeket a szankciókat valaki nem tartja be, ennek elbírálása már a nyomozóhatóság jogkörébe tartozik.

Zétényi Z.

'Az erdő belső összefüggéseit próbáljuk még jobban megismerni'

Beszélgetés Kolozs László osztályvezetővel

ErFa Híradó – Milyen feladatokat lát el az osztály?

Kolozs László – Az Erdészeti Mérő- és Megfigyelő Rendszer (EMMRE) működtetése fedi le tevékenységünk zömét. Az EMMRE 11 alrendszere közül hármát a NAIK ERTI működtet, egy közös feladat, míg a további hét alrendszer az Erdészeti Igazgatóság feladata. Ebből – a 3 erdőtüzes alrendszer kivételével – 4 alrendszer fenntartása az osztályom felelőssége. Hozzánk tartozik még a teljes EMMRE hazai és nemzetközi koordinálása, az igazgatósági kommunikáció, a honlapszerkesztés, a szarvasgombászok hatósági képzése, az ESZIR szakmai modulok egy része, valamint további feladatok is, melyek közül legjelentősebb a „Magyarország erdészeti tájai” következő kötetének (a Zöld könyv – a szerk.) a megjelentetése.

ErFa Hír – Mikortól datálódik az EMMRE, és milyen, az osztály által működtetett alrendszereket foglal magában?

K. L. – Bár egyes alrendszerei akár 1961-ig is visszavezethetők, magát az EMMRE-t az Egészségvédelmi Hálózat (EVH) pontjainak kitűzésétől, 1987-től eredeztetjük. Az EVH az idei évtől újra az Erdészeti Igazgatósághoz tartozik, de ezenkívül a Vadállományok Élőhelyének Megfigyelése, a Nemzeti Szisztematikus Erdőleltár (National Forest Inventory, avagy NFI), az Országos Erdőkár Nyilvántartási Rendszer (OENyR), valamint a közös üzemeltetésű Éghajlat-változási Monitoring Rendszer is hozzánk tartozik.

ErFa Hír – A külső megfigyelő számára úgy tűnik, hogy a szakmán belül kisebb a monitoring elismertsége, és az egyik legnehezebben védhető terület a források elosztásánál. Jogos ez a felvetés?

K. L. – Bár korábban valóban komoly erőfeszítéseket kellett tenni az új módszerek, így a monitoring tevékenység elismertsége érdekében, pár éve már változott a szemlélet. Akár a megújítható erőforrások felértékelődése, mennyiségük és minőségük európai szinten is összevethető megállapítása, változásuk folyamatos megfigyelése, akár a klímaváltozás hatásainak csökkentése érdekében elvégzendő feladatok meghatározása, a hirtelen megváltozott környezeti elemek, károsítók és károsítások felmérése indokolja és

aláhúzza a monitoring jellegű feladatok fontosságát. Az intézményi struktúra változása tovább erősítette ezt a folyamatot.

ErFa Hír – Milyen szakmai, társadalmi haszna van az éghajlat-változási monitoringnak?

K. L. – Az olvasók meghatározó része erdősz vagy az erdőhöz jobban kötődő szakember, így az erdő társadalmi szerepére, és az erdő megőrzésének fontosságára most nem térnék ki. Az általunk létrehozott és létrehozandó mintaterületeken az erdő belső összefüggéseit, környezeti elemekkel való szorosabb kapcsolatát próbáljuk még jobban megismerni, de a kísérleti területek beindításával célunk az is, hogy a gazdálkodó számára mintát, támogatást nyújtsunk a klímaváltozás hatásainak csökkentéséhez, az erdőfelújítások sikerességének fokozásához.

ErFa Hír – Az ilyen jellegű vizsgálatokhoz rendelkezésre állnak visszamenőlegesen a meteorológiai adatok?

K. L. – Az OMSz-tól megvásároltuk az általuk mért adatsorokat. Ezek nagy része azonban interpolált adat, másrészt ezek nem erdőterület alatti észlelések. Globális klímaváltozás vizsgálatára alkalmasak, de egy kisebb erdőállomány esetén, pláne a kitettség, a tengerszint feletti magasság és a termőhely különbözősége miatt indokolt lenne lokális észlelési idősorok figyelembe vétele. Sajnos ilyen nagyon kevés van. Fontos szakmapolitikai célkitűzésnek tartom a kellő sűrűségű erdészeti meteorológiai észlelőhelyek újbóli létesítését.

ErFa Hír – Hogyan lehet meggyőzni az erdőgazdálkodókat arról, hogy jelentőség az erdőkárokat a hatáságnak?

K. L. – Erre nincs szükség, az OENyR a 2012. évi indulása óta egyre nő a rendszer részére adatot szolgáltatók száma. Mindezt nem csak az ún. „ügyfélbarát” hozzáállásunknak tudom be. Nagyon sok kolléga van, aki – akár nem is erdőtulajdonosként – szíven viseli az erdő sorsát. Ezt próbáljuk tovább erősíteni azzal, hogy folyamatos tájékoztatással és az akár visszamenőlegesen is elérhető, részletszintű információ rendelkezésre bocsátásával, úgymond visszacsatoljuk a rendszert az adatszolgáltatóhoz. Mindez az alábbi helyen mindenki számára elérhető: <http://erdoterkep.nebih.gov.hu/erdokar/index.htm>

ErFa Hír – Mi vezetett az erdőleltár elindításához?

K. L. – A kezdeti EVH-monitoringot hat év után már egy növedékvizsgálati

hálózat is követte. Ez a mostani erdőleltár bölcsőjének is tekinthető. A nemzetközi adatigény megnövekedése, az európai szinten is fontos adatharmonizáció és az időközben elnyert EU-s támogatás révén megnyert technológia voltak azok az elemek, melyek – az akkori növedékvizsgálatot kiszélesítve – az erdőleltár felé vitték a monitoringot.

ErFa Hír – Hogyan hasznosulnak az NFI adatai?

K. L. – Számos további olyan paramétert vettünk fel a rendszerbe, melyekre országosan reprezentáns adattal eddig nem rendelkezünk. Álló, fekvő holtfa, átmérőeloszlások, kis fákra vonatkozó információk, jelentős elegyaránnal nem bíró fafajok jelenléte, vegetációfelvétel, cserjégazdagság és sorolni lehetne még. Fontos az is, hogy a majdani visszatéréskor már a használatra, mortalitásra és egyéb, akár addig be nem azonosított folyamatokra információval fogunk rendelkezni. Jelenleg is ez az alapja – esetenként a korábbi növedékvizsgálat adataival együttesen – például a hazai biomassza-számításunknak, a tő- és mellmagassági átmérő közötti kapcsolatnak, a most teret nyerő, kisebb területi egységre kidolgozandó, egyváltozós fatérfogat-függvényeknek, a távérzékelési alkalmazások földi referenciaméréseinek, és itt sincs vége a listának. Nemzetközi együttműködésben számos EU-s adatszolgáltatási, ún. demonstrációs projektben részt vettünk, melyeknél szintén a harmonizált adatszolgáltatás a kulcsszó. Jelenleg a Diabolo projekt keretében a föld feletti biomassza meghatározása, valamint a faanyag-elérhetőség modellezése a kitűzött cél. Bővebben: <http://portal.nebih.gov.hu/hu/erdoleltar>

ErFa Hír – Mi az EMMRE jövőképe?

K. L. – Az egyik legfontosabb a távérzékelés bevonása az egyes monitoring alrendszereinkbe. Másik kiemelt célunk kapcsolataink bővítése, eredményeink gyakorlatban való hasznosulásának folyamatos növelése. **Z. Z.**

Új kihívás a Földmegfigyelési Információs Rendszer

Szabó Szabolcs a Nébih Nyilvántartási és Térképészeti Osztályának vezetője, valamint az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezetének (EFDSZ) a titkára.

– A jövőben várható SZMSZ-módosítások szeretnék a megnevezésüket Adatszolgáltatási és Térképészeti Osztályra változtatni. – Ez jobban fedi a tényleges tevékenységünket – magyarázza az osztályvezető. – Nyilvántartási feladatok az első fokú erdészeti részlegeknél folytak és folynak. Ma már alapvetően adatszolgáltatás zajlik osztályunkon.

Az adatszolgáltatás rendjét és tartalmát jogszabályok írják elő. Külön határozzák meg a járáások és a Nébih által szolgáltatott adatok körét. A digitális leíró és térképi adatokat az Erdészeti Igazgatóság szolgáltatja, míg az egyéb statisztikai adatokat, szemlemásolati részletlapokat a járási hivatalok is.

Számos szervezet és intézmény igényel térképi adatokat különböző feladatokhoz, pl. kutatás, területrendezési tervek, földterület-megosztás stb.

Az osztály igazolja a szociális tűzifa-programban részt vevő települési önkormányzatoknak, hogy az általuk megvásárolni kívánt tűzifát olyan erdőgazdálkodótól vagy gazdasági társaságtól szerzik be, melyek szerepelnek az erdőgazdálkodói nyilvántartásban. Ez a támogatás elnyerésének alapfeltétele.

Az adatszolgáltatásuk további jelentős részét a birtok-maximummal kapcsolatos

igazolás jelenti a járási földhivatalok számára. De szolgáltatnak adatokat az erdészeti zrt.-k és a vízügy számára is.

A további adatszolgáltatási terület az agrár pályázatokhoz kapcsolódik, ahol a Magyar Államkincstár megkeresései alapján az egyes pályázatok elbírálásához szükséges országos erdőállomány adattári és erdőgazdálkodói adattári alap adatokat gyűjtik és adják át hivatalosan.

Az ő feladatuk az elsőfokú igazgatás számára szükséges különböző formanyomtatványok beszerzése és terepi felhasználás előtti „előnyomtatása”. Ez az erdőtervezők számára a terepi leírólapoktól az erdőfelügyelőknek a műszaki átvételi („E” lap) jegyzőkönyveinek rendelkezésre bocsátásáig terjed.

Nagy előrelépésnek tartják, hogy a Nébih által üzemeltetett honlapon az Er-

dőtérkép bárki számára elérhető, napi frissített adattartalommal. Tudni kell róla, hogy a térképek szerkesztése a járási hivataloknál történik, az adatokat feltöltik az Erdészeti Szakigazgatási Információs Rendszerbe (ESZIR), ezzel válik országos adatbázissá. Ennek alapján tudják – többek között – papír alapú térképekkel is el látni az igénylőket.

Az Erdőtérképnek két szintje van, az egyik nyilvános, bárki által megtekinthető, a másik csak az igazgatási munkában részt vevő kollégák számára elérhető, úgynevezett „Belső erdőterkép”.

Most éppen a szabadrendelkezésű erdők térképi rögzítésén dolgoznak.

Az osztályvezető elmondta, hogy előttük álló feladat az országos ingatlan-nyilvántartási rendszer és az erdészeti igazgatási nyilvántartás harmonizálása. A két nyilvántartási rendszerben az erdőművelési ágba tartozó területek nem mindig azonosak, ami jelentős zavarokat okozhat az ingatlanok értékesítésekor.

Ami a jövőt illeti, új kihívás a Földmegfigyelési Információs Rendszer bevezetése a mindennapi igazgatási gyakorlatba, melynek során néhány naponta műholdas (adat-)felvételezés készül, és ennek kiértékelésével gyorsan követhetővé válik akár a legális, akár az illegális fakitermelés, de a különböző erdőkárok kiterjedésére is „közvetlen” adatokhoz juthatnak. **Z. Z.**

Rendszergazdából adatgazda

Kis-Prumik Ágnes 1983 óta dolgozik az Erdészeti Igazgatóság és elődei kebelén belül. Húszéves korában műszerészként kezdte pályafutását az akkori Telefongyárban. Ebben az évben ünnepli 35 éves jubileumát a szakmában.

ErFa Híradó – Hogyan került a céghez?

KP. Á. – Az egyik telefongyári kollégám az akkori Erdészeti Szolgálathoz ment dolgozni, s én is jöttem utána. A Csalogány utcai számítógépterembe kerültem, ahol hat operátor, hat műszakis, néhány lyukkártya-lyukasztó, két bonyolító és több programozó dolgozott. Operátornak jelentkeztem bár nem volt számítástechnikai végzettségem. Nagy kaland volt ez a munka, mindig volt valami megoldani való probléma, nagyon oda kellett figyelni.

ErFa Hír – Akkor már tudta, hogy melyik lyuksor jelenti az erdőrészletet, melyik a fafajt, a famagasságot?

KP. Á. – Akkoriban még nem, mert elfoglalt az informatikai rész megtanulása.

ErFa Hír – Közben lezajlott egy informatikai forradalom az erdészeti szolgálatnál.

KP. Á. – Amikor áttértünk a FoxPro adatbázisra, a táblázatokkal én is dolgoztam, ott már közelebb kerültek az erdő adatai, a fafaj, a famagasság, az életkor és más adatok.

ErFa Hír – Most milyen munkakört tölt be?

KP. Á. – Maradt kevés hálózati-üzemeltetési feladat, de legnagyobb részben adatszolgáltatás az Országos Erdőadattár Állományból. Kiemelt feladatom az erdészeti információk honlapon való megjelentetése. De sokszor adódik más is, például saját nyomtatványaink átalakítása a jogszabály-változásoknak megfelelően.

ErFa Hír – Az adatrögzítők világa megszűnt...

KP. Á. – Ezt a munkát először a programozók vették át, mert a hardver fejlődésével lehetőség nyílt arra, hogy meg-

írják és lefuttassák saját programjukat a termináljukon keresztül, így nem kellett sem rögzítő, sem bonyolító. Ezért tudott annyira lecsökkenni a számítógép-üzemeltetők létszáma. Ma már minden adatot az Erdészeti Szakigazgatási Információs Rendszerben (ESZIR) kezelünk.

ErFa Hír – Mióta szakszervezeti tag?

KP. Á. – Amikor a Széchenyi utcába költöztünk, és Dudás Péter volt a titkár.

ErFa Hír – Hogyan emlékszik az EFDSZ megalakulására?

KP. Á. – Akkoriban én láttam el a titkári teendőket, jártam kongresszusokra, ahol sok szó esett az előttünk álló változásról.

ErFa Hír – Úgy tudom, itt is voltak viták az átalakulással kapcsolatban...

KP. Á. – Igen. Mi legyen a vagyonnal, mennyi legyen a tagdíj. Melyik szervezet-hez való csatlakozás lenne a jobb nekünk?

ErFa Hír – Mennyi volt a taglétszám a régi szép időkben?

KP. Á. – Az alaplétszám száz fő körül volt. A leépítések miatt lassan elfogytunk, új tagokat nehéz toborozni. **(Zé)**

A 36. AGROmashEXPO – 2018

Mezőgazdaságunk a nemzetközi élvonalhoz tartozik

A kiállítás rendszeres látogatóinak valószínűleg velünk megegyező volt a benyomása: az idei – immár a 36. – volt az eddigi legnagyobb méretű AGROmashEXPO azok közül, amelyeket eddig rendeztek Budapesten. A HUNG-EXPO Budapesti Vásárcsarnokát és még két nagy sátrat is megtöltött a sok látóval. Jutott belőle a csarnokok melletti szabad területre is.

Az impozáns méretű kiállítás sugározta azt a hatalmas anyagi-műszaki, szellemi és pénzügyi erőt, amit a magyar agrárium ma is jelent, s azt is, hogy a fenntarthatóság elvét követő, digitalizált, precíziós gazdálkodást folytató mezőgazdaságunk a maga nemében a nemzetközi élvonalhoz tartozik.

Az utóbbi években kialakult gyakorlat szerint egyidejűleg bonyolították le a 8. AgrárgépShow, a Szőlészet és Pincészet, valamint a Magyar Kert elnevezésű kiállításokat is.

A traktorok világa

Az emberek érdeke és érdeklődési köre természetesen eltérő, de valószínűleg a többség a traktorokat csodálta meg.

Úgy tűnik, hogy ezen a téren a korábbi években is megállapított irányzatok folytatódnak. Növekednek a méretek, fokozódik a kényelmi berendezettségük, s egyre „dízajnosabbak”, egyre tetszetősebb a szín- és formatervezésük.

A precíziós gazdálkodás – elterjedt rövidítése szerint: PREGA – egyszerre jelenti a gazdaságosabb és a környezetkímélőbb gépi munkavégzést.

Méreteinél fogva talán a „Kirovec K-743” óriástraktornak volt a legtöbb csodálója, amelyet Oroszországban, a

szentpétervári üzemben gyártanak. Tekintélyes paraméterei miatt nevezhetnénk akár „a traktorok atyjának” is a végtelen orosz és ukrán sztyeppékre illő monsterrumot. Hathengeres dieselmotorja 435 lóerős. Hosszúsága 7,8 méter, magassága 4 méter, üzemi tömege 16 240 kg. Kéttengelyes, mindegyik tengelyvégen embermagasságú, hatalmas dupla gumikerékkel, amelyek jó talajfogó képességet biztosítanak a traktor számára.

Nagy a választék

A Kirovec méretei is érzékeltethetik, hogy a szántóföldi növénytermesztés változatlanul a nagytáblás gazdálkodás irányába fejlődik.

Ekkora gépeket még középirtokon is csak akkor lehet és érdemes használni, ha a földtulajdonosok valamilyen alapon szövetkeznek. A technika és a versenyképesség egyaránt ezt kívánja.

Persze az igények és adottságok differenciáltak. Ennek megfelelően széles az erőgépek választéka is, az univerzális középkategóriától felfelé is és a könnyebb, fordulékonyabb kertészeti-szőlészeti traktorok között is. Emlékeztetőül íme csupán néhány ismertebb gyártó cég neve: Case, Claas, Fendt, Goldoni, Iseki, John Deere, Kioti, Lamborghini, Landini, Massey Ferguson, McCormick, MTZ, New Holland, SAME, Skoda, Steyr, Valtra.

Ha figyelembe vesszük, hogy ezek a világcégek külön-külön is többféle szériában gyártják a traktorokat, az innováció pedig folyamatos, akkor megsejthetjük, hogy milyen erőgép-mennyiségben kell eligazodnia a vásárlónak, a felhasználónak. Az erdésznek is ebben a választékban

kell megtalálnia a számára legmegfelelőbbet, miként a vontatott eszközök és a traktorokra szerelhető adapterek dolgában is. Ha nem, akkor mehet északra, talán egészen Skandináviáig...

Kevés erdészeti látóval

Szakmánkat – amint a korábbi években is – a „NYÍRERDŐ Nyírségi Erdészeti Zrt. képviselte, mégpedig a Szőlészet és Pincészet kiállításon. A társaság akác-termékei változatlanul nagy népszerűségnek örvendenek és keresettek. Például a fűrészelt és hasított szőlőkarók, nevelőkarók, fűrészelt, továbbá csiszolt vagy szíjácsmart oszlopok, kérgezett-hegyezett cölöpfa, esztergált oszlop, ágyásszegély, valamint kerti rönkbútorok stb.

Az olasz (Mantova-környéki) Negri cég kérgező- és faaprító gépeket hozott a kiállításra, számos változatban. Például olyan gumihevederes járószerkezetű gépet, amely – a reklámanyag szerint – 27 százalékos lejtőn is tud mozogni. Ha a gépet nem villamosmotor működteti, akkor általában könnyű japán kismotor: Honda, Kubota, Subaru; esetleg olasz Lombardini.

A cég pelletáló és brikettáló gépeket is forgalmaz, valamint az ezeket az ömlesztett anyagokat szállító járműveket. (Van kókuszdió-daráló gépe is.)

Aprítógépeket forgalmaz a budaörsi Zofield Kft. is, amelyek garatja szállításhoz összecusukható; az aprítógépek esetében jól ismert, kellemetlen, erős robajt pedig hangszigetelő burkolat tompítja.

Néhány gépár

Nemzetközi műszaki kiállításokon az esetek többségében nem szokták az árucikkek árát kiírni. Komoly érdeklődés esetén természetesen ad felvilágosítást a stand személyzete. A WS Wood típusjelzésű aprítógépekről azonban tudunk szerezzni értékesítési árlistát. Íme ebből egy-két tétel.

A 16 cm faátmérőig aprításra képes, Kubota D1105T motorral szerelt WS16-35DT modell nettó ára 6,7 millió forint. A 20 cm-ig használható kardánhajtású

WS 20 PTOT modell nettó ára 5,4 millió forint.

A számok is tükrözik a logikus tény, ami szerint az ár a gép mobilitásának és teljesítőképességének a függvénye.

Pelletkazánok

A pellet akkor ér valamit, ha van hozzá megfelelő tüzelőberendezés is. Amint tudjuk: van, mégpedig sokféle. Az AGROMASH EXPO-n a lengyelországi Busko székhellyel működő SAS vállalat mutatta be tüzelőberendezéseit. Ezek méret, szerkezeti felépítés, kalorikus határfok és más tényezők kombinációja szerint számos változatban készülnek, de többségükben háztartási, kisüzemi méretben. A pelletbehordó gépezet külön vásárolható és az éppen uralkodó hőmérséklet által vezérelve, automatikusan adagolja a pelletet a tárolóból a tüztérbe.

Egyéb hasznos lehetőségek

Az egyéb termékek és szolgáltatások köréből kettőt emelünk ki. Az egyik a „Doxmand” típuselnevezésű, ultrahanggal működő vad- és rágszálóriasztó termékcsalád. Ezeket napelem tölti fel energiával, és sötétben vagy felhős égbolt mellett is működnek. Rendszertelen időközökben bocsátanak ki az emberi fül által nem, hanem csak a vad által észlelhető riasztó hatású ultrahangot. Így a vad nem szokik

Fazekas Sándor miniszter és Gyuricza Csaba főigazgató (NAIK) a díjazottakkal

hozzá a riasztó hanghoz. Továbbá nincs kitéve olyan esetleges sérüléseknek sem, mint amelyet a vadkárelhárító kerítés esetleg okozhat. A készülékeket Pázmándfaluban gyártják.

A másik kiállítási objektum, amelyet megemlítnünk, a Debrecenben működő HL-LAB Környezetvédelmi és Talajvizsgáló Laboratórium volt, amely laborvizsgálatokkal alátámasztott talajvédelmi tervek készítését, továbbá általában talaj-, víz- és toxikológiai laboratóriumi vizsgálatok lehetőségének széles skáláját kínálta.

A kiállítás szellemi oldala

A tárgyi látnivalókhoz szellemi termékek is társultak. Például a Magyar Mezőgazdaság Kft. már a kilencedik alkalommal rendezte meg érdekes és mindig újat hozó agrármarketing és -médianapját,

Sári Enikő ügyvezető igazgató vezényletével. Ezen a sok fiatal mellett olyan „klaszszikus” személyiséget is láthattunk, mint prof. dr. Bálint György ny. főszerkesztőt, a magas korát bámulatos aktivitásával megcáfoló „Bálint gazdát”.

A rendezvények sorában bemutatkozott a Magyar Precíziós Gazdálkodási Egyesület és volt PREGA Kerekasztal is. Az „Agrártechnológia és természetvédelem” című előadás keretében pedig a tűzok-

védelmi programot mutatták be.

A két műszaki kiállítás felhívta a figyelmet a mezőgazdaság, azon belül az erdészeti gépészképzés fontosságára is. Az agráriumban már most is munkaerőhiányt jeleznek, és ezt a technikai fejlődés nyilván fokozhatja.

A szakkönyv- és folyóiratkiadók is szép számban kivonultak a kiállításra. Érdemes ilyenkor kihasználni egyes lapok ingyenes osztogatását, valamint a szakkönyvek csökkentett, akciós áron való megvételi lehetőségét.

AGROMASH EXPO kiállítás jövőre is lesz. Érdemes lesz felkeresni, és már előre felkészülni a nagy tömegű információ gyors, de alapos áttekintésére és feldolgozására. Mert – amint mondani szokták – nemcsak nézni kell, hanem látni is.

Király Pál

Fotó: Zétényi Zoltán

Termékverseny 2018

Az AGROMASH EXPO, Agrárgép Show, Magyar Kert, Szőlészet és Pincészet 2018 kiállítások Termékfejlesztési díj pályázatára 36 pályázat érkezett. A legtöbben a Nemzetközi díj Gépesítés kategóriájában indultak – az elmúlt év tendenciáját követve –, így a legtöbb elismerés is itt született. A zsűri ez alkalommal is elmondhatta, hogy nem volt egyszerű helyzetben, mivel igen sokféle és színvonalas termékről kellett véleményt alkotnia. A kétfordulós értékelés után, komoly szakmai vitákat követően, az alábbi eredmények születtek:

Nagydíjban részesült

Hazai Termékfejlesztési díj – Gépesítés kategóriában

- Farmgép Kft. (G pavilon 502B) KERTITOX REVOLUTION szántóföldi permetezőgép

Nemzetközi Termékfejlesztési díj – Gépesítés kategóriában

- AXIAL Kft. (D pavilon)
CLAAS CEMOS AUTOMATIC új, CEBIS MOBILE terminállal és új CEMOS AUTÓ THRESHING rendszerrel CLAAS LEXION kombájnokkal

Különdíjban részesült

Hazai Termékfejlesztési díj – Gépesítés kategóriában

- Auditker Kft. (A pavilon 207A) Auditker FB 1000 R fóliafelszedő gép

Hazai Termékfejlesztési díj – Logisztika kategóriában

- Fliegl Kft. (A pavilon 105E) Fliegl DPW 210 bálaszállító pótkocsi
- RS Kereskedelmi és Szolgáltató Bt. (G pavilon: 501F) Precíziós szárítás DryerDoctor szolgáltatás a mezőgazdasági szemestermény-szárítók precíziós beüzemelésére

Nemzetközi Termékfejlesztési díj – Gépesítés kategóriában

- Agro-Békés Kft. (A pavilon 304C)
Case IH Maxxum Multicontroller Active Drive 8 sebességváltóval
- AGROTEC Magyarország Kft. (B pavilon 12A) Lindsay Pivot Control
- AXIAL Kft. (D pavilon) Fendt 211 VVario

Diana Szécsényben

Az Ipoly Erdő Zrt. Kelet-Cserháti Erdészétét keresem Szécsényben, a közel 6000 lakosú nógrádi településen.

Márkus-Kalácska Kitti fogad. Nagyon jól áll neki az erdészöltözet, kiemeli lágy vonalú arcát, hófehér, sima bőrét. A római mitológiából Diana, a nők, az asszonyok és a vadászat istennője jutott eszembe róla. A nőnap alkalmából szeretném megtudni, hogy miért lesz egy nő erdész, és hogyan tud helytállni ebben a férfiaknak is kemény szakmában.

ErFa Hír – Szép keresztnéved van...

MK. K. – Apukám választotta. Szerettem a nevem.

ErFa Hír – 180 cm magas vagy, karcsú, ruganyos járásoddal, finom arcvonásaiddal jól mutatnál a kifutókon is. Hogyhogy nem lettél modell, manöken?

MK. K. – Jaj, dehogy, soha nem is jutott eszembe ilyesmi. A szüleim pénzügyi-számviteli iskolát képzeltek el nekem, de én csak egyetlen szakmára gondoltam, és csak egyetlen helyre jelentkeztem, Sopronba.

ErFa Hír – Mi indított el, hogy erdész legyél?

MK. K. – Apukám kerületvezető erdész Kemencén. Már kiskorom óta együtt jártuk az erdőt. Vadászni is mentem vele, belevitt ezekbe a férfias dolgokba. A nővérem és az anyukám csak ritkán kísérték el, őket nem kötötte le úgy, mint engem.

ErFa Hír – Édesapád volt a domináns a nevelésed során?

MK. K. – Ezt így nem mondanám. Szerencsére nagyon harmonikus családban, bensőséges légkörben nőttem fel, anyu ugyanolyan fontos szerepet töltött be az életemben, csak más területeken. De tény, ő jobban aggódott a választásom miatt. Vácott jártam a Boronkay György Műszaki Szakközépiskolába és Gimnáziumba. Onnan Sopronba mentem, a Nyugat-magyarországi Egyetemre (ma Soproni Egyetem), az Erdőmérnöki Karon az erdőmérnöki szakot végeztem.

ErFa Hír – Rögtön ide jöttél friss diplomásként?

MK. K. – Igen, erdőmérnök gyakorlóként a párommal 2015 őszén kezdtünk a Kelet-cserháti Erdészetenél. Ő is erdőmérnök, az egyetem utolsó évében ismerkedtünk meg – ma már a férjem. Másfél

év után neveztek ki minket, ő kapta meg a fahasználati ágazatot, én pedig az erdőműveléssel foglalkozom.

Szeretem a munkámban, hogy változatos. Mindennap új megoldandó feladatokkal áll szemben az ember. Egyáltalán nem monoton, unalmas munkakör. Sokrétű és összetett: az éves csemeteszűkéslet megtervezésétől egészen az ápolási munkák ellenőrzéséig. Igyekszem valamennyit teljes erőbedobással, lelkiismeretesen, legjobb tudásom szerint elvégezni.

ErFa Hír – Az alapszervezeti titkártól tudhatjuk, hogy nemcsak a munkában vagytok felelősségteljesek, hanem a közösségi életben is vállaltok feladatokat, céges rendezvények szervezésében is mindig lehet rátok számítani. Az Országos Erdészeti Egyesület szervezésében aktív résztvevője szoktál lenni az erdész-nők találkozójának. Tudtad már kislánykorodban, hogy erdész lesz a férjed?

MK. K. – Nem tudtam, de szerettem volna.

ErFa Hír – Milyen előnye van annak, ha egy erdészlány erdőszel köti össze az életét?

MK. K. – Mi mindent megbeszélünk, segítjük egymást a munkában, úgy gondolom, hogy jól tudunk együtt dolgozni – de szigorúan csak a munkahelyen, nem visszhaz az itteni gondokat. Sok szál köt össze bennünket az érdeklődésünkben, a szabadidő eltöltésében is.

ErFa Hír – Azt hittem, azt fogod mondani, hogy az erdész nő számít a párja

szakmai támogatására, de nem így reagáltál...

MK. K. – Örülök, hogy szakmabeliek vagyunk, megvan ennek a varázsa, és a vadászat is összeköt bennünket. Az egyetem után letettem a vadászvizsgát, és azóta is aktívan vadászom.

ErFa Hír – Gondolom, ti, lányok, az évfolyamról, külön beszélitek meg a szakmai érvényesülést is.

MK. K. – Dehogyan! Fiúk és lányok közösen beszélgetünk mindenféle témáról.

ErFa Hír – Szakterületen maradtak a lányok?

MK. K. – Többségük igen, bár az elhelyezkedés picit nehezebb a lányoknak. Voltak, akik maradtak az egyetemen a doktori iskolában, de a képzés elvégzése után ők is szeretnének a szakmában elhelyezkedni.

ErFa Hír – A fizikai munkások nem szoktak féket tenni a nyelvükre. Nem vesznek félvállról? Hogy fér meg ez az üde fiatalság a sokat tapasztalt környékbeliek harcedzett stílusával? Nem csipkelődnek?

MK. K. – Nem, nem is emlékszem ilyenre. Már az elején egyértelművé teszem a helyzetet. Nem arra koncentrálok, hogy nő vagyok, hanem arra, hogy az előttem lévő feladatot hogyan lehet megoldani. Ha valaki komolyan veszi a munkáját, akkor azt észreveszik, és a környezete is az alapján ítéli meg. Megismerték az elvárásaimat. Tény, nem könnyű kompromisszumokat kötni, de próbálok határokat megrajzolni, és ezeket el kell fogadniuk. A normális beszédmodorhoz, tárgyalásmódhoz ragaszkodom. Nem a női mivoltom a meghatározó, hanem kell, hogy a szavamnak súlya legyen. De, ha most belegendolok, csakugyan kell rendelkezni bizonyos határozottsággal, vezetői kvalitással, amit folyamatosan tanulni kell.

ErFa Hír – Talán ebben is édesapád adott mintát, amikor magával vitt az erdészek és vadászok közé? Tőle sajátítottad el, hogyan kell meglett férfiakkal tárgyalni?

MK. K. – Segített az is. De már az iskolában is megvolt bennem az önérvényesítéshez alapvetően szükséges határozottság. Ma is a gyors döntések híve vagyok.

A szakirodalom azt írja, hogy az a kislány, akit az apukája elfogadott, sokat dicsért, támogatott, megbízott benne, az felnőtt korában jó vezető lesz. Kittinél párosul a férfias munkára jellemző szilárdság az összes kellemes női tulajdonsággal. Mosolygó szemét folyamatosan a beszélgető partnerén tartja, miközben belelát a

másik gondolataiba. Komoly gondolkodású. Halk szava senkit ne tévesszen meg, kemény tárgyalópartnerre talál benne.

ErFa Hír – Szüleid egyszerre kaptak fiút és lányt is – mondom nevetve. – Ezek olyan tulajdonságok, melyek alkalmassá tesznek valakit a vezetésre, a felelősségteljes munkakör betöltésére. Akár férfi, akár nő.

MK. K. – Valóban már gyerekkoromban is meg tudtam különböztetni, mit lehet, és mit nem lehet tenni. Önálló voltam. A szüleim megbíztak bennem, feladatokat kaptam, és számon is kérték rajtam azokat. Ezzel megerősítettek, ez még több önbizalmat adott – és én rá is szolgáltam a bizalmukra. Sokat köszönhetek a családomnak, tudom, nem mindenkinek adatik meg a biztos háttér, ahonnan önazonosan indulhat a felnőtt életbe.

2018 a Családok Éve. A kormány felismerte az ügy fontosságát, ezért igyekszik támogatni is azt. A család a társadalom legkisebb egysége, a család biztosítja, hogy a gyermek kiegyensúlyozott felnőtt lehessen. Az adja át a hagyományokat, az értékeket, ott tanulja meg a kötődést, a bizalmat.

ErFa Hír – A családot megtanította, hogy becsületes, kemény munkával lehet eredményeket elérni, sérülések nélkül beilleszkedni a világba, megkeresni a helyes utat az érvényesüléshez úgy, hogy nem tiporsz el másokat közben.

MK. K. – A nővéremmel ilyen családban éltünk. De máig is szinte napi kapcsolatban vagyunk.

ErFa Hír – Mi most a nőnap alkalmából vagyunk itt. Megállapodtunk, hogy nem említjük a női mozgalmi életet, a politikát, az egyenjogúságot, a genderelméletet, a meetoo-t, és egyéb társadalmi jelenségeket, melyek szintén fontos témák a közéletben. De mégis, szerin-

ted miért tartanak nőnapot? A hatvanas években hajnalig tartó zenés vacsorák voltak komoly ajándékkal, a nyolcvanas években csak ajándék volt, később cserépes virág, majd legutóbb egy vödörre mutattak, hogy válasszak magamnak egy szál szegfűt. Ismerek férfi vezetőket, akiket női kollégáiknak kell emlékeztetni erre a napra. Mintha már nem lenne divat, kezd kikopni. Te elvárod az ünneplést?

MK. K. – Igen, én is így gondolom. Jölesik a nőknek, ha nem feledkeznek meg a férfiak e jeles napról, de egyre kevesebb figyelmet fordítanak rá. A környezetemben én is ezt tapasztalom.

ErFa Hír – De mégis, mit gondolsz, miért ünneplik világszerte a nőket? És itt nem az egyenjogúságra gondolok.

MK. K. – A férfiak megköszönik a gondoskodást, a gyerekeket nevelést. Nem feltétlen a házimunkára gondolok, hanem a nőknek arra az érzékenységre, amivel képesek párjukra figyelni és támogatni őt. Én hagyományos családmódelben nőttem fel és magam is azt szeretném továbbvinni. Ez viszont megköveteli, hogy a nőnek két szerepben is jól kell teljesítenie. A szakmájában és az otthonában is. Feladata a család összetartása, a gyerekeket nevelés.

Ismerős erdőmérnök nők között már vannak kisgyerekes anyák, akik mellette ugyanúgy dolgoznak az erdészetben. Meg lehet oldani. Bízom benne, hogy én is helyt fogok állni azon a területen is.

ErFa Hír – Azt azért tegyük hozzá, hogy óriási, elismerésre méltó a kétplatformos munka, nem egyszerű dolog egyensúlyozni hosszú éveken át. Ha nem is divat kitüntetést osztogatni érte, be kell vallani, hogy igen megterhelő és sok erőt, türelmet, ügyes szervezést kíván.

MK. K. – Igen, ezt meg is szoktam köszönni anyák napján az édesanyámnak.

ErFa Hír – Ha kislányod születne, és ezt a nehéz pályát választaná, mit mondanál neki?

MK. K. – Ha lányom születne, és neki is megtetszene ez a szakma, mindenben támogatnám, és nem beszélném le az álmairól, elképzelésiről.

Márkus Viktor, egy szimpatikus, mosolygós erdész fiatalember érkezik. Szeme csillog, mikor feleségét dicsérem. Perceken belül megérkezik Kitti édesapja és édesanyja is, mert, ahogy idejük engedi, jönnek látogatóba a fiatalokhoz. Apja szerényen próbálja leplezni büszkeségét, szeme vejével összevillan, mosolyognak. Anyuka viszont nyíltan dicséri lányát. Itt áll egy család velem szemben, ahol négyükből három erdész. Nem rossz arány.

A mai fiataloknál kinyúlik a kamaszkor, szinte harmincéves korig. Örömmel nyugtázom, hogy Kittiéknél ez nincs így. Nem az élet könnyebbik oldalát keresik, nem várják el, hogy gondjaikat mások oldják meg. Célokkal, a jövőbe vetett hittel élnek, melyért keményen megküzdenek. Példamutató élet.

Branner Lászlóné
Portréfotó: **Brannerné**

2018 a családok éve, aminek köszönhetően még több támogatást és figyelmet kapnak a magyar családok – mondta Balog Zoltán, az emberi erőforrások minisztere.

A kormány egyik legsikeresebb területe a családpolitika, amelyre 2010 óta kiemelt figyelmet fordítanak. Az elmúlt hét évben megduplázták a területre juttatott támogatást, mely ma már évente kétezer milliárd forint. Ez GDP-arányosan 4,9 százalék, ami a fejlett országok 2,55 százalékos átlagának duplája.

A kormány igyekezett anyagi és erkölcsi támogatást nyújtani az ifjú házasoknak, az otthonteremtés és a gyermekvállalás előtt állóknak, a nagycsaládosoknak, a szülés után munkába visszatérőknek, valamint az időseknek is – mondta a miniszter. (MTI)

Nők aránya a SoE-en – 2017. év őszi hivatalos statisztikai létszám szerint az SoE összes hallgatói létszámadatai:

- a Soproni Egyetem összes hallgatójának 61 százaléka nő,
- az Erdőmérnöki Kar hallgatói létszámából 28 százalék nő,
- az Erdőmérnök szak létszámából 19 százalék nő,
- az összegyűjtési hallgatói létszámból, az Erdőmérnöki Kar hölgy hallgatóinak aránya 6 százalék,
- az összegyűjtési hallgatói létszámból, az Erdőmérnök szak hölgy hallgatóinak aránya 2 százalék,
- 2018-ban várhatóan Erdőmérnök szakon végez 36 fő ebből 30 százalék nő
- 2017-ben végzett Erdőmérnök szakon oklevelet szerzettek száma 34 fő, melyből 15 százalék nő
- 2015-ben végzett Erdőmérnök szakon oklevelet szerzettek száma 37 fő, melyből 16 százalék nő

Az EFDSZ évváró titkári ülése

Ugron Ákos Gábor előadása – Kitüntetések átadása

2017. december 14-én, a Thököly úti székházban került sor szakszervezetünk szokásos év végi titkári értekezletére. Ebből az alkalomból az elnökség kitüntéseket adott át.

Dudás Péter elnök üdvözölte a titkárokat, vendégeket és az újságírókat. Górász László főtitkár a kihelyezett titkári értekezlet alacsony részvételi arányának okait igyekezett tisztázni. A jelenlévők szerint szerencsésebb lenne Budapestet választani a rendezvényekhez a centrális közlekedés miatt.

Ezt követően Dudás Péter elnök beszámolt a 2017-es év eredményeiről.

A 2017. év háromnegyedévi pénzügyi helyzetéről, a taglétszámról és a tagdíjfizetési fegyelemlről Górász László adott tájékoztatást.

A 2018. évi elnökségi munkatervet Dudás Péter elnök mutatta be, amelyet a titkárok egyhangúan elfogadtak.

A titkári értekezlet meghívott előadója Ugron Ákos Gábor, állami földekért felelős helyettes államtitkár volt. A helyettes államtitkár tájékoztatta a jelenlevőket a 2017-es év szakmai eseményeiről és a 2018 évi tervekről.

Ugron Ákos részletesen beszámolt az igazgatásról, majd az egyéb szakmai munkáról, oktatásról, beiskolázásról, kutatásról és más részterületekről. A beszámolót követően válaszolt a titkárok kérdéseire.

Az EFDSZ Emlékérem kitüntetés átadása

Az EFDSZ tagsága nevében az elnök megköszönte a kitüntetettek munkáját, gratulált és átadta a névvel ellátott, gravírozott emlékérmeket, emléklapokat és az ajándékokat.

A kitüntetettek:

Boros Ferenc kerületvezető erdész –
TAEG Zrt.

Ruppert József vadászati irodavezető –
Vérteserdő Zrt.

Simon Miklósné adóügyi előadó –
Zalaerdő Zrt.

Tátrai Tibor erdészeti igazgató –
Északerdő Zrt.

A titkári ülésen Ruppert József nem tudott megjelenni, így akkor nem vehette át személyesen az emlékérmeket.

A kitüntetésben részesülteknek gratulálunk és további sikeres munkát, jó egészséget kívánunk!

A kitüntetettek méltatása

Boros Ferenc, kerületvezető erdész

1963. február 17-én született Kapuváron. Fertőszentmiklóson laktak, onnan járt a soproni Széchenyi István Gimnáziumba, majd 1977 óta már ott is él.

A középiskola után az Erdészeti és Faipari Egyetemre jelentkezett és időközben a Tanulmányi Erdőgazdaság Sopron Környéki Erdészeti vállalt munkát. Marcaliban katonáskodott. Megszakította a tanulmányait és a Tóalmi Csemeterkertben kezdett dolgozni. Munka mellett elvégezte a Roth Gyula Erdészeti Technikumot. A hátralévő katonaságot a soproni FEP-en töltötte el.

1987-ben a TAEG Dudlesz kerületébe került hosszútólónak. Elégedettek voltak munkájával, szorgalmas volt és jól beilleszkedett, így 1991-ben kinevezték kerületvezető erdésznek, mikor az elődje nyugdíjba vonult. Azóta is ott dolgozik.

A szakszervezetnek 1996 óta bizalmi. Lelkiismeretes munkájának az is bizonyítéka, hogy a két erdészeti összeolvadása után is megszavazták a bizalmat számára ezen a poszton. Most az erdőgazdaság egyik legnépesebb szakszervezeti csoportjáért felel. Kulturális és sportrendezvények állandó, aktív résztvevői csapatukkal. Nemcsak kiváló szakember, hanem a közösség érdekeiért évtizedek óta küzdő szakszervezeti vezető, aki munkásságával hozzájárult a következő nemzedék életének jobbá tételéhez.

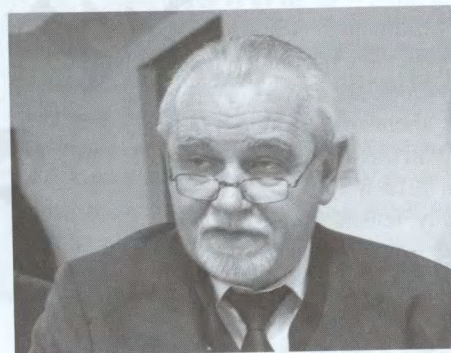
Ruppert József, vadászati irodavezető

1954. július 9-én született Tatabányán. Már fiatalon vonzotta az erdész-vadász életforma; korán tudta, hogy milyen irányban szeretne továbbtanulni. Az erdészeti-vadgazdálkodási technikum után a Vértesi Erdő és Fafeldolgozó Gazdaság dolgozója lett.

Először, mint hosszútóló, majd szakosított erdész, néhány év múlva apríték termelő erdész, 1983-tól pedig gépüzemi művezetőként dolgozott. Mivel szerette a munkáját, érdekelte az erdő és a vadgaz-

dálkodás teljes területe, így folyamatosan és szívesen tanult.

A cég életéhez szorosan hozzátartozik a kereskedelem. Megbízható, jó munkakerőnek bizonyult, akinek fontos volt a szakmai fejlődése, így vezetői javaslatára megszerzett egy középfokú külkereskedelmi szakképesítést és egy felsőfokú anyag- és áruforgalmi szakképesítést adó iskolát is elvégzett. Mivel bírja a német és orosz nyelvet, a külföldi kiállításokon való részvétel és a kapcsolatok építése sem jelent gondot számára. 1984-ben áruforgalmi előadó lett a cégnél.

Az erdész lét mellett a vadászat a szenvedélye. Hivatásos vadász, a lövészetvezetői tevékenység végzésére az engedélyt is megszerezte.

Már 1995-től a vadászati ágazat vezetője, és 2012-től vadászati irodavezető.

Több mint két évtizede a Komárom-Esztergom Megyei Vadászkamara hivatásos vadász alelnöke. 2017-ben Vadászkamara Érdemérem kitüntetést kapott.

Nemcsak a szakmai területen elért sikerei figyelemre méltóak, hanem a közösség érdekeit is szem előtt tartotta, a kevés szabadidejéből arra is mindig áldozott. 2006-ban a Vértesi Erdő Zrt. alapszervezete bizalmat szavazott számára a titkári feladatok elvégzésére, amely tisztséget a tagság teljes elégedettségére betöltötte egészen a 2017-ig, de továbbra is lehet számítani rá. Bizton hisszük, hogy ezután sem fog megszűnni a tagok érdekeiért való küzdelme, melyet az eltelt évtizedek alatt bebizonyított.

Nemcsak az alapszervezetéért érzett felelősséget, hanem az EFDSZ titkári ülésein is nagyon sok jó ötlettel gazdagította a szakszervezeti mozgalom működését, aktívan részt vett a munkában.

Tanulni lehet életviteléből, hiszen sikerült megmutatnia, milyen a jó munkamorállal, a helyes időgazdálkodással a hatékony, felelősségteljesen megélt szakmai és közösségi életút.

Nős, két lánya, négy unokája van, akik magánéletében sok örömet adnak számára.

Simon Miklósné, Barna Ilona Teréz,
adóügyi előadó

Nován született, 1957. augusztus 17-én. Nagykanizsán, a dr. Mező Ferenc Gimnázium és Szakközépiskolában érettségizett, és közvetlen utána a ZEFAG Déli Erdészeténél, mint bérelszámoló, 3 év múlva, 1978-ban a Nagykanizsai Műszaki Erdészetnél gépkönyvelő, később könyvelő lett. Majd a központba helyezték át, s a Közgazdasági Osztályon statisztikus, majd adóügyi előadó lett a Pénzügyi Osztályon – egészen nyugdíjazásáig. Édesapját, Barna Józsefet követte a pályán, ugyanis ő az osztály vezetője volt 10 éven át.

Fontosnak tartotta a folyamatos tanulást, elvégezte a mérlegképes könyvelői, az adótanácsadói tanfolyamokat is, és egy komoly számítástechnikai oktatáson is részt vett.

Két lánya van, Szilvia és Viktória, akiknek egy évben születtek kislányaik. Így nem unatkozik a nyugdíjazás után sem, mert sok feladatot adnak a kicsik. Úgy érzi, nagyszerű férjre, családapára talált Simon Miklósnéban, aki hamarosan szintén nyugdíjba vonul, így közösen „nagyszülősködnék” majd.

Hogy szerették, az is mutatja, milyen sok beceneve volt, nevezték Ilinek, Ilcsinek, Barnusnak is.

Egy kedves, mindig vidám, optimista, mindenkihez barátságos, mindenkivel

szót értő, bárkinek készségesen segítő kolléganő vonult vissza a munka világából.

Évtizedek óta szakszervezeti tag, többször került megválasztásra szakszervezeti bizalmiként a ZEFAG majd ZALAERDŐ Zrt. Központjában. Munkaköréből eredően mindig topon volt a jogszabályok ismeretében gazdasági területen, és ezeket felhasználva sikerült vele közösen kivívni a dolgozók számára a munkáltató által biztosítható legjobb juttatásokat. Több éve a szakszervezet könyvelését is ő végzi. Akár egy nőnap rendezvény, akár egy kirándulás szervezésében, mindig lehetett rá számítani.

Tátrai Tibor, erdészeti igazgató

Szögligeten született 1950. március 37-én, Szendrőben él.

Az erdőmérnöki diploma megszerzése után az Északerdő Zrt. jogelődjéhez került és az Északerdő Zrt-től ment nyugdíjba 43 év szolgálati idő után.

Már 14 évesen dolgozott a Keletbükki Állami Erdőgazdaság Szini Erdészeténél a csemetékertben és erdőművelésben. A 18 szorgalmát, szaktudását elismerték, megbecsülték, a kollégákhoz való pozitív hozzáállásáért, segítőkészségéért szerették – így az elismerés jeleként műszaki vezetői beosztást ajánlottak fel számára. 1985-ben Szendrőre került és öt év múlva

erdészeti vezetőként, majd erdészeti igazgatóként dolgozott az Északerdő Zrt. Bódvavölgyi Erdészeti Igazgatóságán.

A szakszervezetbe 1974-ben lépett be, azóta is folyamatosan a tagja. Vezetőként mindig is arra törekedett, hogy megtalálja az egyensúlyt a dolgozók és a munkaadók érdekei között. Vezetői szerepét a dolgozók javára használta fel. Jól együttműködött az erdőgazdaság vállalati szakszervezeti tisztségviselőivel. Az erdészeti munkáját, életét befolyásoló döntések előkészítésébe bevonta az alapszervezet vezetőségét, mindig támaszkodott a véleményükre és segítségükre. Az emberekkel megtalálta a hangot, megértéssel és jobbitó szándékkal állt melléjük. A szabadidejét sem sajnálta feláldozni, személyes, konkrét feladatokat is felvállalt. A szét-szórta településeken látogatta a tartósan beteg szakszervezeti tagokat, akiket így sikerült bekapcsolni a közösségi életbe. Számukra ez ott és akkor nagyon fontos volt, hiszen még nem volt közösségi média. Ugyanígy nem hagyta magukra a nyugdíjasokat sem – találkozik szervezésével igyekezett összetartani őket.

A szakszervezeti sportnapok szervezésében is aktívan részt vett, de a 2016-ban, Szin-Szelcepusztán rendezett országos nyugdíjas találkozón is szívesen ajánlotta fel segítségét a környezet megismeréséhez.

2012-ben többszöri hívás után belépett a Bánya és Energiaipari Dolgozók Szakszervezetébe is, ahol igyekszik hasznosítani magát és ápolni a hagyományos erdész-bányász barátságot.

Önzetlensége privát életében is megmutatkozik. Feleségével két gyermekük mellett egy tragédia után a családot hirtelen bővítették. Mindig szép példát adott az összetartás erejéről, az emberi értékek fontosságáról a következő generációk számára is.

Branner Lászlóné

Stratégiai együttműködést kötött az agrárkamara és a MÉDOSZ

Budapest, 2018. február 13. – A vidék megtartó erejének növelése érdekében stratégiai együttműködést kötött a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (NAK) a Mezőgazdasági, Erdészeti, Élelmiszeripari és Vízügyi Dolgozók Szakszervezetével (MÉDOSZ).

Zászlós Tibor, az agrárkamara mezőgazdaságért felelős alelnöke Budapesten a megállapodás aláírásakor elmondta, hogy szorosabbra kívánják fűzni a kamara és a szakszervezet között már évek óta meglévő gyakorlati együttműködést. Közös célnak nevezte a stabil munkalehetőségeket feltételező vidéki életminőség-javulást, ezzel a vidék megtartó erejének növelését.

Megjegyezte ugyanakkor azt is, hogy a mezőgazdaságban és az élelmiszeriparban a növekvő foglalkoztatási tendencia mellett megjelent a munkaerőhiány. A munkaerő bővítése és megtartása egyik fontos eszközének nevezte a szakképzést, és hangsúlyozta, hogy ezen a területen szorosabban működnek majd együtt a tervek szerint.

Huiber Tibor, a MÉDOSZ elnöke a közös munka egyik legfontosabb elemének tartotta a stabil, rendezett munkaügyi kapcsolatok biztosítását, de szavai szerint a munkavédelem, munkajog és a nemzetközi kapcsolatok területén is segítséget jelent az együttműködés. (MTI)

170 éve tört ki a forradalom és szabadságharc

Rejtőzködő Magyarország

A Kecskemét környékén, az autópályán suhanó utazónak fogalma sincs, hogy milyen kincseket, csodákat rejtjenek a bugaci és a környékbeli homokbuckák, östölgyesek. Nem csak ősbörökást, ritka lágyszárúakat, árvalányhajat, hanem kultúrtörténeti, hadtörténeti érdekességeket is találhat az eltévedő utazó.

Hetényegyháza közelében a Nyíri erdőben, egy homokpusztai tölgyes liget-erdőben rejtőzik hazánk egyik leggazdagabb magángyűjteménye, amelyet Szulyovszky László kerületvezető erdész alapított az 1970-es években. Akkoriban még csak baráti körben, csöndes énekléssel emlékeztek meg a '48-as hősekről,

– tették mindezt „illegálisban”. Az idősebbek emlékeznek, akkoriban gumibotozták meg a fiatalokat Pesten a kokárdaviselésért.

Szulyovszky vállalva a kockázatot, szervezte a megemlékezéseket, az ünneplők köre egyre népesebb lett, s ma már a megyeszékhely hivatalos március 15-ei és október 6-ai ünnepsége ott, a Nyíri erdőben zajlik.

Ezzel egy időben pedig fáradhatatlanul, szenvedélyesen gyűjtött mindenféle 1848-as relikviát, elsősorban azt, ami Kossuth-apánkkal kapcsolatos. Az egy-

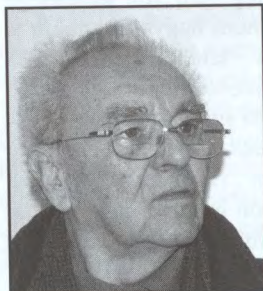

kori erdészház megtelt képekkel, zászlókkal, fegyverekkel és más látnivalóval. A gazdag gyűjtemény kiszorította a háztulajdonost, ő maga 1999-ben elköltözött a boldog vadászmezőkre. Emlékét kopjafa és a Szabadságharc 1848–49 Alapítvány örzi, felesége, Szulyovszky Ágnes gondozásában.

Ő maga így írt küldetéséről: „35 éve boldog embernek érzem magam, mert erdész lehetek, és az erdőben élekdolgozom, ezen kívül pedig 30 éve a keresztényi hazafias érzésemet a magángyűjteményemen keresztül az emberek átadhatom.”

Egyszer talán az M5-ös mentén lesz megállító tábla a Szulyovszky-gyűjtemény megtekintésére. (Z.)

Elhunyt Tollner György

Budapesten hosszabb betegeskedés után elhunyt Tollner György erdőmérnök, nyug. állami erdő- és vadgazdasági igazgató.

Nádasdlányban született 1930. augusztus 11-én. Édesapja magánszolgálatban álló személygépkocsi-vezető volt, édesanyja a háztartást vezette (Tibor öccse már korábban meghalt). Elemi iskoláit szülőhelyén, középiskolai tanulmányait Székesfehérvárott a cisztercita szerzetesrend által fenntartott Szent István Gimnáziumban végezte. Ezt követően beiratkozott az akkoriban az Agrártudományi Egyetem kötelékébe tartozó soproni Erdőmérnöki Karra. Erdőmérnöki oklevélét 1954 decemberében szerezte meg.

Szakmai pályafutását szűkebb pátriájában, a Mezőföldön kezdte meg a Királyszállási Erdészet szakelőadójaként. A továbbiakban ugyanott, majd Várpalotán lett erdészvezető. 1961. szeptember 15-i hatállyal nevezték ki az erdőgazdaság főmérnökévé.

Közben 1960-ban házasságot kötött Szendrői Ágnes pedagógussal. Két gyermekük született: Ágnes és György (a továbbiakban pedig két-két unoka következett).

1966. június 1-től 1967. szeptember 30-ig a Tolna megyei erdőgazdaságnál

teljesített szolgálatot. Ezt követően került Budakeszire.

A vállalat, amit igazgatóként irányított, 1967. október 1-től 1968. december 31-ig a HM Magyar Néphadsereg Budavideki Erdőgazdasága, 1969. január 1-től 1989. február 28-ig a MÉM Budavideki Áll. Erdő- és Vadgazdaság elnevezést viselte. Utóbbi a köznap szöhasználatban röviden csak BUVAD-ként említették. 1989-ben a BUVAD-ot beolvastották a Pilisi Parkerdőgazdaságba, Tollner György pedig nyugállományba vonult.

Az akkori állami erdő- és vadgazdaságoknak bonyolult társadalmi, vadászati, erdészeti feladatrendszerük volt. Tollner György úgy igyekezett vezetői szerepét ellátni, hogy mindig elsősorban az erdő és a vad érdekét tartotta szem előtt. Intenzív vadgondozással, szakszerű élőhely- és vadföld-gazdálkodással tartotta fenn az erdő- és a vadgazdálkodás egyensúlyát. Gondoskodott arról, hogy vállalatánál az erdőművelés színvonala és a műszaki ellátottság jótanyival se legyen alacsonyabb, mint a többi standard állami erdőgazdaságnál. Úgy tartotta, hogy vállalatának mintagazdaságnak kell lennie a két nagy gazdálkodási kör egységének reprezentálása szempontjából.

Igazgatóként külön figyelmet fordított a pályakezdőkre. Nem egy, később a szakmai hírnév magas fokára jutott kolléga az ő keze alól, az ő szellemi atmoszférájából került a szakmába. Maga is rátermett, ügyes, jó fizikumú és jó lökészségű vadász volt. Bár minden lehető vadfajból nem egy zsákmányt hozott terítékre (Romániában még medvét is lőtt), de távolról sem

vadászott annyit, mint amennyi vezetői beosztása alapján feltételezhető lenne.

Tevékeny, aktív résztvevője volt a szakmai közeletnek mind erdészeti, mind vadászati vonalon. Támogatta azok civil szervezeteit. Például 1980-ban operatív közreműködője volt az OEE gödöllői vándorgyűlésének, és az egyidejűleg lebonyolított nemzetközi favágóversenynek. Ekkor a hozzátartozók számára – társadalmi programként – sétarepülést rendezett Budapest-Gödöllő légterében. Sok erdészfeleség akkor ült először repülőgépen, és meg lehet, hogy többé soha.

Kimagasló volt 1971-ben az I. Vadászati Világkiállítás alkalmával kifejtett közreműködése is. Továbbá 1996-ban a Millecentenáriumi Vadászati Bizottságban nyújtott teljesítménye (rendezvények sorozata, emlékművek állítása, kiadványok stb.). Évekig ő rendezte a nyugdíjas erdőgazdák éves találkozóit. Kiváló kapcsolatteremtő képessége volt, kiterjedt ismeretségi-baráti körrel rendelkezett. Kellemes, kulturált ember volt, belső derűvel és eleganciával, ugyanakkor nagy önuralommal és diszkrécióval.

Mozgalmas élete, sokrétű munkássága egy kis önálló kötetet jelentő biográfiát érdemelne. Ehhez bizonyos publikációk már most is rendelkezésre állnak. Részletesebb életrajzi adatai főiskolai évfolyamának 2004-ben megjelent emlékkönyvében találhatók. Szíve mélyén mindig cisztercita diák maradt, hitét haláláig megőrizte. Végso nyughelye a Budakeszi-máriamakkosi templom kolumbáriuma.

Király Pál

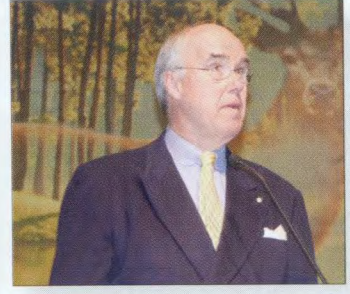
Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes, az OMVV elnöke: Az elmúlt években megteremtettük a vadgazdálkodás jövőjének alapjait, a szükséges jogszabályi keretet, de fel kell lépni a vadászati fegyvertartást szigorító uniós kezdeményezés ellen.

Fazekas Sándor földművelésügyi miniszter: A magyarországi faállomány jó állapotban van, az erdők területe 7 ezer hektárral gyarapodott.

Istrate Stetco, Románia erdészeti államtitkára: A fenntartható fejlődés szempontjából különösen fontos a határokon átnyúló együttműködés, az állami és a magánszektor közös fellépése.

George Aman, a CIC elnöke a vadászati hagyományok fenntartását szorgalmazta és üdvözölte azt a kezdeményezést, hogy a vadászok az élőhelyek fenntartására hozzájárulást fizessenek.

FeHoVa 2018 – Biztos a magyar vadgazdálkodás jövője

**Budapest,
2018. február 15.**

A díszvendég Románia pavilonjában; zergekampó mustra

Semjén Zsolt elnök Hidvégi Béla világvadásszal

Vizslasimogató a megnyitón

Fazekas Sándor miniszter a távbalátás eszközével

Faragó Sándor ex-rektor és Semjén Zsolt

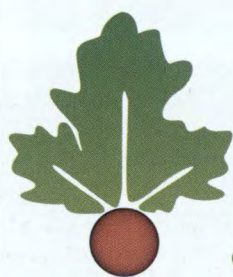

Kürtszó fogadta az OMVK látogatóit

Erdély féltett természetvédelmi kincse

Fotó: Zétényi Zoltán

Erdészeti és Faipari Híradó

XXVIII. évfolyam 2. szám
2018. június

Az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezetének Lapja

A tartalomból:

Szakszervezetünk IX. kongresszusa

Lenn a Délen, Baranyában...

A szakma ifjú kiválóságai Ásotthalmon

Elhunyt dr. Király Pál

MECSEKERDŐ
természetes úton

ZSELICI CSÜHÖGŐ

Almamellék és Sasrét között 1901 óta közlekedő keskeny nyomtávú erdei kisvasút áprilistól októberig hétvégenként és ünnepnapokon menetrend szerint, illetve különjáratokon egész évben szállítja utasait.

ERDEI SZÁLLÁSHELYEK

A színvonalas szállodák, apartmanházak vagy turista- és kulcsosházak idilli környezetben várják a különleges, természet közeli kikapcsolódásra vágyó vendégeket.

ERDÉSZETI ERDEI ISKOLÁK

A Zselic mélyén megbújó Sasréten, és a Nyugat-Mecsekben fekvő Sás-völgyben található erdei iskolák több mint 20 éve magas színvonalon támogatják a felnövekvő generációk természetudatos nevelését.

MECSEXTRÉM PARK

Az ország egyik legnagyobb erdei kalandparkja Pécs-Árpádtetőn egész napos élményt kínál a bóbtkötelpályákig a teljes családnak; emellett osztálykirándulások, céges csapatépítő programok vagy családi napok szervezéséhez is ideális helyszín.

Információ:

Mecsekerdő Zrt. | www.mecsekerdo.hu | www.mecsextrem.hu

A záró ünnepély megnyitója

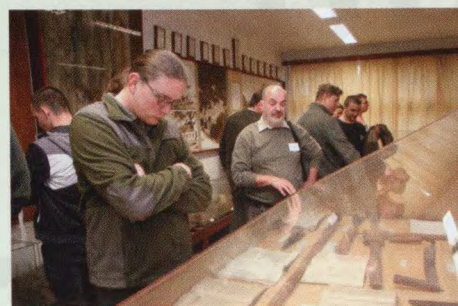

A főépület varázslatos hangulata

Az ásoththalmi versenyzők

Ásoththalmi pillanatok

Az iskolamúzeumban András Pál magyaráz

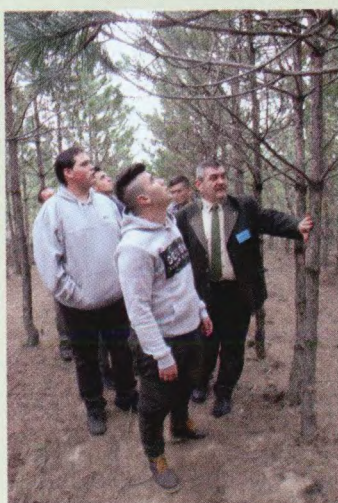
Az EFDSZ díját kapja Szabó Henrik Rudolf

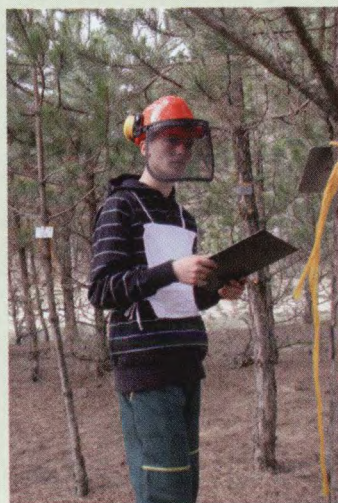
Bedő Albert, az iskola névadója

Az első helyezett Lődi Imre

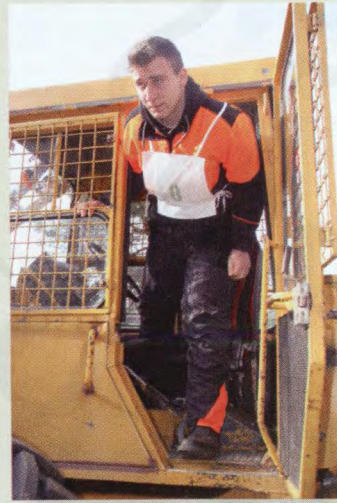
Terepi gyakorlaton

Tisztítás jelölés

A döntés bírálata

A közelítés végén

Munkában a közelítő páros

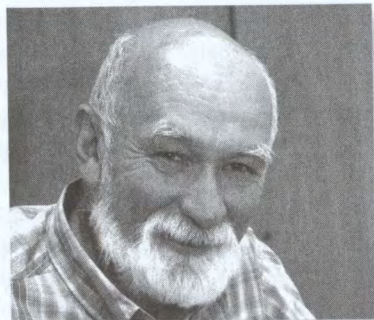
Verseny előtti eligazítás

A rönk akasztása a közelítőre

Fotó: Zétényi Zoltán

Nehéz hetek, hónapok ...

Elni nem könnyű, de ezen sopánkodni fölösleges. A cím inkább az előző lapszámunk megjelenése óta eltelt időszak eseményeire utalhatna.

Azzal kell kezdenem, hogy eltemetjük dr. Király Pál Bedő-díjas erdőmérnök, szakújságíró kollégánkat, e lap hosszú évekig szerkesztőjét és cikkíróját. Pali bácsi élő legenda volt számunkra. Ahol ő szerepelt vagy csak megjelent, oda már nem volt hiábavaló elmenni.

A szakszervezet számára ennél több is volt, hiszen élet- és szakmapolitikai tapasztalata, a múlt ismerete sokszor átszolgált bennünket döntési helyzetekben. Nehéz lesz nélküle, Pali Battyám!

Nem volt igazán felemelő az országgyűlési választások körüli hajcihő sem. Voltak, akiket elbizonytalanított és voltak, akik közönyössé keményedtek...

No, de ezen túl vagyunk, számunkra az a fontos, hogy a régi-új kormánnyal és annak felelős minisztériumaival továbbra is kapcsolatban tudjuk maradni. Erre megvan minden reményünk, bár távozott szakmai helyettes államtitkárunk, Ugron Ákos Gábor, és helyére a „Ház”-ból dr. Nagy János földvagyon-gazdálkodási főosztályvezetőt nevezte ki a miniszterelnök. Ez azt is jelenti, hogy az erdészeti portfólió felelőse is ő lesz, nagy valószínűség szerint.

Ugron Ákossal kitűnő kapcsolatot tartottunk fenn, külön köszönet a nagyon hasznos „sajtdélelőttökért”. Jó munkát és sikeres folytatást kívánunk neki következő munkahelyén!

Reméljük, folytatható lesz ez az együttműködés az új szakpolitikussal is. Már tudjuk, nem kell ahhoz erdésznek lenni, hogy valaki jó szándékkal képviselje érdekeinket.

Ja, a minisztérium neve is változott, Agrárminisztérium még soha nem volt. Új nevet kell tanulnunk és új rövidítést kitálcálni, mert az mindig megvolt, FM, MÉM, FVM, újra FM, most pedig AM? Nehéz kimondani! Bitay Márton azonban maradt a földügyekért felelős államtitkárunk. A vele készült interjút lásd a lapban!

Már egy ideje lebegett a rossz hír, hogy 2019-től megszűnik a még érintettek számára is az illetmény tűzifa adómentessége. Mintha csak tudták volna előre 2012-ben a 2019-es év tervezett költségvetését...

Szakszervezetünk, a MÉDOSZ-szal egyetemben körbejárta a problémát, és egyértelműnek látszik, hogy ez a hír igaz. Levelet írtunk dr. Nagy István miniszternek, hogy támogassa az eredeti, 2009 előtti rendszer visszaállítását. Rajta kívül más országgyűlési képviselőket is megkerestünk. A jövő évi költségvetés megszorító jellege miatt kicsi erre a remény, de nem adjuk fel! A káféteria megszorítások miatt a többi szakszervezettel összefogva lépünk fel. Persze, aki eddig még azt sem kapott, annak még nehezebb lesz.

Az újabb hírek szerint a központi államigazgatásban dolgozók bérét rendezni szándékozik a kormány. Számukra 8 éve nem volt béremelés. Mindenesetre az elmaradt 8 évből kilenc lesz addig, és az sem mindegy, hogyan történik ez meg, mert illetmény alapot nem kíván emelni a kormány.

Természetesen az ország helyzetével, a biztonságra törekvéssel egyet kell érteni. A baj csak az, hogy az a bizonyos költségvetési tartalék mindig elfogy. És nem mindig arra, amire szánták. Csak remélni tudjuk, hogy nem az esetleges gazdasági válság kezelésére kell végül fordítani. Kérjük a kormányt, hogy felelős döntéssel az elmaradásokat próbálja orvosolni, ne presztízis beruházásokra fordítsa már az ideit is, mert addig még van néhány hónap, ne nehezítsük a dolgozó emberek sorsát.

És a – finoman mondva – „szeszélyes” időjárásról még nem is beszéltünk....

Dudás Péter

Tartalom

„Nem az erdészekről kell félteni a magyar erdőt”. Beszélgetés Bitay Márton Örs államtitkárral. 2

Szakszervezetünk IX. kongresszusa 4

Lenn a Délen, Baranyában... Bemutatkozik a Mecsekerdő Zrt. 6

A szakma ifjú kiválóságai versenyeztek Ásotthalmon. 16

Nyugdíjasok a Mátrában 20
86 éves korában elhunyt Király Pál 22

Pali bátyám, itt hagytál 24

Jó eredmények a XXVI. lengyelországi sakkversenyen 24

Pillanatképek a Mecsekerdő életéből. B3

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI HÍRADÓ • XXVIII. évfolyam 2. szám • **Kiadja** az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete • 1146 Budapest, Thököly út 58–60. • Tel.: 331-4369 • Fax: 331-9455 • E-mail: 2016efdsz@gmail.com • **Szerkesztőbizottság:** Dudás Péter elnök, †dr. Király Pál munkatárs, Nagy László munkatárs, Zétényi Zoltán főszerkesztő • **Címlapon:** Bitay Márton Örs államtitkár – Fotó: Zétényi Zoltán • **Nyomda:** Agroinform Kft. • Budapest, Angol u. 34. • Felelős vezető: Bolyki István ügyvezető igazgató • A lap negyedévenként jelenik meg • Hírlapárusi forgalomba nem kerül • Terjeszti az EFDSZ

„Nem az erdészekről kell féltetni a magyar erdőt”

Beszélgetés Bitay Márton Örs államtitkárral

Jogszába-alkotási feladatainkat az előző ciklusban konszenzussal lezárhatuk; Fontos volna fölülvizsgálni az őshonos-idegenhonos fajokkal kapcsolatos álláspontunkat; A célcsoport és minden cég is nyereséges.

Gratulálunk Államtitkár Úrnak az újbóli kinevezéséhez, amely a szakma számára örömdetesen a folyamatosságot jelenti.

Erdészeti és Faipari Híradó: Melyek tekinthetők az előző négyéves ciklus legfontosabb eredményeinek az erdészeti szakág területén?

Bitay Márton: Azt gondolom, hogy összességében jó volt az előző négy lezárt év. Ezt a kijelentésemet elsősorban arra alapozom, hogy sikerült fenntartani azt az összhangot, együttműködést, ami sok esetben már korábban is megvolt az Országos Erdészeti Egyesülettel, a Megosszal, illetve a Nemzeti Agrárkamarával. Elsősorban ezek a szervezetek működtek együtt a minisztériummal az itt folyó munkálatok során. Örömdetes tény, hogy le tudtuk zárni a 2009 óta folyamatosan húzódó törvényhozási időszakot. Ismert, hogy az akkor született törvénymódosítás sok vitát generált, és az erdész szakma egy jobb törvényt is el tudott volna képzelni – hogy finoman fogalmazunk. Ebben a ciklusban a törvényt lényeges pontokon módosítottuk. Ennek nagy jelentősége van. A változtatás sok szabályozási kérdésre megfelelő választ adott, és a magánerdő-gazdálkodók szempontjai sokkal erőteljesebben szerepelnek a törvényben. A jelenlegi szabályozás sokkal kiegyensúlyozottabb. Megújultak a törvényhez kapcsolódó végrehajtási és egyéb rendeletek is. Annak örülök, hogy a régóta húzódott jogszabály-alkotási feladataink döntő többségét az előző ciklusban lezárhattuk, még hozzá konszenzussal. Az erdésztszadalmunkon belül egyértelműen, de a politikai „mederben”, a parlamentben is relatív konszenzus volt, és szép aránnyal szavazták meg.

ErFa Hír: – Az előző ciklusokban sokszor érte támadás a szakmát az akáccal kapcsolatban... Megmenekült az akác?

B. M.: – Amíg a Fidesz–KDNP kormányoz, addig biztosan, de azt gondolom, hogy hosszabb távon is. Ezzel kapcsolatban meglehetősen sarkos véleményem van. Fontos volna generálisan fölülvizsgálni az őshonos-idegenhonos, invazív, nem invazív fajokkal kapcsolatos álláspontunkat. A mai éghajlat-változások időszakában, különösen itt, a Kárpát-medencében folytathatunk tudományos vitákat erről a kérdéssel, de valóban ezt nem mi fogjuk eldönteni, hanem a klíma-viszonyok. Azt javasolnám a természetvédelmi szakmának, hogy tartsuk fenn azt az alap zsinórmértéket, hogy első az őshonos fajok; de emeljük föl a fejünket erről a sötétzöld területről, és nézzünk körbe, hogy melyek a lehetőségeink! Természetesen nem választunk olyan szélsőséges utat, hogy a bálványfát kikiáltjuk nemzeti fajának, és teleültetjük vele a Bükköt. De a szaporítóanyagok beszerzésénél az egyes fajokon belül vegyük figyelembe a különböző változatokat. Végül majd megoldja a klímaváltozás, és eldönti, melyik az a fajváltozat, amelyik ide való, és melyik nem. Mindenki előtt világosak a légköri aszály, az erdőszyepp klímával járó következmények. Ezekre valamilyen adekvát választ kell adnunk. Ezeket a vitákat 2018-ban az akác vezeti, miközben a magyar tájkultúrának évszázadok óta része, és a fahasználati szokásainkat, a tűzifa felhasználást és a méhészeti ágazatot is erőteljesen jellemzi az akác. Ráadásul olyan talajokon is megél, ahol – mint mondani szokták – azért van csak a föld, hogy ne legyen lyuk helyette.

ErFa Hír: – Házon belül is megoldódnak ezek a konfliktusok? Gondolok a természetvédelemre és a nemzeti parkokra...

B. M.: – A korábbi nehézségeket magunk mögött hagyva remélem, hogy most egy olyan zöldhatósági kultúráváltás következik be, amely a tényekkel és a realitásokkal is számol, nem csak a tankönyvi példákkal. Erre jó lehetőség van, Nagy István miniszter úr reálisan tekint az ágazatra. Ezt az egész kérdéskört generálisan végig kell gondolnunk, hogy mit tartunk a vegetációs időszakról, az idegen honos fajokról, miként védekezünk ellenük, mi a tervünk a hazai nyárakkal, a vörös fenyővel, a szaporítóanyagokkal. Tehát azt a fajta természetvédelmi szemléletet kellene meghonosítani, hogy azzal is foglalkozunk, aminek van realitása, ne csak azzal, aminek nincs. Ugyanakkor a bükknek mint fajának a sorsa százéves távlatban érdekes kérdéseket vet föl. Politikusként nem akarom megoldani ebben a négy évben az ágazat elkövetkező kétszáz évének a gondjait, de ennek az államtitkárságnak az irányítása alá tartozik az erdészeti ágazat, amelynek nem négy évben, hanem a legrövidebb vágásfordulója fájánál is évtizedekben kell gondolkodnunk.

ErFa Hír: – Térjünk rá a gazdálkodási kérdésekre.

B. M.: – Még mielőtt rátérnénk, el kell mondanom, hogy a politikusok gyakran elkövetik azt a hibát, hogy túlságosan azonosulnak azzal az ágazattal, amelyet irányítanak. Ezt a hibát elkerülve ugyan, de szeretném megvédeni az erdészeket. Azt elfogadhatatlannak tartom, hogy az erdészekről kellene féltetni a magyar erdőt. Mert, ha valaki sokat tett Magyarországon az erdőkért, pláne Trianon után – mondom ezt épp június 4-én –, a csonka ország területén, akkor azok az erdészek. Ők eddig is tudtak gazdálkodni az erdővel, a tulajdonosoknak eddig is az volt az érdekük, hogy gazdálkodjanak, és – a magyar erdészeti hagyományokat figyelembe véve – rendelkeznek azzal a kultúrával, ami arra predesztinálja az erdésztszadalmat, hogy képes legyen jól gazdálkodni.

Elsődleges, hogy az erdő hármasként funkcióját hogyan tudjuk az adott erdő-

tagon belül megkülönböztetni. Ki kell mondani, hogy az elsődlegesen gazdasági rendeltetésű erdőnél – az elnevezésből adódóan – az a feladat, hogy gazdasági hasznot hozzon. (Az ilyen erdők legnagyobb arányban a magánerdő-gazdálkodóknál találhatók.) Nyilván itt sem lehet mérgezni a természetet, nem lehet tönkretenni az élővilágot, de elsődleges a gazdasági haszon. A védelmi rendeltetésű erdőknél is világossá kell tenni, hogy ez nem egyenlő azzal, hogy nem csinálunk semmit. Miért van az, hogy a fakitermelő brigádok azért mennek el Ausztriába, mert ott egész évben dolgozhatnak?

ErFa Hír: – A gazdasági rendeltetésű erdők teremtik meg a forrását a közjóléti beruházásoknak. Az utóbbi négy évben az ilyen fejlesztések boomjáról beszélhünk. Lassan elfogynak a kilátónak való hegycsúcsok. Folytatható ez az ütem? Nem elhanyagolható természetesen ezek PR-szempontja sem.

B. M.: – Elsősorban az erdő, az erdészek és a társadalom közötti kapcsolat javítása érdekében történnek a közjóléti beruházások, amelynek tempóját én mindenképpen szeretném fokozni. Annak persze nem látom értelmét, hogy kőhajításnyira egymástól, hasonló beruházásokat végzünk. Valóban nem cél, hogy minden hegycsúcson és dombtetőn legyen kilátó.

ErFa Hír: – A kérdés arra is vonatkozna, hogy várható-e nagyobb összehangoltság e téren?

B. M.: – Hogyne! A következő négy év egyik fontos feladata lesz ez is. De gondoljunk az erdőgazdaságok úthálózatára. Ezeket közjóléti szempontból nem hasznosítjuk. Az ilyen gazdasági utakat fel kellene javítani, és a vegetációs időben – amikor nincs termelés és szállítás – komoly közjóléti, kerékpáros programokat lehetne vezetni rajtuk. Nézzük például az egyedülálló adottságokkal rendelkező Dunakanyart, amelynek lehetőségeit közel sem használjuk ki. Természetesen nem szabad átesni a ló túlsó oldalára sem! Világosan meg kell fogalmazni az erdőgazdaságokkal kapcsolatos elképzeléseinket, vagyis azt, hogy mit szeretnénk: hogy a költségvetésbe minél nagyobb hasznot termeljenek, vagy hogy a közönség egy fillért se adjanak, hanem inkább a közjóléti beruházásokra fordítsák a bevételeiket, avagy a két elvárás ötvözte a feladat.

ErFa Hír: – Az erdei vasutakról még nem is beszéltünk...

B. M.: – Támogatnunk kell az erdei vasutak fejlesztését. Van olyan kisvasút, amelyik ugyan a leghosszabb, de kevés a látogatója, és száz kilométernyi hálózat van paragon, lepusztulva. Más adottságú erdei vasútnak meg százezernyi utasa van. Ezen a területen még nagy lehetőségek nyílnak előttünk, és szerencsére nagy igény is mutatkozik irántuk. Természetesen itt sem kerülhet meg a gazdaságosság és a jegyárak támogatásának kérdése.

ErFa Hír: – Mi tudható meg az erdészeti cégek eredményességéről, mert a korábban nyilvános adatok idén hirtelen titkossá váltak.

B. M.: – Nem az a kérdés, hogy mennyi a nyereség vagy a veszteség. Összességében a cégcsoport nyereséges, és minden cég is nyereséges. A kérdés az, hogy mit lehet kihozni ezekből az adottságokból. Az is kérdés, hogy mit értünk nyereségen. Erre egy példa: van erdőgazdaság, amely a kiadások közé beszámítja a vadvédelmi kerítés költségeit is. Mások a kerítésépítés költségeit nem a vadgazdálkodási ágazatnál számolják el. Ezt a területet is egysegiesítenünk kell. Hasonló megoldatlan problémák adódnak az elmaradt ápolási-művelési feladatokkal kapcsolatban is. Az átláthatóság megköveteli, hogy ezeket rendbe tegyük. Az előző ciklus emblematikus ellenőrzései voltak az emlékezetes KEHI- és ÁSZ-vizsgálatok. Azt számon kérni, hogy nincs folyamatosan forintban dokumentálva az erdővagyon, ezt a felvételt a szakmában megmosolyogják. Igencsak kérdéses, hogy a biológiai folyamatok miatt évente változó erdővagyon hogyan lehet számon tartani.

ErFa Hír: – És a madárfüttyöt még nem is számítottuk...

B. M.: – Persze, de azért e téren is van reális javítási lehetőség.

ErFa Hír: – Időről időre fölvetődő kérdés, hogy a cégcsoport jelenlegi száma és struktúrája az ideális, vagy van-e ennél jobb? De ide sorolhatjuk a privatizáció kérdését is!

B. M.: – Szerintem nincs egyértelmű, inkább „csak” más megoldás. A cégcsoport minőségi javításának lehetősége ugyanúgy elképzelhető 22, 15, 12 cégnél, vagy egy holding esetében is. Nem az az igazi kérdés, hogy hány cég szervezi az erdőgazdálkodást, hanem az: *hogyan!* Azok a fontos kérdések, hogy a feldolgozás, a kereskedelem kérdésében miként tudunk együttműködni. Tehát szerintem

az erdőgazdálkodás további fejlődése, hatékonyságának javulása – a fahasználat, a kereskedelem, a közjólét, vadgazdálkodás terén – nem attól függ, hogy hány szereplő van.

ErFa Hír: – Ezek szerint nincs napirenden a változtatás.

B. M.: – Nincs. Ugyanez vonatkozik a privatizációra is.

ErFa Hír: – Milyen tapasztalatokkal és hatással járt a tölgyrönk értékesítésének irányítása?

B. M.: – A tapasztalatok kedvezőek, de még mindig aggaszt az a helyzet, hogy továbbra is nagyon sok feldolgozatlan nyersanyag hagyja el az országot. Szeretném az export orientáltságot e téren fölszámolni. Szerintem nincs olyan választék, hogy „exportrönk”, csak eladható rönk van. Minden eszközzel a hazai vásárlót kell segítenünk. Ha nincs vásárlóképes kereslet, az egy más helyzet, de mostanában nem hallottam ilyet. Természetesen ehhez kell feldolgozó-kapacitás is. E téren kérdés, hogy az alapanyag-feldolgozásnál legyen-e állami beruházás, de a késztermék-gyártásnál már nem tartom indokoltnak. A sokéves beruházási lemaradást és a divat változását az adófizetők pénzéből pótolni nem biztos, hogy állami feladat. Arról nem is beszélve, hogy az állami döntések sokkal lassabbak, mint a magántulajdonosoké. A tölgy iránti fokozott kereslet mellett talán érdemes volna más fafajokkal is innovatív módon kezdeni valamit.

ErFa Hír: – A tűzifa is felvet – a lakossági ellátás gondjain túl – ágazati gondokat. 2019-ben megszűnik az illetménytűzifa adómentessége. Emiatt több társaságnál jelezték, hogy kilépnek a dolgozók, Ausztria felé veszik az irányt.

B. M.: – Ezek szerint most nem a társadalomért, hanem az erdészekért aggódnak. De kezdjük a társadalmi szinttel! Nyugvópontra jutott a tűzifahelyzet. A korábbi intézkedéseket meg kellett lépni, mert az illegális fakeskedelem ellen fel kellett lépni. A hiány nem azért keletkezett, mert leállt a fakitermelés, hanem mert megszűnt a külföldről származó illegális szállítás. A tűzifa ára gondot jelent. Számolnunk kell!

ErFa Hír: – Ezeket a számokat eljutatja a tárca a Pénzügyminisztériumba?

B. M.: – Hogyne! A pénzügyi tárca mindig nagyon készséges volt ezekben a kérdésekben. Ugyanakkor folytatni kell azt a pénzügypolitikát, hogy az állam-adósság csökkenjen, az államháztartási

hiányt nullára hozzuk. A természetbeni juttatások terén nem tudok nyilatkozni, de bízom a vezérigazgatók kreativitásában.

ErFa Hír: – Az előbbiekkal kapcsolatba hozható a növekvő szakemberhiány és a szakma csökkenő presztízse. Ez utóbbi következményeit az egyetemi beiskolázási gondoknál láthatjuk.

B. M.: – E téren az utóbbi négy évben sokat tettünk, gondoljunk a budapesti Erdővárás rendezvényre, a jég-törés utáni „SOS – bajban az erdő” kampányra, az Erdők Hete programjaira. Az erdészeti egyesület által készített közvélemény-kutatás számomra meglepő pozitív eredményeket mutatott. Ugyanakkor nem tudtuk áttörni azt a sztereotípiát, hogy hazánkban csökken az erdő területe. Nem hagyható figyel-

men kívül a csökkenő gyerekszám, ami lassan elérte az egyetemeket is. Ráadásul az erdész szakma szorgalmas munkát, kitartó elkötelezettséget igényel, nem ígér gyors anyagi sikert, meggazdagodást... Mit tehet ebben a helyzetben az állam? Meg kell próbálni a szakképzést javítani, a szakma elismertségét növelni, az egyetemet segíteni.

ErFa Hír: – Nagyra nyílt az olló a cégeknél a tő melletti és a műszakiak között.

B. M.: – Ez egészen biztosan megoldódik, mert ha nem változtatnak a társaságok, akkor mindenki el fog menni a cégektől.

ErFa Hír: – A vidékfejlesztés (erdőtelepítés) visszakerülése a tárcához milyen hatással fog járni?

B. M.: – Az mindenképpen jó, hogy visszakerült hozzánk a vidékfejlesztés.

ErFa Hír: – Az erdészeti igazgatás helyzete változatlanul megoldatlan.

B. M.: – Ne mondjunk ilyet, hogy megoldatlan, legfeljebb azt, hogy azon kell dolgoznunk, a hatékonysága javuljon. A kormányhivatali struktúra jó. Az más kérdés, hogy az oda integrált szakhatóságok közül melyiknek mekkora „terep” jut, milyen gondjaik vannak. Ezeket természetesen orvosolni kell. De a rendszert ne akarjuk szétverni!

ErFa Hír: – Az erdősültségre kitűzött 28 százalék tartható lesz?

B. M.: – Hosszú távon föltétlenül.

ErFa Hír: – Köszönjük a beszélgetést.

Zétényi Zoltán – Nagy László

Szakszervezetünk IX. kongresszusa

A szakszervezeti mozgalom átalakulása után, május 30-án tartotta IX. kongresszusát az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete.

Dudás Péter elnök adott számot az előző kongresszus óta végzett munkáról, illetve fűzött szóbeli kiegészítést ahhoz az írásbeli beszámolóhoz, amit minden küldött előzetesen megkapott.

Ennek főbb megállapításaiából idézünk:

Mozgalmas időszakot hagyunk magunk mögött országosan a választásokkal, szakszervezeti programokkal, működésünket segítő pályázatokkal és a lassan haladó szervezeti átalakulással. Ezzel összefüggésben: néhány szervezet az önállósodás mellett döntött, a kormányhivataloknál pedig – a kilépések miatt – folyamatos a tagságvesztés. Egyes kisebb

alapszervezetek nem működnek vagy megszűntek (NAIK, ERTI, kormányhivatalok, pl. Pécs). A tényleges létszámvesztés nem jelentős, de így is fájdalmas!

Munkánk során kiemelt terület volt, hogy szerveztük és részt vettünk a szakszervezeti élet országos és nemzetközi szintjén zajló folyamataiban, kapcsolatunkat e téren erősítettük. Alapszervezeti titkárainkkal együtt hoztunk döntéseket az átalakulás és egyéb szervezetpolitikai kérdésekben. (A mostani kongresszus is több, működést segítő alapszabály-módosításhoz járult hozzá.) Ebben a hónapban felgyorsultak a folyamatok, de a befejezés áthúzódik a második felévre. Sajnos van olyan alapszervezet, amely nem reagál az elnökség felhívására. Néhány szervezet az önállósodás mellett döntött, bár érvényes

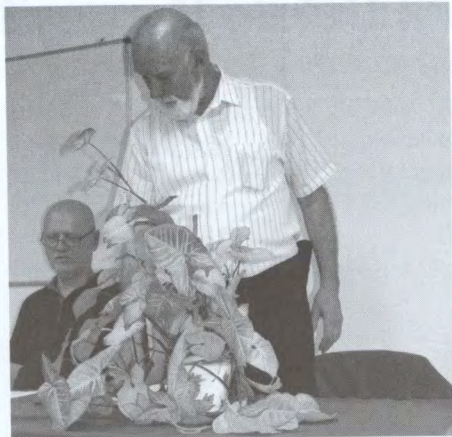
bírói döntés ez ügyben még kevés van. (VÉRTES, Miskolci ÁESZ, Egererdő stb.)

Fontosnak tartjuk megemlíteni, hogy az ágazat minisztériumi szintű irányítóval a beszámolási időszakban – vagyis még a régi felállásban – sikerült jó kapcsolatot kialakítani, illetve ápolni. Ugron Ákos Gábor helyettes államtitkár részt vett évzáró értekezletünkön és közvetlen tájékoztatást adott a minisztériumi ágazatot érintő szervezeti változásokról, az országos szakmai eseményekről. (Megjegyezzük: e lapszámunkban az ágazatért felelős államtitkár már a kormányalakítást követően nyilatkozik, illetve osztja meg elképzeléseit a szakszervezet tagságával. Lapunk úgy értesült, hogy az új helyettes államtitkár dr. Nagy János lesz, aki eddig az Agrárminisztérium

Földvagyongazdálkodási főosztály vezetője volt.)

Az érdekképviselőket alapvetően a konferenciákon keresztül valósul meg, már amennyiben van fogadókészség a kormányoldal részéről. A számunkra fontos partner állami zrt.-k – ami a bér és szociális juttatásokat illeti – csak korlátozott körülmények között cselekvőképeseek. Így nagy szerepe van a helyi megállapodásoknak, amelyhez segítséget kapnak az alapszervezetek. Sajnos a tűzifajuttatás újbóli kiszélesítését tekintve eddig nem tudunk előrejutni. Folytatjuk a küzdelmet, új partnereket, illetve érveket keresünk.

A MÉDOSZ-szal közösen dolgozunk az ágazat új középtávú bérstratégiájának megalkotásáért. Erre azért is szükség lenne, mert az ágazat nem éri el a versenyszféra bérnövekedését, illetve a közsférában és a nyugati országrészben már az ágazat működése is veszélybe kerül.

Barton Gábor levezető elnök
és Dudas Péter elnök

Kolozsvári Ákos elnök azt állapította meg, hogy a gazdálkodás, a pénzügyi folyamatok alapvetően rendben zajlanak. Mind a múlt évi teljesítés, mind az idei terv megfelel a vonatkozó szabályoknak. Ugyanakkor a jelentős – lekötött – tartalékok ellenére a likviditást nem mindig sikerült maradéktalanul fenntartani. Ennek oka egyebek mellett a tagdíjfizetés, illetve a pályázati források utólagos átutalása.

A 2018-as pénzügyi tervvel kapcsolatban az elnök megállapította, hogy „a bevételek közül a tagdíjbevételek pontos számításra alapulnak, a központi támogatás miatt ez reális. A kamat- és az ErFa Híradó bevételei teljesíthetők, ahogy az NGM-támogatás is várhatóan befolyik majd.”

A kiadások reálisan tervezettek. Ezek közül a kiküldetés költségeinek magas szinten tartása indokolt. Az ErFa Híradó, illetve a nyomda kiadásokat részben kompenzálják a hirdetési és szponzorbevételek.

Az ismét felmerült tagdíj-, illetve működési stabilitás vitával kapcsolatban a PEB megfontolásra javasolta a központi hozzájárulás 0,50-re való visszaállítását. Ez végül is nem valósult meg.

Ide tartozik viszont, hogy – amint azt egyebek között – több küldött is jelezte: ha a tűzifajuttatás kérdése záros időn belül nem rendeződik, az számos helyen a szakszervezettel való szakításhoz is vezethet.

A kongresszus küldötteit és rajtuk keresztül a XXII. Nemzetközi Erdészeti és Faipari Sportnapok leendő résztvevőit a házigazda Pilisi Parkerdő Zrt. nevében Liebhardt István főszervező tájékoztatta az előkészületekről. A legfontosabb: a helyszín Esztergom, az időpont augusztus 24–26. 15 sportág, valamint ügyességi versenyek lesznek a programban. Viszont a megszokottak közül lesz, ami kimarad – pl. a bowling –, viszont lesz kerékpár, kajak-kenu, no és újra sárkányhajó. Kérésként hangzott el, hogy legyen ulti.

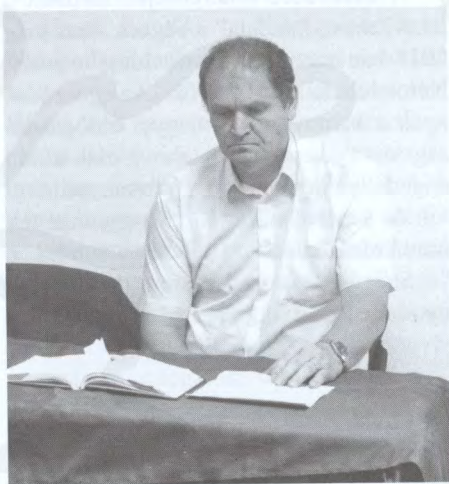

Liebhardt István főszervező

A részletekről, a jelentkezésről a sportnapok honlapjáról:

<https://www.sportnapok.parkerdo.hu/kapcsolat>, illetve közvetlenül a szervezőktől lehet pontos és időszerű információt kapni. (n. l.)

Fotók: Branner Lászlóné

Górász László főtitkár

A szakszervezet múlt évi, illetve idei gazdálkodásáról Górász László főtitkár adott számot. Ezeket tételesen megismerhették a küldöttek. A főösszegeket tekintve örömdetes, hogy az előző évihez képest 2017-ben a bevételek 122,3 százalékra nőttek. Ez fedezetet nyújtott a bázisnál 4,65 millió forinttal magasabb felhasználásra. Ennek jelentősebb tétele a nemzetközi kapcsolatokkal összefüggő kiküldetési költségek emelkedése, illetve kisebb mértékben a személyi jellegű és a működéssel összefüggő költségek növekedése. Mindez azonban nem borította fel az EFDSZ eredményes gazdálkodását, amely nem nyereségérdekelt, viszont 119 ezer forint többlettel zárult.

A szakszervezet gazdálkodását a Pénzügyi Ellenőrző Bizottság hivatott figyelemmel kísérni. Ennek nevében

Sportnapok szervezése, lebonyolítása:

Liebhardt István
Telefon: +36 20 9846 012
Kálmán Miklós
Telefon: +36 20 9846 017

Üzenetküldés:
sportnapok@pprt.hu

Regisztráció, szállás:
Horváth Mónika
Telefon: +36 20 7767 495

Étkezés, catering:
Szabó Péter
Telefon: +36 30 1945 636

Központ – Pilisi Parkerdő Zrt.
2025 Visegrád,
Mátyás király u. 6.
Telefon: +36 26 598 000
Fax: +36 26 398 229
E-mail: titkar@pprt.hu
Web: www.parkerdo.hu

Lenn a Délen, Baranyában...

Bemutatkozik a Mecsekerdő Zrt.

Az erdészeti társaság „előéletét” kutatva csupán néhány mondatos, száraz tények felsorolására szorítkozó ismertetőre akadunk a társaság honlapján. Ám, ha régi újságok megsárgult lapjait olvasgatjuk, megtudhatjuk, hogy például 1948-ban a pécsi erdőigazgatósághoz Baranya megyében 170 ezer hold erdő tartozott, és 470 irodai alkalmazottat, szakképzett erdészt és mintegy 6700 erdőmunkást foglalkoztatott.

Különösen ez utóbbi szám tűnik ma már hihetetlennek.

A mi személyes mecsekerdős történetünk csak 2000-ig nyúlik vissza, amikor is Káldy József akkori vezérigazgató látott vendégül bennünket dr. Szabó Tibor kollégával, aki akkor az erdei vasutak ügyét gondozta az FVM-ben. Megtekintettük az Almamelléki múzeumot, a mesevonatot, és Sasréten foglaltunk szállást. A vadászkastély még felújítás előtt állt, de már akkor is varázslatos volt. Másnap feltúrtuk a környéket, az egykori Biedermannok németlukafai gazdasági műemlékét a domboldalban, meg beleszipantottunk az ibafai pipamúzeum levegőjébe.

Később többször is jártunk arrafelé, például a 2010. évi vándorgyűlésen, amely azért volt nevezetes számunkra, mert csatolt rendezvénye volt a sikeres

1946: Földrendezést követően megalakult a MALLERD Pécsi Erdőigazgatósága (25 erdészeti és 1 mezőgazdasági kezelési egység jött létre, erdőterület: 78 964 hektárt tett ki)

1950: Tolna kivált a szervezetből. 4 erdőgazdaság jött létre, 29 üzemegység vette át az erdőgazdálkodás irányítását

1953: Baranya megye 4 erdőgazdaságából két erdőgazdaságot szerveztek Keleti és Nyugat Mecseki Erdőgazdaság elnevezéssel, majd ezek egyesülésével jött létre a Mecseki Állami Erdőgazdaság

1960-as években folyamatos területi átalakítások zajlottak

1974-től nagyobb önállóság

1993: Megalakul a Mecseki Erdészeti Részvénytársaság

2011: A Társaság új neve Mecsekerdő Zrt.

I. Nemzetközi Erdészeti Kommunikációs Konferencia.

Baranya nemzetközileg ismert fellegvára a tájékozódó futásnak, így nem volt véletlen, hogy 2015-ben ott rendezték az erdészek nemzetközi versenyét, az EFOL-t.

Később az Erdészeti Lapok sajtókiadását is ide szervezte egy alkalommal Pápai Gábor korábbi főszerkesztő.

Ebben az évben a társaság vezetői közül többen is abban a megtiszteltetésben részesültek, hogy szakmai kitüntetéssel vehették át dr. Fazekas Sándor korábbi minisztertől.

Itt tehát a soha el nem múló alkalom, hogy az ErFa Híradó olvasói számára is megrajzoljuk a Mecsekerdő Zrt. profilját. Elindultunk tehát délre, Baranyába.

A széles körű ismeretterjesztés azért is lehet „musz-feladata” a cégnek mert még 2013-ban is azt írta a geocaching.hu portál Németlukafa környékéről: „Az egész környék a baranya (sic) megyei erdőgazdaság zárt vadászterülete, ahová csak külön engedéllyel léphetnek be a természetbarátok és a népi ipartörténeti hagyományok iránt érdeklődők.”

Szegődjünk szakavatott kalauzaink nyomába, fedezzük föl a Mecsekerdőt!

A Mállerd 4700 dolgozója bekapcsolódik a munkaversenybe Somogy megyét hívta ki Baranya erdőigazgatósága. A pécsi erdőigazgatósághoz Baranya megyében 170 ezer hold erdő tartozik. Az erdőigazgatóság 470 irodai alkalmazottat, szakképzett erdészt és mintegy 6700 erdőmunkást foglalkoztat.

Azt lehet mondani tehát, hogy a MALLERD foglalkoztatja a legtöbb munkást a megyében. Az erdőigazgatóságok központi szerve 11 erdőgazdaságot foglal magában, Az országos munkaversenybe bekapcsolódott a Mállerd is és meghirdette az erdőgazdasági munkaversenyt.

A Mállerd Baranya megyei dolgozói pénteken délelőtt a vármegyeháza közgyűlési termében találkoztak, hogy elhatározzák a versenyben való részvételüket.

A gyűlésen megjelent Osváth István a Mállerd igazgatója, Mittelmann Miksa központi tervmegbízott és Perényi György az államosított faüzemek igazgatója. Osváth István elvtárs beszédében hangsúlyozta a munkaverseny jelentőségét. Rámutatott arra, hogy az erdőgazdaságokban a minőségi munka nem mérhető fel egyszerűen munkaórákban, vagy a teljesített munkamenyiségben. Itt ma nem a kézzelfogható többtermelés a cél, hanem erdőkincseink megtartásának, növelésének irányában kell eredményeket felmutatni.

A Mállerd demokratikus vezetősége gondoskodik arról, hogy akik megállják a helyüket, az előléptetésnél elsősorban jöjjenek számításba. Dr. Gyetvai János főispán felszólalásában hangsúlyozta, hogy éppen az erdészeknek, kik a múltban a grófok és földesurak szolgálói voltak, kell felismerniök, hogy a demokrácia minden tekintetben gyökeres változásokat hozott. A Mállerd dolgozóinak munkaversenye is hozzájárul az életszínvonal felemeléséhez.

A nagy tapssal fogadott beszéd után a gyűlés lelkes hangulatban határozta el, hogy elsőik között csatlakozik a munkaversenyhez. Versenyre hívja a somogyi erdőgazdaság dolgozóit és ezenkívül egyéni munkaversenyt is indít.

Új Dunántúl, 1948. április 8.

„Óriási az érdeklődés az erdők iránt”

Beszélgetés Keszi László vezérigazgatóval

A Földművelésügyi Minisztérium az Erdők Világnapja alkalmából kitüntető ünnepséget tartott 2018. március 21-én, Nagykanizsán, a Mecsekerdő Zrt. vezérigazgatója Pro Silva Hungariae kitüntetésben részesült.

ErFa Híradó: – Gratulálunk a kitüntetéshez. A méltatásban az olvasható, hogy az erdőművelés területén több évtizeden át végzett elkötelezett, itthon és külföldön is elismert szakmai és vezetői munkáját, az erdeifenyő, valamint a makkvetéses tölgy felújítások során elért eredményeit, és a tudományos kutatásokat, a szakember-utánpótlást segítő tevékenységét ismerték el. Milyen érzéssel vette át a díjat?

Keszi László: – Nagyon örültem, hiszen olyan szakmai kitüntetést vehettem át, amire méltán lehet büszke az ember. Hozzá kell tennem, hogy erdészetvezetőként elsősorban nem én végeztem az erdeifenyő-felújítást, hanem Friszár Aladár kollégám. Így érdekes helyzet adódik a kitüntetéseknel: most a Mecsekerdő eredményeit én értem el vagy a kollégák? Természetesen a kollégáim. Abban, hogy milyen csapatot állítok össze, milyen tevékenységet támogatok, tűrök vagy tiltok, hogyan vezetem a csapatot, abban nyilván vezetőként nekem van szerepem. A Zalabaksai Erdészethél, ahol 1990–1994 között voltam erdészetvezető, és a fenyő természetes felújítását bevezettük, ott sem én végeztem mindent, de az én időmben folyt a munka, és mindent megtettem a sikeréért. Később, amikor a Lenti Erdészethez kerültem, a kocsányos tölgy természetes felújítását úgynevezett „makkra vágással” oldottuk meg, és rengeteg vitánk volt az erdőfelügyelőnkkel emiatt. Előfordult például, hogy az erdőrésztlet egyik felét a mi módszerünkkel, a másikat az ő elképzelései szerint újítottuk föl.

ErFa Hír: – Mi lett az eredmény?

K. L.: – Amit a mi módszerünkkel kezeltünk, ott a nagyon jó makktermés után, közel 50 százalékos bontást követően, csodálatos újulat kelt. A következő évben végvágtuk a területet, és gyönyörű erdő lett belőle. Amit az ő harmincszázalékos bontogatásaival kezeltünk, ott majdnem eltűnt az újulat, lényegesen rosszabb eredményt kaptunk.

ErFa Hír: – De nyilván ön volt az, aki a legtöbbet vitatkozott a felügyelővel...

K. L.: – Igen, és Kovácsné Gergác Jutka a Lenti terület erdőművelője. 1994-ben kerültem a Lenti Erdészethez. Akkor több mint 150 hektár volt a felújítási hátralék, és emiatt 15 százalék körüli a véghasználati korlátozás. Ezt a hátralékot sikerült kollégáimmal megszüntetnünk.

ErFa Hír: – A méltatás egyik pontja a szakember-utánpótlás segítségét említi...

K. L.: – Véleményem szerint egy Mecsekerdő nagyságrendű cégnek minden évben két-három erdőmérnök gyakornokot kell foglalkoztatnia legalább egy-egy évre, ezért is veszünk részt minden egyes állásbörzén. A tapasztalat azt mutatja, hogy évente „másfél mérnök” a fluktuáció. Eddig még mindenki itt maradt az első év után is, és nagyon jól jártunk velük – teszi hozzá a vezérigazgató. – Az egy év általában úgy telik, hogy végigjárják az erdészeteiket, és ismerkednek a céggel, a feladatokkal. Szerintem ma erdőmérnökhány van a szakmában.

ErFa Hír: – Milyen a kapcsolatuk a „zöldekkel”?

K. L.: – Büszke vagyok rá, hogy jó a kapcsolatunk a nemzeti parkkal és a zöld hatósággal is. Egyébként ők is erdőmérnököket keresnek.

ErFa Hír: – Változott a társaság által kezelt erdőterület nagysága?

K. L.: – Amikor az államtitkár úr meglátogatta cégünket, mutattunk neki egy térképet, amin fölítettettük, mennyi állami terület nincs a mi kezelésünkben. A közelmúltban született döntések nyomán eddig már több mint ezer hektár kezeletlen állami erdő került hozzánk.

ErFa Hír: – Lépünk vissza a kezdetekhez. Egy komáromi fiatalembert mi indított arra, hogy a Soproni Alma Materben folytassa a tanulmányait? Mik voltak az indítékok?

K. L.: – Már négyéves koromban természetbarát igazolvánnyal rendelkező kéktúrázó voltam. Erdész nem volt a családban, de szerettem a biológiát, kitűnő tanuló voltam, és amikor a felvételi tájékoztatóban azt olvastam, hogy a megyéből két tanulót vesznek föl a soproni technikumba, elhatároztam, hogy az egyik én leszek. Föl is vettek. Az összes „nagy” tanár még tanított engem: Tuskó László, Jereb Ottó, Kondor Antal, Fírbás Oszkár, csak hogy néhányat említsek. Ők nemcsak a szakmát tanították és szeretették meg velünk, de neveltek is bennünket. A technikum, ill. a szakközépiskola (merthogy mi voltunk az első ilyen osztály) és a kollégium nagyon kemény hely volt, a katonasághoz képest is. De azóta is minden évben találkozunk az egykori osztálytársakkal. Az érettségihez közeledve pedig már egyértelmű volt, hogy az egyetemre megyek tovább.

ErFa Hír: – Egyetem után milyen lehetőségei voltak az elhelyezkedésre?

K. L.: Negyedéves koromban megpályáztam egy ösztöndíjat Zalába, így kerültem oda.

ErFa Hír: – 2010-ben helyezték át Pécsre, és nevezték ki vezérigazgatónak. Az adottságokat tekintve milyen különbségeket lát Zala és a Mecsek között?

K. L.: – Talán a legjellemzőbb különbség az, hogy Zalában nem volt védett terület, a Mecsekerdőnél azonban közel 40 százalék ezek aránya. A Natura 2000-rel együtt az összes korlátozással érintett terület meghaladja a 75 százalékot. Meglehetősen tisztázatlan pénzügyi viszonyok fogadtak itt. A gazdasági helyettessel minden hétfőn azzal kezdtük a hetet, hogy megpróbáltunk egyensúlyt teremteni a bevételek és a kiadások között, hogy eleget tehesünk a kötelezettségeinknek.

ErFa Hír: – Az is nagy különbség, hogy a Zalaerdő kimondottan vadászat orientált cég...

K. L.: – Zalában az erdőterületnél sokkal nagyobb a vadászterület, itt pont fordítva volt. A Sellyei Erdészethélnél pl. egyáltalán nem volt vadászterület, holott az ormánsági szarvas világhírű. A vadászati kultúra is sokat fejlődött az utóbbi években. A vad az erdő része, nem természetes, hogy a vadász és az erdész között ellentét legyen. Ezért is bíztam

meg a vadászat irányításával Partos Kálmán kollégát, aki kitűnő szakemberként tudományos alaposággal ásta bele magát a folyamatos erdőborítást célzó erdőkezelésbe. (Partos Kálmán is Pro Silva kitüntetésben részesült – Z. Z.) Azt tűztem ki feladatként, hogy oldjuk meg a vad és az erdő harmonikus együttélését. Úgy kell vadgazdálkodnunk, hogy az erdő természetes felújításáról se kelljen lemondanunk, és meg fogjuk találni a helyes arányt – mondja bizakodóan Keszi László.

ErFa Hír: – Milyen jelentős események zajlottak 2017-ben a társaságnál?

1955-től a nyugati vadászok felfedezhették a magyarországi vadgazdálkodás nagy eredményeit, a szolgáltatások viszonylag kedvező árait, s az évek folyamán felépített új vadászházak kényelmét és nyugalmát. Baranya megye egyik legértékesebb szarvasróféáját 1968-ban ejtették el, amelyet 247,14 nemzetközi ponttal értékelték. Elejtése Sasréten történt. Dr. Kollwentz Ödön: Az erdőgazdálkodás 100 éve Baranyában 1896–1995 – Erdészettörténeti Közlemények 32. 1997.

K. L.: – Kerékpárutat avattunk, átadtuk a Sásvölgyi Lombkorona tanösvényt, korszerűsítettük az Almamelléki Állami Erdei Vasút kiszolgáló létesítményeit, és keresztény emlékhelyeket újítottunk fel.

ErFa Hír: – A gazdaság terén milyen teljesítmények születtek?

K. L.: – Folyamatosan növekszik a természetes felújítások aránya. A törvény által is kötelezett folyamatos erdőborítás a védett területeken meghaladja az előírt 20 százalékot. Létrehoztunk egy üzemtervezési osztályt kétfős létszámmal, ők fatömegfelvételt is végeznek a tervezés során, ami alapján ajánlásokat teszünk a körzeti erdőtervekhez. Megalkottuk a Mecsek állományalkotó fafajainak élőfa-készletére jellemző helyi fatömegtarifákat, és biztos vagyok benne, hogy így az adattári számok és a valóság közelebb kerülnek egymáshoz.

ErFa Hír: – Az üzemtervezési osztály létrehozása is a „büszkeség rovatba” kerüljön?

K. L.: – Igen, lehet. A szakmai felelősségérzet diktálta, de ezt az osztályt sem egyedül hoztam létre. A helyzet „termelte ki”, a kollégák együttes bölcsessége. A termelési és a gazdasági helyettesemmel majdhogynem minden reggel leülünk,

megbeszéljük a teendőket és az előttünk álló feladatokat.

ErFa Hír: – Tudományos teljesítményről is szolt a laudáció...

Ide tartozik az is, hogy az MTA Pécsi Területi Bizottsága Agrártudományok Szakbizottsága Erdészeti és Vadgazdálkodási Munkabizottságának az elnöke Keszi László. Nemrég írtak alá egy megállapodást a Szarajevó Kanton erdőgazdálkodásért felelős gazdasági miniszterével.

K. L.: – Egészen pontosan az ifjú mérnökök tudományos munkásságának a támogatásáról. Ennek az a története, hogy korábban Solymos Rezső akadémikus úr megkeresett bennünket, a SEFAG, a Gyulai és a Mecsek vezetőjét, hogy hozzunk létre egy erdészeti munkabizottságot a PAB keretén belül. Bár egyikünk sem rendelkezik tudományos fokozattal, belevágtunk. Azóta bővítettük, és Zala, valamint Gemenc is bekapcsolódott a munkába. Ma már 44 tagunk van, köztük természetvédők, nemzeti parkosok is. Az első években neves bel- és külföldi előadókat hívtunk, de az utóbbi időben saját szellemi „anyagból” is gazdálkodunk. Azt mondtuk, hogy nézzünk körül a mi fiataljaink között, akik sokszor nem is gondolnak arra, hogy tudományos értékű és színvonalú munkát végeznek, a napi rutinfeladatok ellátása mellett. Ez is a „büszkeség rovat”, szóval nem bántam meg. A nemzetközi együttműködés célja elsősorban a tapasztalatcsere az erdőállomány-gazdálkodás fejlesztése, az erdővagyon védelme a vadászat és turizmus területén.

ErFa Hír: – Mi a helyzet a Drávával kapcsolatban?

K. L.: – A folyó medre évente cca. két cm-t mélyül. Ez azt jelenti, hogy a süllyedő talajvízszint miatt egyre távolabbi erdeink károsodnak. Egy nemzetközi projekt keretében talajvíz-monitor rendszer létrehozását kezdtük meg. Azt reméljük, hogy a megfigyelő kutakból nyert adatok, a vízügyi adataival együtt, hasznos információkat adhatnak a termőhely vízellátásával kapcsolatban. Az így kialakuló talajvíz modell fontos lehet a további szárazodás kezelésére, amire megoldást kínál az Ős-Dráva-programhoz kapcsolódó vízkormányzási rendszer.

ErFa Hír: – Mi okozza a legtöbb gondot, a legnehezebben megoldható feladatot? Például a származékdörök erőltetett természetes felújítása?

K. L.: – Igen, ez nagyon nehezen kezelhető kérdés. Épp itt, az Ormánság értékes kocsányostölgyeseiben – amelyek

jellemzően származékdörök – láthatjuk a bizonyítékát annak, hogy az erőltetett természetes felújítással szemben mesterséges felújítással (főként makkvetéssel) lehet a legjobb eredményeket elérni. Sok szép fiatalosunk van, amit ezzel a módszerrel hoztunk fel.

ErFa Hír: – Beszéljünk a közjóléti feladatokról. Ezeknek mekkora a súlyuk?

K. L.: – Több mint százmillió forintból beszélhetünk.

ErFa Hír: – A Mecsextrém Parkkal együtt vagy a nélkül?

K. L.: – A Park a vállalkozói tevékenységünk része, nem vonható össze a közjóléti tevékenységünkkel. A Társaság eredményes gazdálkodása ma még elbírja a közjóléti kiadásait, az erdő hozama elegendő fedezetet nyújt a társadalmi elvárások teljesítéséhez. Mivel azonban a termelési lehetőségünk felülről korlátozott, záródik az olló.

ErFa Hír: – A dolgozói juttatások miként alakulnak?

K. L.: – Lehetőségeinkhez képest igyekszünk a béren kívüli juttatásokat a törvényes keretek maximális kihasználásával biztosítani dolgozóinknak. Itt kell megemlítenem, hogy sokat biztattam a szakszervezeti vezetőket, hogy növeljék a szervezethez tartozókat. Azt mondtam nekik, csak akkor tekintem őket komoly tárgyalópartnernek, ha a dolgozók több mint 50 százalékát képviselik.

Nem volt könnyű dolguk, de elérték, hogy most már csaknem 60 százalékos a tagság aránya.

ErFa Hír: – Ez meglehetősen ritka vezetői álláspont. Miért tartja fontosnak, hogy növekedjék a szervezethez tartozók aránya?

Nemcsak a magyar erdészeti, hanem Pécs város erdőgazdálkodása részére is elismerést jelentett, hogy az Erdészeti Kutatóintézetek Nemzetközi Szövetségének IX. kongresszusát 1936. augusztus 24-e és szeptember 8-a között Magyarországon, ebből augusztus 28–29-ét Pécsen tartotta. Itt a városi erdőben volt kísérleti területeket, a feltáró kövesutat és a Kozári vadászház környékét járták be. Az Erzsébet Tudományegyetemen tartott tudományos ülésszakon 9 előadás hangzott el, ebből hatot külföldi előadó tartott. Dr. Kollwentz Ödön: Az erdőgazdálkodás 100 éve Baranyában 1896–1995 – Erdészettörténeti Közlemények 32. 1997.

K. L.: – Nem tartom magam tévedhetetlennek, kell a társadalmi kontroll. Másrészt, ha nincs megfelelő tárgyalópartner, a Kollektív szerződés is megszűnik.

ErFa Hír: – Nagy múltú erdei iskolák vannak... A Mókus Suli vezetője, Adorján Rita szintén a közelmúltban kapott miniszteri kitüntetést.

K. L.: – Nem véletlenül, hisz' 1995 óta oktatja a gyerekeket igen magas színvonalon, akárcsak az iskoláinkban dolgozó többi kolléga. Két erdei iskolánk van, a Mókus Suli és a Kikerics Erdészeti Erdei Iskola. Az utóbbit 2016-ban újítottuk fel. Évente 4-5000 gyermeket fogadunk témanapos oktatáson, és a táboraink is „telt házzal” működnek.

ErFa Hír: – 2006-ban avatták föl a Mecsextrém Parkot. Ez a nagy attrakció mára púp vagy büszkeség?

K. L.: – Évente 45 ezer elégedett látogatónk van. Sokat változtak a dolgok, amióta Kotvász Gergő vezeti a Mecsextrém Parkot. Korábban felvetődött a bezárása is, de ma már nyereségesen működik.

ErFa Hír: – Mi a helyzet a léüzemmel?

K. L.: – Bár úgy indult, hogy erdei melléktermékek feldolgozásával foglalkozik az üzem, igazából ez sosem valósult meg. A Naturalé helyi termelőktől vásárolt gyümölcsökből készül, és valóban

nem tartalmaz semmi mást, mint gyümölcsöt. Tartósítószer, ízfokozó, édesítőszer nincs benne. Évi 150 ezer liternél jönne ki nullára, de ezt a mennyiséget még nem értük el. A magántermelőkkel nem tudunk versenyezni a támogatások miatt. Ma már szinte minden közösségben van egy ilyen üzem. Korábban bér munkát is vállaltunk, sok szőlőt dolgoztunk föl.

Lombkorona sétány avatásán

ErFa Hír: – Mi a jövő?

K. L.: – Igyekszünk csökkenteni a költségeket, és a bér munkát is folytatjuk. Ez a prémiumtermék mára összeforrt a Mecsekerdő nevével.

ErFa Hír: – Hogy áll az Almamelléki Erdei vasút fejlesztése?

K. L.: – A kiszolgálóépület és a gördülő állomány fejlesztésén túl vagyunk, de a pálya felújítása még előttünk áll. Reménykedünk a támogatásban. Jó hír,

hogy lesz csatlakozó buszjárat az erdei vasúthoz.

ErFa Hír: – Ejtsünk szót a társadalmi részvételről!

K. L.: – Felelős állami erdőgazdaságként fontosnak tarjuk, hogy a lehetőségeinkhez mértén részt vállaljunk a helyi közösségek életében, problémáik megoldásában. Az erdészeti, vadgazdálkodási képzés, a környezeti nevelés-oktatás és természetjárás mellett készséggel áldozunk a kultúra vagy sport népszerűsítésére is. Példaként hoznám a több mint egy és negyed évszázados Mecsek Egyesület patronálását, a Pannon Filharmonikusokat vagy a pécsi sportutánpótlás támogatását.

ErFa Hír: – A helyi közösségekkel, az emberekkel milyen a közösségkapcsolat?

K. L.: – Folyamatosan dolgozunk a jó kapcsolat kialakításán és fenntartásán. Éppen a napokban helyezünk ki tájékoztató táblákat az erdei pihenőhelyek környékén. Az arra kirándulók a megadott elérhetőségeken jelezhetik a kollégáim számára, ha észrevételük, javaslatuk, esetleg gondjuk adódik a túra során.

Lényegesnek tartottuk ezt megtenni, mert nap-mint nap tapasztaljuk, hogy milyen óriási az érdeklődés az erdők iránt.

Zétényi Zoltán – Nagy László

A tagság létszáma folyamatosan növekszik

A Mecsekerdő Zrt. szakszervezeti alapszervezetéről

A Mecsekerdő Zrt. szakszervezeti elnöke 2007 óta Szűts Katalin, titkára Tiringerné Balázs Anikó, aki 1998 óta dolgozik a Mecsekerdő Zrt.-nél, mindketten gazdasági területen. Ők választottak kérdéseinkre.

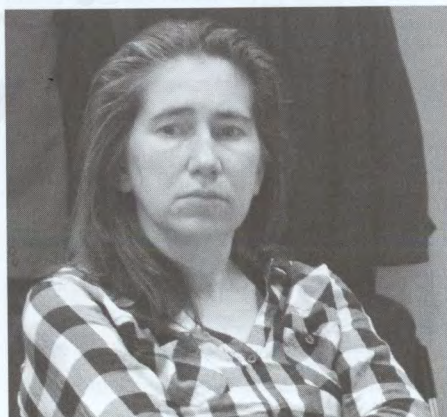
ErFa Híradó: – Mekkora a társaság-nál a szakszervezeti szervezettség? Hány fő alkotja a tagságot?

SzK-TBA: – A társaság munkavállalóinak több mint 50 százaléka szakszervezeti tag, jelenleg 180 fő.

ErFa Híradó: – Milyen területen és mit várnának a szakszervezettől?

SzK-TBA: – A tagok elsősorban érdeképviseletet várnak el a szakszervezettől.

ErFa Híradó: – Mi a legkönnyebb és mi okoz nehézséget a szakszervezeti „terepi munkában”?

Tiringerné Balázs Anikó

SzK-TBA: – A szakszervezeti képviselők figyelnek tagjaik igényeire és problémáira, melyeket továbbítják a szakszervezet vezetői felé, akik ezeket igyekeznek orvosolni.

ErFa Híradó: – Növekszik vagy csökken a tagság? Mi a megoszlás, milyen

a fizikai, alkalmazotti kollégák aránya? Milyen a hölgyek aránya?

SzK-TBA: – A tagság létszáma folyamatosan növekszik. A tagok között egyensúlyban van a fizikai-szellemi dolgozók, a fiatal-idős korosztály, valamint a férfiak és nők aránya, a társaság felépítéséhez viszonyítva.

ErFa Híradó: – A kollektív szerződés megkötöttség? Voltak-e viták?

SzK-TBA: – A társaság és a szakszervezet minden évben megkötötte a kollektív szerződést. Az előkészítő megbeszélések során egyeztetik elképzeléseiket, és viszonylag könnyen találják meg a mindenkinek megfelelő megoldásokat.

ErFa Híradó: – Milyen „szolgáltatásra” futja a szakszervezeti büdzséből?

SzK-TBA: – A szakszervezetnek nem célja a vagyon felhalmozása, a beszedett tagdíjak megmaradt részéből igyekszik a lehető legtöbbet visszajuttatni a tagok részére támo-

gatások és segélyek formájában (pl. üdülési támogatás, rendezvények, kirándulások szervezése, temetési segély stb.).

ErFa Híradó: – Milyen az együttműködés a társasággal, a vezetőkkel? Kikérik-e a szakszervezet véleményét, álláspontját gazdasági döntéseknél?

SzK – TBA: – A társaság vezetői és a szakszervezet között kifejezetten jó a munkakapcsolat. A dolgozókat érintő kérdésekben szorosan együttműködnek. Ezek természetesen lehetnek gazdasági kérdések is (pl. az erdészeti üdülő felújítása, a sportnapokon való részvétel stb.).

ErFa Híradó: – Mikor jut idejük szakszervezeti munkára? Mennyire tolerálják ezt a főnökei?

SzK – TBA: – A szakszervezet vezetői munkájuk elvégzéséhez munkaidő kedvezményben részesülnek, de munkaidőn kívül is ellátják feladataikat. A társaság vezetősége és közvetlen feletteseik támogatják őket ebben.

ErFa Híradó: – Milyen elvárásokat fogalmaznának meg a szakszervezeti központtal szemben?

SzK – TBA: – A szakszervezet a többi erdőgazdaság szakszervezeti vezetőivel jó kapcsolatot ápol. A szakszervezet titkára az EFDSZ-nél elnökségi tag, így a központtal is szoros kapcsolatot tartunk.

ErFa Híradó: – Egyéb fontos téma, ami nem került szóba, és szívesen elmondanák?

SzK – TBA: – A szakszervezet sikeres működésének egyik alapja, hogy a szakszervezeti vezetők mellett több aktív taggal rendelkeznek, akik nagy szerepet vállalnak szervező munkával, ötletekkel, és tájékoztatják a terület tagjait. Ezeket lelkiismeretesen, egymásra odafigyelve teszik ellenszolgáltatás nélkül, társadalmi munkában.

Fontos szerepe van továbbá a szakszervezetnek az egész vállalati kollektíva összetartásában a társaság összes dolgozóját érintő rendezvények, kirándulások szervezésével. Ezeken az alkalmakon a társaság vezetése is részt vesz, és jó visszhangjuknak köszönhetően újabb dolgozók csatlakoznak a szakszervezethez.

„Ember legyél, magyar ember legyél, keresztény magyar ember legyél!”

Ripszám István termelési vezérigazgató-helyettes portréja

A vezérigazgató-helyettes a 127 éves Mecsek Egyesület előadását nyitotta meg, mielőtt velünk találkozott. A tagság rendszeresen a társaság székházában jön össze havonta egy alkalommal, hogy különböző érdekes előadásokat hallgasson meg. Ma éppen a magyarországi gyógyfürdőket érintő túrákról volt szó. Évente ötezer résztvevőt mozgatnak meg a túrákon és más eseményeken, tavaly például 93 rendezvényt tartottak – büszkélkedik az elnök.

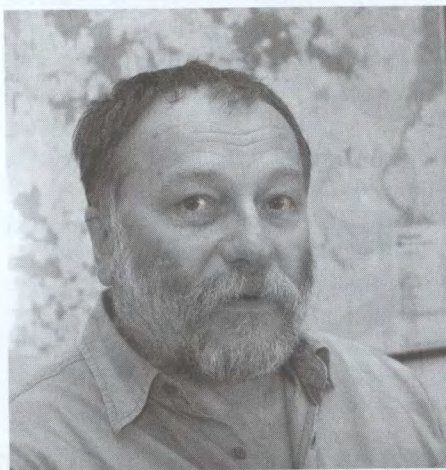
ErFa Híradó: – Volt-e családi indítással a pályaválasztásában?

Ripszám István: – A dédnagyapám volt szenvedélyes vadászember. Az összes felmenőm parasztember volt. Apámtól tanultam a föld szeretetét, akivel nagyon sokat jártuk az erdőt, gombászni, mogyorófa sípot faragni. Anyámtól pedig az élet tiszteletét tanultam meg. Baranyai vagyok és számomra óriási ajándék, hogy itthon dolgozhatok, hisz’ ezekben az erdőkben „fogtam szagot” – fogalmaz vadásziasan a szakember.

ErFa Hír: – Mikor érlelődött meg ez a pályaválasztás?

R. I.: – Korábban három cél lebegett előttem: az egyik, hogy indián leszek, de ez nem jött össze – mondja nevetve Ripszám István. – A második a csillagász, majd jött az ötlet, hogy erdész leszek. Ez utóbbi már hatéves korom óta élt bennem.

ErFa Hír: – A továbbtanulás?

R. I.: – A győri bencéseknel voltam gimnazista.

ErFa Hír: – Ott más szellemiség uralkodott...

R. I.: – Ezt én is meg tudom erősíteni. A kollégiumi közösségi élet új dimenziót nyitott, kitűnő nevelőtanárok istápoltak bennünket.

ErFa Hír: – Akkoriban még számon tartották, ha valaki egyházi iskolában érettségizett...

R. I.: – A felvételin számoltam ezzel. De az Univerzum erői úgy akarták, hogy elindulhassak az erdész pályán.

ErFa Hír: – A bencésektől hozott szellemiséget tudja tükröztetni a munkában? Gondolok az emberségességre, a megbocsátásra...

R. I.: – Erre azt mondhatom, hogy kiváló emberi példákat láttam. Csizmadia Gerő atya arra tanított bennünket, hogy ember legyél, magyar ember legyél, keresztény magyar ember legyél. Tehát az

ő fejében az emberség előbbre volt, mint a kereszténység. Ezt az univerzális megfogalmazást viszem magammal, ez határozza meg alapvető értékrendemet.

ErFa Hír: – Hol kezdte a szakmát?

R. I.: – A Bogárdi Zengő Győngye Mezőgazdasági Termelőszövetkezetnél: 1600 hektár erdő, csemetekert, fűrészlüzem. Fontos szempont volt, hogy szolgálati lakást is kaptam. Kiváló erdőfelügyelők segítettek a munkámat. Miszlang Lajos, aki elődöm volt a szövetkezet erdészeti ágazatának élén, igazi firmaként segítette beilleszkedésemet. Újhegyi László erdőfelügyelőtől pedig kitűnő szakmai továbbképzést kaptam, neki köszönhetem azt is, hogy a Mecsekerdő Zrt. jogelődjéhez kerültem, mivel felhívta rám a figyelmet, amikor az Árpádtetői erdészetnél üresedés volt. Négy év után jöttem el a szövetkezettől. Időközben természetvédelmi szakmérnöki diplomát is szereztem. Árpád-tetőn négy évet töltöttem műszaki vezetői beosztásban, ezt követően néhány évig a központban dolgoztam, majd 2004-ben kerültem Pécsváradra, amikor a Kárászi- és a Pécsváradai Erdészetet összevonták.

ErFa Hír: – Mire emlékszik szívesen a pécsváradai évekből?

R. I.: – Nem volt könnyű a két erdészet gárdáját összekovácsolni. Különböző adottságokat, különböző szakmai múltat, különböző szokásokat hoztak magukkal az emberek. Mégis sikerült egy elszánt csapatot létrehozni, amit az igyekezet és a szakmai tisztesség hajt. Erre a csapatmunkára vagyok a legbüszkébb.

Még a pécsváradi támaszponton

ErFa Hír: – Új beosztásában milyen a munkamegosztás a vezérigazgató és ön között?

R. I.: – A termeléssel összefüggő tevékenységek tartoznak hozzám; erdőművelés, fahasználat, vadgazdálkodás, természetvédelem. A kezelésünkben lévő területek 75 százaléka természetvédelmi korlátozás vagy Natura 2000 oltalom alá esik, ezért fontos kiemelni, hogy valóban gyakoroljuk a természetvédelmet, tevőlegesen részt veszünk benne, nem csak asszisztálunk az előírásokhoz.

ErFa Hír: – Erre mondják, hogy proaktívak...

R. I.: – Igen. Arra törekszünk, hogy minél kevesebb konfliktus legyen.

ErFa Hír: – A jónak gondolt döntésekre miként reagál a természetvédelem?

R. I.: – Mióta az eszemet tudom, normális a kapcsolat közöttünk. Sőt, jó kapcsolatot ápolunk a nemzeti parkkal és a zöld hatósággal is. Nyílt sisakkal tárgyalunk, elfogadjuk egymás szempontjait, és eddig mindig sikerült megoldást találnunk. Talán a pályázatoknál lehetne hatékonyabb az együttműködés.

ErFa Hír: – A gyakorlatban hogyan fog bevalni a jelenlegi, módosított erdő-törvény?

R. I.: – A korábbihoz képest megengedőbb lett a jogszabályi környezet, de majd a végrehajtási rendeletek összessége alapján mondhatjuk meg, hogy mennyiben befolyásolja az életünket.

ErFa Hír: – Feloldható az az ellentmondás, hogy a zöld oldalon a természet, itt pedig a gazdálkodás az elsődleges?

R. I.: – Nálunk is a természet az elsődleges, hiszen az ő ajándékaiból élünk, vele együtt alkotunk. Ám esetünkben minden döntés gazdasági következményekkel, valamint vagyonkezelői felelősséggel is együtt jár. A másik oldalon ez utóbbi szempontok nem befolyásolják feltétlenül a döntéseket. A társaság azt a filozófiát követte az üzemtervek készítésénél, hogy a természetvédelmi korlátozásokkal, mint termelési tényezővel számoltunk.

ErFa Hír: – Az erdőtervezés jövőjét illetően milyen álláspontot képvisel?

R. I.: – A társaságnak három lejárt körzeti erdőterve van. Ez azt jelenti, hogy a cég erdeinek egyharmada átmeneti erdőtervvel működik, vagyis nem pontosan tudjuk, hogy mivel gazdálkodhatunk. Tehát magunknak kell meghatároznunk az erdőgazdálkodás kereteit. Egy ilyen értékű erdőállománynál ez rendkívül fontos, különösen a tartamosság érdekében! Ezért is született meg az a döntés, hogy üzemtervezési osztályt állítunk föl. Olyan adatokat szeretnénk szolgáltatni, amelyeket az igazgatás majd be tud illeszteni a körzeti erdőtervekbe.

ErFa Hír: – Hogyan alakulnak a felújítási kötelezettségek?

R. I.: – Nincs lemaradásunk.

ErFa Hír: – Van-e valamilyen specialitása az itteni erdőfelújításoknak?

R. I.: – A dél-dunántúli erdőtársulások jellegzetes elegy fafaja az ezüsthárs. Előfordul a tölgyes, a bükkös, a cseres, gyertyános célállományokban is. Ha nem figyelünk, akkor erdőfelújításaink jó része „pillanatok alatt” hársas lenne. Ez a tulajdonság egyébként kihat a folyamatos erdőborítással kapcsolatos gondolkodásunkra is. Ugyanakkor szakmai meggyőződés, hogy ez az adottság garanciát nyújt a klímaváltozás hatásaival szemben is, ez a fafaj átveszi azoknak a helyét, amelyek ezen a termőhelyen már nem képesek megélni. Vagyis akkor is zöld lesz az erdő Mecseken, ha más fafaj már nem él meg.

ErFa Hír: – Hogy állnak munkaerő dolgában?

R. I.: – Korábban nyugdíjas bányászokból álló brigádok dolgoztak az erdő-sítésekben, de ők lassan kiöregedtek. Most erdélyi brigádjaik vannak.

ErFa Hír: – Állandó fizikai dolgozók?

R. I.: – Nem látok rá esélyt, mert nincs alkalmas munkaerő. Lassan már közfoglalkoztatottak sincsenek – 450 helyett csak 120-at tudunk fölvenni.

ErFa Hír: – Az erdei melléktermékek mellékesei? Hogy áll a medvehagyma-projekt?

R. I.: – A léüzemnek kistérségi ügynök kellene lennie, itt helyben kellene elfogynia az általunk gyártott terméknek, de sajnos a vásárlóerő nem tudja lekötni kapacitásunkat. Szeretnénk megtartani a Naturalé brandet. A medvehagyma gyűjtése jellemzően védett területekhez kötődik, és a terhelés csökkentése érdekében évről évre váltogatjuk a gyűjtéssel érintett területeket. A társaság azonban a gyűjtésben nem vesz részt.

ErFa Hír: – Várhatóak-e fejlesztések a közeljövőben a társaságnál?

R. I.: – A technológiában is paradigma-váltásra lesz szükség. A természetközelség bármennyire is kézimunka-igényesnek tűnik, távlatokban gondolkodva bizonyára végre kell hajtani egy technológiaváltást. A nyugati fenyegekben használatos gépsorok nem biztos, hogy mindenhol használhatók, de bizonyos faállományokban igen. Emellett a fakitermelő brigádoknál érzékelhető munkaerőhiány is a gépesítés felé irányítja a figyelmet.

ErFa Hír: – Lehet, hogy ezzel ismét magukra húzzák a zöldek haragját?

R. I.: – Léteznek kíméletes gépi technológiák, és a gépesítést nem feltétlenül a védett területeken kell bevezetni. Elsősorban sík- és dombvidéki erdeink előhasználatában gondolkodunk technológiai újításokban. A legértékesebb erdeinknél pedig a legképzettebb favágóinkat alkalmazzuk, hiszen ha nevelünk egy tölgyet 130-150 évig, akkor egyáltalán nem mindegy, hogyan fog lefeküdni a földre.

ErFa Hír: – Az erdészetek milyen kapcsolatot tartanak az önkormányzatokkal?

R. I.: – Az erdész a vidék embere. Kollégáink jó része most is falun lakik, ahol köztisztviselőnek örvendenek, és az emberek odafigyelnek a szavukra. Ennek köszönhetően több településen egyben polgármesterek, képviselők. Arról nem is beszélve, hogy „mozgatják”, alkalmazzák a lakosok egy részét. Számos helyen nap mint nap szembe jön velük a mélyszegénység, ami a XXI. században hihetetlennek tűnik, ám ez a valóság. Ezek az emberek rászorulnak arra, hogy összegyűjthessék a tüzelőjüket, törödni kell velük. Az önkormányzatok általában tolerálják az úthasználatunkat, hiszen látják, hogy munkát is adunk a lakosaiknak. De ha a szállításaink extra terhelése például burkolatromlást idéz elő, együttműködési megállapodást kötünk a javításra. A kormány szociális tűzifa akciója keretében 256 önkormányzatot szolgálunk ki.

ErFa Hír: – Nagy különbség van az erdészek presztízse között városban és faluhelyen. Ez itt is érzékelhető?

R. I.: – Igen. A minket érő kritikák nagyrészt a városból érkeznek. Az emberek többsége egyre távolabb kerül az erdő mindennapjaitól – szinte csak a madár-füttyöt, a jó levegőt, a sportolási lehetőséget, meg a kilátást élvezik a turistautakon. Hála Istennek sok ember járja az erdőt, de csak kevesen tudják, hogy mi miért van, és miért történik az erdőben. Az állampolgárok hajlamosak megfélemezni arról, hogy az erdő által nyújtott szolgáltatások és javak mögött erdészek következetes munkája áll.

Zétényi Z. – Nagy L.

„Az erdőgazdálkodásba épített természetvédelmet képviselem”

Beszélgetés Burián Endre osztályvezetővel

Fazekas Sándor földművelésügyi miniszter az Erdők Világnapja alkalmából tartott kitüntetési ünnepségen 2018. március 21-én, Nagykanizsán, a Medgyaszay-házban Pro Silva Hungariae Emlékplakettet adományozott Burián Endre, a Mecsekerdő Zrt. erdőgazdálkodási és természetvédelmi osztályvezetője részére az erdőgazdálkodás területén több évtizeden át tanúsított elhivatott szakmai munkájáért, erkölcsi példamutatásért, az erdőgazdálkodói és a természetvédelmi érdekek összehangolása terén kifejtett tevékenységéért, valamint „Az év erdésze” verseny szervezésében elért eredményeiért.

Erdészeti és Faipari Híradó: – Lovas hobbista a mérnök úr?

Burián Endre: – Igen, van két lovam meg egy számaram.

ErFa Hír: – Azt mondják, ez drágább hobbi, mint az autó...

B. E.: – Ebben is különböző „műfajok” léteznek. Vannak, akik az egyszerű, természetközeli tartást és lovazást részesítik előnyben, mások pedig nagyon pedigres lovakat tartanak istállóban, drága felszereléssel, szerszámokkal. Én az előbbiekhöz tartozom: ridegen, ennek megfelelő etetéssel tartom őket. Így nem is kerül többbe, mintha például cigarettáznék.

ErFa Hír: – Hogyan lesz valakiből lótulajdonos?

B. E.: – Kicsi koromtól kezdve érdekelték az állatok, és ahol nevelkedtem, Szekszárd külvárosában, ott még voltak háziállatok. Annak idején minden mezőgazdasági munkát testközelből láttam, és hajtottam lovat is. Egyetem alatt pedig Nagycenkre jártam lovagolni. Amikor Hetvehelyre kerültem dolgozni, az erdészethél még volt négy pár ló a fogatos közelítéshez. Ott tettem szert az első lovamra. Van egy homokfutóm, abba befogok és kihajtok, de néha fel is ülök a lóra.

ErFa Hír: – Hetvehely volt az első állomása?

B. E.: – Nem, a pécsi erdőtervezőknél kezdtem. Később volt egy rövid kitérőm a Szentendrei Erdészethél, de egy év után visszajöttem a Mecsekbe. Harminc évvel ezelőtt meggyökereztem a Hetvehelyi Erdészethél. Erdőművelési műszaki vezetőként akadt bőven tennivalóm, mivel

elég problémás állapotokat örökölttem. Sok erdőfelújítási hátralék volt, már akkor is munkaerő gondokkal küszködtünk, nem volt komoly teljesítmény. Később az erdélyi vendégmunkások oldották meg a gondjainkat: ők hihetetlennek tűnő munkatempót diktáltak, így sikerült is a több mint százhektáros lemaradást behoznunk.

ErFa Hír: – Az erdélyiek mellett közmunkásokra is szükség van?

B. E.: – Az ő hozzáállásuk és teljesítményük nagyon változó. A mostaniakra nemigen tudunk minőségi munkát bízni.

ErFa Hír: – Milyen állományok voltak jellemzőek a Hetvehelyi Erdészethél?

B. E.: – Túlnyomórészt őshonos állományok: tölgyesek, bükkösök, cseresek. Szakmailag kiváló helynek számított.

ErFa Hír: – Vadászik?

B. E.: – Nem.

ErFa Hír: – Vad azért van bőven...

B. E.: – Van. Amikor odakerültem, irtózatoss vadkárok voltak. Kerítés még nem állt, ráadásul nem mi voltunk a vadászatra jogosultak.

ErFa Hír: – Mi a legnagyobb különbség a hetvehelyi munka és a központ feladatai között?

B. E.: – Hetvehelyen a tizenhat év alatt minden ágazati munkakörben dolgoztam, napi termelésirányítással foglalkoztam. Mindennek hihetetlenül sok hasznát veszem az itteni munkámban, mivel folyamatosan hidat kell alkotni a jogszabályi, a hatósági, társadalmi elvárások és a gazdálkodás között. Igyekszem a tömelleltiek iránti empátiával dolgozni, kérni, dönteni. A fontos kérdésekben mindig kikérem az erdészeti kollégák véleményét, és igyekszünk szolgáltató jellegű osztályként működni.

ErFa Hír: – Napjainkban mi tekinthető a legnagyobb kihívásnak?

B. E.: – Nagyon fontos, hogy rendszerben gondolkodjunk, mérlegeljünk a jelen és a jövő lehetőségeit. Rövid távon az egyik legnagyobb kihívás a munkaerő „fogyása”, amire technológiával, gépesítéssel kell felkészülnünk, tekintettel a mi adottságainkra, a védett területekre, a város közelségére, a logisztikai feltételekre. Egy kedvelt turisztikai térségben kell dolgoznunk. Keressük a legkedvezőbb megoldásokat.

Hasonlóan nagy feladat a jogszabályi változások követése, a szakmai ügyvitel. Ez óriási mértékben lekötí a szakszemélyzetet. A harmadik nagy kihívás a vadkár, a vad és az erdőgazdálkodás összehangolása. Ez a feladat folyamatos, szinte az egész szakmai pályafutásomat végigkísérte. Eddig még nem találtuk meg az igazán jó megoldást, hiszen nem könnyű természetközeli erdőgazdálkodást folytatni ott, ahol a vad szelekciója „diktál”. Ahol van vad, ott tudomásul kell vennünk a hatását, számolni kell vele, ám nem mindegy annak a mértéke.

Emellett az erdész hosszú távú gondolkodásának nagy kérdése a klímaváltozás, hiszen mi 100 éves ciklusokban dolgozunk. Erre sincs tökéletes recept, hiszen csak feltevéseink vannak a jövőt illetően. Fontos azonban hogy változatos, elegyes állományokat hozzunk létre, melyekben helyet kapnak a délebbi származású, reményeink szerint „klímarezisztens” fajok, fajták szaporítóanyagai is.

ErFa Hír: – A társaságnál a közel-múltban újszerű szervezeti egységek jöttek létre, melyek párjukat ritkítják... Az erdőtervezési és a természetvédelmi osztályra gondolok. Hogyan lehet a természetvédelmet az erdőgazdálkodási osztályba integrálni?

B. E.: – Bennem személy szerint van egy integrálásra törekvő hajlam és szemlélet. Nem áll tőlem távol a természetvédelem, tulajdonképpen a gazdálkodásba épített természetvédelmet képviselem, ahogy azt annak idején Kaán Károly elképzelte. Vannak dolgok, amelyekben nincs megalkuvás, ám a kompromisszum a legtöbb esetben hatékonyabb, mint az „állóháború”. Többször előfordult pályám során, hogy erdész kollégámmal természetvédőként vitatkoztam, a természetvédővel pedig erdészként. Arra törekszem, hogy a gazdálkodás során legyünk tekintettel a természeti értékekre. Nem a ter-

mészetvédők vagy a zöld szervezetek intézményi érdekeiről van szó, hanem a bennünket körülvevő élő természetről. Az egyoldalú szemlélet ebben a kérdésben is káros lehet. Ami például a folyamatos erdőborítást illeti, kissé túlzó volt ekkora mértékkel előírni az erdőtörvényben, ráadásul nem is mindenhol tudjuk, miként kellene megvalósítani.

ErFa Hír: – Zajlik jelenleg valamilyen pályázati program?

B. E.: – A Dráva-síkon nemrég indult egy határon átvívelő, a horvát partnerrel együtt megnyert pályázatunk „Oak Protection” néven, a terület kocsányos tölgyes élőhelyének védelme érdekében. Két fontos célt tűztünk ki: az egyik a 38 talajvíz-monitorozó kút telepítése, ami jelen-

leg zajlik: segítségükkel hosszú távon nyerünk adatokat a talajvíz mozgásáról, amely alapvetően befolyásolja síkvidéki erdeink egészségi állapotát. A projekt másik fő célkitűzése az inváziós növények visszaszorítása a tölgy-köris-szil ligeterdős területen. További elképzelésünk, hogy vízkormányzással is bővítsük a munkálatokat. **Zétényi Z. – Nagy László**

Akit átállítottak a „másik oldalra”

Beszélgetés Partos Kálmán vadgazdálkodási osztályvezetővel

Fazekas Sándor miniszter Pro Silva Hungariae Emlékplakettet adományozott Partos Kálmán, a Mecsekerdő Zrt. vadászati osztályvezetője részére az átalakító, száraló üzemmódú erdőkezelés üzemi szintű bevezetésében végzett úttörő tevékenységéért, a természetes erdődinamika és a folyamatos erdőborítás területén végzett kutatói munkájáért.

ErFa Híradó: – Már a felmenői is itt erdészkedtek...

Partos Kálmán: – Igen, a dédapám, Papp Kálmán az Eszterházy Hitbizományi Uradalomnál volt erdész. Az apai ágról a nagyapám, Partos Péter szintén ott gyakornokoskodott, 1925 körül. Ő az esztergomi szakiskolában végzett, s ezután megkapta a kinevezését a Zetelaki Erdészethez. Az ukrán front közeledtével jött vissza a családjával Baranyába. Őt követte édesapám, aki a hetvenes években vette át a kerületét Meződön. Sásdon laktunk, én ott kaptam az indíttatásomat. A testvérem is erdész, és a feleségem is erdőmérnök. Barcon végeztem, és egyetem után Sásdon kezdtem a szolgáltatást 2002-ben, fahasználati műszaki vezetőként.

ErFa Hír: – Az egyetemen már kialakult az érdeklődési köre?

P. K.: – Igen. A szakdolgozatomat az ezüsthárs felújításából írtam.

ErFa Hír: – Milyen jövőt jósol az ezüsthársnak?

P. K.: – A jövőjét szerencsére nem én döntöm el. Ezekkel az átmeneti fajokkal, a juharral együtt, nem nagyon tudtunk korábban mit kezdeni. Száraz, félmediterrán társulásjelző karakter fajokunk, amely állományokat korábban rontott erdőként kezeltük, viszont ma jelentős értékű állományokat alkotnak, különösen a Mecsekben és a Zselicben. Száraz, délies

kitettségű területeken örülünk, hogy zöld felületet produkál.

Átkerültem Kárászra, amely egészen más környezet volt, védett terület, ahol a természetvédelemmel valamiféle kompromisszumos kapcsolatot kereső erdőkezelés folyt. A pécsváradi összevonás után Ripszám Istvánnal dolgoztam együtt. A kisebb területű, természetes folyamatokra alapozó szemlélettel dolgoztunk.

ErFa Hír: – Milyen tudományos igényű vizsgálatokat folytattak a közelmúltban az erdészeténél?

P. K.: – Arra voltunk kíváncsiak, hogy az erdőtervezők által becsült értékek mennyiben felelnek meg a valóságnak. Kidolgoztunk egy folyónövedék-követő monitoring rendszert, mértük a kerületet, több éven keresztül figyelemmel kísértük a változást. Az erdőtervi adat szerint a várható gyarapodás mondjuk 8 m³/hektár. A felmért területek adatai szerint ennél magasabb, akár 11–12 m³/hektár is lehet. Nagy erdőterületen, hosszú távon ez nagyságrendi eltérést jelenthet.

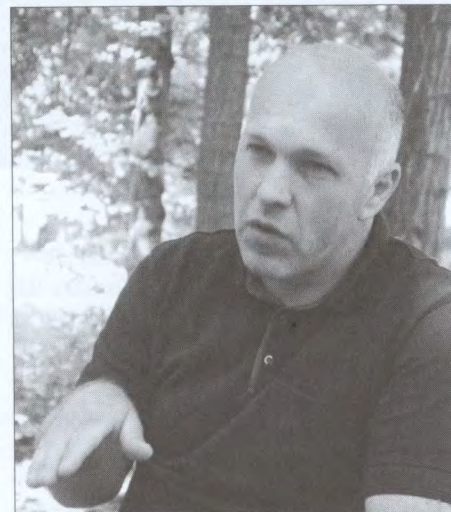
ErFa Hír: – Az erdőtervi lehetőséget milyen arányban használják ki?

P. K.: – Szinte teljes mértékben. Ez ma már nagyrészt a Társaság erdőtervezési osztályának köszönhető. Ahatósági erdőtervezők ötezer hektárt a rendelkezésre álló idő alatt nem tudtak bejárni, (ezt a változó erdőtörvény rendelkezései kísérelték megoldani), és a mintavételezésnek is vannak hibái. Példaként hozhatnám, hogy a fajok aránya elcsúszik, több lesz benne a tölgy, vagy épp ellenkezőleg, kevesebb. Nagyon nem mindegy.

ErFa Hír: – A közelmúltban pedig átkerült a „másik” oldalra, vadászati osztályvezető, fővadász lett...

P. K.: – Ez a váltás nagyon gyors volt, de próbálok helytállni a másik vonalon is.

ErFa Hír: – Ez a váltás lehetne minta más társaságok számára, hogy mi történik, ha a vadgazdálkodást egy ízig-vérig erdőművelőre bízzák.

P. K.: – A száznapos tapasztalatom alapján még nem merek ilyen következtetéseket levonni – nevet a szakember. – Mindenesetre a vadászati törvény módosításából látszik, hogy a két alrendszer, a vad-vadászatot, illetve a mező- és erdőgazdálkodást az élőhelyen keresztül a jogszabály összekapcsolja.

ErFa Hír: – Milyen az együttműködés a tájegységi fővadászokkal?

P. K.: – Mindketten helyből érkeztek, ismerik a területet, jól tudunk együtt dolgozni a vadgazdálkodási üzemtervek kialakításánál.

ErFa Hír: – Milyen vadgazdálkodási stratégiája lesz a Mecsekerdőnek?

P. K.: – Mindenképpen céges „saját termék” lesz. Egy ilyen terv összeállítása nagyon sok bizonytalanságot tartalmaz, gondolhatunk például a napjainkban fölmerült sertéspestisre. Állandó újratervezést, új és új alternatívákat igényel ez a terület. Az állománylétszám szabályozása lehet hangsúlyos eleme. Azt senki nem tudja megmondani, hogy mi az ideális mennyiség. Abban általában egyetértés van, hogy a mostani létszám egy kicsit túltartott. A következő lépés a minőség javítása, az állományszabályozás lehet. A vadlétszám-apasztás hatását pedig majd a kerítések bontásában, csökkentésében láthatjuk. **Zétényi Z. – Nagy L.**

Ahol minden kanyarnak története van

**Pintér Ottó osztályvezető
túrávezetését élveztük**

*A Sásdi Erdészet négyezer hektáros erdő-
tömbjének közepében üldögélünk, a Zselic
baranyai rengetegében, alig egy kilomé-
terre az erdőtáj legmagasabb pontjától,
a Hollófészekről. Nem messze az „...
és még egymillió lépés” c. nagysikerű
gyalogos országjáró ismeretterjesztő
televízió-sorozat – ma Rockenbauer Pál
Dél-dunántúli Kéktúra – útvonalától.
Nevezetes helyen rögzítjük tehát az inter-
jút, a Nagymáté Vendégházban.*

ErFa Híradó: – Ezt a négyezer hek-
tárt régen ki birtokolta?

Pintér Ottó: – A környező terü-
let az államosítást megelőzően Majláth
György hitbizományi birtokához tarto-
zott. A Bakóca településen ma is látható
kastélyegyüttes volt az uradalmi székhely,
az erdők ölelésében fekvő Nagymáté,
Felső- és Alsókövesd településrészek gaz-
dasági központok voltak.

Felsőkövesd ősi település, a török
hódoltság után üveghuták működtek ott.
Az ötvenes években az erdőgazdaság
helyi központja volt, közel száz erdőgaz-
dasági dolgozó élt a községben.

Nagymátén korábban elsősorban
állattartással foglalkoztak, a Zselic szé-
les hátai jó minőségű mezőgazdasági
földeknek adtak helyet. Ezek területe
idővel megfogyatkozott, számos lege-
lőt erdősítettek, elsősorban elegyetlen
kocsánytalan tölgygel. Ezekben a töl-
gyesekben szinte hiányzik a tájra oly
jellemző gyertyán alsó lombkorona szint
ugyan, de közben mégis maradt a foko-
zatosan növekvő, 1966-ban Csanádi Béla

akkori vezérigazgató elképzelései szerint,
Kasza Ferenc erdészeti igazgató irányí-
tásával létesült több mint száz – exóta
és őshonos – fafajból álló fűvészkert,
amely a 2000-es évek elején gazdagodott
erdei közjóléti berendezésekkel. Minden
erőnkkel azon vagyunk, hogy ezeket az
értékeket megőrizzük, és bemutassuk a
nagyközönségnek is. Mondhatjuk tehát,
hogy itt, Nagymátén az erdő- és vadgaz-
dálkodás, valamint a közjólét találkozik.

ErFa Híradó: – Nem zavarják egy-
mást?

P. O.: – A vadász és a turista vendé-
geket nem egy időben fogadjuk. A vendé-
gház vezetője, Végh Zsófia nagy
tapasztalattal és különös odafigyeléssel
szervezi a vendégforgalmat a 9 szobás,
20 férőhelyes vendégházban. A mun-
kásszállásnak tervezett épület alapjainak
lerakásánál jelen volt Partos Kálmán
osztályvezető kollégám nagyapja, Partos
Péter kerületvezető erdész is. A ház emb-
lematikus jelképévé vált gímszarvas bika
szobor az 1971-es Vadászati Világkiállí-
tásról származik. A vendégház 2003-ban
Koós Miklós tervei alapján nyerte el a mai
formáját.

A Szent István forrásnál

Rövid ideig gazdatisztként dolgozott
itt Fekete István is. (Hogy a hely szelleme
minél jobban átélhető legyen, gondos
kezek az írófejedelem számos könyvét is
elhelyezték a könyvtárszoba polcain.)

Az író emlékét a már említett fűvészkert,
valamint a Tóth Aladár erdőmérnök
tervei alapján 2004-ben létrehozott emlék
tanösvény őrzi.

Fekete István későbbi felesége, Piller
Edit Bakócáról származik. A falu határá-
ban található Káni- vagy Vörös-kereszt
közös imák gyakori helyszíne volt.

ErFa Híradó: – Hogyan válik valaki a
térsg ismerőjévé?

P. O.: – 2002-ben végeztem Sopron-
ban, és az erdőgazdaság Kárászi Erdésze-
ténél álltam munkába. 2004-ben Sásdra
helyeztek fahasználónak, egy évvel ké-
sőbb ennek a zselici vidéknek az erdő-
gondnoka, 2010-ben pedig a Sásdi Erdé-
szet igazgatója lettem. A kezdetektől
érdeklődtem a térség története iránt.
Az erdész ember hosszú távon gondolko-
dik, azok az állományok, amelyeket leter-
melünk 100–120 évesek. Érdekel, hogy
miként születtek ezek az erdők, milyen
lehetett ez a vidék egykoron? A helyi
emlékek arról tanúskodnak, hogy nagy
elődök alkothattak itt, gondolok itt például
a felsőkövesdi magtárra. Ebben az 1800-as
évek első felében épült különleges, fara-
gott fagerenda födemes építményben ma
is szintenként több mint fél méter vastag-
ságban tárolhatunk takarmányt.

ErFa Híradó: – Jelentős keresztény
emlékhelyekkel is büszkélkedhetnek...

P. O.: – Valóban a társaság folyama-
tosan törekszik a területünkön található
emlékhelyek megóvására, karbantartá-
sára is. 2017-ben egy projekt keretében
27 keresztény emlékhely került méltó
állapotba. Emléktáblákat is elhelyez-
tünk, így tisztelve az elmúlt századok-
ból fennmaradt jeles elődök és történetek
előtt. Az egyes helyszínekről térkép és
kiadvány is készült, a felújítások záró
rendezvénye Sasréten volt a Mária-
szobor megszentelésekor.

Nem messze innen, Szágy község
határában található a Szent István forrás,
ahol augusztus 20-án szentmisét szoktak
tartani. Ennél a forrásnál például szabad-
téri oltárt, padosorokat, pihenőket alakí-
tottunk ki. Másik nagy büszkeségünk, a
Mátyás-kút Gödre község határában talál-
ható – a néphagyomány szerint Mátyás
király egy gazdag vadászata alkalmával a
forrásnál pihent meg.

Zétényi Z. – Nagy L.

Az adrenalin fogságában: Mecsextrémpark

Bojcsév András turisztikai és kommunikációs osztályvezető és Kotvász Gergő, kalandpark-vezető tandemje

Előszézonban vagyunk, mégis nagy a zsi-vaj, lármá az alpesi kötélpark környékén. Egy kalocsai gimnázium növendékei lep-ték el a fákat-köteleket.

Kotvász Gergő 2008-ban került a Mecsekerdő Zrt.-hez. Előbb animátorként, azaz játéküzemeltetőként dolgozott, majd 2012 óta ő vezeti a Mecsextrém Parkot.

Kotvász Gergő és Bojcsév András

ErFa Híradó: – Hogyan lesz valaki-ből animátor?

Kotvász Gergő: – Műszaki informatikus, grafikus mérnökként végeztem Pécsen a PTE Pollack Mihály Műszaki és Informatikai Karon. Egy álláshirde-tést látva, még hallgatóként jelentkeztem, minden előképzettség nélkül. Itt helyben megkaptam a munkakör betöltéséhez szükséges kiképzést.

ErFa Hír: – Miért vonzó ez az animá-tori foglalkozás? A sportos múlt miatt?

K. G.: – Mindig is sportoltam valamit, de csak hobbi szinten. Ez a munkakör is a mozgásról szól. Nehezen tudnám elképzelni a munkát négy fal közé bezárva, így még ma is csatlakozom a kinti kollégákhoz.

ErFa Hír: – Jelenleg hányféle attrak-ciót, játékot kínál a park?

K. G.: – A kalandpark kínálata a kezdetektől fogva meglehetősen kom-plex, a játékelemek tekintetében az egyik leggazdagabb kínálattal rendelkezik. Ha az életkort tekintjük, az egészen kicsiktől az idősebbekig minden korosztály talál megfelelő játékot. Ezt a szemléletet visz-szük tovább mi is, arra törekszünk, hogy az egész család megtalálja a korának meg-felelő szórakozási formát. Fontos, hogy a család valamennyi tagja együtt tölthesse el a szabad idejét, és közös élményekkel térhessenek haza. A Mecsextrém Parkban jelenleg több mint húsz attrakciónk van, de például az alpesi kötélpark egy attrak-cióként szerepel, holott több élményelem-ből áll.

ErFa Hír: – Kik alkotják a látogatók-at, és honnan érkeznek?

K. G.: – A közönség széles körből verbuválódik, az óvodásoktól kezdve az iskolásokon át családi és baráti társasá-gok, esetenként céges csapatok is jelen vannak. Nagy számban jönnek pécsiek,

de az ország bármelyik szegletéből meg-fordulnak itt.

ErFa Hír: – Mennyi időt lehet a kalandparkban eltölteni?

K. G.: – Játszva eltölthet a látogató egy egész napot, a belépőjegyek rendsze-rét is ennek megfelelően alakítottuk ki, és helyben lehet étkezni is.

ErFa Hír: – Hány animátor segíti a vendégek időtöltését?

K. G.: – A szezon jellege határozza meg, hogy mennyi játékkal üzemelünk, és az animátorok száma is ettől függ. Fősze-zonban mintegy 15 fő animátor dolgozik egy nap. A parkhoz kapcsolódó Tepsifüles éttermet is mi üzemeltetjük, így hozzászá-molva az éttermi személyzetet, mintegy 20 fő alkotja a napi üzemeltetéshez szük-séges létszámot. Egész évben állandóan hat főt foglalkoztatunk.

ErFa Hír: – Hogyan szereznek tudomást az emberek a parkról?

K. G.: – Elsősorban szájról szájra terje-dően, de számos felületen jelen vagyunk.

Bojcsév András: – Pécsen is egyesü-letbe szerveződtek a turizmus marketing érdekében a főbb szolgáltatók, így Pécs és térsége együtt tud megjelenni a pia-con, közösen tudunk médiafelületeket is vásárolni. Akik Pécsre jönnek, azok szá-mára kihagyhatatlan a Mecsextrém Park. Az állatkerttel együtt leginkább mi kép-viseljük a „zöld” és aktív kikapcsolódási formát a városban. Az egyesületi tagság-gal szoros kapcsolatban vagyunk a ven-dégirányítás terén, kölcsönös promóciót végzünk és kedvezményeket biztosítunk – kapcsolódik a beszélgetésbe Bojcsév András turisztikai és kommunikációs osz-tályvezető.

ErFa Hír: – Melyek a legveszélye-sebb extrém játékelemek?

K. G.: – Mindegyik játékot besorol-ják valamilyen veszélyességi kategóriába az erre hivatott hatóságok. Kategóriáját tekintve a legveszélyesebbnek az erdei vagy nyári bobpálya, illetve az alpesi kötélpark számít. Ezek az 1-es, a legma-gasabb veszélyességi besorolást kapták. Balesetek azonban bárhol előfordulhat-nak, annak ellenére, hogy minden játékot nagy gondossággal és a biztonsági előírá-sok betartásával gyártanak.

ErFa Hír: – Hol lehet ezeket a játéko-kat beszerezni?

K. G.: – Többségében nincs sorozat-számuk, mondhatni, egyedi konstrukciók, megrendelésre készülnek. A kötélpark-nak vannak bizonyos szabványai, de a játékokat a helyi adottságokhoz alkal-mazva készítik. A felszerelést és a kar-bantartást is ugyanaz a külső vállalkozó végzi, és minden játékelemet egy szakha-tóság minősít.

ErFa Hír: – Beszéljünk még a biz-tonásról! Mi történik, ha valahol baleset következik be?

K. G.: – Erre készült egy szigorú protokoll, amely előírja, hogy mi a teendő baleset esetén, a személyzetnek miként kell eljárnia. Valamennyi munkatársunk részesül elsősegélynyújtó képzésben, természetesen van elsősegélynyújtó szo-bánk, és a külső helyszíneken elsősegély-dobozzal készültünk.

ErFa Hír: – Milyen balesetek fordul-tak elő?

K. G.: – Elsősorban kisebb sérülé-sek, horzsolások, felületi sebek, enyhe zúzódások. Szerencsére ritkán fordul elő komolyabb sérülés, ficam vagy törés.

ErFa Hír: – Ezek a játékosok fegyel-mezetlenségére, gondatlanságára vezethe-tők vissza?

K. G.: – A baleseteket jegyzőkönyvezzük, minden apró részletet rögzítünk és alaposan elemzünk. Tapasztalatunk szerint azonban jellemzően gondatlanságból következnek be balesetek.

B. A.: – A játékhasználati szabályok szándékos vagy gondatlan megszegése, a figyelem elterelődése vagy az odafigyelés hiánya könnyen vezethet balesethez, annak ellenére, hogy szigorú házirend van, és az animátorok minden játékelemnél részletesen ismertetik a szabályokat.

ErFa Hír: – Mi történik az alkoholos állapotban érkezőkkel?

K. G.: – Ez szerencsére nem gyakori, a házirendben szerepel, miszerint bármi nemű befolyásoltság a játékból való kizárást eredményezi.

ErFa Hír: – Ebből adódnak aztán a konfliktusok...

K. G.: – A kollégáknak folyamatosan tartunk konfliktuskezelő tréningeket, hogy az ilyen helyzeteket kezelni tudják. Először a játéküzemeltető igyekszik rendezni a konfliktust, ha nem sikerül, a biztonsági szolgálat szakemberei lépnek közbe.

B. A.: – Az ilyen helyzetek megoldásában sokat számít a kollégák fölkészültsége, emberismerete, kommunikációs készsége. Erre kiemelt figyelmet fordítunk,

hogy az élmény létrejöttét egy-egy ilyen esemény ne rontsa el. A pénztártól kezdve a játékoknál előforduló sorban állásokig az elégedetlenség legapróbb jeleit érzékelniük és kezelniük kell. Ez alapfeltétel ahhoz, hogy a vendég élményekkel gazdagon távozzék és visszatérjen.

ErFa Hír: – A sokéves tapasztalatok alapján melyik a legkedveltebb játék?

K. G.: – Tagadhatatlanul az erdei bob és az alpesi kötélpálya a legnépszerűbb.

ErFa Hír: – Akkor a népszerűség és az adrenalin szint szorosan összefügg...

K. G.: – Aki idejön, az az adrenalin is keresi – mosolyodik el a park vezetője. – A bob azért is népszerű, mert nagyon kényelmes, nem igényel semmiféle fizikai erőfeszítést, az élményfaktor mégis magas.

ErFa Hír: – Hogyan működik a jegyrendszer, és mennyibe kerül a belépő?

K. G.: – Nagyon fontos szempont volt a jegyrendszer kialakításánál, hogy egy belépővel mindent korlátlanul lehessen használni – ez így a családok és csoportok számára is tervezhetőbb. Egy fő részére pl. 3490 Ft a belépő családi kedvezmény esetén, a felnőtt egyéni jegy 3990 Ft.

B. A.: – Az árképzés során az árakat többféle szempont szerint különböztetjük

meg, törzsvendég kedvezményt működtetünk, szezonális kedvezményeket alkalmazunk, de vannak például a csoport létszámától függő engedmények is.

ErFa Hír: – Mi itt jártunk annak idején a megnyitó alkalmával is. Mi változott a 13 évvel ezelőtti nyitáshoz képest?

B. A.: – Turizmus-szakmai szempontból igyekszem válaszolni. A kalandpark mint tematikus vonzerő sikerességének „kulcsa” a folyamatos megújulás, hogy időről időre új ride-okkal, játékelemekkel és szolgáltatásokkal álljon elő. Egyrészt, mert a piacon is egyre nagyobb a verseny, másrészt, hogy ne váljék megszokottá. Ez egyben beruházási kényszer is.

ErFa Hír: – Melyek voltak az utóbbi évek újdonságai?

K. G.: – Ilyen a szabadulójáték, és a kétkerekű terep segway bevezetése, valamint a aersoft lövészet. Ez utóbbihoz kapcsolódik, hogy az íjászat és a légpuska lövészet is nagyon népszerű. Minden évben rendezünk tematikus napokat is a hagyományos ünnep- és szabadnapokon kívül. Újabban szervezünk éjszakai programokat is: főszerepben minden pénteken éjszakai bobozást tartunk a reflektorokkal kivilágított pályán, és idén már az alpesi kötélpályán is lehetőség nyílik az éjszakai mászásra. **Zétényi Z. – Nagy L.**

A szakma ifjú kiválóságai versenyeztek Ásotthalmon

Huszonhat fiatal és hat iskola hét csapata mérte össze szakmai fölkészültségét 2018. április 4–6. között hazánk egyik legrégebbi szakképző intézményében, az ásotthalmi Bedő Albert Erdészeti Szakgimnázium, Szakközépiskola és Kollégium megejtően szép, régiesen tisztelet parancsoló, másrészt fejlődő és modern birodalmában.

Mint megtudtuk, a Nemzeti Agrár-gazdasági Kamara döntése alapján a 2017/2018. tanévben ez az intézmény rendezhette meg az országos szakmai versenyt. Ez persze nemcsak megtiszteltetést, hanem a feladattal együtt járó sok-sok gondot és fáradságot is jelentett az intézmény vezetőségének, pedagógusainak, munkatársainak.

A tudósító előre bocsáthatja, hogy a kihívásnak a bedősök minden tekintetben kiválóan megfelelték.

Ennek az iskolának a különleges hangulatát nemcsak a régi főépület patinás belvilága adja meg, hanem az ott folyó pedagógiai munka hatékonysága, sikere is. Az oda járó, ott tanuló fiatalok – mint bárhol az ország más tanintézményében – a legfogékonyabb, a legérzékenyebb életkorban, a serdülő ifjúkorban, a felnőtté válás küszöbén állnak. A pedagógusok a megmondható, hogy ez az „élő szervezet” amennyire rugalmas, hajlékony és tanulékony, annyira nehezen kezelhető is. Az iskola különleges helyzetben van, hiszen majdnem valamennyi hallgatója bentlakó, kollégista. A pedagógiai munka tehát nem ér véget a tanítási idő végeztével, hanem egészen a villanyoltásig tart. Ez természetesen azt is jelenti, hogy a nevelőtestület igénybevétele sem a megszokott iskolai keretek szerint alakul, hanem többletterhekkkel jár. Aki tehát ide kötelezi el magát, az

komoly, de egyúttal édes terheket vesz magára.

De térjünk rá az oktató-nevelő munka sikeroldalára, magára a szakmai versenyre!

Hazánkban fél tucat olyan iskola működik, ahol erdészeti szakembereket, szakmunkásokat képeznek. Nagy erdész elődeink, erdészeti politikusaink már több mint egy évszázaddal ezelőtt fölismerték, hogy ez a szakma nemcsak közép- és felsőfokú szakembereket igényel, hanem a kétkezi munkásokat is magas színvonalú, speciális képzésben kell részesíteni.

Ezért is alapítottak több mint egy évszázada erdészsképző szakiskolákat szerte az országban. Ezek egyike a történelmi Magyarország első erdőőri szakiskolája, az ásotthalmi intézmény. Az 1883-ban alapított iskola képzési profilja az elmúlt 135 év alatt sokszor változott.

Erdőőri képzés (1883–1918)
 Erdőőri és vadőri képzés (1918–1935)
 Alerdészsképzés (1935–1946)
 Erdészsképzés (1946–1950)
 Tanfolyami jellegű oktatások (1951–1957)
 Új típusú szakiskolai képzés (1958–1969)
 Erdészeti szakmunkásképzés (1969–2000)

Ám „...egy valami azonban sohasem változott, a szakmaszeretetre, tisztességre, emberségre nevelés szándéka” – olvasható az iskola honlapján az igazgató, Andrésiné dr. Ambrus Ildikó köszöntőjében.

A rendszerváltozást követő évek politikai-gazdasági átalakulásai hozták talán a legsúlyosabb helyzetbe az intézményt.

Az erdőgazdaságok elé azt a célt tűzték ki az akkori gazdaságirányítók, hogy

szabaduljanak meg a fizikai dolgozóiktól. Ennek a „parancsnak” csaknem minden erdészeti cég eleget is tett. Meg kell említenünk a kivételt, a szombathelyi erdőgazdaság dr. Pethő József igazgató vezetésével ellenállt a politikai nyomásnak, és nem engedte szélnek a munkásait, hanem továbbra is főállásúakként foglalkoztatta őket. Ma már ott tartanak a cégek, hogy ismét szívesen alkalmaznának főfoglalkozású szakmunkásokat, hisz’ ebben a szektorban is fölütötte a fejét a heveny munkaerőhiány.

Az oktatás oldaláról ez jó hírek tekinthető, mert ismét van remény, hogy a kiképzett erdészeti szakemberek az anyaszakmában helyezkedhetnek el. Ez pedig a beiskolázás miatt fontos információ.

Az ott végzett fiataloknak általában nincsenek elhelyezkedési gondjaik, mert az oklevéllel az erdészeti szakmunkások motorfűrész-kezelő és mezőgazdasági vontatóvezető végzettséget is szereznek.

(Zárójelben jegyezzük meg, hogy az erdészeti szakmunkások mellett virágkötő és virágkereskedő szakembereket, valamint lovászokat is képeznek.)

Kis erdészek kis olimpiásza

A verseny gyakorlati készségek és elméleti ismertek számon kérésére épült.

A gyakorlati versenyszámokat forgószínpadszerűen bonyolította a rendezőség, egyszerre több helyszínen.

Az első helyezett: Lődi Imre

L.I.: – Kisgyerekkorom óta vonzott az erdő. Talán azért is, mert lakóhelyem, Hódmezővásárhely nem éppen erről híres. Viszont járt már ide egy barátom, és ő mondta, hogy amit ez az iskola ad, az sok mindenre jó az erdőben és azon kívül is. Tulajdonképpen több szakmát ad, illetve továbbtanulási lehetőséget.

ErFa Hír: – Mégis a jelentkezéskor mire számítottál?

L.I.: – Hát arra nem, hogy majd első leszek az SZKT-n és vizsga nélkül szabadulok.

ErFa Hír: – Ezután mi következik? Lesz munkád, munkahelyed?

L.I.: – Éppen lehetne is, akár itt a környéken is, de még jön az érettségi. No és megcélzom a technikusságot. Aztán majd meglátjuk...

ErFa Hír: – Itt a versenyen mi volt a legnagyobb kihívás?

L.I.: – Talán a döntés, mert azt nem lehet eleget gyakorolni, és a rutin mellett is sok minden közbejöhethet.

A második helyezett: Szabó Henrik Rudolf

SZ.H.R.: – A környékről, Kiszállásról kerültem ide az iskolára. A nagybátyám volt erdészeti vállalkozó, fakitermelő, de egy idő után abbahagyta. Ennek ellenére ő ajánlotta. Én ugyanis kisgyerekként traktoros akartam lenni. Viszont itt – ahogy mondta – egyszerre lehetek traktoros, láncfűrészkezelő, meg még sok minden más.

ErFa Hír: – Mikor volt először motorfűrész a kezében?

SZ.H.R.: – Szerintem óvodás koromban. A nagybátyám megengedte, hogy egy döntés után ágazzak.

ErFa Hír: – Most is ő ad majd munkát?

SZ.H.R.: – Ő már nem, de lehet, hogy én leszek vállalkozó. Amíg önállóan nem, addig egy vállalkozó máris tett ajánlatot.

ErFa Hír: – Ahogy neked ajánlották ezt az iskolát, te is ajánlod másoknak?

SZ.H.R.: – Családon belül a húgomnak, mert nem tudja, mi akar lenni. Már itt is van.

ErFa Hír: – A versenyen mi volt a legnehezebb, mi a legkönnyebb?

A győztesek

Balról jobbra: Szabó Henrik, Lődi Imre, Mrena Béla Krisztián (Fotó: Andrési Pál)

SZ.H.R.: – Utóbbi az írásbelin a fahasználat, a legnehezebb pedig talán a géptan, de az se volt veszélyes.

A harmadik helyezett: Mrena Béla Krisztián

M.B.K.: – Én Pusztaszerről érkeztem, és egyik osztálytársam apja volt a példa, aki szintén ide járt. Még általános iskolás koromban náluk láttam, hogy mit csinál. Sőt engedte, hogy ezt-azt én is csinálhassak. Szóval kedvet kaptam...

ErFa Hír: – Most pedig – ha nem tévedek – hozzá mész dolgozni...

M.B.K.: – Valóban, az ő vállalkozása ad munkát.

ErFa Hír: – Önálló vállalkozásra nem gondoltál, hiszen azt is tanultátok itt?

M.B.K.: – Előbb még külföldre mennék, Németországba vagy Hollandiába.

ErFa Hír: – De ott is fa közelébe?

M.B.K.: – Igen.

ErFa Hír: – Számodra a versenyen mi volt a legkönnyebb?

M.B.K.: – Egyértelmű: a gyakorlati versenyszám, a munka az erdőben. Minden erre készített fel.

Gyalus Roland végzős hallgató, a verseny 5. helyezettje

Roland a Vajdaságból, Kispiacról jött, ott végezte az általános iskolát.

ErFa Híradó: Miért választottad ezt a szakiskolát?

Gy.R.: – Eljöttek hozzánk, meséltek az iskoláról és megtetszett, gondoltam megpróbálkozom vele.

ErFa Hír: – Melyik volt a kedvenc versenyszámod?

Gy.R.: – A közelítés tetszett a legjobban.

ErFa Hír: – Hova még dolgozni? Van már terved?

Gy.R.: – Még nincs.

ErFa Hír: – Otthon vagy itt?

Gy.R.: – Szerintem otthon.

ErFa Hír: – Van testvéred?

Gy.R.: – Igen, ő is ide jár, most kezdett.

A versenyzőknek alkalmuk volt előzetesen megtekinteni, bejárni a helyszíneket, és tájékozódni a várható követelményekről.

Térben a legközelebbi helyszín egy tisztítási korú fekete fenyves volt, ahol a tisztítást kellett jelölöniük.

Nem messze e helyszíntől döntésre került sor, a kisorsolt egyedeket kellett a versenyzőknek dönteniük. A harmadik terepi feladat a közelítés volt, ahol kidöntött szálfákat kellett a közelítő járműre rögzíteniük és vonszolásal a célhoz eljuttatniuk.

A motorfűrész-szerelést és a lánckímélő darabolást, a növényfelismerést, valamint a vadfelismerést az iskola területén bonyolították le.

Másnap délelőtt került sor az elméleti versenyszámokra. A tanulók, akár egy érettségi vizsgán, ünneplőbe öltözve jelentek meg, és szoros tanári kísérettel mentek át egyik vizsgabizottságtól a másikhoz. A főépület vizsgahelyszínei szigorúan elzárt területnek számítottak. A puskázás és más meg nem engedett eszközök ki volt zárva.

Az eredmények hosszú értékelési folyamat végén születtek meg, és sorra kerülhetett a záróaktus, az értékelés és a díjkiosztás. De fogalmazhatnánk úgy is, hogy a díjeső.

Andrésiné dr. Ambrus Ildikó szakmai tekintélyét bizonyítja, hogy nem kevesebb, mint harminc támogató segítette a verseny lebonyolítását és a versenyzők díjazását.

Az igazgató helyes pedagógiai gyakorlata, hogy valamennyi versenyző részesüljön valamilyen jutalomban, ami a befektetett energia és fáradozás némi honorálását fejezi ki.

A záróünnepség jelentőségét a megjelent notabilitások emelték, köztük dr. Juhász Tünde Csongrád megye kormány-megbízottja, Mácsár Zsuzsanna, az FM Agrárszakképzési Főosztály osztályvezetője, Orosz György, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara képzési referense.

Végezetül álljanak itt az eredmények:

Az egyéni versenyben

1. helyezést ért el: Lődi Imre, Ásotthalom

2. helyezést ért el: Szabó Henrik Rudolf, Ásotthalom

3. helyezést ért el: Mrena Béla Krisztián, Ásotthalom

A csapatverseny pedig így alakult:

1. helyezett: Ásotthalom I. csapata

2. helyezett: Ásotthalom II. csapata

3. helyezett: Mátrafüred

4. helyezett: Hajdúböszörmény

5. helyezett: Piliscsaba

6. helyezett: Mátészalka

Hogy ne csak a „levegőbe beszéljünk” a díjesőről, álljon itt az első helyezett díjainak felsorolása: a KEFAG Zrt. ajándéka, az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezetének ajándéka, a Stihl Kft. ajándéka, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara ajándéka, valamint az 1. helyezéért járó kupa.

Végül, de nem utolsó sorban, az első hat helyezett vizsga nélkül megkapja a szakmunkás-bizonyítványt.

Mint látható, a versenyen Ásotthalom „mindent vitt”.

Akinek az ásoththalmi homok a cipőjébe ment

Beszélgetés Andrésiné dr. Ambrus Ildikó igazgatóval

280 tanulója van az 1883-ban alapított, Bedő Albert nevét 1962 óta viselő intézménynek. Évfolyamonként három-három osztállyal: kettő a korábbi szakmunkás osztály, mai nevén szakközépiskolai, egy pedig a szakközépiskolai, amelyik az érettségire készít föl. Három szakmát sajátíthatnak el a tanulók: lehetnek erdészeti szakmunkások, virágkötő-virágkereskedők és lovasok. 2018-tól kezdődően indult az erdészeti és vadgazdálkodási technikus képzés is. A szakmunkások végzés, a szakmai vizsga után maradhatnak a két éves érettségi felkészítőre. Jelenleg tizennégy osztályban tanulnak.

ErFa Híradó: – Szükség van ennyi erdészeti szakmunkásra (technikusra), el tudnak helyezkedni?

Andrésiné Ambrus Ildikó: – Erdészeti szakmunkásra mindenképpen. Országosan képzés csak az itt versenyző hat intézményben folyik. Ez azt jelenti, hogy évente legfeljebb 80 erdészeti szakmunkás végez. Ennyi szakemberre mindenképpen szükség volna. A következő – 2018/19-es – tanévtől kezdődően hiányszakmává minősítették kormányrendeletben. A Megyei Fejlesztési

és Képzési Bizottságok tesznek javaslatot megyénként, hogy mely szakmák legyenek hiányszakmának nyilvánítva. Ezek között mintegy öt agrár szakképesítés szerepel. A hiányszakmát tanulók ösztöndíjra jogosultak. Működik a hiányszakmák pályázata, a Szabóky Adolf-ösztöndíj. Az a tanuló, aki ebben a rendszerben folytatja a tanulmányait, az minimum havi 10 ezer forint ösztöndíjat kap. Tanulmányi eredményétől függően 30 ezer forintot is elérhet.

ErFa Hír: – Vannak a déli határ túloldaláról is tanítványai.

A.A.I.: – Ez tendenciának tekinthető, itt ugyanúgy jellemző ez, mint Nyugat-Magyarországon az Ausztria középiskoláiba átjáró diákok. Hétfő reggel átjönnek az ásoththalmi határátkelőn, és pénteken kivisszük őket a határhoz.

ErFa Hír: – Ambrus Ildikó hogyan választotta az erdészpályát?

A.A.I.: – Édesapám erdőmérnök volt Szombathelyen. 1986-ban kerültünk ide a férjemmel, Andrési Pállal.

ErFa Hír: – A pedagógus pálya?

A.A.I.: – Olyan terveim is voltak egykor, hogy nyelvtanár leszek, úgyhogy nem volt idegen a gondolat. Bár annak idején csak fél évre terveztem az ittlétet, mégis máig maradtam. Volt egy – harminc évig

– igazgatója az iskolának, Teodorovics Ferenc, aki azt mondta, akinek belemegy az ásoththalmi homok a cipőjébe, az örökre itt marad – „mentegetőzik” az igazgatónő. – Még nem telt le a fél évem – teszi hozzá nevetve.

ErFa Hír: – Mi volt még, ami Ásoththalmom szépségét adta?

A.A.I.: – Ahogy idekerültünk, megszerettem a tanítást. Én voltam a tantestület 13. tagja, egyedüli nő. Volt összesen három osztály, és sokat kellett bizonyítanom. A gyerekek is „próbálgattak”, gondolván, no, majd egy fiatal nő fogja a gyakorlatot megtanítani. De én egyetem előtt egy évet lehúztam Szombathelyen egy fakitermelő brigádban, tehát volt a kezemből épp’ eleget a fejsze és a motorfűrész.

ErFa Hír: – Akkoriban még volt „piacuk” a fakitermelő munkásoknak, tudták, hogy végzés után hova kerülnek...

A.A.I.: – Igen. Sőt, céges ösztöndíjak is voltak.

ErFa Hír: – A fenntartók időközben meglehetősen dinamikusán változtak...

A.A.I.: – Valóban, a MÉM-től a megyei tanácshoz, önkormányzathoz, a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ-hoz, majd ismét a minisztériumhoz kerülünk.

ErFa Hír: – Ez a sok változás tükröződött az oktatási programban, a beiskolázásban, egyebekben?

A.A.I.: – Annyiban mindig, hogy a fenntartóváltáskor újabb és újabb igazgatói pályázatot írtak ki. A létszámváltozás akkor következhetett be, amikor egy megyei pályázat segítségével fölépülhetett a fiúkollégium. Azt követően kezdtünk virágkötőket oktatni és lányokat is fogadtunk. Ezután már kevésnek bizonyultak a tantermek, és építettünk pályázati forrásból egy oktatóközpontot.

ErFa Hír: – Az oktatási intézmények minden szinten versenyeznek a tanulóért. Önök is?

A.A.I.: – Mi is járunk beiskolázni általános iskolákba, bölcsőkre, szülői értekezletekre és hirdetünk is. Eddig mindig sikerült a tervezett három osztályt elindítani, sőt ebben az évben négyet is.

ErFa Hír: – Ezt az iskolát egy feladatra hozták létre Bedő Alberték.

A.A.I.: – Igen, ennek az iskolának kisugárzása van itt az Alföld közepén. Ez a küldetés megmaradt a mai napig.

ErFa Hír: – Egy toborzó úton, iskolalátogatáskor mi a vezérgondolat, mivel lehet a gyerekeket megfogni?

A.A.I.: – A legfontosabb csáberőnk az, hogy őszintén elmondjuk, nem könnyű elszakadni otthonról, kollégiumban kell lakniuk, de traktorvezetői, nehézgépkészítő jogosítványt kapnak, motorfűrész-kezelők és targoncavezetők lesznek, és ezekkel a készségekkel már biztosan el tudnak helyezkedni. Másrészt hozzánk sok hátrányos helyzetű tanuló kerül, akiknek szükségük van a családias légkörre, a törődésre. Mi ezt is biztosítjuk a számukra.

ErFa Hír: – Ez az iskola a maga 400 hektár oktatóterdjével gazdasági egység is. Ez mennyiben különbözteti meg a többi átlagos iskolától?

A.A.I.: – Meglehetősen sok a különbség. Az erdei munkákat is mi végezzük, kezeljük az erdőt, üzemterv szerint gazdálkodunk, sőt a faanyagot értékesítjük, a parkot is mi gondozzuk. Már említettem, hogy sok hátrányos helyzetű, nehéz sorsú gyermek is kerül hozzánk, ami gyermekvédelmi feladatokat is ró ránk. De pályázati úton is kell lennünk, mert az eszközökre pályáznunk kell. Magam is elvégeztem a mérlegképes könyvelő képzést, mert nekem is képmen kell lennem a gazdálkodásunkat illetően.

ErFa Hír: – A gazdálkodás tudományát is megtanulják a gyerekek?

A.A.I.: – Tanítunk vállalkozási és pénzügyi ismereteket és számos más általános tudnivalót. De el kell telnie jó pár évnek, mire beérnek az itt megszerzett ismeretek.

ErFa Hír: – Szinte gyermekként kerülnek be, de itt serdülve feszegetik a határokat, próbálják a személyiségüket. Hogyan fegyelmezik? Ma már nem lehet kimérni egy-egy makarencó pofont...

A.A.I.: – Akit büntire ítélnék, annak először ott a kályha előtt a fém előtéten kell álldogálnia egy darabig – demonstrálja velünk a jelenetet az igazgatónő. – Tudja, milyen kellemetlen érzés ott zavartan egyik lábáról a másikra állni a vason, miközben az igazgatónő mérgesen néz rá?

ErFa Hír: – A kirúgással nem lehet fegyelmezni, mert az senkinek sem érdeke...

A.A.I.: – De azt meg szoktam mondani, hogy döntse el, akar-e ide járni, vagy sem. Ha nem, akkor nyitva az ajtó, arra lehet távozni, de ha szakmát akar szerezni, akkor annak megvannak a feltételei. Van, aki „bérletet vált” az irodába, és rendszeresen beszámol arról, hogyan viselkedett.

ErFa Hír: – Amikor a szebbnél szebb virágkötő lányok „megszállták” az iskolát, milyen sajátos pedagógiai feladatok adódtak?

A.A.I.: – Főleg kétféle helyzet adódott. A lányok rögtön sírva fakadtak, ha valami nem tetszett nekik. Ennek a kezelését is meg kellett tanulnunk. Másrészt alakultak párkapcsolatok, ami teljesen természetes. De meg kellett tanulniuk, hogy ne az iskola központi épülete előtt csókolják meg egymást, hanem ennek is van egy kultúrája, amit meg kellett tanítanunk a gyerekeknek. Ez elég jól sikerül általában, úgyhogy sok olyan pár végez itt, akik utána is párként folytatják az életüket.

ErFa Hír: – Ha összefoglalná az itt eltöltött évtizedeket, akkor mit emelne ki?

A.A.I.: – 1996 óta vagyok igazgató, azóta készültek-létesültek a ma látható újabb épületek, de még van két nagy célom: az egyik egy sportszarnok, a másik pedig egy közösségi tér, egy aula. Ahol az évzárót vagy egy március 15-ei ünnepséget meg tudunk tartani – esőben is. Ezeket ma két turnusban rendezzük. Nemrégén fejeződött be egy energetikai beruházás: napelemek és nyílászáró szigetelés. Egy pályázat keretében az informatikai eszközparkot cseréljük le a közeljövőben. Hasonlóan felújítjuk az ebédlőt és a konyhát is. Nagyon szeretnék egy harveszter szimulátort is beszerezni.

ErFa Hír: – Milyen kapcsolatban vannak a településsel?

A.A.I.: – Nagyon jóban. Mi vagyunk a legnagyobb munkáltató. Kölcsönösen segítjük egymást.

ErFa Hír: – Beszéljünk a versenyről. Mi a jelentősége ennek az országos megmérettetésnek?

A.A.I.: – Az iskolánkban ez óriási motiváló tényező. Sikerült ennek akkora presztízst kialakítani, hogy az ide eljutó tanulók számára ez nagyon nagy dolog.

ErFa Hír: – Van előzőleg házi verseny?

A.A.I.: – Igen. Ott válogatjuk ki a legjobbakat a részvételre. Ezt követi még további fölkelésítés. Két fontos motiváló tényező van. Aki jól teljesít, az megkapja a szakmunkás bizonyítványt, illetve igazolást arról a társintézmények felé, hogy nem kell vizsgát tennie. A másik pedig az, hogy a verseny támogatói, a különböző cégek nagyon komoly díjakat ajánlanak föl a versenyzőknek.

ErFa Hír: – A végzetekkel kapcsolatban folyik valamilyen „utógondozás”, lobbizás az elhelyezkedésük érdekében?

A.A.I.: – Ez nagyon nehéz történet. A társaságoktól egyre több megkeresés érkezik, hogy szeretnének erdészeti szakmunkásokat alkalmazni. Sajnos két nehézséggel kell szembenéznünk. Ezek a tanulók általában ragaszkodnak addigi környezetükhöz, másrészt – ha elmennek – lakhatás nélkül nem tudják elfogadni az állást. Ha már nem lesz fakitermelő, akkor visszajön majd az ösztöndíj rendszer – érzékelteti vízióját az igazgatónő. – Utókövetés csak elvileg van, a gyakorlatban nem működik. Erre csak a Facebook szolgál, és néha vannak találkozókat, amikor elmesélik a pályakezdésüket. Egy dologra büszke vagyok: akik innen kikerülnek, azok itt megtanulnak dolgozni, és tudják, hogy a munkának van értéke.

Zétényi Z. – Nagy L.

A gyönyörű mátrai erdőség az Északi-középhegység vulkanikus eredetű tagja, ahol hazánk 100 legmagasabb hegycsúcsa közül 26 található.

A kiindulópont a gyöngyösi vasútállomás volt, ahol a szakszervezet vezetői várták a csapatot: Dudás Péter elnök, Górász László főtitkár, Ivádi László alelnök, aki levette a terhek nagy részét, és a bőröndöket elvitte autóval a szálláshelyre. Így kényelmesen sétálhattunk el a Mátravasút állomásához. A nyüzsgő városból ide érkezve, a virágzó zöld környezet hatására a falusi élet nyugalma hamarosan átragadt a látogatóra a keskeny nyomtávú, komótosan döcögő, füttyögő, Gyöngyinek is becézett erdei vasúton való utazás során. Ahol a sín pár a műutat keresztezi, ott a kalauz kiszáll és tárcsájával kötelezi elsőbbségadásra az autósokat. Mosolygós tekintetek kísérik e néhány perces szokatlan műveletet. Elhagytuk Gyöngyössolymos lakott területét, a végállomástól 300 méter séta után elértük a szépen gondozott portát, ahol a szabadtéri üstben fortyogó körömspáncal mellett Gilicze Péter, a Nyugdíjas Bizottság elnöke, hatalmas fakanállal a kezében, már várta az érkezőket. A megszokott tréfás üdvözlések, a finom illatok fokozták a hangulatot. Mindenki a kondér körül sűrűlőddött, jelenlétünkkel „siettetők” a vacsora elkészültét. A vidám nyüzsgést egy iskoláscsapat is megirigyelhette volna tőlünk.

A felújított Szalajka-ház igazi kényelmet nyújtott. Mivel erdei iskolaként is szolgál, így érdemes jó előre lefoglalni az időpontot, mert tavasztól őszig szinte telt házzal működik. Az ideérkezőt segíti a természetre való ráhangolódásban a

szobák elnevezése is – Vörösbegy, Ősapó, Ökörsem stb. A földszinti hatalmas tér alkalmas nagyobb csoportoknak társalgásra, étkezésre is. A konyha jól felszerelt. Egyik nyugdíjasunk jó érzéssel gondolt vissza arra az időre, amikor az 1960-as években még itt dolgozott, ez ugyanis kutatóház volt akkoriban. Azóta egy szinttel megtoldották, így 30 fő elszállásolására ad lehetőséget az új bútorokkal és fürdővel ellátott emeleti rész. A kertben szalonnasütő áll rendelkezésre. Kiindulópontja lehet családok, csoportok csillagtúráinak. Csodás érzés elalvás előtt az ágyból látni a tetőablakon keresztül a fényszennyezés nélküli sötét égbolt megannyi szikrázó ezüst csillagát, miközben a Szén-patak csörgedezését halljuk. Nagy élmény. (A patak a szenített fáról kapta a nevét, a Szalajka-völgy elnevezése pedig

a faanyag jobb kihasználását szolgáló hamuzsírégetés emlékét őrzi).

Másnap a Szalajka-tanösvényen kalauzolt végig Dudás Béla erdészvezető. Nemcsak általános ismereteket adott, hanem a szakmában elmélyültek számára is figyelemre méltóan mutatta be a gondjaikra bízott élővilágot. Nem számítottunk ilyen lelkes, alapos és élvezetes túravezetésre. A 91 éves Makó Gyula bácsi is csillogó szemmel, derekasan teljesítette a faágakkal torlaszolt, árkokkal barázdált, kissé sáros terep bejárását, akin Garamszegi István régi ismerősként végig rajta tartotta a szemét.

Hallhattunk az erdei vasút megépítésének történetéről, elsétáltunk a hamarosan átadásra kerülő állatbemutató és a nemrég épített, nagyobb társaságok számára is alkalmas, fedett esővédő pihenő- és szalonnasütő hely mellett. Távoli települések iskolás osztályai is sokszor jönnek ide, gyakran csak egynapos kirándulásra.

A három patak összefolyásából létrejött Szén-patak ott jártunkkor nyugodt volt, de annak időnként ismétlődő kiszáradása, illetve váratlan kiáradása is bizonyítéka a korunkban egyre szeszélyesebbé váló időjárásnak. Az új jelenség befolyásolja a növényvilág életét, emellett megnehezíti a munkát. Mindig a tél volt a fakitermelés időszaka, manapság már nincs tartósan fagyott talaj, gyakran mélyen felázik a föld, ami szinte lehetetlenné teszi a sárba ragadt gépek működését, és balesetveszélyes helyzeteket teremt. Szóba került az általánossá váló munkaerőhiány. Ma már nehéz szakembereket találni a fakitermelésben. Az alacsony bérezésű, kevésbé képzettek rávezetése a feladatok jó megoldására, a lelkiismeretes munkavégzésre

Dudás Béla erdészvezető

nem kis vezetői rutint igényel. Egyre több, különböző szakhatósági előírásnak kell megfelelni, a természetvédelmi szervezetek-kéréseit is meg kell hallgatni. A korhadó növények otthont adnak az élővilágnak, de, például az egyik új szabály szerint, a kiszáradt fákat álló helyzetükben kell meghagyni, ami viszont potenciális veszélyforrás lehet az erdőjárókra nézve. Sok szabályt alkottak az elmúlt időszakban jó szándékkal, de a gyakorlat nem mindig teszi lehetővé azok észszerű betartását. A jogalkotók, a természetvédők és az erdészek nem ellenségek, hanem egymást segítő szakemberek, akik az egészséges erdő, a szakma és az erdőjárók érdekeit kívánják szolgálni – így kompromisszumos megoldásokra kell törekedni.

Az ösvény mellett sok információs tábla ismerteti az élővilágot, mely felhívja a figyelmet a védett fajokra is, és az azokkal való bánásmódra. Igazolt, hogy megjelent a területen a medve, a farkas, a vadmacska és a hiúz is. Az erdészetben a legfontosabb feladat az erdőfelújítási terv végrehajtása, a tölgyesek át- és visszaalakítása. Láthattuk a fejlődő újulat friss életet mutató, harsogóan zöld foltjait, melyek már az ő munkájuk eredménye. A sarjról való nevelés gyors módszer lenne, de az abból éledő erdő fái kb. 80 évig élnek, míg a magról szaporodó erdősítés akár 200 évig is egészséges fákat ad. Ezt a módszert részesítik előnyben. Sikerének azonban megvannak a kockázata, a jó virágzás eleve eldöntheti az eredményt vagy kitúrja a vaddisznó az újulatot. De előfordulhat, hogy egy nagy fagy elviszi, lelegetik az állatok a csemetéket, és növényi betegségek is támadhatják. Garamszegi István megfigyelte a természeti sokkhatás után a természet csodáját. Egy drasztikus időjárás pusztítása után reprodukálja magát, és megnövekedett magtermést hoz.

Következő utunkra terepjárókkal mentünk. Galyatetőn (965 m) a kilátót néhány éve újították fel.

Aki vette a sok lépcsőt, az kipróbálhatta a toronyban működő bivakot is (hálófülke). A gyönyörű kilátás megtekintése és a nagy szél elviselése után a turistacentrumként működő Galya bisztróba tértünk be.

Következő programunk a Nagyhal-maji-réten egykor álló, az Erdészettörténeti Közlemények (15.) 1994-ben Quercus petraea néven még egészségesnek jegyzett, 1,7 m átmérőjű, 5,1 m kerületű, 18 m magas tanúfa kidőlt maradványának megtekintése volt. A szakemberek készültek védelmére dúcolás tervezésével, de az öreg tölgymatuzsálem váratlanul összecsuclott. Többek véleménye szerint legalább 300–400 éves lehetett. Ezen a tisztáson 2003-ban az OEE Vándorgyűlés emléktáblát avatott. A messzi távolból is

Az erdei vasúton

érkeznek ide természetrajongók, hogy ha már előben nem is, de még a földön fekvő törzset láthassák. Mi is tisztelettel megsimogattuk, fotót készítettünk vele, hogy emlékeinkben megőrizhessük.

Az igazgató azt mondta, szinte minden fát ismer, nem tudja megunni. Ezek az alkalmak számára kiadhatatlan érzelmi utántöltődésre adnak lehetőséget. Imádja, amikor négy gyerek fogja a kezét,

és ezer okos kérdést tesznek fel, akkor tudja, hogy érdemes a napi sok feladat közé beilleszteni a fiatalok erdei oktatását is. A mai kor gyerekeit hatalmába keríti a virtuális világ, ezért a felnőtt felelőssége, hogy az erdő érdekében átadja tudását és lelkesedését az ifjúságnak, mert ők a jövőnk potenciális szakemberei. Fontos az ökoszisztémák működésének megismertetése, a fiatalok környezettudatosságra való nevelése.

Külön köszönetet mondunk azoknak az alapszerveknek, amelyek támogatják tagjaikat (elsősorban az Északerdő Zrt.). Szerencsére azok is hamar feltalálták magukat, akik először jöttek el velünk. Reméljük, hogy jövőre még több alapszervezettől megtapasztalhatják, hogy a kor nem akadály a tréfálkozó, ezer régi élmény felelevenítésével zajló napok eltöltésének. Megnyugtatóak a békés, egymást támogató beszélgetések. Élvezik a lazán előadott élménybeszámolókat, nincs a fiatal korban még jellemző rivalizálás, az egymás túlbeszélése, csak a tisztelet, a bölcs gondolatok és tanácsok. Hasznos a régi és a jelenlegi szakmai élet összevetése az őket követő generáció számára is.

Nagyon szerethető hangulatban teltek el a napok.

Köszönjük a szép gesztust az Egererdő Zrt.-nek, a sok finom étel-ital előkészítését Gilicze Péternek, az összeköttetésben való szerepvállalást Ivádi László alelnöknek.

Kép és szöveg: **Branner Lászlóné**

A találkozóra való erős igényt jelzi, hogy már az év elején érdeklődnek iránta nyugdíjasaink. Nehéz ehhez megtalálni a megfelelő helyet, ami kielégíti a speciális igényeket (szállás, ellátás, erdőjárás). Mindezt most a Mátrában találtuk meg. Az **Egererdő Zrt.** vezérigazgatója, **dr. Jung László** kedvezményekkel támogatta a rendezvényt. Közbenjárására a kedvünkért elindították a kisvonatot, és személyesen is részt vett a baráti hangulatú beszélgetésben. Dicsérte Bánhidi Béla és segítője, Bajai Béla által készített halászlét. Megtiszteltetésnek éreztük, hogy a mátrai erdészek szoros időbeosztásuk mellett is munka- és magánbeszélgetésre meglátogatták volt dolgozóikat – azok nagy örömére.

Dudás Béla, a Mátrafüredi Erdészet vezetője, mint a terület gazdája, készségesen állt rendelkezésünkre, bármilyen kérdés merült fel. A gazdasági munka mellett szinte napi gyakorlatához tartozik az erdei ismeretterjesztő túrák vezetése kicsik és nagyok számára.

Garamszegi István erdőgazdálkodási felügyelő, szaktanácsadó, erdőművelési szempontból figyeli a szakmai munkát, az erdei feltáróút-hálózaton járja a felújításokat. Az egész Mátra az ő területe.

86 éves korában elhunyt Király Pál, a legtöbbet publikáló erdész szakíró

2018. június 5-én súlyos betegség következtében meghalt dr. Király Pál erdőmérnök, az Országos Erdészeti Egyesület korábbi főtitkára és alelnöke, majd hosszú évekig az Erdészeti és Faipari Híradó szerkesztője.

A gyászoló család és az Országos Erdészeti Egyesület mély fájdalommal és megrendüléssel adta hírül, hogy dr. Király Pál Bedő-díjas, okleveles erdőmérnök, az Országos Erdészeti Egyesület tiszteletbeli tagja, az Erdészettörténeti Szakosztály alapító tagja, majd elnöke, lapszerkesztő elhunyt.

Gyászolják, felesége Király Pálné, gyermekei Király Andrea, Király Péter és unokái.

Végző nyugalomra helyezték dr. Király Pált

2018. június 13-án, 15 órakor a gödöllői városi temetőben mintegy száz gyászoló hozzátartozó, rokon, kolléga, ismerős kísérte utolsó útjára dr. Király Pált.

A ravatalnál dr. Király Pálné Kováts Valéria, gyermekei Péter és Andrea, valamint unokái foglaltak helyet.

Az elhunyt koporsója előtt először Zambó Péter, az Országos Erdészeti Egyesület elnöke állt meg, és mondott gyászbeszédet.

Az elnök felidézte Király Pál gyermek- és ifjúkori éveit, útját a gödöllői premontrei gimnáziumból a soproni alma materig. Az 1954-ben megszerzett erdőmérnöki oklevéllel az egykori Börzsönyi Állami Erdőgazdaság Bernecebaráti Erdészeténél helyezkedett el. Itt végigjárta az erdészeti ranglétrát, majd egy évtized elteltével Vácra költözött, mert a

vállalat központjában gazdálkodási osztályvezetővé nevezték ki.

Ez a beosztás és az új gazdasági mechanizmus előkészítésének ideje arra inspirálta, hogy beiratkozzon a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem mérnök-közgazdász szakára. „Kutya kemény munka volt” – jellemezte ezt az időszakot Király Pál.

Közben igazgatóhelyettes főmérnöké nevezték ki, ám az 1969/70-es országos erdészeti átszervezés a Börzsönyi céget beolvastotta az Ipolyvidéki Efag-ba. A megváltozott helyzet tovább alakult, mert Király Pált miniszterhelyettesi utasítás a főváros Kossuth téri épületébe, az Agrárpalotába rendelte.

1970. január 2-ától a minisztériumi irodában a Lapkiadó Vállalat dolgozójaként át kellett vennie az „Erdőgazdaság és Faipar” című minisztériumi havi szakfolyóirat szerkesztését. További feladat volt az újságíró szövetség kétéves tanfolyamának elvégzése.

1994. október végén lépett ki onnan végleg, megint csak azért, mert megszűnt a munkahelye: megszűnt az önálló ERFA, megszűnt a szerkesztőség, nem volt rá pénze a szakmának. Két dolgot vitt magával: a jó öreg, de stabil és kényelmes főszerkesztői karszéket és az öreg írógépet. Ez a két tárgy szolgálta élete végéig.

Ezt követően a profi ERFA lap szakírójaként szolgálta a szakmát, majd 1995-ben az Állami Erdőrendezési Szolgálat főigazgatója, Halász Gábor kérte fel a kiadványok gondozására. 1998-ban pedig az EFDSz akkori főtitkára, Herczeg Miklós bízta rá az Erdészeti és Faipari Híradó szerkesztését.

Az Országos Erdészeti Egyesületben is a tőle megszokott aktivitással dolgozott előbb az Erdei Vasutak Szakosztályában, majd alapító tagja az Erdészettörténeti Szakosztálynak, s megírta az Országos Erdészeti Egyesület története című kötetet 1967-ben.

Ettől kezdve az OEE országos elnökségének tagja, az Erdészettörténeti Szakosztály vezetője 1971-ig, amikor az OEE főtitkárává választották.

Főtitkárként megteremtette a szakmai turizmust, a vállalkozó egyesületet.

Király Pál valószínűleg a legtöbbet publikáló szerző a magyar erdészeti szak-sajtó eddigi történetében. Arra a kérdésre, hogy „mennyit írt?”, csak legyintett: „A

kőműves se számolja, hogy hány téglát rakott már a falba, a favágó se, hogy hány űrméter tűzifát rakott már ölbe az erdőn.”

Jelentősebb írásainak a száma mintegy 2000. Az egyesület-történeten túl még egy kötetet írt az OEE megbízásából: A velünk élő múlt. Erdészeti emlékhelyek Magyarországon című könyvet.

Kitüntetései közül a legfontosabbak: Vállalati „Kiváló Dolgozó” jelvény (2×), főhatósági „Erdészeti Kiváló Dolgozója” (2×), „Kiváló Munkáért”, „Ember az erdőért” Alapítvány emlékérmé, „Eredményes fásításért” emléklap, Munka Érdemrend ezüst fokozata, MTESZ-díj, Vadas Jenő-emlékérem, Bedő Albert-emlékérem, EFDSZ-emlékérem, „A Nyugatmagyarországi Egyetemért” Sajtódíj, OEE Diploma Honoris tiszteletbeli tagsági díszoklevél a selmecbányai vándorgyűlés alkalmával, „Gödöllő Városáért” emlékérem, Dunakanyar Intéző Bizottság „Kiváló társadalmi munkáért” plakettje és az „Életfa” Emléklap ezüst fokozata.

2015-ben megkapta a „Kétmilliomodik hektár magyar erdő” sajtódíjat.

Zambó Pétert követően Halász Gábor elnök, a Szeniorok és Tiszteletbeli Tagok Tanácsa nevében búcsúzott Király Páltól.

Nemrég nagyon szerettem volna, hogy ne legyen és még most is szeretném, hogy bár ne lett volna igazad. Január végén azt mondtad: „Meglásd, ebben az évben elmegyek.”

Miből gondolod, Pali bátyám? – kérdeztem. „Ezt meg lehet érezni, fogy az erőm.”

A felkérés szerint a Szeniorok Tanácsa nevében mondom el a búcsúszavakat, de nem maradhatnak ki belőle a személyes emlékek, egyikünk távoztával, nem tűnhet el a baráti kötődés.

A szeniorok nevében mit is mondhatnék még, valami korunkhoz illőt?

Maradjunk a harmadik életszakasznál, a nyugállományba vonulásodat követő éveknél. A nevében is benne van, a nyugalom időszakának tekintik, de Nálad, szinte az utolsó percig mozgalmas, alkotó terminus volt.

23 esztendő telt el azóta, és ebben az időben is, mindvégig a magyar erdőket több síkon szolgáló, ismert és elismert, magasan kvalifikált szakmai közszereplő voltál.

Személyes ismeretségünk ugyan jóval korábbi, 1981-re tehető – ez már egy emberöltő –, de szoros emberi és munkakapcsolatba akkor kerültünk, amikor

1995-ben a MÉM Erdőrendezési Szolgálatához kerültél, szakaszonként megújított, de szinte folyamatos, megbízásos jogviszonyba. Szakmai kiadványok szerkesztésével, nyomdai előkészítésével és ügyintézésével és lektorálási feladatok ellátásával foglalkoztál. Nem mernék vállalkozni arra, hogy felsoroljam a nyolc év alatt, kezed alól kikerült könyveket, kiadványokat, hiszen nem készültem előre erre az alkalomra. Az ember nem készülhet arra, hogy a barátja meg fog halni.

1998-tól 17 évig az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezetének időszaki kiadványát, az Erdészeti és Faipari Híradót szerkesztetted és jórészt írtad, majd napjainkig rendszeresen publikáltál is a lapban.

Erre az időszakra tehető az egyetemünkön az Erdőmérnöki Kar visszatérése az osztatlan oktatási formára. Nagy szereped volt az akció elindításban. Az ilyen lépéseknél igen fontos a felismerés, a jó időzítés és érvelés (ezek jelentik a kulcsot), és kell, aki a kulcshoz megtalálja az ajtót, s ki is tudja vele nyitni.

Ez egy külön termékeny szakasza volt életednek, s hogy mit jelentettél a szakszervezeti vezetésnek, az ő szavait használok: „Dr. Király Pál a szakszervezet vezetősége számára nem csak újságíró, szerkesztő volt, hanem óriási tárgyi tudásával, biztos támpont és bölcs tanácsadó is.”

Alapító tagja voltál az Erdészettörténeti Szakosztálynak (1963), és 1967-től négy évig vezetője. Nem fér bele egy búcsúztatóba a tudományos erdészettörténeti tevékenységed ismertetése – amelyből a doktori címet is elnyerted 1988-ban.

2000-ben lettél tagja a Szeniorok Tanácsának. Mértékadó személyiségeddel, tanácsaiddal és javaslataiddal – az iménti jelző összes szinonimáját felsorolhatnám – irányadó voltál és követendő példakép. Azt is mondtad, hogy „dolgozni lehet fizetésért is, de alkotni csak hivatástudatból”. Köszönjük, hogy alkotásaiddal, lépten-nyomon találkozhatunk a magyar erdészetben. Nos, a mi életszakaszunkban, amikor már emlékké válnak a nagy teljesítmények, nagyra értékeljük, ha együtt lehetünk, és jólesik együtt emlékezni. Utolsó, teljes rendezvényt betöltő szereplésed az elmúlt év decemberében volt, amikor sikerült rávenni, hogy a Tanács évzáró ülésén életutadról adj számot röviden.

Nem dolgoztál az erdőrendezésben, mégis immáron 12 éve nagy feladatra vállalkoztál. Hagytad magad meggyőzni –

két társszerzővel együtt –, hogy meg kell írni a magyar erdőrendezés történetét a II. világháború befejeződésétől napjainkig.

Ehhez köthető utolsó találkozásunk is. Május 22-én Budakeszire vittem szervizre az autóm, s amíg elkészült, nálatok voltam. Magammal vittem egy korábban ígért – az 1960-as évek elején jelentős erdőrendezési feladatról szóló – összeállítást, és igen kellemes beszélgetést folytattunk a kérdéses időszakról, majd a magyar termőföld-politika sajátosságairól. Telefonon értesítettek a szervizből, hogy elkészült az autóm, és elbúcsúztam. Majd, mielőtt a szervizbe értem volna, Valika felhívott, hogy ha hazafelé megyek, tudnánk-e együtt menni egy darabon, mert a háziorvosod telefonált, hogy sürgősen látni szeretne. Így történt, együtt mentünk a Zugligeti úti rendelőbe, ott ismét elköszöntünk, onnan már a kórházba kerültél, már csak telefonon hallottam egyszer a hangodat, már nem térhetél haza, és most itt vagyunk a koporsódnál.

A könyvírás feladat sokkal nagyobb-nak bizonyult, mint gondoltuk, túlnyúlt az életeden. Jelentős részét magunk mögött tudhatjuk. Arra tehetek ígéretet, hogy – ha Isten éltet, bár Te nagyon magasra tetted a léceket – a hátralévő részeket elkészítem.

Ma is őrzöm a leveledet, amelyet 1989-ben főigazgatói kinevezésem alkalmából írtál, melyben a jókívánságok mellett hasznos tanácsokat is tudtál adni néhány szóval, az erdőrendezésben rám váró felelősségteljes feladatokat, s az életet illetően. Köszönöm szépen az útravalókat!

Kedves családtagok, gyermekek, unokák! Elnök úr és mindannyian, akik tisztelettel öveztük dr. Király Pál gyémánt okleveles erdőmérnök kollégánkat, nyugalmazott főszerkesztőt, az OEE egykori főtítkárárt, és nyugállományba vonulását követően is nyughatatlan sajtómunkást.

Végző búcsúra jöttünk össze. Teljes életünk során mindvégig tudjuk, hogy „halni élünk”, de amikor szeretteink közül került sor valakire, mégis megdöbbenünk, összeszorul a szívünk.

Búcsúzzunk kollégánktól erdész módra, egy selmeci nótánk ide illő soraival:

„Bár elvitt a halál, szívünk mégis rád talál, mit itt borít a rög, a barátság szent, s örök.”

Nyugodj békében! Isten áldjon! Üdv az erdésznek! Jó szerencsét!

Végül a hajdan volt nagy soproni évfolyam még élő, öreg „hagyásfái”, nevében Bondor Antal mondott emlékező szavakat.

Egy ideje tudtuk, hogy szervezeted perben állt Vele. Mégis bíztunk, reménykedtünk, hogy akaraterőd késleltetni tudja a végső határidőt – emlékezett az évfolyamtárs. – A Sors, a természet kifürkészhetetlen elrendelése keresztülhúzta számításunkat.

Hatvannyolc éve, hogy együtt léptük át az Alma Mater küszöbét. Ifjúságunk legszebb éveit együtt töltöttük az egyetem padjaiban, és együtt őriztük azóta is – eltűnt ifjúságunk – szívünkben alig hervadó emlékeit.

Gyászolunk! Gyászunk mély csöndje másféle csend, mint az erdőé, amelyet annyira szeretél. A gyász a temető csöndje.

Tiszteletteljes főhajtásra és emlékezésre készlet. Az évfolyam karakteres alakja, a nagyszerű pályatárs, az igaz barát távozott közülünk. Dr. Király Pál erdőmérnök hiteles ember volt. Erkölcsei értékrendjéből, elvei tisztaságából, szakmai meggyőződéséből soha nem engedett. Azok közé tartozott, akire mindig lehetett számítani, akiből áradt a segítőkészség, az emberek iránti felelősségérzet.

Egy hosszú, sikeres, odaadással szolgált életpálya nem sűrithető bele a búcsúzás perceibe. Akik itt vannak, ismernek, szeretnek és tisztelnek. Életutad nyitott könyv előttük.

Kedves Pali!

Te olyan ember voltál, aki önmagadnál is jobban szeretted a barátaidat, munkatársaidat, akiknek kiérdemelted szinte megbecsülését.

Most itt, a koporsód körül nemcsak évfolyamtársaid állnak, hanem azok a nagyszerű pályatársak is, akik előttünk vagy utánunk végeztek, akikkel összeköt bennünket az Alma Mater szellemisége, a selmeci-soproni hagyomány, a volt közös munka, az erdőért való aggódás. Ez a nagy család is búcsúzik most Tőled. És mi, akik a selmeci hagyományok szerint élünk, ne feledjük a közös dal sorait:

„Ha az, ki elment közülünk, Eszedbe jut megint / Köszönts rá egy Jó szerencsét! / Bányász-erdész szokás szerint!”

Kedves Pali! Drága Évfolyamtárs! Az égi erdők és vadászmezők adjanak Neked örök nyugalmat! Isten Vele!

Végül a premontrei rend papjai mondtak szentbeszédet az elhunyt ravatala felett.

A sírnál imával búcsúztak a jelenlévők, majd lebecsátották a koporsót.

A sírt elborították az emlékezés virágai, és szomorú szívvel fejezték ki a gyászolók együttérzésüket a család tagjainak.

Z. Z.

Pali bátyám, itt hagytál...

Kedves Pali bátyám, itt hagytad a dosz-sziédát, benne vagy fél tucat, publikálásra váró dolgozattal. Precízen összeállított iratcsomó, gondosan megírt cikkekkel, úgy, ahogy csak egy végzett mérnök és egy újságíró iskolát abszolvált szakember készítheti el.

Kedves Pali bátyám, itt hagytad a szerkesztőséget, az ErFa Híradót végleg. Most már csökkentett lendülettel sem írod többé, értékesebbnél értékesebb történeti, feltáró, emlékező cikkeidet, riportjaidat, politikai elemzéseidet. Nem fogsz figyelmeztetni bennünket, lankadó figyelmezőket a közelgő évfordulóra, centenáriumba, megemlékezésre. Nem fogsz koccintani velünk, a Magad egészségére sem.

Kedves Pali bátyám, hiányoztál a legutóbbi kongresszusról is, hiányzott a megfontolt, de határozott véleményed a mozgalmi élet kisebb-nagyobb buktatóiról, hiányosságairól, de hiányoztak elkötelezett, reményre okot adó biztató szavaid is.

Kedves Pali bátyám, elvitted Magaddal a véget nem érő történeteidet, a sztorikat és a kőkemény politikai tényeket, emlékeket. Vannak dolgok, amiket már soha, senkitől sem tudhatunk meg. Az enyészete, vagy ha úgy tetszik, az örökkévalóságé lettek. Lesznek, akik örülnek ennek, mások sajnálni fogják. Én ez utóbbi csapatba tartozom.

Kedves Pali bátyám, ezen a nyáron már nem jössz velünk a sportnapokra, pedig itt tartjuk nem messze, Esztergom városában. Nagyon beférnél a csapatba,

hisz' tudod, sok sportág, sok helyszín, kevés tudósító...

Kedves Pali bátyám, itt hagytad az Ugron Ákos korábbi helyettes államtitkár által havonta összehívott szakújságírók közösségét is, ahol kreatív javaslataiddal, lényegre törő kérdéseiddel Te voltál a csöndes vezéregyenység.

Kedves Pali bátyám, itt hagytad volt évfolyamtársaidat, egykori harcostársaidat, kollégáidat, a szakszervezeti tagok másfél ezres hadoszlopát, és itt hagytad az erdészek sok-sok ezres táborát is. Megint árvábbak lettünk egy testvér- vagy apafigurával.

Kedves Pali bátyám, itt hagytál engem is, bár megígérted 2015 szeptemberében, a Megosz nagyrendezvényén, hogy segíteni fogod a munkámat – amíg tudod. Eddig tudtad. Soha el nem múltó hálás köszönet Neked érte! **Zétényi Zoltán**

Jó eredmények a XXVI. Lengyelországi Erdészek Nemzetközi Sakkversenyén

Az idén fennállásának 100 éves évfordulóját ünneplő Lengyelországi Erdészeti Szakszervezet 2018. április 11–14. között különleges helyszínen, a Balti tenger partjától alig 150 méterre található erdei iskolában rendezte meg a XXVI. Lengyelországi Erdészek Nemzetközi Sakkbajnokságát, melyet magyar és román versenyzők részvétele tett nemzetközivé.

Verseny közben

Az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezetét három fő képviselte. A küldöttséget Sipos Imre, a KAEG Zrt. kereskedelmi csoportvezetője, valamint szakszervezeti titkára vezette, aki versenyzett is. Mellette csapatunkat a Zalaerdő Zrt. részéről Németh József, az 5. számú Zalaegerszegi Erdészet kerületvezető erdésze, valamint Papp Nándor a központ nyugalmazott építési előadója képviselte.

A 11 fordulós versenyen 58 versenyző vett részt. A versenyt 9 ponttal, immár tizennegyedszer Rymasewski Dariusz

Balról jobbra: Papp Nándor, Sipos Imre és Németh József

nyerte a wrocławai csapatból, a 8,5 pontot elérő Papp Nándor előtt. Németh József 7,5 ponttal hatodik helyezett lett, Sipos Imre a középmezőnyben végzett. A csapatversenyt szintén a wrocławiak nyerték 16 ponttal, a szintén 16 pontos magyar csapat előtt. Az elsőséget, előre bejelentetten speciálisan számított, fordulónként és versenyzőnként összeadott előremeneteli számok összesítésével, határozták meg. Ez volt az egyetlen mutató, amelyben rosszabbak voltak.

Még 11-én este tartották az 5–5 perces snell versenyt. Itt részünkről némi töprengés után csak Papp Nándor indult, aki 8,0 ponttal harmadik helyezett lett. A fárasztó, 14 órás utazás után kellemes meglepetésre.

Péntek délután a verseny befejezését követően ezúttal a tenger felől „érkező” vastag homoktakaróval „büszkélkedő”, sivatagnak tűnő dombokhoz vittek kirán-

dulni. A kirándulás kiadós kardió edzésnek sem volt utolsó.

A helyszínen erdész szemmel meglepő volt, hogy fenyő- és nyír elegyes bükkerdő foglalta el az egész tengerpartot, egészen a 3–15 méter magas homok dűnék felső éléig.

A vendéglátás a szokott magas színvonalú volt, a vendéglátók, élükön Jarosław Szalata elnök úrral, mindent elkövettek, hogy kiválóan érezzük magunkat.

Szombaton délelőtt a díjátadó után indultunk vissza. Az utazáshoz a gépkocsit Győrtől a KAEG Zrt. biztosította, melyet Sipos Imre vezetett. Köszönet a balesetmentes, biztos kezű vezetésért.

149. Vándorgyűlés – Június 22–23-án a Dalerd rendezésében Gyulán lezajlott az idei vándorgyűlés. A záró ünnepélyen Spiegel Endre vezérigazgatótól Göbölös Péter, a Gyulaj Zrt. vezérigazgatója, a jövő évi, 150. vándorgyűlés rendezőjeként átvette a vándorgyűlés zászlaját.

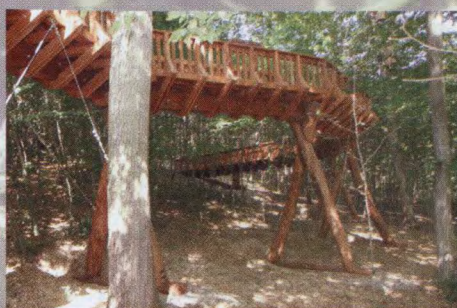

A Mecsextrém – Alpesis kötélpark

Szent István forrás

A mecseki rengetegben

Lombkorona sétány Sasréten

Adorján Rita erdei iskola vezető

Pintér Ottó Nagymátén

Kalocsai középiskolások a medvehagymásban

Adrenalin „termelés”

Horgásztó

Az erdei bobbpálya

Fotó: Zétényi Zoltán

Erdészeti és Faipari Híradó

XXVIII. évfolyam 3. szám
2018. november

Az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezetének Lapja

A tartalomból:

Fókuszban a Vértesi Erdő Zrt.
25 éves az EFDSZ
Sportnapok Esztergomban
Gróf Tisza Lajosra emlékezünk

Malomerdő Panzióban az erdő íze-java!

A Vértesi Erdő Zrt. panziója remek kiindulópont lehet kisebb-nagyobb túrákhoz természetkedvelők számára, akár kerékpárral vagy lóháton is. Családos vendégeinknek izgalmas élményt nyújt vadaskertünk.

Erdői túrák alkalmával meglátogathatók a Vértesséki vár és a csákvári Merán Fülöp Vadászati és Erdészeti Múzeum és Panoráma tanösvény.

Egykori vadászkastélyból kialakított panzióink két épületben összesen 31 fő részére nyújt kényelmes szállást. Légkondicionált konferenciatermünkben helyszínt nyújtunk üzleti rendezvények, produktív csapatépítések, esküvők és egyéb családi, baráti alkalmak számára.

Éttermünkben megkóstolhatják az erdő változatos ízeit felvonultató ételkülönlegességeinket. A finom ételekhez kiváló borok párosulnak a Móri borvidékről.

Egyéb szolgáltatásaink:

- borkóstolás az Ezerjő hazájában
- kerékpárkölcsönzés
- lovaskocsikázás
- biliárd, darts, csocsó
- bográcsozás, grillezés
- játszótér
- streetball pálya
- futballpálya

Elérhetőségeink:

Telefon: Pis Pál: +36-30/ 400-9113 + 36-22/417-786 • E-mail: info@malomerdo.hu • Honlapunk: www.malomerdo.hu

Cím: Pusztavám, Petőfi Sándor u. 162. • GPS: 47°25'11.79" 18°14'36.09"

Fotó: Andruska Andrea

Pillanatképek az Esztergomi Sportnapokról

Dudás Péter elnök megnyitja a sportnapokat

Hájrá NEFAG!

Célra tartás

Pacsi

Sorverseny

Tűz!

Versenypancsi

A befutó

A házigazdák sárkányhajó-válogatottja

Sárkányhajó leányság

Start

Romániai vendégcsapat

A díjat átadja Egerszegi Krisztina olimpiai bajnok

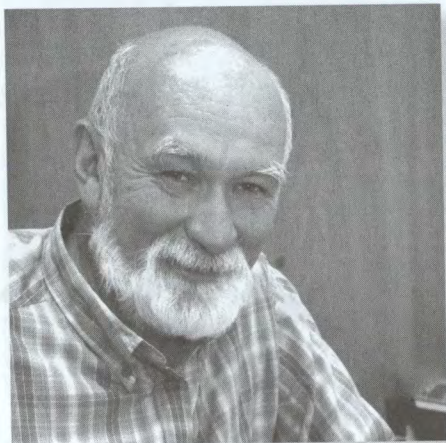
Három a kislány + egy fő

Zalaerdős focisták várakozó állásponton

Fotó: Zétényi Zoltán és Pilisi Parkerdő

Jubileum, tüntetés és racionalizáció

November közepén a lengyel szak-szervezet meghívására Lengyelországban jártunk. A látogatás célja az európai szociális párbeszéd keretében egymás megismerése mellett a munkavállalók és a munkaadók együttműködése a térségben, esetleges közös fellépések szervezése a körülöttünk lévő országok szakszervezeteivel. A szociális párbeszéd fejlesztését az állam pályázati formában támogatja, mert e nélkül nem sok szervezetnek lenne erre lehetősége...

A lengyel erdészek szakszervezete pontosan 100 éve, egy nappal a független lengyel állam megalakulása előtt jött létre, s a második világháború időszakát kivéve folyamatosan működik.

A mi független szakszervezetünk ugyan csak 25 éves, de a volt gyűjtőszervezetben, a MEDOSZ-ban az „E” betű az erdészetre utal, és mindig is volt egy bizonyos szakmai elkülönülés a szervezeten belül. Ettől még nem lehetünk büszkéek teljes mértékben a múltunkra, de országaink történeti fejlődése különbözik annyira, hogy az érdekek képviselője is többféle módon valósulhat meg, még egy szakmán belül is. E számunkban bőven találhatunk információt ezekre a folyamatokra.

Lássuk, mi történt az őszi folyamán itthon.

Kormányunk a 2019-es évtől csökkenti az adómentes juttatások körét. Emiatt kávéház-tüntetést szerveztek a nagy konföderációk a fővárosban. Mi is

elmentünk. Egyébként a kávéház nem jó elnevezés, mert annak felső adómentességi határát a kormány nem vonta vissza, ellenben az ennek keretében adható elemeket redukálta, és áttekintette a Széchenyi pihenőkártya feltöltésére. Sajnos olyan munkavállaló is akad, aki eddig sem kapott ilyen juttatást. A tüntetésen tízezen voltunk, mégis kevesen, hiszen ez szinten mindenkit érint. Az ígért teljesítést, hogy a kieső jövedelmet majd a bérek emelésénél lehet kompenzálni, a legnagyobb munkaadó, az állam példamutató magatartásától várjuk.

Az erdőgazdaságok erdészeti szakágban dolgozó alkalmazottainál a legfőbb az illetményfa adómentességének teljes körű visszavonása. Sajnos, ez irányú, korábban tett lépéseinket nem koronázta siker.

Még egy rossz hír, ami nem lenne helyénvaló az ünnepek előtt, de az már gyakorlattá vált, hogy a közszolgálati létesítményeket év végére időzítik a mindenkori kormányok. A több ezer kormánytisztviselő elküldése megkezdődött, s ebbe a körbe többgyermekes szülők, nyugdíj előtt állók is bekerültek. A „fűkasza” működött, a munkahelyi vezetők nem is nagyon akartak differenciálni. A „maradók” hangulata sem lett jobb attól, hogy ők megúszták, mert az eltávozó munkáját szét kell osztani közöttük.

Közben vitára bocsátották a kormányzati igazgatásról szóló 195 oldalas törvénytervezetet. Az érdekvédelmi szervezetek most ezt vizsgálják, értelmezik. Nem biztos azonban, hogy ez a törvény megoldást kínál a túlterheltség megszüntetésére, tényleges jövedelemnövelésre, mint ahogy az állami tisztviselők esetében sem volt sikeres, elsősorban a jövedelmeket és a munkaterhelést illetően. Ez a fluktuációból egyértelműen lemerhető. Ebben az esetben ne így legyen!

Ezek után már csak az a jó hír, hogy idén is lesz karácsony, és az újévet is családi, baráti körben köszönhetjük.

Dudás Péter

Tartalom

Az eldobált vértől a közjóléti paradicsomig – Bemutakozik a Vértesi Erdő Zrt.	2
„A mi dolgunk a kollektív szerződést életben tartani” – Menoni Imre szakszervezeti elnök	2
„Az egyensúlyi állapotot a legrövidebb idő alatt helyre kell állítani” – Macsek Lajos vezérigazgató	3
Tajgán át a bányászvárosba – Dr. Széles Attila igazgatási és kereskedelmi főmérnök	5
Egy erdészdinasztia a Vértésben – Právetz Antal erdészeti igazgató és felmenői	7
A méhek pásztora – Varjú József műszaki vezető	8
Malomerdő Panzió és kapitánya	9
Szlovák és magyar erdészetek méhészeti együttműködése	9
Róluk írták	9
Számvetés és jövőkép – 25 éves az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete	11
Az első főtitkár – Herczeg Miklósról emlékezünk	15
Sajtómozai Herczeg Miklós szakmai pályafutásáról	16
Sportnapok a királyi városban	18
„Sokat köszönhetek a ferenceseknek” – Bitay Márton államtitkár	18
„Várjuk a vendéget” – Romanek Etelka, Esztergom polgármestere	19
Örök értékek – Zambó Péter vezérigazgató	20
Díjátadó és baráti találkozó	20
Lajos, a faesztorgályos – A 120 évvel ezelőtt elhunyt gróf Tisza Lajosra emlékezünk	21
Krónika/Hírek	23
Vértesi fotóalbum	B3

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI HÍRADÓ • XXVIII. évfolyam 2. szám • **Kiadja** az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete • 1146 Budapest, Thököly út 58-60. • Tel.: 331-4369 • Fax: 331-9455 • E-mail: 2016efdsz@gmail.com • **Szerkesztőbizottság:** Dudás Péter elnök, [dr. Király Pál] Nagy László munkatárs, Zétényi Zoltán főszerkesztő • **Címlapon:** Az Esztergomi Sportnapokon győztes egri csapat – Fotó: Zétényi Zoltán • **Nyomda:** Agroinform Kft. • Budapest, Angol u. 34. • Felelős vezető: Bolyki István ügyvezető igazgató • A lap negyedévenként jelenik meg • Hírlapárusi forgalomba nem kerül • Terjeszti az EFDSZ

Az eldobált vértektől a közjóléti paradicsomig

Bemutatkozik a Vértesi Erdő Zrt.

Az erdőgazdaság a Vértességi és a Gerecse, a Császári-domb-ság és a Bakonyalja vidékén, mintegy 46 000 hektár erdőt kezel. Erdei igen változatosak a déli Vértességi borító szubmediterrán karsztbokor erdőtől az északi oldalak bükkösein át a sík- és dombvidéki cseresekig sokféle állomány található. Vadállománya napjainkban már mind az öt hazai nagyvaddal büszkélkedhet. A Vértességi évszázadokon át királyi vadászterület volt, emellett várak épültek, apátságok létesültek, melyek közül jó néhány átvészelte a történelem viharait.

Az erdő- és vadgazdálkodásunk évszázados szaktudásra, tapasztalatra és hagyományokra épül, melyért igen nagy hálával tartozunk a Vértességi szolgáltatóknak, hiszen a szakma sajátosságainak köszönhetően az ő sok évtizeddel ezelőtti áldozatos munkájuk eredményét élvezhetjük. Napjainkra a tartamosságot és a fenntarthatóságot messzesemenőig szem előtt tartó erdőgazdálkodási feladataink mellett egyre nagyobb az igényeink közjóléti funkciója iránt is – olvasható a honlap vezérigazgatói köszöntőjében.

Macsek Lajos vezérigazgató közismert szerénysége tükröződik a fenti sorokban, holott egy közjóléti paradicsom közepén teljesít szolgálatot. A közutakon és az erdőben haladva emlékhelyről emlékhelyre ér a túrázó, amelyek a vidék történelmét

merevítették kőbe-fába. Aki veszi a fáradságot és utánaolvas eme kőbe dermedt világnak, rádöbbenhet, hogy ezer évünk nyomaival áll szemben.

A történelem előtti időkről a vértességi ember nyomai regélnek, s ami később hazánkban megtörtént, annak van valami nyoma a Vértességi is. A honfoglalást követően várak nőttek ki a földből, s a korai és későbbi kereszténység jelentős épületei is megtalálhatók itt. A vadban gazdag vidék ide csábította az ország mindenkor vezetőit és arisztokráciáját. Megépültek a kastélyok és udvarházak a társadalmi-politikai élet irányítóinak. Sajnos a háborúk sem kerültk el a vidéket, itt dobálták el vértjeiket III. Henrik német-római császár menekülő hadai, később a török jött-ment, s az 1848-as szabadságharcotól kezdve a második világháborúig könnyet és gyászt hagytak a túlélőkre.

Az emlékek gondozásából derekasan és dicséretesen ki veszi a részét az erdészeti társaság. Az egykori Kápolnapuszta hősi temetőjét éppúgy gondozza, mint a vértességi huszárok emlékművét.

Közben pedig teljesíti azt a nem kis gazdasági követelményt, amelyet a tulajdonos támaszt az erdészeti társasággal szemben. És akkor még nem beszéltünk a szűkebb társadalmi környezet, a város, a megye lakóiról.

„A mi dolgunk a kollektív szerződést életben tartani”

Menoni Imre szakszervezeti elnök

Hogyan indult el az erdészpálya irányába Menoni Imre, a Tatabányai Erdészeti igazgatója és a cég szakszervezeti elnöke?

A nagybáty Várgesztesen volt erdész, de az édesanya családjában is találunk erdészt. Más pályára készült gyerekként, de végül is itt kötött ki. Később, talán a soproni technikumban a „Simon Menyhért születése” hatott rá a legjobban.

A tanárok álma voltam – meséli nevetve –, jó tanuló, jó sportoló.

A vadászatról felidézi a technikai alkalmakat, az első nyulat, amit Rőjtökmuzsajon lőtt. Eleinte nem is akart továbbmenni egyetemre, mert jobban tet-

szett neki a puska-kutya kettős a nagybetűs ÉLET-ben.

Egy évig dolgozott is tő mellett. Egy –29 fokos hideg tél azért meggyőzte, mert a mérnök mégiscsak akkor megy ki az erdőre, amikor ő akar. Így aztán „gázfröccsöt” adott, és simán bekerült az egyetemre.

Útépítésből voltam jó – emlékezik az egyetemi évekre – de Szappanos Bandi bácsinál, művelésből csináltam a diplomamunkámat.

Ez a téma – *Az erdőfelújítás helyzete a Tatabányai Erdészeti igazgatóságnál* – hazahozta, így itt kezdett művelőként. Ekkor 1987-et írunk.

Nemzetközi tapasztalatszerzése a tavaszblokk idejére esett. Németországban

– a hazai politikai viharoktól függetlenül – óriási, „Dittke” nevű szélvihar dühöngött, aminek következtében 10 millió köbméter fa – főként fenyő – került a földre Heszén tartományban. Igazi nemzetközi összefogás segített menteni, ami menthető.

A Hungarocamion ponyvás, erre a célra alkalmatlan teherkocsikat küldött, azokat rakodta a magyar brigád 12 méteres szál-fákkal. A rakományok pedig hazaindultak Magyarországra. Ez a „kihelyezés” elhúzódtott fél évig.

Ezt követően átszervezték a céget, s ő a Kereskedelmi Osztályról a Tatabányai Erdészethöz landolt.

Patinás csapatot sorol, ahogy mozgalmi múltját idézi, mert amint végzés után a céghez került, megjelent nála az akkori párttitkár, a KISZ-titkár, majd a munkás-örparancsnok, hogy átcsábítsák őt is, de kocsarat kaptak.

Valamit mondani kellett nekik – idézi föl a helyzetet –, végül jött a szakszervezetis. Akkoriban nem volt kérdés, hogy belépünk-e vagy sem, mert mindenki benne volt – summázta a történetet.

A szakszervezeti munkára már nem emlékszik, csak arra, hogy egy választás

alkalmával megfogalmazta a sarkos véleményét, s bejelentette a kilépését. Ez kelő meglepetést okozott, olyannyira, hogy azon melegében megválasztották titkárnak. Innen számíthatjuk a szakszervezeti karrierjét.

– A szakszervezet ma már nem egy forradalmi csapat, nincs szükség sztrájkra meg hasonlókra. Éljük a mindennapokat, van kollektív szerződés a béren kívüli juttatásokra. Úgy fogalmaztuk meg magunkat, hogy a mi dolgunk a kollektív szerződést életben tartani – mondja.

Az illetményfa körüli vitás helyzet említése fölvilágosítja a szakszervezeti vezetőt, mondván, ha azt elveszik, akkor valami látványosat kell tenni, amire odafigyelnek az illetékesek.

A társaság szakszervezeti múltjáról tudni illik, hogy korábban volt egy „rég” szakszervezetük, amely megszűnt, és alapítottak egy újat. Nos, ekkor „jött képbe”

Menoni Imre személye. Az új szervezetnek tizenkét tagja volt, de hamarosan hatvanan lettek.

Az új szakszervezet a legdemokratikusabb szervezet a világon – mondja büszkén az elnök –, mindenről szavazunk.

Személyes hangot megütve jegyzi meg, hogy az ő korában már úgy véli, a kollektív szerződés olyan érték, amit meg kell őrizni, és tovább kell vinni.

Megtartották a nyugdíjas-találkozót, a gyerekeknek a Mikulás-ünnepséget, ezeket a cég is támogatta. Tárgyilagosan jegyzi meg, hogy a társaság vezetése minden kérésükre pozitív választ adott. A hagyományos juttatásai között szerepel a színház- és mozijegyvásárlás, a tervezetek között a nyári fürdőhelyi kirándulás és a téli sítúra.

Ami a szervezettséget illeti, „az új belépőkre le kell csapni”, fogalmazza meg a régi igazságot az új szervezet elnöke. (zé)

„Az egyensúlyi állapotot a legrövidebb idő alatt helyre kell állítani”

Macsek Lajos vezérigazgató

ErFa Híradó – Hogy vezetett az útja az erdészpályára?

Macsek Lajos – A keresztapám volt erdész, aki az Ásotthalmi Szakiskolában oktatott. Hatéves koromtól a nyarakat én is ott töltöttem. A hely azóta nagyon megváltozott, volt szerencsém az utóbbi időben oda látogatni, többek között, amikor építettük a déli határon a manőver-utat. Elsősorban a környezete változott, kevés régi emlékpontot találtam meg.

ErFa Hír – A középiskola?

M. L. – Egerbe jártam, a Dobó István Gimnázium és Erdészeti Szakközépiskolába. 1986-ban mi voltunk az utolsó, Egerben végzett évfolyam. A következő években már Mátrafüreden folyt az oktatás.

ErFa Hír – Egerben jó lehetett diákoskodni...

M. L. – Hogyne, kiváló tanáraink voltak, és Eger diákváros, ahova csodálatos élmények kötnek. Minden héten volt legalább egy gyakorlat, és rengeteg tanulmányutat tettünk.

ErFa Hír – Készült az egyetemre?

M. L. – Jelentkeztem, de elsőre nem vettek föl, így a Ráckevei Erdészethez kerültem egy évre gyakornoknak. Beosztott erdészként nagyon sokat tanultam.

ErFa Hír – Következett Sopron. Milyen hatása volt a városnak és az egyetemnek?

M. L. – Egy év sorkatonai szolgálat után mentem Sopronba. Aki ott végzett, annak meghatározó és kitűnő élményeket jelentett. '93-ban végeztem és az Ipoly Erdő Diósjenői Erdészetéhez kerültem. '95-ben átmentem a Budapesti Erdőfelügyelőséghez és erdőfelügyelő lettem. Pusztavacs és Ráckeve tartozott hozzám. Könnyű dolgom volt, mert ismertem a területet, ráadásul közel volt a lakóhelyemhez.

ErFa Hír – Innen vezetett az útja a Pilisi Parkerdőhöz. Mikor?

M. L. – 1999 augusztusában még Dobó István vett fel, aki a Gödöllői Erdészeti vezetésével bízott meg. Közben fél évig voltam kirendelt igazgatója a Budakeszi Vadasparknak. Érdekes feladat volt.

ErFa Hír – Elérkeztünk 2017-hez...

M. L. – Szeptember 17-től vagyok a Vértesi Erdészeti Zrt. vezérigazgatója.

ErFa Hír – Melyek az alapvető különbségek a két társaság között?

M. L. – Mások a méretek, a Pilis lényegesen nagyobb, 68 ezer hektár, a Vértés 45 ezer. Más a döntéshozatali rendszer is. Az erdészeteknek ott lényegesen nagyobb a döntési kompetenciájuk.

ErFa Hír – Ez miből adódik? A szokások, hagyományok?

M. L. – Részben, meg a mindenkori első számú vezető személyiségéből.

ErFa Hír – Talán az is különbözik, hogy a főváros közelsége miatt a közjóléti szempontok ott előbbre sorolódnak...

M. L. – Ebben nem érzek nagy különbséget. Én azt gondolom, hogy itt legalább annyira elől kell legyen a közjólét. Itt is nagy az erdők látogatottsága, de talán mi egy kissé kevesebbet foglalkoztunk eddig ezzel.

ErFa Hír – A „sajtónak való kitettség” is jóval nagyobb...

M. L. – Az természetes, hiszen a Pilis reflektorfényben van. Ott lényegesen

nagyobb rutinunk volt a társadalmi egyeztetések terén.

ErFa Hír – Ezt a rutint itt lehet hasznosítani...

M. L. – Igen, e téren nekem egy kicsit más a szemléletem.

ErFa Hír – Ez a más szemlélet a társaságoknál paradigmaváltást jelent.

M. L. – Néhány éves késéssel az ország valamennyi pontján így fog működni, mert ez társadalmi elvárás.

ErFa Hír – Sőt, politikai is... A miniszterelnök mondta, hogy be kell engedni az embereket az erdőbe.

M. L. – Igen, a folyamatos erdőborítás is társadalmi elvárás. Ugyanakkor egészen máshogy reagálnak egy kutya lelövésére mondjuk a budai oldalon, mint Somogyban. Pedig ugyanúgy, a jogszabályok szerint teszi a dolgát a vadász.

ErFa Hír – Milyen súlypontokat határozott meg a tulajdonos a folytatásra nézve?

M. L. – A hagyományos erdőgazdálkodást erősíteni, stabilizálni kell. Az átlagosnál gyengébb termőhelyi adottságú társaságnál az erdőművelésből nagy volt a töркеivonás. Elmaradások keletkeztek, és ezzel megborult a likviditás. Növelte a bajt, hogy Bábólnától átvettünk 400 hektár olyan erdőt, ami sok kívánnivalót hagy maga után – fogalmaz diplomatikusan a szakember. – Csökkentettük az ideai fakitermelési tervünket, hogy ne keletkezzen még több felújítási kötelezettségünk. Arra törekszünk, hogy az egyensúlyi állapotot a lehető legrövidebb idő alatt helyreállítsuk. Valamennyi beruházásunkat visszafogtuk, egyedül a vadkárelhárító kerítések létesítését nem. A gondokat érzékelte a tulajdonos, ezért a közelmúltban töркеemlést kaptunk.

ErFa Hír – A korábbi időszakban a társaság nagy figyelmet fordított a közjóléti, kulturális területre, erdei emlékhelyek feltárására, könyvkiadásra. Ezeket szándékozik folytatni?

M. L. – Természetesen, hiszen ez példaeértékű.

ErFa Hír – Milyen tervek vannak e téren?

M. L. – Az egyik legnagyobb, a már futó, határon átnyúló méhészt projektünk. Előkészület alatt áll egy ökoturisztikai komplexum megvalósítása Kőhányáson, a társaság ingatlanán. Ebben a pályázatban az Erdészek a Vértésért Egyesülettel működünk együtt.

ErFa Hír – Sikerül majd étellel megtölteni?

M. L. – Rajta van a Kék Túra útvonalon. Lesz ott skanzen, tanösvény, és nagy a hiány szálláshelyekben is. Minden biztonnyal gazdaságosan lehet majd üzemeltetni. Ez új munkahelyeket teremt, mert a vendéglátáshoz szakemberek kellenek, többek között szakácsok.

ErFa Hír – Várhatóan mikor készül el?

M. L. – Most zajlik a közbeszerzés, remélem, hogy 2020 nyarán megnyílhat.

ErFa Hír – Ha a társaság tevékenységét tekintjük, mire a legbüszkébb a vezérigazgató?

M. L. – Én még semmire – hárítja el szerényen a kérdést. – De azt gondolom, hogy a Vérteserdő egy jól működő ékszerdoboz lehet. Nagyon tetszetős a változatossága, az állományszerkezete, és az, hogy itt vannak vizek is. Ennek a társaságnak az előéletét a bányászat határozta meg. Volt olyan év, amikor 200 ezer m³-t termeltek. Ez csökkent 120 ezer m³-re. Emiatt a korosztályszerkezet is eltolódott, nagyon sok a mesterséges felújítás. Jól hangzik az, hogy természetes felújítás mesterséges kiegészítéssel. De ha megnézzük a hektáronként felhasznált csemeteszámot, akkor felmerül a kérdés, hogy ez mi is volt? Így már a gazdaságosság is megkérdőjeleződik.

ErFa Hír – Mi jelenti a legnagyobb gondot?

M. L. – A legnagyobb gondunk most a munkaerőhiány. Nincs ember, aki ezt a fizikai munkát elvégezze. A közeljövőben nincs is remény a változásra.

ErFa Hír – A közmunkások?

M. L. – Az a program nagyon jó volt arra, hogy akik dolgozni akartak, azokat visszavezesse a munkaerőpiacra. Ők egy idő után máshol el tudtak helyezkedni.

ErFa Hír – A közfoglalkoztatottak nem köthetők le az erdőgazdasághoz?

M. L. – A bérgazdálkodásuk nem teszi lehetővé, hogy új embereket vegyünk fel. Ehhez, úgy gondolom, egy ágazati szintű stratégiai döntésre lesz szükség. Nem is fakitermelésben lesznek gondok elsősorban, hanem a természetes felújítások ápolásánál. Arról nem is beszélve, hogy ipari parkokkal vagyunk körülvéve.

ErFa Hír – Tehetünk egy előremeteszést a 2018-as várható számadatok tekintetében?

M. L. – Teljesíteni fogjuk a tulajdonosi elvárást, az ötven millió eredményt.

ErFa Hír – A védett és Natura területek milyen arányt képviselnek?

M. L. – Közel 80 százalék az érintett terület. Mi tudunk együtt dolgozni a ter-

mészetvédelemmel. Nyilván vannak érdekellettek is, de a helyi szakemberek megértik egymás problémáit. Az eddigi pályafutásom során megoldhatatlan konfliktusom soha nem volt. Főleg kiélezni a konfliktusokat, amik előbb-utóbb presztízsvitává válnak.

ErFa Hír – Miből adódnak a leggyakoribb viták?

M. L. – A fakitermelések időbeli korlátaiból. Emiatt a fakitermelésben dolgozó vállalkozóknak nem tudunk egész évben munkát adni. Ez országos gond, de ez jogalkotási ügy.

ErFa Hír – A közjóléti létesítmények büszkeséget vagy gondot jelentenek inkább?

M. L. – Egyértelműen pozitív dolgok. Egy szálláshely és egy műemlék más-más funkciót tölt be, de mindegyiknek megvan a helye, és működtetni kell. Az erdészekről alkotott kép az utóbbi időben pozitív. Ha például az erdei létesítményeket rendben tartjuk, a szemetet elszállítjuk, a szakmát be tudjuk mutatni, akkor jó irányba változnak a vélemények.

ErFa Hír – Ugyanakkor a közönségkapcsolati munkát végzők rátermettek, jó pedagógiai érzékkel rendelkeznek...

M. L. – Minden szervezetben akad olyan, aki erre alkalmas.

ErFa Hír – A Gróf Merán Fülöp Múzeum 21. századi létesítmény, de hogyan lehet odacsábítani a jónépet?

M. L. – Csak szervezett csoportokkal működik. A Budakeszi Vadasparknál is az volt a gond, hogy nem tudtunk egész napos programot nyújtani. Bővíteni kellett a kínálatot, és összekapcsolni más attrakciókkal.

ErFa Hír – Beszéljünk a vadászatról. Vadászember?

M. L. – A Pest Megyei Vadász kamarának az elnöke vagyok – nevet nagyot tájékozatlanságomon.

ErFa Hír – Mekkora hangsúlyt kap a cégnél a vadászat?

M. L. – Célgátlagban tekintve a vadlétszám nagy. Ez látszik a sok kerítésből is. Azt gondolom, hogy a vadászat az erdőgazdálkodásban mellékhaszonvétel, és így is kell kezelni. Ugyanakkor az erdőnek mint életközösségnek nem elhanyagolható, hanem nagyon fontos része. Az sem hagyható figyelmen kívül, hogy a vadászat a gazdasági súlyán túl, annál nagyobb szerepet tölt be.

ErFa Hír – Természetesen nem tekinthetünk el annak társadalmi-politikai

hozadékatól... Melyik vadfajra büszke a társaság?

M. L. – Kissé eretneknek tűnik, de a muflonra. Eltekintve az őshonossági vitától. Az országnak kevés olyan élőhelye van, ahol ennyire jól érzi magát, és ilyen kitűnő minőségű egyedek fejlődnek. A másik kitűnő populáció a kisbéri dām-állomány.

ErFa Hír – Az egykori iparvárosban milyen szerep jut a cégnek a társadalmi szerepvállalás terén? Milyen a kapcsolat az önkormányzattal?

M. L. – Kiváló a kapcsolatunk. Társadalmilag jól beágyazott a társaság, a helyiek büszkéek erre. Talán azért is, mert rokon a bányász szak. Teszünk is érte, hogy a presztízszünk megmaradjon.

ErFa Hír – Mivel?

M. L. – Például decemberben ételt adunk az összes rászorulóknak.

ErFa Hír – Mi a helyzet az illetmény-fa dolgában?

M. L. – Eleget teszünk az adóelőírá-soknak, és mindenki megkapja.

ErFa Hír – Szakszervezeti választás/változás után milyen a kapcsolat az új vezetéssel?

M. L. – A jogi státusa változott, de a tagság nem. A magam részéről örülök, hogy a céghez kötődő önálló szervezet alakult. Módosítottuk a kollektív szerződést néhány pontban. A jelek arra utalnak, hogy kritikus, együttműködő és segítő szemlélettel dolgoznak. Amennyiben alulról jövő kezdeményezésként működnek, akkor nincs gond.

ErFa Hír – Milyen kapcsolata van a társaságnak a tudományos világgal, az egyetemmel?

M. L. – Szerződéskötés előtt állunk az Erdőmérnöki Karral, a Faipari Karral már él a szerződésünk. Elsősorban a fa-energetika terén működünk majd együtt: az aprítéktermelésben milyen rendszereket lehet alkalmazni, ezek költségelem-

zése, valamint az apríték minőségének meghatározása. Integrátorok vagyunk, egy évben mintegy 120 ezer tonnát forgalmazunk. Ennek ellenére azt gondolom, hogy az alaptevékenységből kell megélnünk, ahhoz kell a szervezetet méretezni. A melléktevékenységek, mint például a déli határvédelem kiépítése, a síkosságmentesítés vagy a kereskedelem a pluszjövedelmet kell, hogy jelentsék.

ErFa Hír – Hol tart a szakmát meglehetősen fölzaklató két vizsgálat, az ÁSZ és a KEHI?

M. L. – Az ÁSZ-vizsgálat lezárult. Ez ügyben a tulajdonos intézkedett a hiányságok megszüntetése érdekében. A KEHI három erdőrésznél állapított meg túlvágást. Ebből két ügy bírósági szakaszban van.

ErFa Hír – A cégének a küldetését miben határozná meg?

M. L. – A jelmondatunk: Örök értékünk az erdő.

Zétényi Z.

Tajgán át a bányászvárosba

Dr. Széles Attila igazgatási és kereskedelmi főmérnök

ErFa Híradó – Hogy jutott el az erdőbe?

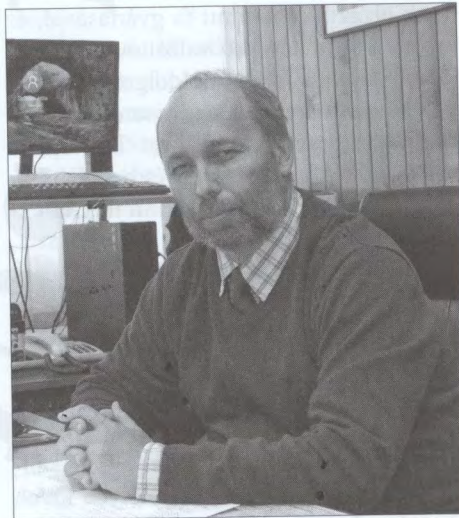
Széles Attila – Talán ahhoz köthető, hogy általános iskolásként minden érdekelt, a matematika, a fizika, a biológia. Versenyeken vettem részt, és hetedikes korom körül el kellett döntenem, hogy milyen irányt vesz az életem. A biológia érdekelt a legjobban, és azt kellett eldöntenem, hogy biológus legyek vagy erdész.

ErFa Hír – Hol született?

Sz. A. – Oroszlányban születtem, és akármilyen történet is, lokálpatriótaként nem hagytam el a szűkebb hazámat. Erdészek nincsenek a családban, de édesapám geológus mérnök, édesanyám geodéta.

ErFa Hír – A gyökerek selmeciek...

Sz. A. – Igen, Sopronban ismerkedtek meg, és ott végezték el az egyetemet. (Édesapja 2018-ban vette át a gyémánt-diplomáját Sopronban – a szerk.) Tehát jelentkeztem az erdőszetnél nyári munkára. Volt ott egy nagyon ügyes öreg favágó, aki briliáns módon, zsonglörként bánt a fejszével. A gallyazás mestere volt. Én is igyekeztem ellesni a technikáját. De vonzott a vad is. Biológiából versenyt nyertem, és egyre inkább ebbe az irányba akartam továbbhaladni, úgyhogy – bár a szüleim inkább gimnáziumban szerettek volna látni – a Roth Gyula Erdészeti

Szakközépiskolába jelentkeztem. Nagyon örültem, hogy egy ilyen patinás iskolába bekerülhettem.

ErFa Hír – Egyenes volt az útja az egyetemre...

Sz. A. – Az lehetett volna, de jött a technikumba egy felhívás, jelentkezőket toboroztak a Szovjetunióba, az akkori Leningrádba. Nyitott voltam, vonzott a város, a nyelv. (Az oroszok kívül megtanult németül, spanyolul – a szerk.) Az Erdészeti Műszaki Akadémiára kerültem, 1982-ben. Hat kar volt az egyetemen: erdőművelési, közgazdasági, erdőkémi, erdőhasználati, laplemezgyártó és a klasszikus erdőmérnöki, ahol én végeztem. Itt mi a vízi és szá-

razföldi szállítást, a magas- és mélyépítést, az erdőrendezést is alaposan megtanultuk. Arra készített föl, ha valakit helikopterről letesznek Szibéria közepén, akkor ott mindent meg tudjon oldani.

ErFa Hír – Volt-e ott „praxi”?

Sz. A. – Nem volt egyszerű, mert a külföldi az állomáshelyét nem hagyhatta el. Annyit nem jártunk ki az erdőre, mint Sopronban, de nyári és téli gyakorlatok egyaránt voltak. Egy ízben mínusz ötven fokban mentünk ki az erdőbe piknikezni. Leástuk magunkat a másfél méteres hó alá, tüzet raktunk, és trikóban ülve sütöttük a szalonnát.

Egészen Irkutszkiig eljutottam. Megnéztük a fakitermelést, volt egy alsó rakodó, hosszúfás technológiával működő fűrészüzem. Körben sugarasan termelték az erdőt tarvágással. 200–300 kilométerről szállították a fát a tarvágásokból Krasz-szerelvényeken.

ErFa Hír – Mi történt a végzés után?

Sz. A. – Amikor '87-ben hazajöttem fölvenni a munkát, Ferencz László igazgató azt mondta, nem sok jót ígér, leépítések vannak. Így aztán úgy döntöttem, hogy visszamegyek aspirantúrára. Egy 12 tagú egyetemi tanács előtt védtem meg a kandidátusi disszertációm.

ErFa Hír – Mi volt a témája?

Sz. A. – A fakitermelési technológia optimalizációja hegyvidéki viszonyok kö-

zött. Az egri erdőgazdaságnál folytattam a kísérleteket. A munkamódszerek, a technológia, a térbeli rend, úthálózat, rakodók kialakítása. A számításokat Commodor 64-es számítógépen futtattam.

ErFa Hír – Az orosz szakemberek nem csodálkoztak ezen az aprólékosságon?

Sz. A. – Nem nagyon értették, hogy miért cizellálom ennyire, de elmagyaráztam, hogy nálunk az erdőrészlet a legkisebb egység, és nem ezer hektárban gondolkozunk.

ErFa Hír – A német hagyományokra épülő hazai erdészlet és az orosz erdészlet között volt-e azonosság, vagy a különbségek voltak a jelentősebbek?

Sz. A. – Ott ezer km-eken át nem látni embert, és a tarvágás volt az uralkodó. Szálalás és hasonló módszerek nem jöhettek számításba. Az akkori Észtországban már voltak más megoldások is. De a tőzáras rendszert az oroszoktól vettük át, és Morozov hatása is föllelhető a hazai erdőgazdálkodásban.

ErFa Hír – Merre tartott, amikor végleg hazatért?

Sz. A. – '91-ben védtem meg a disszertációm, s újra jelentkeztem itt a cégnél, de megint azt mondták, hogy nincs hely, mert akkor is nagy leépítések voltak. Májor Ilona volt az igazgató. Mint állami ösztöndíjast azonban föl kellett venniük. Így aztán kandidátusként elkezdtem az Oroszlányi Erdészethetnél hosztolni, és gyakornoki munkát végeztem, ahol az ottani erdészeket már korábbról ismertem.

ErFa Hír – Meddig tartott az oroszlanyni „praxi”?

Sz. A. – Fél év után kerültem át ide Tatabányára fahasználati műszaki vezetőnek.

ErFa Hír – Elindult a ranglétrán fölfelé...

Sz. A. – '95-ben kineveztek fahasználati és értékesítési ágazatvezetőnek. 2001-ben fölkertek, hogy vegyem át a cég vezetését vezérigazgatóként.

ErFa Hír – Hogy ment a cégnek akkoriban?

Sz. A. – A Vértesi Erdő adottságai nem a legszerencsésebbek, zömmel száraz, felszár az erdőhelytípusok, nehezen újuló cser állományok jellemzik, sok kerítést kellett építenünk. Mindig arra törekedtem, hogy a legjobb áron, a legkisebb költséggel vigyük a gazdálkodást. A 90-es években kezdtük el a kerítések építését a cégnél, s amikor 2010-ben elkészíntem a cégtől, akkor 200 km volt a hosszuk. Nagyon nem tetszett. Ma már 400 km-es. Egyesek szerint ez sem olyan sok, de a

szakmai öntudat azt diktálja, hogy kerítés nélkül igyekezzünk a természeti folyamatokat modellezni.

ErFa Hír – Az energia iránti igény már jelentkezett?

Sz. A. – Akkor még nem, az 2005-re tehető. Az Oroszlányi Erőmű is átalakította a kazánját, és biomassza fogadására is alkalmassá vált. 2014-ig szállítottunk oda.

ErFa Hír – A cser ma nagyon jól eladható...

Sz. A. – Akkoriban nem volt ilyen nagy keletje a tűzifának. Többnyire a Fantoninak és a Falcónak laplemezgyártáshoz szállítottunk, mert a PannonPower nem volt kifizetődő. Igyekeztünk az épületeinket bérbe adni, faszént termeltünk, 7000 tonnát exportáltunk Ausztriába. Ez mintegy 12 ezer tonna fa szénítését jelenti.

ErFa Hír – Ennek volt itt hagyománya?

Sz. A. – 50–60 éve foglalkozott a Vértesi a fa szénítésével. Éppen idén fejeztük be, mert a faszén ára nem követte a fa árának emelkedését. Nyilván fogja majd követni, és újra folytathatjuk... Mivel az adottságaink nem a legjobbak, a hozzáadott értéket kell növelnünk. Foglalkoztunk pizzafa és aprított fa gyártásával, és olyan befektetéseket valósítottunk meg, amelyek a fa továbbfeldolgozását teszi lehetővé. Nagyon takarékosan éltünk, a közjólétre csak minimálisat költöttünk. Csökkentettük a termelést és a vadlétszámot drasztikusan visszaszorítottuk, a vadaskerteket bérbe adtuk.

Nem akartam az erdőt „letarolni”, csak ott termeltünk, ahol az újulat megengedte. Ám a cser, ha terem is kétfévente, a makk ötven százaléka léha. A fakitermelési lehetőségeinknek csak 60–65 százalékát használtuk ki. 90–110 ezer köbméter nettó fakitermeléssel gazdálkodtunk. Csökkentettük a létszámot is mintegy ötven fővel, ügyelve, hogy ne okozunk fájdalmat.

Amikor 2005-ben elindult az erőmű, azonnal felkínáltuk a tapasztalatainkat, koordinációs képességünket és a fánkat. Mintegy 150 ezer tonna hengeres fát szállítottunk.

ErFa Hír – Erre szokták mondani a természetvédők, hogy elégetik az erdőt...

Sz. A. – Arra odafigyeltünk, hogy az a törzsrész, ami az első és második szakaszú rönköt adja, az a fűrésziparhoz kerüljön.

ErFa Hír – Milyen fafajok aprítékát veszik?

Sz. A. – A keménylombúakat szeretik, a szerződés is ezt írja elő, de lehet benne fenyő is, bár a tűlevélre érzékeny a kazán. De a túlméretre és a porra is. Van együtt-

működésünk az Egererdő Zrt.-vel, az előkészített faanyagot aprítják és szállítják.

ErFa Hír – Érezte-e a kollégák körében a megkülönböztetést „a messziről jött, a külföldön végzett” volta miatt?

Sz. A. – E téren nekem szerencsém volt, mert technikumot végeztem, tehát vannak hazai szakmai gyökereim, ismerettségem. Némi hendikepem akkor jelentkezett, amikor vezérigazgatóvá neveztek ki, de nem éreztem a hátrányát. A gyökereim is ide kötnek, hisz’ a soproni professzorok, Moór Artúr, Gencsi László, Gunda Mihály felvételiztettek.

ErFa Hír – Bekövetkezett a portfólió felforgatása 2010-ben...

Sz. A. – Igen. Nagyon megdöbbenett, hogy olyan megállapodást kellett aláírunk, hogy a portfólión belül nem vállalhatunk munkát. Szerencsére a felügyelőségnek befogadtak, és a HM-területeket megkaptam. Én lettem az EU-ellenőr. A közjóléti beruházásokat, a telepítéseket ellenőriztem.

ErFa Hír – De eljött a „megbocsátás” ideje is...

Sz. A. – 2017-ben kaptam a felkérést, hogy legyek itt a kontrollőr. Néhány hónap múlva pedig kineveztek igazgatási és kereskedelmi főmérnöknek.

ErFa Hír – A jelenlegi munkakörét tekintve mire a legbüszkébb?

Sz. A. – Talán arra, hogy minden nehézség ellenére a fakeskedelmi üzletágat fenn tudtuk tartani. A minősített, osztályozott faapríték ütemezett beszállítása, az ellátás biztonságának garantálása nagyon jó teljesítménynek tekinthető. Mindemellert nem lehet megpihenni, mert még van teendő, még nagyobb biztonságot kell elérni, hisz’ a tatabányai lakosság hőellátásáról van szó.

ErFa Hír – Szándékában áll-e a cégnek a fakitermelési lehetőségek kihasználásának a növelése?

Sz. A. – Ugyebár akkor jó az erdőgazdálkodás, ha az éves folyónövedék mértékéig folytatjuk a fakitermelést. De a valóság ennél bonyolultabb. Az erdőtervi lehetőséget le kell bontani: van olyan erdő, amely a rendeltetésének megfelelően pl. védelmi célú. A másik tényező az újulat megléte vagy hiánya. Ha normalizálódik a helyzetünk, akkor közelíthetünk az erdőtervi lehetőségekhez.

ErFa Hír – Évtizedes távlatban hogy szeretné látni a céget?

Sz. A. – Amikor már nem kell napi gyakorisággal felülvizsgálni a költségeket, kiadásokat, mert megerősödött a cég.

Zétényi

Egy erdészdinasztia a Vértesben

Právetz Antal erdészeti igazgató és felmenői

A török 150 éves uralma alatt a vértesi kis falvak teljesen elnéptelenedtek. Míg a nagyobb falvak szép lassan magyar lakossággal éledtek újjá, addig az akkori legnagyobb birtokos Esterházyak először szlovákokat hívtak be, majd mikor azok észak felé elvándoroltak, a helyükre svábokat telepítettek. A svábok egy része is – a nehéz körülmények, a gyenge termőföld miatt – a Bácskába és a Bánátba ment tovább. Helyükre bajorok kerültek.

A Právetz famíliáról 1773-ból van az első írásos dokumentum. Právetz Jakab, Gánt falu tanítója volt. Az első erdész a családban id. Právetz Antal, aki 1873-ban született a Gánthoz tartozó Kápolnapusztán, és szintén tanítónak készült, de egy súlyos betegség miatt az erdőt birtokló móri Lamberg családnál lett erdőőr, 1896-ban. Később, házasságkötése után, a Lambergekkel rokoni kapcsolatban lévő Merán családhoz került, szintén erdőőrnek, mintegy 50 évig, az erdők államosításáig. Legjobb barátjával, Müller József vadőrrel évtizedeken át együtt járták az erdőt, és gondoskodtak a vadállományról. Szomorúan tapasztalta meg, hogy a Rákosi-rendszer az erdészeket – mint az urak kiszolgálóját – eleve ellenségnek tekintette, és barátját koholt vádak alapján életfogytiglanra ítélték. Abból 14 évet le is töltött. Bűne annyi volt, hogy a háború alatt Ausztráliába került lányával levelezett.

Právetz Antalnak három lánya és egy fia született. A fiú, édesapja után, szintén az Antal nevet kapta. Antal (a jelenkori Csákvári Erdészeti igazgató édesapja) a polgári iskola elvégzése után több évig fizetés nélküli gyakornok volt. Abban

az időben még ilyen is létezett. Hozzá köthető a ma már elfeledett kaolinbányászat. (A kaolin a porcelángyártás alapanyaga. Ezt külszíni és mélyművelésben is bányászták. Ma már a porcelángyártás szinte összes alapanyagát külföldről szerzik be.) Az esztergomi Erdőörképző egyéves és kétéves alerdész iskoláit kitűnő eredménnyel végezte el. A végzett erdészt azonban a Merán uradalom nem fogadta vissza. A teljesen eladósodott birtokos lábon eladott legjobb erdei új tulajdonosánál – mintegy 200 hektárnak – a teljes fakitermelését

irányította. Kb. 10 km-es kisvasutat építettek, amivel az anyag lekerült a gánti bauxitbánya iparvasútjára, majd onnan a bodajki vasútállomásra. Ott két gőzgatter fel is fűrészelte a faanyagot, és szállították tovább, most már vasúton a rendeltetési helyre.

Életének következő állomása Békéscsaba volt, ahol pályázat útján lett erdőfelügyelő, majd Kárpátalja visszacsatolását követően Nagyszőlősrre (Vinogradov) került. A háború odaérkezésekor mindent otthagynva menekült vissza Csákerénybe, a szüleihez.

A viszontagságos háborús idők mély nyomot hagytak benne. Egyedüli hiteles tanúja volt a Házivágási vadászsházba befészkelődött 12 orosz partizán rajtaütésének. A tábori csendőrök felvezető erdészként vitték magukkal, segítségül. Ennek lett a későbbi következménye, hogy az őket felfedező és ezt a hatósággal közlő Zimmermann Mihály erdészt, fiát és Kápolnapusztai összes férfitagját az oroszok agyonlőtték. Erről a történetről a rendszerváltásig nem szabadott, és nem is mertek az emberek beszélni.

A háborús évek után a megalakult erdőgondnokság, majd erdészet erdőművelője, erdészetvezetője lett. Egy év volt csupán a kivétel, amikor „klerikális befolyás alatt álló” káderlappal a 20 km-re lévő császári területre járatták, gyalog a Vértesen keresztül.

1946-ban született egyetlen fia, Antal, akinek gyermekkori neveltetése is meghatározta pályáját, így el sem tudta képzelni, hogy más legyen, mint erdész. A soproni Erdészeti Technikum elvégzése után a

Kalocsai Páncélos Ezrednél szolgált egy évet, majd erdőmérnöki diplomát szerzett, 1971-ben. Azóta töretlenül a Vértesben, a Csákvári Erdészethoz dolgozik, 1974 óta a Csákvári Erdészeti vezetőjeként. Ezalatt nagyon sokféle tevékenységgel foglalkozott. Rövid ideig mészkőbányát üzemeltetett, meszet égetett. Több évtizedig faszén égetésével is foglalkozott. Több száz hektárt tett ki a felhagyott, gyenge mezőgazdasági földek beerdősítése. Kezdetektől fogva a vadászat szerelmese, irányító szerepe van egy jó adottságú vadásztársaság üzemeltetésében, 1990-től pedig erdészeti kezelésű üzemi vadászterület működtetésében.

2010 óta jelentős a közjóléti tevékenysége is. Már 1980-ban, az akkori hatalmon lévők rosszallása ellenére felújította a kőhányási Szent Teréz-kápolnát. A kápolna teljes felújítására 2013 során került sor, részben lakossági közadakozásból, részben a PRO VÉRTES Természetvédelmi Közalapítvány hozzájárulásával és a Vértesi Erdő Zrt. jelentős támogatásával. Még ebben az évben megkapta a Magyar Köztársasági Érdemérem Lovagkereszt kormánykitüntetést az erdész utánpótlás területén végzett kiemelkedő munkájáért. Právetz Antal nevéhez fűződik a vértesszobrai történelmi emlékmű, a ketős kereszt felállítása, amely a Vértesben folyt II. világháborús harcokban elesett magyar hősöknek állít emléket. Az emlékműnél minden évben rengeteg intézmény, szervezet, magánember helyez el koszorút. Közjóléti tevékenységének legkiemelkedőbb eredménye a csákerényi Gróf Merán Fülöp Vadászati és Erdészeti Múzeum létesítése és üzemeltetése. A múzeum megalapításában döntő szerepe volt, hiszen – az épületegyüttes tekintetében – egykori gyermekkori otthona kapott új köntöst általa. Ott állt nagyapja egykori erdészháza, mely a háború áldozata lett. Még ma is áll és terem az 1900 körül ültetett, az egykori udvaron állt körtefa. A nagy látogatottságot magának mondható múzeum által bemutatathatóvá válhatott a Vértes erdészettörténelmi és vadásztörténelmi múltja.

Právetz Antalnak három gyermeke van. Erzsébet, Antal és András. Közülük András, a legfiatalabb gyermeke választotta az erdész pályát, és ugyancsak a Vértesben szolgál, vele együtt. Így elmondható, hogy a Právetzek 143 évet szolgáltak a Vértesben erdészként.

S. I. E.

A méhek pásztora

Varjú József műszaki vezető

2005 szeptembere óta dolgozik a Vértesi Erdő Zrt.-nél, ahol a melléktermékekkel foglalkozik, de belekóstolt a fűrészüzeti műszaki vezetőségbe is.

2018 elejétől már csak a 2015-ben indult méhészeti pályázatot gondozza. Azóta beletanult a méhészetbe, elvégzett egy méhésztanfolyamot, „és már tudom, hogy melyik része csip” – fogalmaz derűsen.

Az erdőgazdaságnak Csákváron és Pustavámon jelenleg is működik méhészete. Ez utóbbi állományt egyik munkatársával ő gondozza. Repcére és akácra Kisbér környékére mentek, vegyes virágra és napraforgóra Pustavámon települtek, ahol patakpart és egy aranyvessző legelő is található. Ahogy mondja, nem szípolozzuk ki a méheket, az utolsó mézet nem veszik el, azzal telettenek át. Nem is volt pusztulásuk. Átvészelték a korai nagy meleget és az azt követő lehűlést. A szaporulatuk is – 12 kölyökcsalád – megúsza az évkezdést.

ErFa Híradó: – Milyen volt a pályázat?

V. J. – Ez egy határon átnyúló, ún. Interreg pályázat volt, melyet 85 százaléban az EU finanszírozott. A teljes költségvetés hazai része 600 ezer euró. Ehhez, a nevéből adódóan, kell egy határon túli partner: esetünkben a szlovákiai Kistapolcsány erdőgazdasága (Lesi SR). Nekik 500 ezer euró jut a projektből. Az ő méhészetük 200 családja egy helyen székel. Kistapolcsányban van egy kastély szép parkkal, ahol létesül egy skanzen is. A mi méhészetünknek is a bemutatás – ismeretterjesztés – az elsődleges célja.

A projekt elsősorban a határon átnyúló hatásnak és a méhészet népszerűsítésének az erősítését célozza. Beleértve a méhészeti hagyományok kölcsönös megismertetését is. A fő cél nem a méztermelés, hanem az elért személyek – köztük a nők – és a megszólított szervezetek száma.

ErFa Hír – Időben milyen „mérőföldköveket” jelölt ki a pályázat?

V. J. – A 2019-ben végződő pályázat három nagy szakaszra osztható: közbeszerzésre, építésre, illetve egy vegyes tevékenységeket tartalmazó csomagra. Ez utóbbiba többek között szakmai kirándulások tartoznak, amelyeknek mind szlovákiai, mind magyar résztvevői lesznek. Ezekon túlmenően rendezünk konferenciát és terepi programot is. 2019-ben pedig két méhészeti napot tartunk. Lezajlott a

méhekkel kapcsolatos közbeszerzés, ami a hazai gyakorlatban eddig példa nélkül állt. Meg kellett fogalmazni többek között a méhekre vonatkozó jótállási feltételeket a pályázóknak. A terület annyira újnak számít, hogy még a méheket jelölő kód sem volt adott.

ErFa Hír – Mi zajlott le eddig?

V. J. – Kiválasztottuk a méheket, a traktorokat és a mézüzeti berendezéseket szállító vállalkozókat.

ErFa Hír: – Hol üzemel majd a méhészet?

V. J. – Két településen, egyrészt Vértestolnán, az erdészeti telephelyen. Ott több épületet fogunk följújtani a projekthez. Lesz ott méz- és viaszfeldolgozó üzem és egy tanterem is. A másik helyszín Szomód, ahova a méheket telepítjük. A környéken méhlegelő művelést is folytatunk mintegy 18 hektáron, mert a méheink zöme konténeres kaptárakban lesz. Kora tavasszal facéliavetés lesz, amit napraforgó követ majd. A projekt zárt méhészeti folyamatának vége az üvegezett, címkézett méz.

ErFa Hír – Hol értékesítik ezt a minden bizonnyal bioterméket?

V. J. – Egy részét a delikatesz boltunkban, de nyilván máshova is jut majd belőle. Ennek ellenére a pályázat elsődleges célja a tájékoztatás-oktatás, ezért, ha egy csoport mondjuk az akácvirágzás kellős közepén érkezik, akkor is fogadnunk kell.

ErFa Hír – A mai járványos időkben a méhészet állategészségügyi védelmére miként készülnek?

V. J. – A méhésztünk mellett hivatásos állategészségügyi szakember – a hatósági állatorvos munkatársa – rendszeresen ellenőrzi az állományt.

ErFa Hír – Mi történik a pályázat idején túl?

V. J. – Ezt követően egy ötéves fenntartási periódus következik, amikor a rendszernek már önállóan kell lennie. A pályázat négy új munkahelyet teremt, egy méhészt már alkalmazunk.

ErFa Hír – A projekt elsődleges célja az oktatás-tájékoztatás, vagyis a PR. Ezzel kapcsolatosan milyen tervek vannak?

V. J. – Elsősorban az ifjúság felé szeretnénk nyitni. Általános és középiskolákat célzunk meg. A fejekben a méh, mint csipős rovar él, és az aranyszínű finom édesség, a méz külön létezik. Azt szeretnénk, hogy ez a két dolog szorosan összekapcsolódjék. Ennek érdekében erősíteni a kapcsolatot az Országos Méhészeti Egyesülettel és a helyi Turul Méhészeti Csoporttal is. (z)

Varjú József szakmai kötődése az erdőőr dédapától ered, bár személyesen nem ismerhette. Már gyermekkorában „kitalálta”, hogy ő is erdész lesz. A közeli Környén nőtt föl, onnan vezetett az útja a soproni Roth Gyula Szakközépiskolába. Ezután a soproni egyetemen a vadgazdamérnöki szakot választotta. Jánoska Ferenc professzor keze alatt, intézeti mérnöként indult a pályája. Zárt téri apróvad- és nagyvadkutatással foglalkozott. Munkája során belejött a pályázatírás gyakorlatába, és számos erdőgazdálkodónál megfordult az országban.

Malomerdő Panzió és kapitánya

Panzió, szállás és étterem, de van itt más is: Hét kilométeres tanösvény, 18 kilométeres lovaglópálya, kéremparkölcsönző, állatsimogató, játszótér, sportpályák, szauna. No meg a Vértes, a varázslatos környezet. És aki mindennek a mindenese, a vendéglátásban sokfelé és sokfelét tapasztalt: Pis Pál, a vezető, immár 18 éve.

– Ez nem egy vadászház. Bár az is. Több is, más is. Nyitott és kapcsolódik más lehetőségekhez. Az alap egy régi,

úri vadászkastély, amelyet a sörkirály, Hágelmacher Oszkár alakított ki, még 1939-ben. Eredetileg mint malmot szerezte meg, a 10 hektáros területtel. Innen az elnevezés. A Vérteserdő pedig ezelőtt 10–12 évvel kezdett itt fejleszteni, s egyben adott új arculatot a helynek. Harmincegy-néhány embernek tudunk korszerű szállást biztosítani, s ennél többnek szolgálunk rendezvények helyszínéül.

– Ezek szerint már nem csak vadászok jönnek ide?

– A hely szelleme hat. Jönnek ők is, de már nem ők a többség, illetve a forgalmat a hétközi céges és a hétvégi családi rendezvények adják.

– Őket legalább vadételekkel kínálják?

– Mivel a tulajdonosunk tőlünk függetlenül is foglalkozik vadhús-értékesítéssel, hogy úgy mondjam, házon belül oldjuk ezt meg. De szerencsére igény is van rá. No meg híre is van ennek.

Szlovák és magyar erdészetek méhészeti együttműködése

Kistapolcsány, 2018. január 18. – A szlovák állami erdőgazdaság Kistapolcsányi Erdészete és a Vértesi Erdő Zrt. 340 millió forintos uniós támogatásból közös programot valósít meg a két erdészet méhészeti hagyományainak megújítására – jelentették be csütörtökön a felvidéki Kistapolcsány kastélyában.

Mindkét erdészet területén méhészetet telepítenek, az innen származó termékek feldolgozását bemutató üzemet és méhlegelőket létesítenek, valamint szakmai tanulmányutakat és a nagyközönségnek szóló bemutatókat szerveznek – ismertették a projektnyitó sajtótájékoztatón.

A két évig tartó projekt az Interreg Szlovákia-Magyarország Együttműködési Program keretében valósul meg. Az együttműködés vezető partnere a Vértesi Erdő Zrt., és az erdőgazdaság területén használják fel a költségvetés 54 százalékát. Marian Staník, a Szlovák Állami Erdészet vezérigazgatója elmondta, a Kistapolcsányi Erdészetben 1991-ig folyt méhészkedés, amely a mostani kezdeményezéssel újraindulhat.

Az itteni erdőgazdaság a szokásos tevékenységeken túl vadhúsfeldolgozással, dísznövény termesztésével és borászattal is foglalkozik, valamint vadasparkjában úttörő szere-

pet vállal az európai bölény génállományának megőrzésében.

A Vértesi Erdő Zrt. a Vértes és a Gerecse, valamint a Császári-dombság és a Bakonyalja tájegységeken, 46 000 hektáron főként állami erdőterületet kezel. A változatos flóra kedvező méhlegeltetési lehetőségeket nyújt, ezért az erdőgazdaság 2013-ban Csákváron alapította meg méhészetét – ismertette Macsek Lajos, a Vértesi Erdő Zrt. vezérigazgatója.

A projektnyitó sajtótájékoztatón a résztvevőket köszöntötte Ugron Ákos Gábor, az állami földekért felelős helyettes államtitkár, Jaroslav Regec, a Szlovák Köztársaság Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Hivatalának vezetője és Milan Belica, a Nyitrai Önkormányzati Régió elnöke.

Pintér Zoltán projektmenedzser tájékoztatása szerint Vértolnán méhészeti oktatótermet, valamint méz- és viaszfeldolgozást bemutató üzemet létesítenek, valamint Szomódon 200 családós terepi méhest telepítenek.

A projekt szlovák részét koordináló Frantisek Kral elmondta, Kistapolcsányban a méhészeti termékek mintafeldolgozására alkalmas üzemet hoznak létre, valamint méhészeti skanzenet és méhészeti tantermet, valamint méhlegelőket telepítenek és tartanak fent.

(MTI/ForestPress)

Az Erdő, 1955. 4. – *A vértesi erdőgazdaság fejlesztésének helyzetéről*

Az erdőgazdaságok gépesítése ügyében megjelent 81955. OEF. rendelet az erdőgazdaságot bizonyos mértékig késztetlenné érte, mert a fejlesztési terv összeállításakor nagyobb arányú gépesítéssel nem számoltunk. Ennek ellenére a következő gazdasági évre eső termelési mozgató és szállítási feladatainknak, több mint 50 százalékát saját gépeink segítségével fogjuk megoldani. Ennek megfelelően gépállományunk felfuttatása erős ütemben folyik.

Tizenhat benzinmotoros, huszonhét villanyláncfűrész, két Sztalinyec 80-as, négy DT 413-as, három DT ötvennégyes láncfalpas, egy G 35-ös félláncfalpas, öt G 35 kerek traktor, tizenkét G 35-ös Standard vontató és egy TI III/3 háromdobos csörlő és még számos kisebb erő- és

Róluk írták

munkagépből álló gépparkkal fogunk az őszi felkészülés befejeztével rendelkezni. A gépkezelő személyzetet 100 főre emeljük, közülük több mint 70-nek kiképzését már megkezdjük.

Az Erdő, 1988. 37. – Erdőgazdaságunk 1056 fős dolgozói létszámának mintegy 26%-a nő. A 278 nődolgozóból 196 fő fizikai állományú, 82 nő pedig szellemi munkát végez. Tizenhárman társadalmi megbízatással a MEDOSZ központi vezetőségének, a MEDOSZ megyebizottságának, az Országos Erdészeti Egyesület elnökségének és a Hazafias Népfront városi bizottságának tagjai. Egy munkatársunk Vöröskereszt-szervezőtitkár, egy központi nődolgozónk pedig társadalmi, kereskedelmi ellenőr. Az erdőgazdaságunkon belül tizenöt, meggyőződésből – közösségi bizalom nyomán – a párt- és a

KISZ-vezetőségnek, a vállalati tanácsnak, a vállalati szakszervezeti bizottságnak a tagjai. Huszonötven lelkiismeretesen látják el a szakszervezeti főbizalmi-helyettesi és bizalmi megbízatásait.

2012. szeptember 3. – *A Vértesi Erdő Zrt. Keresztény kultúrtörténeti emlékeink a vértesben* címmel fotópályázatot hirdetett. A beküldött fotókból az oroszországi Munkás Szent József katolikus templomban nyílt kiállítás. tata.hu

2013. május 9. (ForestPress) – A Vértesi Erdő Zrt. a 2012. évtől kezdődően műemlék-rekonstrukciós programot indított, amelynek értelmében vállalták, hogy működési területükön minden évben egy-egy elhanyagolt állapotban lévő műemlék vagy történelmi emlékhely felújítása érdekében jótékonyági rendezvényt szerveznek, valamint kiterjedt kapcsolataik segítségével összegyűjtik azt az összeget, amely fedezi terveik megvalósítását, a ki-

választott épület megújulását. Programjuk jelmondata: „Vértesi Erdő Zrt. a Vértessomlói emlékeiért!” A programsorozat fővédnöke: dr. Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes.

2013. július 13. ForestPress – A Vértesi Erdő Zrt. által rendezett vándorgyűlés 41 év után követte az 1972-ben, szintén Tatán megtartott összejevetelt. Semjén Zsolt: Erre a másfél napra (remélem) elfelejtődnek a korábbi sérelmek, vagy legalábbis nem rontják ilyesmivel a hangulatot. Emlékezzünk csak a szépre! Ilyen hangulatot sugalltak az elcsúszott pillanatok a megnyitóra gyülekező erdészruhás sokaságban. Széles mosolyok, szélesre tárt karok. Ünneplőbe öltöztetett lelkek...

2015. március 20. (MTI/ForestPress) – Átadta a pusztavámi erdészet közelében a Vértesi Erdő Zrt. a Vajda János Erdészeti Erdei Iskolát. A fűrészüzem volt központi épületét alakították át 80 millió forintot meghaladó költséggel. Az épületben egyszerre 30 látogatót szállásolhatnak el. A 400 négyzetméteres létesítmény étkezés biztosításával egész évben alkalmas csoportok fogadására. Az erdészeti erdei iskolák hálózata 19 éve működik, évente ötvenezer tanulót fogadnak, lehetőséget kínálva a hazai erdei állatvilág, életközösség, az egész ökoszisztéma működésének megismerésére.

2015. május 12. (MTI/ForestPress) – Százezer tonnát meghaladó mennyiségű faapríték évenkénti szállításáról írt alá 2032-ig érvényes szerződést a Vértesi Erdő Zrt. és a megyeszékhely távfűtését biztosító Tatabánya Erőmű Kft. Az állami erdőkben keletkező, másra nem alkalmas faanyag hasznosítására a regionális fűtőművek jó lehetőséget biztosítanak. Magyarországon egyedülálló a tatabányai kezdeményezés, ahol 23 ezer háztartás fűtésére és melegvizének előállítására használnak megújuló energiát – mondta a szerződés aláírása előtt Bitay Márton, a Földművelésügyi Minisztérium állami földekért felelős államtitkára.

Schmidt Csaba (Fidesz-KDNP) polgármester kiemelte: a fűtőerőmű biomasszára való átállításával megőrizhető a rezsicsökkentés, alacsonyan tartható a távhő ára.

2015. május 16. Magyar Kurír – A Vértesi Erdő Zrt. megkezdte az Oroszlány közelében lévő majki kamalduli remetesség szomszédságában található Celli Szűz Mária-kápolna felújítását. A rekonstrukció forrásait az erdőgazdaság saját költségvetéséből fedezi, az összeg tíz százaléka adományokból származik.

A kápolnát június 20-án Spányi Antal székesfehérvári megyéspüspök áldja meg,

azon egyházi rendek jelenlétében, melyek egykoron szerepet vállaltak a Vértessomlói, kulturális és vallási életében.

2015. október 9. (MTI) – Az állami erdőgazdaságok termékeit kínáló boltot avatott Tatabányán a Vértesi Erdő Zrt., majd átadták a társaság által felújított kilátót Vértessomlón. Miskolc és Székesfehérvár után Tatabányán nyílt az ország harmadik erdei delikatesz boltja – mondta az üzlet átadásán Bitay Márton Örs, a Földművelésügyi Minisztérium állami földekért felelős államtitkára. Hozzátette, az állami erdőgazdaságoknál 2010 óta folyamatosan egyre nagyobb hangsúlyt kap a közjóléti feladatok ellátása. A politikai Vértesi Erdő Zrt. tevékenységéről szólva az MTI-nek elmondta, a társaság példaszerű integrációt valósított meg a faapríték előállításában és szállításában, ennek is köszönhető, hogy Tatabánya távhőellátásának jelentős részét megújuló energiaforrásokból biztosítják.

A Vértesi Erdő Zrt. a Vértessomlói, a Gerecse, a Császári-dombság és a Bakonyalja tájegységeken belül közel 45 000 hektár állami tulajdonú erdőterület kezelője, 240 embert foglalkoztat. A társaság éves árbevétele 2015-ben eléri a 7 milliárd forintot.

2016. március 31. (MTI/ForestPress) – Komárom-Esztergom és Fejér megyében csaknem kétszáz közfoglalkoztatottnak biztosít munkát a Vértesi Erdő Zrt. Az egyéves programhoz 250 millió forintos támogatást kap a vállalat – tájékoztatta a társaság erdőművelési csoportjának vezetője az MTI-t.

Zakariás Éva elmondta, a munkások a közjóléti és közcélú feladatok ellátásában, illetve az erdőművelésben nyújtanak segítséget a zrt.-nek. A parkerdők, arborétumok, turistaútvonalak karbantartása és az illegális hulladéklerakók felszámolása mellett a közfoglalkoztatott dolgozók az erdők felújításában is szerepet vállalnak.

2016. május 20. (MTI/ForestPress) – Kilátót épített Tatabányától délre, a Kis-Kopasz-hegyen a Vértesi Erdő Zrt. A kilátó helyét úgy választották meg, hogy fentről arra a síkra lehessen letekinteni, ahol a legenda szerint 907-ben a bánhidai csata zajlott Árpád vezér és Szvatopluk morva fejedelem hadai között. Látni lehet innen a Vértessomlói legmagasabb pontját, a Nagy-Csákyt is, valamint a Gerecse teljes vonulását, a Tatai-medencét. A kilátó megvalósításának 17 millió forintos költségéhez a Vértesi Erdő Zrt. uniós támogatást nyert el. A projekt keretében számos tűzrakó- és pihenőhelyet is építettek a környéken, valamint a tatabányai Síkvölgyi erdőben medvehagymás gasztróösvényt alakítottak ki.

Tatabánya, 2016. december 1. (MTI/ForestPress) – A Vértesi Erdő Zrt. tíz újjáépített lakást adott át használatra a Komárom-Esztergom Megyei Rendőr-főkapitányságnak. A lakásokat egy használaton kívüli irodaházból alakították ki. Bitay Márton Örs, az erdőgazdaságokat is felügyelő államtitkár az átadáson elmondta, a beruházás 90 millió forintba került, melyből bútorozott, minden szükséges felszereléssel ellátott, minőségi ingatlanokat hoztak létre. Az ilyen beruházások is jól mutatják, milyen sokrétű az állami erdészeti társaságok társadalmi szerepvállalása. A Vértesi Erdő Zrt. már többször bizonyította, hogy nem csak a térség erdeire, természeti értékeire, hanem a városokra, falvakra, azok hagyományaira is külön kiemelt figyelmet fordít – mondta Bitay Márton államtitkár.

2018. január 22. VÉRTESKOZMA (Fejér Megyei Hírlap) – Az 1. Magyar Királyi Huszárhadosztály katonáira emlékeztek a Vértessomlói Erdő Zrt. által 2013-ban állított emlékműnél. Minden év januárjában eljönnek ide a környező településekről, hogy fejet hajtsanak a katonák előtt, miközben saját felmenőikről is megemlékeznek, akik átérték a háború viharait, veszteségeit Gánton, Csákváron, Vértessomlón és Kőhánypusztán.

2018. március 18. (ForestPress) – Kápolnapusztán, mely ma már nem létezik, halottairól híresült el.

1945. március 16-án a 2. ukrán front felderítő zászlóalja a település felőtt férfi lakosságát kivégezte. Ez a borzalom egyike volt a magyar holokausztoknak. A történelekről a túlélők nem mertek, de nem is akartak beszélni. A háború után a falu teljesen elnéptelenedett. A csöndet 1979-ig semmi nem törte meg. 1993-ban oldódott a szomorú szájzár, akkor a temetőben emlékkeresztet állítottak. Azóta évről évre emlékezés és koszorúzás helyszíne a temető.

2018. augusztus 30. (24 Óra) – A Vértesi Erdő Zrt. fokozatosan bővülő, változatos közcélú tevékenységeinek alapja az erdőgazdaság működési területén található természeti és épített környezeti értékek védelme, örökségünk, hagyományunk őrzése, továbbadása, valamint a történelmi események tisztelete. Ezt erősítve, a Családok Éve alkalmából indították a „Legyél Te a Vértessomlói Legnagyobb Kincsvadásza!” elnevezésű játékot. A kezdeményezés sikerét bizonyítja, hogy csaknem 150 csapat nevezett a versenyre, és vágott neki a Vértessomlói erdőnek, a kincs reményében.

Számvetés és jövőkép

25 éves az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete

Az eltelt negyedszázad emberi léptékekkel számolva majd' egy generációváltás, de a szervezeti történelemben is jelentős idő.

Az utóbbi 25–30 év politikai változásai, a rendszerváltozás sorozatban hozták a különböző szervezetek föloszlását és újak alakulását: vagyis a szakszervezeti pluralizmust. Ennek a folyamatnak nem csupán a „tisztán” politikai szervezetek, pártok voltak részesei, elszenvedői, máskor nyertesei, hanem az olyan „soft” politikai alakulatok is, mint a szakszervezetek.

Mi is a szakszervezet?

Mielőtt továbbmennénk, állapodjunk meg a szakszervezet meghatározásában!

Az uralkodó történeti definíció szerint a szakszervezet *„bérkeresők folytonos egyesülése, amelynek célja, hogy fenntartsák vagy javítsák alkalmazásuk feltételeit”*.

Mi Tóth András definícióját fogadjuk el: *Szakszervezetten munkavállalói érdekvédelmi szervezetet értünk, amely a munkavállalók olyan állandó személyegyesülése, amelynek, elnevezésétől függetlenül, elsődleges célja tagjainak munkaviszonnyal kapcsolatos érdekeinek védelme és előmozdítása.*

A rendszerváltozás előtt a hazai szakszervezeti mozgalom konglomerátuma komoly repedéseket szenvedett el, borítékolni lehetett a mamutszervezet részekre bomlását, átalakulását. Sokan a megszűnését is megjósolták.

Hasonló folyamatok zajlottak a tagszervezetek – melyek ugyancsak összetettek voltak – háza táján is. Ebbe a körbe tartozott az erdészeknek „otthont” adó MEDOSZ is. Az egykor 370 000 tagot számláló gyűjtőszervezet – taglétszámát

tekintve a nyolcvanas években a negyedik legnagyobb hazai szakszervezet – számos agrár alágazat dolgozóit fogta össze: a mezőgazdaságban, az élelmiszeriparban, a vízügynél, az erdőgazdálkodásban foglalkoztatottakat. (Egy 1976-ban született politikai döntés lehetővé tette, hogy a MEDOSZ alapszervezeteket hozzon létre a termelőszövetkezeti alkalmazottaknak is.)

Az első komoly repedést az jelentette, amikor a tömörülést alkotó ágazatok a szervezeten belül különváltak, és bizonyos autonómiára tettek szert.

Lássuk, milyen szakszervezeti típusok jöttek létre a tagság alapján:

– szakmai alapon, ágazati alapon szerveződő, vállalati szakszervezetek, politikai és vallási alapon létrejöttek, nemzeti alapon, valamint regionális alapon szerveződő szakszervezetek.

Spanyolországban a két jelentős szakszervezet közül az egyik a kommunista párttal szövetkezett, a másik szocialista szakszervezetnek tekinti magát. Hasonló a politikai megosztottság Franciaországban és Olaszországban. Belgiumban és Hollandiában kereszténydemokrata-szociáldemokrata irányú a megosztottság.

A volt szocialista országokban az alulról szerveződő szakszervezeti mozgalom politikai megosztottsága szintén kialakult a rendszerváltás éveiben. Lengyelországban már 1980-ban létrejött Gdanskban a Szolidaritás Független Szakszervezet, és ezt követte a volt kommunista szakszervezeti szövetség utódsszervezete.

Magyarországon a Liga és a Munkástanácsok a keresztényszociális oldalt, a SZOT utódsszervezetei és az újak pedig a másik oldalt képviselik.

Az **Értelmiségi Szakszervezeti Tömörülés (ÉSzt)** a szellemi tevékenységet folytatók és a velük egy munkaszervezetben dolgozók szakszervezeteinek országos konföderációja, amely elsősorban kutatási, felsőoktatási és más értelmiségi munkahelyeken dolgozók szakszervezeteit képviseli.

Az ÉSzt közel 20 éves fennállása óta fő feladatának tekinti, hogy a társadalomban és azon belül a munka világában harcoljon az ÉSzt tagszervezetei és ezek szerveződési területén dolgozók érdekeiért, a társadalmi, erkölcsi és anyagi-szociális megbecsülésük színvonalának javításáért.

Az ÉSzt érdekvéonyesítési körébe tartozónak tekinti mindazokat a foglalkoztatási területeket és ügyeket, amelyeket a tagszervezetek képviselnek, függetlenül az adott terület, szervezetrendszer foglalkoztatási formáitól.

A szakszervezetek működését az egyesülési törvény szabályozza, az egyes szakszervezeteket a munkavállalók önkéntesen alapítják meg, melyhez minimum 10 fő szükséges. A szakszervezet az alakuló ülésén elfogadott alapszabály szerint működik.

Egy kis történelem

A 19–20. század fordulójáig egy 1875-ös belügyminiszeri rendelet alapján a munkások érdekvédelmére csupán a segélyező és a szakegyletek működését engedélyezték. Ebbe a körbe tartozott többek között az Országos Erdészeti Egyesület is.

Az első szakszervezetet 1862-ben a nyomdászok hozták létre. Ismert, hogy ennek a szakmának a képviselői mindig is a munkásság legképzettebb rétegét alkották.

A politikai kötődés hamar kialakult, a szervezett munkások a Magyarországi Szociáldemokrata Párthoz tartoztak. Az európai országokat megjárt munkások magukkal hozták ezt a „küldetést”. A hazai szakszervezetek és az MSZDP viszonyában a 20. század első éveiben alakult ki ez a kapcsolat, amely 1948-ig tartott. A szakszervezetek mindig azzal foglalkoztak, ami a munkásokat a leginkább érintette, és munkajogot ismerő tisztségviselőket képeztek.

Nem utolsó sorban széles körű nemzetközi kapcsolatokat építettek ki.

A személyesség jellemezte a mozgalmat, apró-cseprő ügyekkel is komolyan foglalkoztak. Mindez erősítette a tagság kötődését.

Ám a szervezettség 1912-ben csupán 23 százalék volt.

A szervezetet a kompromisszumkésztség jellemezte.

A szakszervezeteknek stabilitást biztosított az anyagi háttér, melyet a tagdíj jelentett. Székházakat, munkásotthonokat építettek, de bérházakat és üdülőket is vásároltak, fogyasztási szövetkezeteket szerveztek, és segélyezésre, oktatásra, kulturális célokra fordították a pénzt.

A kommunisták 1945 elejére megszerezték a főtítkári pozíciók többségét a bányászok, bőrösök, építők, a magán- és közalkalmazottak, a textilesek, fémipariak, közlekedésiek, vasasok és vegyészek szakszervezetében.

A Famunkások Szakszervezetének taglétszáma:

1945. december	– 9 500 fő
1946. július	– 10.970 fő
1947. július	– 14.306 fő
1948. július	– 17.623 fő

A szakszervezetek gazdasági és szociális érdekvédelmi funkcióját az 1945-ös programok nem tartalmazták, és nem tisztázták a szakszervezetek szerepét, a szakszervezetek önállóságát. Gyakorlatilag innen számíthatjuk a szakszervezetek államosítását.

A sztálini hajtósíj megindul

Ekkor fogalmazták meg először nyíltan, hogy a szakszervezeteknek szolgálniuk kell a pártot. Valamint itt következik a hajtósíj szerep: Összekötő szerepet kell játszaniuk a párt és a nép között.

Mindez azzal a paradigmaváltással járt, hogy a politikai tevékenység, a hatalomgyakorlásban való részvétel került túlsúlyba, és vezetett ahhoz, hogy a szakszervezetek mozgalmi hagyományai erodálódtak, valamint háttérbe szorult a gazdasági és szociális érdekvédelem.

1953-ban Nagy Imre reformjai, majd az 1956-os forradalom hozta a változások reményét: visszaállították a szakszervezetek érdekvédelmi funkcióját, az üzemeket a munkások ellenőrizték, kibontakozott a demokrácia. A munkásokat érintő összes ügyben vissza akarták állítani a szakszervezetek jogait: bérezés, munkaközvetítés, munkanélküli segély.

1956. október 26-án a SZOT feloszlott, és a vezetést átvette a Magyar Szabad Szakszervezetek Országos Szövetsége.

Ám az 1957. januári X. szakszervezeti plénumon Gáspár Sándor elnök beszámolója az önkritikus hangok mellett a „hajtósíj” szerephez való visszatérést jelezte.

Újraindult a „hajtósíj”

A forradalom leverése után a politikai megtorlás elsősorban a munkástanácsok vezetőit sújtotta, a szakszervezetek hagyományosan a háttérben maradtak. De azért nem maradtak el az efféle „bírálatok”: A szakszervezetek „jobboldali szociáldemokrata befolyásnak adtak teret. ... Nem vették tekintetbe, hogy a jobboldali szociáldemokraták hazánk és dolgozó népünk esküdt ellenségei, a háborús gyűjtőgató imperialisták zsoldosai. ...”.

A 60-as évek végén a gazdasági reformokkal párhuzamosan a pártvezetés újrafogalmazta a szakszervezetek szerepét. Elismerték a társadalom érdektagságát! Az MSZMP KB 1964 decemberében jóváhagyta a gazdasági mechanizmus reformjának gondolatát.

A szakszervezetek fenntartással fogadták a határozatot, és a régit dicsérték. Gáspár Sándor indokolatlannak tartotta a korábbi gazdaságpolitika bírálatát.

Hegymenetben a szakszervezetek

A reformtervek körvonalazódásával a párt Politikai Bizottsága 1966. májusi határozata újrafogalmazta a szakszervezetek szerepét. Elismerték, hogy a hatalom támogatása mellett a szakszervezetek tevékenységei közé tartozik az érdekképviselet is.

Gáspár Sándor, Németh Károly, Kádár János és Lázár György az Országgyűlés ülésén

1967-ben került sor a Munka Törvénykönyv módosítására, aminek alapján a szakszervezetek jogosulttá váltak a kollektív szerződés megkötésére, továbbá a döntésre a vállalati szociális és kulturális alapokról, és megadta a szakszervezeteknek a kifogásolási és vétőjogot.

1968-tól változás történt a szervezetek pénzügyi gazdálkodásában is: az addigi 35 százalék helyett a tagdíjak 50 százaléka maradt az alapszervezeteknél.

A pártirányítás gyakorlata és a retrográd ideológia

A 70-es években a gazdasági reformot megakasztották a párt fundamentalista körői. A hatalomhoz ragaszkodó szakszervezeti vezetés pedig félt, hogy a valódi érdekvédelem, a felkészülés a piaci mozgásokra, a gazdasági versenyre veszélyeztetni a pozícióit.

A szakszervezetek és a párt viszonya – a hajtósíj szerep – nem változott.

A kettős funkció és az érdekluralizmus

A szakszervezetek feladata mi is lehetett ebben a felemás helyzetben? A „társadalmi osztályok, rétegek helyzetéből

adódóan érdekellentétek, ellentmondások is mutatkoznak egyes népgazdasági ágak, vállalatok dolgozói, az országos, a területi-helyi érdekek között a nemzeti jövedelem elosztásában, az ár-, a bér- és a piacviszonyokban” – fogalmazódott meg a Szakszervezeti Szemle hasábjain. Állandóan hangoztatták a párt és szakszervezeti vezető testületek a kettős funkciót, az érdekvédelmet, a termelést segítő tevékenységet és emellett a szakszervezeti nevelő munka kiemelt jelentőségét.

Mi is a szakszervezet?

A szakszervezetek „önálló”, de nem független hatalmi tényezők lettek. A szakszervezeti struktúra változatlan maradt ugyan, de a különböző szintű szakszervezeti szervek jogosítványainak növekedésével meghaladták a szovjet típusú társadalmak szakszervezeti modelljét. Az önálló, de nem független szakszervezetek megjelölés a gazdaságirányítás „sem tervutasításos rendszer, sem piaci viszonyok” felemás állapotát képezte le. A szakszervezetek így „sem nem hajtósíj, sem nem klasszikus szakszervezet” állapotába kerültek.

Erjedés a szakszervezeti mozgalomban

Az ekkoriban született jelentések, elemzések már egyértelműen jelezték, hogy nemcsak gazdasági, hanem társadalmi, politikai, ideológiai és legitimációs válság van Magyarországon.

Közben „a terepen” megindult az addigi egységes szakszervezeti struktúra átalakulása, bomlása, és elkezdődött a SZOT-on kívüli szakszervezetek szervezése.

Független szakszervezetet szerveztek az akadémiai kutatóintézetekben, az egyetemeken, és 1988 májusában megalakult a Tudományos Dolgozók Demokratikus Szakszervezete (TDDSZ). E sorok írója maga is ott volt az alakuló gyűlésen.

Több mint paradigmaváltás

Az MSZMP májusi országos értekezletével véget ért a Kádár–Gáspár-korszak. A SZOT új vezetése 1988 júliusában felhívással fordult a szervezett dolgozókhoz, melyben fordulatot, reformot és megújulást követelt az egész társadalomban és a szakszervezeti mozgalomban.

1988 decemberében került sor a szakszervezetek országos értekezletére, mely állást foglalt a mozgalom helyzetéről, megújításáról, az érdekképviseleti munka fő irányairól. Ezzel az országos értekezlet feladta a kettős funkció és a demokratikus

centralizmus elvét, szakított a „hajtósíj” sztalini szakszervezeti koncepcióval, kimondták a szakszervezetek pártoktól (!) való függetlenségét és az államhatalommal való új viszony kialakítását.

Az értekezlet kimondta, hogy a szakszervezet olyan érdekképviselői, érdekvédelmi szervezet, amely nem részese a hatalomnak; nem vállalkozik sem az állam, sem a párt politikai akaratának közvetítésére; nem vállal felelősséget a kormányzat és a párt politikai döntéseiért és azok végrehajtásáért.

1989 szeptemberében megalakult az Értelmiségi Szakszervezeti Tömörülés (ÉSZT), amely a szellemi tevékenységet végzők és közvetlen segítők szakszervezeti társulása. Ehhez a szervezethez csatlakozott a későbbiekben az EFDSZ is.

1990 márciusában ült össze a magyar szakszervezetek XXVI. kongresszusa, és megalakították a Magyar Szakszervezetek Országos Szövetségét (MSZOSZ). A régi új tömörülésből kimaradók pedig 1990 júniusában megalapították a Szakszervezetek Együttműködési Fórumát (SZEFE).

Mi történt a szakmánk háza táján?

Az eseményeket Herczeg Miklós, az EFDSZ korábbi főtitkára által a szervezet megalapításának húszéves évfordulója alkalmából írt visszaemlékezése alapján idézzük föl.

Közvetlen történelmi előzmény – a MEDOSZ. A népgazdasági szakágazatokat többé-kevésbé lefedő szakszervezetek egyike volt a MEDOSZ, amely a mezőgazdaság, vízügy, agrárkutatás és kutatás mellett ellátta az erdészeti szektor érdekképviselését is.

A korabeli gazdaság prioritásainak megfelelően a SZOT, érdekképviselői funkcióját tekintve, iparcentrikus volt. Jellemző, hogy a SZOT tekintélyes létszámú apparátusában egyetlen agrárszakember sem volt.

Erdészet, vízügy: futottak még

Ez a tendencia jellemezte a MEDOSZ-t is, ahol a tevékenység fő területe a mezőgazdaság volt, a vízügy és főleg az erdészet háttérbe szorult.

1980-ig a struktúrán belül kialakult „szakmai” szakosztályok – központi irányítás mellett – többé-kevésbé megjelenítették a szakmai érdekeket.

Irányításukra a központ apparátusából egy-egy szakirányú végzettségű munkatárs volt kijelölve, aki összefogta az adott ágazat legismertebb szakszervezeti

és gazdasági vezetőiből álló, 15–20 fős szakosztályt.

1980-ban olyan döntés született, hogy a szakosztályok tartozzanak közvetlenül az elnökség alá, így a szakosztályoknak többé nem volt egyszemélyi felelős vezetőjük.

Kicserezték a cégtáblát

A MEDOSZ is szövetséggé alakult, a hat fő ágazat (terület) egy-egy szakszervezet lett, élén a kinevezett (nem választott!) titkárral.

Ám ezeknek sem alapszabályuk, sem szervezeti-működési szabályzatuk, sem saját költségvetésük, sem önálló ügyintézési jogkörük nem volt. Hivatalos levelezést, kapcsolatfelvételt csak a „szövetség” főtitkáran keresztül lehetett bonyolítani.

Küzdelmes önállósodás

Az alapszervi tisztségviselők és a tagság részéről is egyre erősödött az igény az önállóságra. Hosszas előkészítő munka után, alapszervi taggyűléseken meg született a döntés: megalakítjuk az önálló jogi személyiséggel rendelkező Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezetét három tagozattal (erdőgazdálkodás, elsődleges faipar, költségvetés). Az ágazat vállalatai (a Szombathelyi Erdőgazdaság és a Pilisi Parkerdő Gazdaság kivételével) és intézményei csatlakoztak hozzánk.

Már az előkészítés során, majd a kiválás bejelentésével óriási nyomás nehezedett ránk. Az MSZOSZ és a MEDOSZ teljes jogi apparátusa (a cégbiróságig is elmenve!) mindent elkövetett önállóvá válásunk megakadályozására, nem riadva vissza rágalmozó, valóságot elferdítő körlevelektől sem. Ebből az MSZOSZ és akkori vezetője is kivette a részét. A megyei apparátusa a korábbi 20 évben nem járt annyit alapszerveinknél, de minden hiába, a tagságot nem sikerült lebeszélni az önállóvá válásról.

A Fővárosi Bíróság 1993. augusztus 13-án jogerősen bejegyezte szakszervezetünket.

Zárójelben megjegyzi a visszaemlékező, hogy a rájuk zúduló ellenségeskedés jogi útvesztőiben több jogász is „elvérzett”. Végül dr. Machács Barna ügyvédnek sikerült végigvinni a folyamatot a bírósági bejegyzésig.

A szakma támogatta a megalakulást

A szabályzatok, működési rend, az infrastruktúra kialakítása, a tisztségviselők és testületek megválasztása után el kellett kezdeni a munkakapcsolatok kialakítását.

A szakma különböző szervezetei és vezetői az első pillanattól kezdve örömmel vették megalakulásukat, és messze-menően támogatták működésüket.

Sikerült gyümölcsöző és elvszerű kapcsolatot kialakítani az államigazgatás szakmai szerveivel (minisztériumok, ÁVÜ, ÁPV Rt. stb.), ahol a munkavállalói oldal teljes jogú partnereként fogadták el őket.

Kialakult a kapcsolatuk a Fagazdasági Országos Szakmai Szövetséggel (FAGOSZ), ennek eredményeként – országosan is első között – megkötötték az ágazati keret kollektív szerződését.

Jó együttműködés jött létre az Országos Erdészeti Egyesülettel (OEE) és a magánerdőgazdák érdekeit képviselő MEGOSZ-szal is.

Távozás az MSZOSZ-ból

A változó kormányok mindegyike alatt kezdeményezői és résztvevői voltak az ágazati szintű érdekegyeztetés szervezete megalakításának (FÉT, FAKÉT stb.), és 1995-ben kiléptek az MSZOSZ-ból.

Hogy az országos szintű érdekegyeztetésben is hallathassák hangjukat, először társult, majd teljes jogú tagként csatlakoztak az Értelmiségi Szakszervezeti Tömörüléshez (ÉSZT).

Kezdetől figyelemmel kísérték a nyugdíjas tagtársak sorsának alakulását, megalakították a központi nyugdíjas bizottságot. Minden kormány ideje alatt, több száz alacsony nyugdíjjal rendelkezőnek intézték el a méltányossági nyugdíj-emelést. Beléptek a Nyugdíjasok Országos Képviselőtáborába is.

Ugyancsak kezdeményezői és alapítói voltak az Építőipari, Faipari és Erdészeti Ágazati Párbeszéd Bizottságnak. Kitartó és nehéz szervezőmunkával létrehozták az ERFA önkéntes nyugdíjpénztárt.

Nemzetközi porondon

Széles körű nemzetközi együttműködést alakítottak ki, elsősorban a térség rokon szakszervezeteivel. Kiemelkedően jól működtek cseh, horvát, lengyel, orosz és szlovák, valamint román kapcsolataik. Jó munkaviszonyt alakítottak ki a holland, német, osztrák, svéd és az ukrán erdész szakszervezetekkel is.

1995-ben felvették az EFDSZ-t az Építőipari, Faipari, Bútoripari és Erdészeti Szakszervezetek Világszövetségébe (IFBWW). Herczeg Miklós két ciklusban (8 évig) volt a kelet-közép-európai régió alelnöke.

Évek óta szervezzük a szakma széles körű részvételével az erdészeti és faipari sportnapokat. E találkozók nemcsak a sportolást, hanem a szakma egységét is erősítik.

Nem lebecsülendő, sőt ritka jelenség e rohanó, állandóan változó világban, hogy az 1991-ben alapított Híradó folyamatosan megjelent, széles körű aktuális szakszervezeti és szakmai információkat juttat el a tagsághoz – fejeződik be Herczeg Miklós részletes visszaemlékezése.

Hogyan, merre tovább?

A politika éppen e napokban adott alkalmat a véleménynyilvánításra, és állította „helyzet elé” szakszervezetünket. A 2019. évi központi költségvetési törvény, valamint az adótörvények munkavállalókra nézve hátrányos módosítása, amely a káféteria rendszer három eleme közül jövőre az adómentes juttatások csaknem teljes körű megszűnését jelenti. A kedvezményes béren kívüli juttatások kategóriában a készpénzjuttatás eltörlésével csak a SZÉP-kártya marad, évi 450 ezer forintot összeghatárig, míg az egyes meghatározott juttatások szintén nagyrészt megszűnnek, vagy bérként adóznak tovább. Mindezek következménye a nettó jövedelem csökkenése. Emiatt hirdették meg a szakszervezetek – így az EFDSZ is – november 6-ára a figyelemfelkeltő tüntetést.

A visszatekintés és a negyedszázados múlt felidézése után a legnehezebb feladat a jövő felvázolása. Ez elől a kötelesség elől nem térhetünk ki.

Szakszervezetünk „merítési köre” alig változott, a tagság létszáma stagnál. Nemzetközi kapcsolataink élénkülnek. Az anyagi helyzet stabilnak mondható. Mindez a közelmúltban lezajlott jogi és szervezeti átalakulások ellenére állapítható meg.

A szervezettség meglehetősen változó, ebben törvényszerűséget, szabályszerűséget nehezen fedezhetünk föl. Talán a személyi feltételek, az emberi tényező szerepét emelhetnénk ki a cégvezetés hozzáállásán kívül.

Ahol tekintélyes, tehetséges, jó fölépésű elnök/titkár viszi az ügyeket, és bírja a cégvezetés bizalmát, ott prosperál a szakszervezeti élet, nő a taglétszám. Ám, ahol a tisztségviselőnek nincs meg a személyes kisugárzása, a munkahelyi vezetők közömbösek, ott a létszám stagnál vagy fogyatkozik.

Országjárásunk során találkoztunk néhány sztereotípiával a szakszervezetről alkotott vélemények tudakolása során.

Számos helyen vetették föl, hogy észrevehetetlen a szakszervezet (van itt szakszervezet? mit csinálnak?). A leginkább fontosnak tartott tényező az volt, hogy „de mit kapunk a tagdíjért?”. A harmadik ellenérv az időhiány, a rendezvények, programok elérhetetlensége volt.

Ezen objektívnek tekinthető tényezőknél bizonyára ideológiai-politikai okok is rejtőznek a szakszervezettől idegenkedők távolmaradásában. A szakszervezetek történetét áttekintve, még a legkevésbé átpolitizált időszakokban is, a baloldali mozgalmakhoz, pártokhoz álltak közel a szakmai érdekvédelmi szervezetek. Legalábbis, ami a hazai történeti folyamatot illeti. Még a legdemokratikusabb időszakokban is meglehetősen egyoldalú volt a szakszervezeti mozgalom, a pluralitás jelei nélkül. Ez a megállapítás – talán a Munkástanácsok kivételével – ma is érvényes. Hiányoznak a markáns keresztény-szociális irányzatú szakszervezetek.

Ehhez még hozzátehetjük a nemzeti elkötelezettséget is, szemben az internacionalista beállítottsággal.

A rendszerváltással bekövetkezett ideológiai liberalizmus stigmatizálta és betolta a baloldalra a szakszervezeteket. 1945-től a rendszerváltásig eltelt idő bőven nyújtott tapasztalatot pro és kontra a szakszervezetekről, s ezek az élmények átadódnak a következő generációknak is. A politikai szocializációnak ez a terepe nem sok kedvező ténytet sorakoztat föl a szakszervezetek mellett. Vagy azért, mert „bezzeg akkor mennyi juttatás volt”, illetve akkor „mindenkinek kötelező volt belépni”. Ebből az előítéletes beállítódásból elég nehéz jól kijönniük az új szakszervezeteknek.

Nem ígérhetek mást, mint „vért, izadságot és könnyeket” – hogy Winston Churchill kampánybeszédének szlogenjét idézzem. A szakszervezetek régi fényének visszaszerzése nem könnyű feladat, hogy ne délibábos/északi fényes villódzás legyen.

Mi a recept?

Nem dicsekszem azzal, hogy zsebemben van a bölcsek köve, de merészkedem néhány megfontolandó észrevételt tenni.

Kezdem a „terepi” vezetőket, a fronton lévő kiválasztásával, fölkészítésével.

A „munkaköri alkalmasság” e téren is alapvető fontosságú. A kiválasztás általában hosszabb „tapasztalati” folyamat eredménye. A közösség bölcsessége, érettsége döntő e téren: milyen kvalitású kollégára bizzák az ügyeik képviselését.

Aki nem büntetesként, hanem megtisztelő feladatként tekint e bizalom elnyerésére.

A megválasztott tisztségviselők képzése és továbbképzése is nagyon fontos feladat. A vezetői képességek nagy része adottság, de sokat lehet javítani a föllépésen, a beszéd- és vitakészségen. Hasonlóan fontos a jogi, ideológiai, politikai fölkészítés is.

A szakszervezet arculata, ideológiai beágyazottsága a szervezet identitása miatt alapvető fontosságú. A rendszerváltozást követő szakszervezeti átszerveződés egyik következménye az identitásvesztés, illetve az identitáshiány. A politikai távolságtartás nem jelenti az identitást. Legföljebb azt jelzi, hogy ’merre nem’, ’kikkel nem’. A negatív meghatározás nem rokonszenves, nem motivál követésre. Azt kell megtalálni, kijelölni, ajánlani, hogy merre, kivel és hogyan. Álláspontom szerint le kellene válni a baloldali, szocdemes-szocialista hagyományokról, és explicit nemzeti elkötelezettségű, keresztény-szociális irányba kellene orientálódni. Ez az átpozicionálás nem könnyű, veszteséggel járhat, de a befektetett politikai munkának a későbbiekben több hozadéka lehet. Napjainkban sokan azért tartózkodnak a szakszervezeti mozgalomtól, mert azt még mindig valamiféle pártpolitikai terepnek tekintik. A szakszervezetek eredendő baloldaliságát esetenként politikusok is megfogalmazzák. Ettől kellene megszabadulni.

Legalább ilyen fontos feladat a szakszervezet láthatóvá tétele, mind a külvilág, mind a saját szakmai közösségünk számára. A mai fiatalok, akik már a rendszerváltás után szocializálódtak, nem születnek bele a kötelező szakszervezeti tagság családi légkörébe, számukra a szakszervezet egyfajta politikai mező, ahol nem biztos, hogy biztonságban lehet a nép egyszerű fia. A feladat tehát a szervezet „családbaráttá”, nyitottá, átláthatóvá tétele. Rögtön megjegyzem, hogy erre számos alapszervnél kitűnő példák vannak.

A jó példákról, gyakorlatról az ErFA Híradó hasábjain időről időre tudósítunk, beszámolunk. Hogy látható legyen a szakszervezet.

Zétényi Zoltán

Források:

Tóth András: Civil társadalom és szakszervezetek 1994 – MTA – kandidátusi értekezés
Lux Judit: A magyarországi szakszervezetek történetéből (2008., Politikatörténeti Intézet)
Wikipédia

A teljes változat elérhető az efdsz.hu Tanulmányok rovatában.

Az első főtitkár

Herczeg Miklós erdőmérnök, az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezetének egyik alapítója és 1993–2009-ig első főtitkára 2018. június 30-án hajnalban, rövid szenvedés után, életének 75. évében elhunyt.

Herczeg Miklós „háborús gyermek” volt, az 1956-os forradalmat és szabadságharcot iskolásként élte meg, de bőven jutott még neki a kádári konszolidáció éveiből.

A gimnáziumi évek után következett a soproni Alma Materben töltött kellemes és izgalmas időszak, a műemlékekben és csinos lányokban bővelkedő határszéli kisváros fölfedezése. Az egyetemen már oktatták az új gazdasági mechanizmussal járó változásokat, de még nem tudták, hogy mindez írott malaszt lesz csupán. Az ország vezetői vére menő politikai szkanderezést folytattak, de az Országos Tervhivatalban gyökerező gazdaságpolitikai „mozgalom” moszkvai visszhangja nem volt kedvező az újtók számára, így a „Fehér Ház” ortodox pártkatonái megőrizhették pozíciójukat és hatalmukat. Az egyetem marxista tudományos szocializmus tanszéke ismét megszilárdult, de a korszerű tudást oktató üzemtan tanszéken felszedett ismeretek nem veszték kárba.

A nagy betűs ÉLET-tel is szülő- és iskolavárosában, Vácott – az akkori idők szokása szerint az erdőrendezőségénél – találkozott Herczeg Miklós. Az jó iskola volt mindenkinek, aki alapos áttekintést kívánt szerezni az erdőgazdálkodás alapjairól.

A 70-es évek elején a Galga vidékén került a termelés közélébe az egykori gödöllői erdőgazdaság műszaki vezetője, majd erdészvezetője lett.

Az akkori idők földrengésszerű vállalati átszervezései az utód cég munkaügyi és szociálpolitikai tisztviselői székébe röpítették. Ez a váltás határozta meg későbbi szakmai-politikai karrierjét.

1979-ben már a MEDOSZ erdészeti szakosztályvezetője, majd közgazdasági osztályának irányítója lesz.

Herczeg Miklós beosztása abban az időben komoly politikai pozíciónak számított, nem holmi társadalmi munka volt szabadidőben.

Azokban az években már rendszeres résztvevője volt az országos szakmai összejöveteleknek, amelyeken a szakszervezeti központ politikai képviselőjeként meg kellett mondania a „tutit”. Ő volt az akkori szakszervezeti hajtósíj megtestesítője, aki a pártönkívviek számára a bizalmiakon keresztül továbbította a párt irányító szerepét.

Amikor a MEDOSZ szövetséggé alakult – vagyis elindult a szétesés felé –, már az erdész tagszervezet titkára volt.

Éles szemmel és füllel érzékelte a változásokat, és szervezni kezdte az erdészek önálló szakszervezetét. Kemény harcok után 1993-ban sikerült a terv, megalakult az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete.

Herczeg Miklóst főtitkárrá választották, és megkezdte az ismeretlen terepen, a rendszerváltozás törvényi és szervezeti bizonytalanságai közepette az érdekvédelmi munka folytatását. Egy szakma érdekvédelmi operatív főnöke volt, de meg kellett szoknia a két nagyságrenddel kisebb, vadonatúj szervezet könyvnyű súlyából adódó nehézségeket.

A megváltozott politikai térben egymásba értek az új érdekvédelmi szervezetek, a munkáltatók/munkaadók, az államigazgatás sem nagyon látta át a sok tüntető és sztrájkjal ijesztgető szakszervezeti mozgalmár követeléseinek valóság tartalmát.

Az erdészszakszervezetet a nagyságrendi rangján túl egy másik hendi kepe is sújtja, ugyanis a szakma és munkavállalói szociológiai értelemben (szinte) konfliktusképtelenek. Legalábbis, ami a sztrájkfenyegetést illeti. A fák a sztrájk alatt is nőnek. Az ágazat kibocsátása nem akkora, és hiánya nem fenyeget alapvető népgazdasági érdeket. (Bezzeg, amikor bányafát és talpfát szállítottak...) Ma egyedül a tűzifahiány okozhatna zűrzavart.

De hagyjuk az ötletelést, és idézzük föl Herczeg Miklós mozgásterét a rendszerváltozás utáni évtizedekben.

Az érdekvédelem lehetőségei a rendszerváltozás utáni szakszervezeti paradigmaváltást követően alapvetően mások lettek. A korábbi pártállami szakszervezeteket fölülről támogatta a párt és az „állam bácsi”. Óriási ingatlan- és tőkevagyon maradt az utódszervezetekre, ennek köszönhetően az EFDSZ is stabil anyagi háttérrel vágott neki az osztozkodás utáni szabad életnek.

Csak hogy az új felállásban már nem a hatalom részei a szakszervezetek, hanem a klasszikus szerep szerint a gazdasági hatalmat képviselő munkaadók ellenfelei. A hajtósíj ledobása veszteséggel is járt.

Az új helyzetben a korábbi partnerek/ellenfelek jelentős része is kicserélődött, az újak sokszor egészen más harcmódot képviselnek.

A korábbi világban szocializálódott vezetők személyisége nem mindig tud rugalmasan alkalmazkodni a megváltozott helyzethez. Az ebből adódó feszültségek nagyon megviselik még azt az embert is, aki idejében fölismerte a történelmi szükségszerűséget, a váltás kényszerét, s élére állt a változásoknak.

Herczeg Miklós végigcsinálta a legnehezebb évtizedeket, irányította a csapatot, s történelmi érdeme, hogy végigvitte az önállósodás folyamatát az aláaknázott terepen.

Emléke előtt tisztelgünk, üdv az erdésznek!

Zétényi Zoltán

Herczeg Miklós főtitkár

Vácott született, 1944-ben. Erdőmérnöki oklevelét 1968-ban szerezte meg Sopronban. Első munkahelye az Egri Állami Erdőrendezőség Váci Kirendeltsége volt, ahol terepi üzemtervezőként dolgozott. 1973-tól az egykori Gödöllői Állami Erdő- és Vadgazdaság Galgácsai Erdészetének volt műszaki vezetője, majd mb. erdészvezetője. A vállalat összevonása után a jogutód (ma már szintén egykori), Budavideki Állami Erdő- és Vadgazdaság központjába került munkaügyi és szociálpolitikai főelőadóként.

1979-től a MEDOSZ Központ Erdészeti Szakosztályának vezetője, 1987-től Közgazdasági Osztályának vezetője. 1990-től, a MEDOSZ szövetséggé alakulásától, az Erdészeti Szakszervezet mint tagszervezet titkára.

1993-ban alakult meg az önálló Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete, amelynek három választási cikluson át, 2009-ig – nyugállományba vonulásáig – volt a főtitkára.

Közben 1996–2004 között az IFBWW (Építő-, Faipari és Erdészeti Szakszervezetek Világszövetsége) közép-európai regionális szervezetének alelnöke is volt. Éveken át volt a Nyugat-Magyarországi Egyetem Erdővagyon-gazdálkodási Intézetének meghívott előadója.

Sajtómozaik Herczeg Miklós szakmai pályafutásáról

A MEDOSZ XXV. kongresszusa

(Az Erdő, 1981. 2. február)

1980. október 4–5-én, a szakszervezet kongresszusi termében tartotta meg tanácskozását a MEDOSZ XXV. kongresszusa. Az elnökségben foglalt helyet dr. Maróthy László, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a KISZ KB első titkára, Váncsa Jenő mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter, Sólyom Ferenc, a SZOT titkára, Breinich Miklós, az OVH első elnökhelyettese, Szabó István, az MSZMP KB tagja, a TOT elnöke.

A meghívott díszvendégek között volt dr. Királyi Ernő, az Erdészeti és Faipari Hivatal vezetője is.

A kongresszuson részt vevő 302 küldött – mintegy 370 000 szakszervezeti tag képviselésében – már korábban kézhez kapta a MEDOSZ KV írásos jelentését a XXIV. kongresszus óta végzett munkáról.

Dr. Dobi Ferenc, a MEDOSZ főtákarára ehhez fűzött szóbeli kiegészítést. Ágazatunkkal kapcsolatban a következőket mondta:

– A most záruló tervidőszak alatt nagy erőfeszítések történtek az erdő- és fagazdasági ágazatban a szellemi kapacitás és az eszközök jobb kihasználására. A csaknem 8 millió köbméter faanyag kitermelése, feldolgozása és hasznosítása a dolgozók nagy erőpróbáját jelentette. A népgazdasági igények mennyiségben és minőségben növekvő kielégítése is igényli az itt dolgozók politikai, szakmai képzésének gyarapítását, a munkafolyamatok (rakodás, szállítás) gépesítését. Hangsúlyozta a főtákar, hogy bár az ágazat bérnövekedési üteme az elmúlt tervidőszakban meghaladta az ipari dolgozók béreinek növekedését, a jelenlegi bérszínvonal mégis a hasonlítható iparágakénak csak 92%-át éri el.

Különösen az erdőművelésben, a fakitermelésben és a segédüzemekben dolgozók átlagbére alacsony, s ennek rendezése indokolt.

A műszaki értelmiség helyzetével kapcsolatban megállapította, hogy sokukat, becsületes munkájuk elismeréseként, megválasztották különböző tisztségekbe.

A tagság jelentős része – 40 ezer fő – felsőfokú képzettségű szakember.

Jelenlétük, alkotóvágyuk, tudásuk nélkülözhetetlen a termelésben, a kutatásban, a tervezésben, az oktatásban, irányításban egyaránt. Munkájukkal számottevően

befolyásolják a termelés, a gazdálkodás rendszerének továbbfejlesztését, a műszaki fejlesztést, a szabályozók helyes alkalmazását. Eredményes alkotómunkájukat továbbra is igényli a szakszervezeti mozgalom.

Ezután következtek a hozzászólások. Ezek során ágazatunk képviselői is szót kaptak.

Bencsik István, az Ipolyvidéki EFAG küldötte a tudatformálás jelentőségéről beszélt. Egyre nagyobb szükség van – a jobb termelés érdekében – a sokoldalúan képzett, művelt szakemberekre.

Horváth László, a Nyugat-magyarországi Fagazdasági Kombinát képviselője, a munkavédelem kérdéseivel foglalkozott. Kiemelte a munkahelyi kollektívák, de főként a középvezetők szerepét a megelőzésre való oktatás, nevelés kérdésében. Hozzászólásában kifogásolta a munka- és védőruhák minőségét, ez elmarad a követelményektől.

Nagy Istvánné, a Mátrai EFAG dolgozója, a vállalat bér- és jövedelempolitikájáról, az anyagi ösztönzés rendszeréről szolt.

Elmondta, hogy a dolgozók átlagkeresete a tervciklus első négy évében közel 30%-kal nőtt. Jelezte a fakitermelésben dolgozók nagyarányú létszámcsökkenését, ez szorosan összefügg a mostoha körülményekkel, a nehéz fizikai munkával, a fakitermelésnél fellépő halláskárosodással, vibrációártalommal.

Hrabovszky András, a Somogyi EFAG-tól szociálpolitikai kérdésekkel foglalkozott. Szolt arról, hogy a nagyszámú, nem telepített, változó munkahelyeken dolgozók szociális ellátása az átlagosnál nehezebb. Ennek ellenére jelentős előrehaladás történt ebben a kérdésben mind vállalata, mind az ágazat területén. A konzerves étkeztetés bevezetése kedvező visszhangra talált, azonban a szegényes választék miatt sokan visszalépnek ettől az étkeztetési formától.

Nagy Béláné, a Vértesi EFAG szakszervezeti titkára az alapszervezetek pénzügyi gazdálkodásáról beszélt, Fekete Lászlóné, a Balatonfelvidéki EFAG-tól, az üzemegészségügy fontosságát hangsúlyozta. Több felszólalni kívánó írásban adta be hozzászólását, így többek között Pongrácz János (Délalföldi EFAG), Kocsis Ferenc (NYFK), Harkai János (Gyulai EVAG), Sárkány László (Zalai EFAG), Török György (Délalföldi EFAG).

Részt vett a vitában dr. Maróthy László is. Az MSZMP KB és Kádár János személyes üdvözlétének átadása után a többi között kitért az erdőgazdálkodásban dolgozók béreinek kérdésére is. Elismerte a rendezés szükségességét, egy központi bérpreferencia lehetőségét, amely azonban nem választható el a népgazdaság teherbíró képességétől.

Váncsa Jenő MÉM-miniszter rámutatott arra, hogy az erdő- és fagazdaság is dinamikusan fejlődött az elmúlt években. Kezdi behozni lemaradását, ami a korábbi esztendőket nem egészen helyes gazdaságpolitikai intézkedéseinek következménye volt. Az erdőgazdálkodás dolgozói pozitívan reagáltak a kormány júliusi kérésére, hogy 100 ezer tonnával növeljék a tűzifa-szállítást.

A vita lezárásaként dr. Dobi Ferenc válaszolt a hozzászólásokra. Ezután a kongresszus a központi vezetőség írásos jelentését, szóbeli beszámolóját, a számvizsgáló bizottság jelentését, a határozati javaslatot elfogadta.

A kongresszus munkája a központi vezetőség megválasztásával ért véget.

A központi vezetőség alakuló ülést tartott és soraiból megválasztotta az elnökség tagjait, köztük dr. Bondor Antal EFH főosztályvezetőt és Hrabovszky András Somogyi EFAG-előadót. Megvá-

lasztották a szakosztályokat és a munkabizottságokat is.

A kongresszusról szóló beszámolómbefejezésül, a határozat néhány főbb gondolatát szeretném kiemelni, elsősorban az ágazatunkat érintő kérdéseket.

– A határozat megállapítja, hogy az erdőgazdálkodás időarányosan teljesítette az V. ötéves tervben előírt célkitűzéseket, mind a bruttó fakitermelés, mind a termelési érték tekintetében.

Mindezek – a szakszervezeti szervek aktív közreműködésével – az erdészeti dolgozók szorgalmas munkája és becsületes helytállása eredményeként valósultak meg.

– A határozat szól a gazdálkodás hatékonyságának segítéséről, az anyagi érdekelttség javításáról, a szocialista törvényesség erősítéséről. Ennek kapcsán hangsúlyozza a vállalati tervezés demokratizmusának kiszélesítését, a munkahelyi kollektívák közvetlen részvételének, véleménynyilvánítási lehetőségének, javaslat-tételének szükségességét.

– A VI. ötéves terv gazdasági feladatainak maradéktalan teljesítése, az intenzív gazdálkodás felgyorsulása fokozottabban igényli a munkaverseny, ezen belül a szocialista brigádmozgalom továbbfejlesztését. Javítani kell az újítási mozgalom helyzetén is. Az üzemi demokrácia tartalmi fejlesztése egyben jelentse a jogok és kötelezettségek, valamint a cselekvés fokozott, harmonikus egységét.

– Az ágazat területén dolgozó értelmiség jelentős szerepének megfelelően, fokozott mértékben vegyen részt a vállalati, társadalmi, közéleti munkában, a tervek, a műszaki fejlesztési, újítási, munka- és üzemszervezési, valamint szakoktatási feladatok kidolgozásában és végrehajtásában.

– A növekvő termelési feladatok szükségessé teszik az eddigienél is racionálisabb munkaerő-gazdálkodást. Kezdeményezni kell a tartalékok feltárását, az üzem- és munkaszervezési tevékenység tudatos, tervszerű fokozását, korszerűsítését, a technológiai és munkafegyelem megszilárdítását.

– Az élet- és munkakörülmények javításának elengedhetetlen feltétele a dolgozókról való állandó szociális gondoskodás, az egészséges és biztonságos munkakörülmények folyamatos javítása, a munkahely, a természet, a környezet védelme és megóvása.

– Az agitációs és propagandamunka, a közművelődés és a tájékoztatás alapvető feladata továbbra is, hogy sajátos eszkö-

zeivel hozzájáruljon az ágazat előtt álló feladatok végrehajtásához.

A további feladat az, hogy az ágazat szervezett dolgozói, tisztségviselői, szakszervezeti szervei maradéktalanul tegyék magukévá a határozatban megjelölt célokat, és az állami irányító szervekkel, a gazdasági vezetőkkel karöltve, tegyenek meg mindent azok eredményes megvalósítására.

Herczeg Miklós

Az OEE Országos Választmánya 1983.

október 13-ai ülésén a második napirendi pontként Herczeg Miklós tájékoztatta a választmányt az egyesület ifjúsági munkájáról. Megállapította, hogy a kezdeti aktív tevékenységet most bizonyos lanyhulás követi. Ennek egyik okát a „kiöregedésben” látja, és a bizottság megújítását javasolta. A vitában részt vett: dr. Halupa Lajosné, Fila József, Csanádi Béla, Paulik István, dr. Gál János, Tóth István, dr. Herpay Imre, Király Pál.

A választmány megbízta az ifjúsági, az oktatási és közművelődési, valamint a szociálpolitikai bizottság vezetőjét, hogy dolgozzák ki Herczeg Miklós vezetésével az egyesület ifjúsági politikájából adódó célokat és teendőket, majd ajánlasként terjesszék az elnökség elé. (Az Erdő 1984. 1.)

A országos választmány 1985. január 18-án, Budapesten, ülést tartott

dr. Herpay Imre elnök vezetésével. Az első napirendi pontban megvitatta Barátossy Gábor–Herczeg Miklós előterjesztésében egyesületünk ifjúsági politikájának téziseit. Az előre kiküldött írásbeli anyag, és Barátossy Gábor szóbeli kiegészítése alapján a hozzászólók (Fekete Gyula, dr. Csötönyi József, dr. Balázs István, Király Pál, dr. Herpay Imre) értékelték a vitaanyagot, s javaslataikkal bővítették. Az elnöki összefoglaló és a határozat szerint a választmány elismeréssel fogadta az ifjúsági bizottság munkáját és a választmány az elhangzott javaslatokkal kiegészítve elfogadta. (Az Erdő 1985. 4.)

Az erdőrendezési szakosztály 1986.

október 10-én kibővített ülést tartott Visegrádon. A rendezvény alkalmat adott arra, hogy a Mogyoró-hegyen létrehozott Erdészek Barátság Parkjában felavassák a MÉM ERSZ emlékoszlop együttesét. Avatóbeszédet mondtak: dr. Csontos Gyula a MÉM ERSZ főigazgatója, dr. Hada Antal MÉM EFH osztályvezető, dr. Szikra Dezső Pilisi Parkerdőgazdaság

főigazgató-helyettese, Király Pál alelnök és Herczeg Miklós, a MEDOSZ képviselője. (Az Erdő 1987. 2. február)

Ülésezett az EDSZ ossztitkári tanácsa (ErFa Híradó, 1993. június) Szlovák erdész kollégáink meghívására a Magas-Tátrában, Strba üdülőhelyen június 1-én tartotta az EDSZ ossztitkári értekezletét.

A testület elfogadta a szakmai szakszervezet alapszabályát, mely szerint a jövőben Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete (EFDSZ) néven, a MEDOSZ-ból kiválva, önálló jogi személyiségű szakszervezetként fog működni.

Az EFDSZ három tagozatot kíván létrehozni: az erdőgazdálkodási, az elsődleges faipari és az intézményi (költségvetési) tagozatot. A bírósági bejegyzés lapzártakor folyamatban van.

Fentieket a testület egyhangúlag megszavazta, majd a következő öt évre megválasztotta tisztségviselőit. Elnök: Barta László, elnökhelyettesek: Dudás Péter (ÉRSZ) és Rácz József (Felnémeti Fűrészipari Vállalat), ügyvezető Herczeg Miklós, a PEB elnöke Kolozsvári Ákos.

A testület döntése, illetve ennek bejelentése érthetően igen nagy visszhangot váltott ki a MEDOSZ Szövetség bizonyos köreiből, kezdeményezések történtek ellenlépésekre is, ezért lapunk következő számában a témára részletesen visszatérünk. A testület tagjai másnap egész napos szakmai programon vettek részt a Magas-Tátrai Nemzeti Parkban (TANAP), ahol a szakszervezeti munka tanulmányozása mellett szakmai bemutatókon is tájékozódhattak az 1300 fős intézmény munkájáról. Az igen érdekes és hasznos program házigazdája, egyben útikalauza író, Iván Voloscuk akadémikus, a TANAP igazgatója volt.

Dr. Nagy Sándor, a magyar Szakszervezetek Országos Szövetségének elnöke június 23-án hivatalos megbeszélésen fogadta szakszervezetünk elnökét, Barta Lászlót és titkárát, Herczeg Miklóst.

Az MSZOSZ elnöke részletes tájékoztatást adott az elmúlt időszak legfontosabb szakszervezeti eseményeiről, és az MSZOSZ jövőbeni terveiről, az előttünk álló feladatokról.

Az EDSZ vezetői ugyancsak részletesen tájékoztatták Nagy Sándort az önálló jogi személyiségű szakszervezetté válásról, ennek indítékairól, a további elképzelésekről.

Sportnapok a királyi városban

Esztergom adott otthont a XXII. Nemzetközi Erdészeti és Faipari Sportnapoknak

Az érseki székvárosban 2018. augusztus 24-én és 25-én fogadta a Pilisi Parkerdő Zrt. szervezőcsapata az ország minden tájáról – valamint Horvátországból, Romániából és Szlovákiából – érkező erdész versenyzőket. 17 sportág 45 versenyszámában bizonyíthatta felkészültségét az erdőgazdaságokból és a kormányhivatalokból, valamint a környező országokból érkezett közel 600 erdész.

Pénteken délután a regisztrációt követően azonnal megkezdődtek a versenyek a Ferences Gimnázium sportpályáján (mölkky, petanque, darts-válogató, ügyességi sorverseny), valamint az úszás a Szent István uszodában. A mölkky finn és a petanque francia eredetű dobójáték, most először szerepel a sportnapok programjában. A királyi városban kultúrprogram is adódott: esztergomi városnézés kisvonattal, amely ráadásul útba ejtette a Mária Valéria hídon át a Duna másik oldalán Párkányt is.

A ragyogó napsütés jó kedvet csinált a versenyzőknek is, vidáman zajlottak az ügyességi sorverseny számai, a tábornézőrakástól a szemétszedésen át a Toyota-tólásig.

A mölkky lényege abban foglalható össze, hogy a dobófával a földön meghatározott rend szerint elhelyezett célfaakat kell eltalálni. Lehet, hogy a finnek halálra izgulják magukat játék közben, de a mi versenyzőink nem élték át ilyen mélyen. A petanque a francia nyelvterület játéka, bár már hazai szövetség is létezik. Egy kicsi fa célgolyóval és három acél dobógo-

lyóval játsszák. A feladat: az acél golyókat minél közelebb dobni a célgolyócskához. Ez a játék sem izgatta fel a nézőket különösebben.

Szombat reggel a Ferences Gimnázium focipályáján sorakoztak föl a csapatok, és Mészáros Péter üdvözlő szavai után következtek a megnyitóbeszéddek. Először Romanek Etelka, Esztergom város polgármestere lépett a mikrofonhoz. Egy ezer km-es spanyolországi, esős gyalogtúrát idézett föl, biztatván az ország első fővárosa fölött gyülekező esőfelhők miatt aggódó versenyzőket. Bár a cél a dobogó legfelső fokára jutás, de – mint mondta – itt sem a győzelem, hanem a részvétel a fontos. – A legfontosabb, hogy a versenyző le tudja győzni önmagát.

Bitay Márton Örs államtitkár köszöntőjében hangsúlyozta, hogy kevés olyan társadalmi szervezet működik, amely ilyen hosszú idő óta, ilyen nagy létszámban tudja mozgósítani tagjait sportversenyre. Emlékeztetett, hogy a magyarok az egy főre jutó olimpiai és világbajnoki érmeiket tekintve a világ elitjébe tartoznak. Kérte, hogy törekedjenek a győzelemre, de a fair play szellemében versenyezzenek.

Zambó Péter vezérigazgató idézte azt a tájfunót mondást, hogy a természet a világ legnagyobb stadionja. Ennek a stadionnak a szakavatott kezelői gyűltek össze itt. Hangsúlyozta, hogy a XXI. század erdei nem léteznének az erdészek gondos munkája nélkül, nem volnának közjóléti berendezések és sportolásra alkalmas létesítmények sem az erdőkben. A vezérigazgató hangsúlyozta a sportnapok közösségépítő szerepét is. Köszöntötte a határon túlról érkezett résztvevőket, és

köszönetet mondott Esztergom polgármesterének, hogy befogadta a rendezvényt. Megköszönte a Temesvári Pelbárt Ferences Gimnázium vezetésének, hogy rendelkezésre bocsátotta kollégiumát és a sportpályát.

Dudás Péter, az EFDSZ elnöke emlékeztetett, hogy a szakszervezet önállóvá válásakor Fritsch Ottó alapító erdőmérnök javasolta a szpartakiád megszervezését. Sikert is elindítani a kezdeményezését, s immár a huszonkettedik alkalommal gyűltek össze a kollégák. Köszönetet mondott a vendéglátó Pilisi Parkerdő vezetésének, amiért ilyen kitűnő környezetben szervezte meg a sportnapokat. Balesetmentes versenyzést kívánva nyitotta meg a XXII. Nemzetközi Erdészeti és Faipari Sportnapokat.

A megnyitót követően a helyszínen megkezdődtek a labdarúgó-bajnokság mérkőzései és a darts küzdelmei, a Rögbi Klub Hotelben pedig a tarokk, az ulti és a sakksportok. Az asztali tenisz mérkőzésekre a Gyakorló Általános Iskolában került sor, a teniszre pedig a Gran Camping tenispályán. A sportpályán rendezték a kerékpáros ügyességi versenyt is. Ezekkel egy időben indultak a Nagy-Dunán a kajak-kenu küzdelmek. A lövészet, az íjászat és a terepfutás résztvevői a Barátkúti erdészház közelében kialakított pályákon kezdték meg a versenyzést.

Kora délután kezdődtek a Palkovicspaddal szembeni Duna-szakaszon a sárkányhajók küzdelmei. Ennek érdekessége volt, hogy a Pilisi Parkerdő csapatában a feleség jogán, „inkognitóban” Egerszegi Krisztina ötszörös olimpiai bajnok úszónk is hajóba ült.

„Sokat köszönhetek a ferenceseknek”

Bitay Márton államtitkár

ErFA Híradó – Versenyzett-e az államtitkár annak idején?

Bitay Márton – Igen. Több sportágban is. Nem voltam kiemelkedő képességű sportoló, de nagyon szerettem. Itt, Esztergomban, a Ferences Gimnázium kötelékében szertornáztam és futballoztam. Megyei szintű eredményekről számolhatok be.

ErFA Híradó – Akkor ez hazai pálya...

B. M. – Szó szerint, ahol állunk, ezen a pályán futballoztunk. A testnevelésóránk egy része is itt zajlott, úgyhogy nagyon közel áll a szívemhez ez a pálya.

ErFA Híradó – Milyen élményei vannak ezekből a diákévekből? Gyönyörű diákváros...

B. M. – Ez nagyon hosszú lenne... Nagyszerű lehetőségei vannak ennek a városnak, de úgy érzem, nincs kihasználva. Remélem, hogy egyszer visszakerül méltó helyére Esztergom. A Felvidékkel való kapcsolat ütőere, itt van a Mária Valéria híd, és más lehetőségek is vannak, amikkel kiemelkedhetne. De zajlanak a

fejlesztések, például a vasúthálózat korszerűsítése. A diákévek nagyon erős köteleket jelentenek, a fiúkollégiumból hathatente járhattunk haza, szombaton is volt tanítás. Ferences szerzetes volt a prefektusunk. Nagyon sok mindent köszönhetek annak a katonás, férfias szemléletnek, amit – ugyan édesapámtól is kaptam – itt sajátítottam el.

ErFA Híradó – A szakszervezet idén 25 éves, ez a XXII. sportnapok. Hogy lehetne a minisztérium és a szakszervezet közötti kapcsolatot előbbé tenni?

B. M. – Nem tudom, hogy nekem ebben lehet-e szerepem. E téren az ember mindig óvatos. A szakszervezetnek nem kell bensőséges, jó viszonyban állnia a minisztériummal. Az jó, ha egyetértünk az irányokban, de mégis a célcsoport munkavállalóinak érdekvédelmi szervezetéről beszélünk. Ennek alapja a munkaviszony, ami a cég és a munkavállaló erdészek között áll fenn. Ebben a minisztérium szerepét nem látom. Mi a tulajdonosi joggyakorlás során a cégvezetéssel tartjuk a kapcsolatot. A szakszervezet-

nek a cégvezetés a partnere. Ugyanakkor mindenki előtt, aki a célcsoporthoz tartozik, nyitva áll az ajtó és állunk rendelkezésére.

ErFA Híradó – A régi időkben a vállalati négyeség működött, ma a szakszervezet ritkán jut döntés közelbe...

B. M. – Minden jogszabálytervezetet megküldünk szakmai véleményezésre a normál eljárásrendben. Hogy adott esetben megfogalmazódik-e kifejezetten szakszervezeti vélemény, ami túlmutat egy-egy társaság vezetőségén, az nem rajtunk múlik.

ErFA Híradó – Köszönjük a biztatást. (z)

„Várjuk a vendéget”

Romanek Etelka, Esztergom polgármestere

ErFA Híradó – Esztergom történelmi város, de nyilván élettel kell megtölteni. Egy-egy ilyen rendezvény, mint az erdészeti sportnapok, mennyiben szolgálja ezt?

R. E. – Már a történelmi időkben is fontos szellemi-kulturális központ volt a város. Az újabb időkben ez színesedett, illetve egészült ki a sporttal. Másfelől számunkra fontos, hogy jöjjenek az emberek Esztergomba. De ne csak a múlt miatt! Továbbá, hogy az itt élők és a vendégek is kulturáltan, hasznosan tudják itt eltölteni az idejüket. Aki mostanában jár a városban, meggyőződhet róla, ehhez a feltételeket is igyekeztünk megteremteni. Büszkén mondom, aligha van település, amely ilyen feltételeket

tud biztosítani. Örülök, hogy ezzel az erdészek is éltek. Különösen annak, hogy

egyik kincsünket, a Dunát is bevették a programba. Remélem, az evezés új szint is visz az önkormányzat hagyományos programjába.

ErFA Hír – Nem jönnek zavarba, ha egyszerre ilyen sokan meglepik Esztergomot?

R. E. – Sőt, örülünk, mert akkor itt nem csak a sportban nyernek. Nyer, aki szállást ad, aki etet, itat, aki szállít, s végül nyer a város is. A legfontosabb azonban talán mégis az, hogy a vendég jól érezze magát, vigye el jó hírünket, és jöjjön el újra. Akkor is, ha már látta a várat, a bazilikát. Nekünk meg az a dolgunk, hogy ehhez indokot, alkalmat teremtsünk. Például a „hídfutással”, ami nemcsak arra hívja fel a figyelmet, hogy a bazilika igazán a túlpartról, Párkányból érvényesül, hanem hogy – mint régió – együtt kell megjelennünk. Mert szerencsére a híd újjáépítése óta esztergominak, párkányinak és vendégeinknek nem akadály az a pár száz méter... (nalá)

Örök értékek

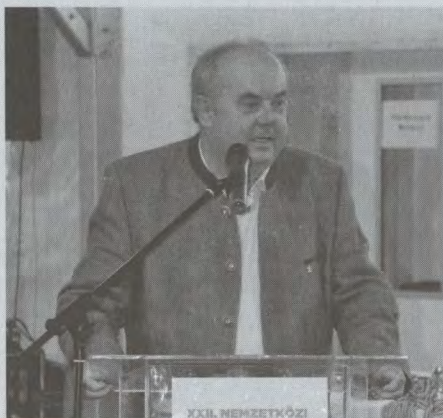
Zambó Péter vezérigazgató

ErFa Híradó – A Pilisi Parkerdő Zrt. munkatársai nem tartoznak az EFDSZ kötelékébe, mégis vállalták a sportnapok megrendezését. Miért?

Zambó Péter – Az elmúlt nyolc évben az Országos Erdészeti Egyesület tevékenységének középpontjába állítottuk az összetartozás, a közösségépítés gondolatát. A Pilisi Parkerdőben is erre utal a több évtizede fennálló „Erdészek Barátság Parkja”, így természetes, hogy támogatunk egy olyan kiváló kezdeményezést, ami megmozgat hatszáz kollégát, és ahol majdnem minden erdőgazdaság képviselteti magát.

ErFa Hír – Az ilyen jellegű rendezvényeket miért tartja fontosnak?

Z. P. – Erre a kérdésre egyértelmű választ adnak az Országos Erdészeti Egyesület által vallott alapértékek, amit személy szerint is fontos jelmondatnak tekintek: *Szakértelem, erkölcs és összetartozás*. A sportnapok az összetartozásnak olyan terepet biztosítanak, ami a mai világban elengedhetetlen. Napi szinten láthatjuk magunk körül, ahogy akár azonos világnézetű közösségek, baráti társaságok oszlanak fel, tűnnek el örökre. Dívát az egyének önálló, szabad életére koncentrálni. Itt azonban hatszáz ember a sport és az erdők szeretetéről hasonlóan gondolkodik, és föláldozza a hétvégét, hogy eljöjjön egy ilyen rendezvényre. Ez a folyamatosan nagy érdeklődés

azt jelzi, hogy érdemes megtartani ezeket a hagyományokat. Akárcsak a vándorgyűléseken, ahová az utóbbi években egyre több, alkalmanként 6–700 kolléga jön el. Amellett, hogy alapos betekintést kapnak az adott térség szakmai munkájába, fontos közösségi ünnep is egy ilyen rendezvény. Ezek a találkozók olyan alkalmak, amikor azok a kollégák találkozhatnak, akiknek más lehetőségük nincs erre. Munkájuk jellegéből adódóan például a kerületvezető erdészek csak ritkán találkozhatnak egymással. Az erdészeti egyesületnél például azon dolgozunk, hogy az egyesület lehessen az a kovász, amely a selmeci hagyományok mentén összetartja a szakmát és életben tartja hagyományainkat.

ErFa Hír – A világ, a tömegkommunikáció az egyén szerepét hangsúlyozza...

Z. P. – ... meg azt, hogy vásárolj, fogyassz!

ErFa Hír – Az egyesület és a szakszervezet ezzel a világtendenciával szembe megy. Egyetért ezzel?

Z. P. – Igen, az egyesület kifejezetten a közösség továbbélését tűzte a zászlájára, megtartva azokat az értékeket, amelyek 150 éve az egyesület sajátjai.

ErFa Hír – Az egyesület és a szakszervezet sok területen azonos célokért dolgozik, egymás riválisai is lehetnek. De talán nem versenytársként kellene dolgozniuk, hanem vállvetve, szorosan együttműködve. Hogyan lehetne hatékonyabbá tenni az együttműködést?

Z. P. – A rivalizálás eszembe sem jutna, hiszen egyértelműen más jellegű szervezetekről van szó. Az egyesület érdekvédelmi szerepe nem olyan markáns, mint a szakszervezeté. Úgy gondolom, hogy a szakszervezet sosem volt mentes a baloldali politikai felhangoktól. Az OEE nem kötődött erősen politikai irányzathoz, főleg nem a baloldalhoz. A szakértelem, az erkölcs és az összetartozás hármasa alapvetően keresztény értékrendre utal.

ErFa Hír – Lát esélyt arra, hogy hatékonyabb együttműködés jöjjön létre a két szervezet között?

Z. P. – Együttműködésre mindenképpen látok lehetőséget. Az egyesület mindenkiel összefog, aki hasonló értékrendet és szakmai célokat tűz a zászlájára. (z)

Társaság	Összeg
Egererdő Zrt.	114
Pilisi Parkerdő Zrt.	110
Északerdő Zrt.	85
Zalaerdő Zrt.	81
Vérteserdő Zrt.	70
Mecsekerdő Zrt.	68
Bakonyerdő Zrt.	64
KEFAG Zrt.	57
Ipolyerdő Zrt.	45
SEFAG Zrt.	39
VADEX Zrt.	29
Szombathelyi Erdészeti Zrt.	23
Szlovákia	21
TAEG Zrt.	19
Gemenc Zrt.	19
VERGA Zrt.	18
NEFAG Zrt.	18
Nyírerdő Zrt.	17
Horvátország	15
Románia	15
Kormányhivatal	13
KASZO Zrt.	4

A részletek az efdsz.hu Sportnapok rovatában.

Díjátadó és baráti találkozó

A szombat esti ünnepélyes díjátadón a helyi rögbi klub sátrában dr. Völner Pál, a térség országgyűlési képviselője köszöntötte az amatőr sportolókat, aki mellett két úszónk, Egerszegi Krisztina ötszörös olimpiai bajnok és Gyurta Gergely világ- és Európa-bajnoki bronzérmes is szerepet vállalt a díjak átadásában. A magyar csodaúszó hölgy éppen 30 évvel ezelőtt, 1988. szeptember 25-én lett Szöulban először olimpiai bajnok.

A versenyzőket és a vendégeket Zambó Péter vezérigazgató is köszöntötte, majd felkérte a díjak átadására a meghívottakat, dr. Völner Pál, országgyűlési képviselőt, parlamenti államtitkárt, dr. Nagy János állami földért felelős helyettes államtitkárt, Dalvári Vince erdészeti és vadgazdálkodási fő-

osztályvezető-helyettest, Reinitz Gábor vezérigazgató-helyettest, Erős Gábort, a Köznevelési és Ifjúsági Sport Bizottság elnökét, valamint a két sportfenomént, Egerszegi Krisztinát és Gyurta Gergelyt.

A csapatverseny első helyezettje az Egererdő Zrt. csapata lett, míg a második helyet a házigazda Pilisi Parkerdő Zrt., a harmadikat az Északerdő Zrt. versenyzői tudhatják a magukénak.

A csapatok megkapták a serleget, de a korábban rendszeresített vándortrófeát nem adták át, mint ahogy a vándorröngk átadása is elmaradt.

A díjátadást vacsora és táncest követte.

A 2019. évi sportnapok helyszíne és rendezője még nem ismert, de folynak az egyeztető tárgyalások.

Lajos, a faesztergályos

A 120 évvel ezelőtt elhunyt gróf Tisza Lajosra emlékezünk

A híres Tisza-fiúk édesapja nem csupán széles körű műveltség megszerzését és az idegennyelv-tudást követelte meg gyermekeitől, hanem azt is, hogy valamilyen böcsületes, kétkezi szakma is legyen a kezükben. Azt majd' mindenki tudja, hogy hősünk Szeged újjáépítője, azt már kevesebben, hogy ő volt az Országház építésének biztosa is. Azt meg végképp a feledés homálya fedte, hogy Tisza Lajosnak a családi „szereposztásban” a faesztergályos szakma jutott.

Talán azért eshetett a választás a faiparosságra, mert a Tisza-család birtokán erdőgazdálkodás is folyt.

Az „alsó tagozatot” magántanulóként végezték a Tisza-fiúk. A szigorú apa a Debreceni Református Kollégium neves tanárait bízta meg gyermekei – László, Kálmán, Lajos és Domokos – oktatásával. Miután kiskorukban otthon szilárd erkölcsi alapokat és kötelességtudatot sajátítottak el, a középiskolát a debreceni kollégiumban végezték, majd Lajos jogi tanulmányokat folytatott magán úton.

Bár Lajos, aki 1832. szeptember 12-én született Nagyváradon, még csak 16 éves volt a forradalom idején, a gondos apa a '48-as forradalmat követő esetleges megtorlások elől Berlinbe menekítette hármójukat (Domokos Geszten maradt), ahol jogi stúdiumokat végeztek.

Még nem volt harmincéves, amikor 1861-ben politikai pályára adta a fejét. Ezen nincs mit csodálkoznunk, hiszen a családi minta sokszorosán és évszázadokra visszamenően adott volt. Megválasztották az ugrai választókerület képviselőjének. Ne feledjük, már csak hat év, és létrejön Béccsel a kiegyezés. Az előkészítő munkálatokból a jogilag fölkészült Tisza Lajos is kiveszi a részét, s az 1867-es történelmi aktust követően belép a Deák-pártba. Még abban az évben Bihar Vármegye főispánjává nevezik ki.

Egy év múlva pedig már az Országos Erdészeti Egyesület alelnöke. Az akkori OEE vezetői kitűnő HR-esnek bizonyultak, mert a legalkalmasabb embert találták meg.

A néhány éves megyei szolgálat után a főváros következik: a közmunkák tanácsának vezetője lesz. Céljuk az ország fővárosának világvárosi színvonalra emelése, fejlesztése. A munka fontos részének tartot-

ták – mai kifejezéssel élve – a PR-t is: részletesen tájékoztatták a lakosságot a tervezett intézkedésekről, építkezésekről. Megtervezték az ipari létesítmények, a lakótelepek elhelyezését, az utak építését, és már akkor nagy szerepet tulajdonítottak a fásításnak.

Tevékenységeivel főlegbbalói is elégedettek lehettek, mert 1871. június 21-ével az uralkodó közmunka- és közlekedési miniszterré nevezte ki.

Ezt követően három kormányban is megtartotta miniszteri tárcáját, s így vált lehetővé számára, hogy ezen időszak alatt közel háromezer kilométer vasútvonalat helyeztek üzembe.

Eme nagy és embert próbáló munkálatok után, 1873-ban lemondott a miniszterségről, és újabb utazásra indult, ezúttal Indiába, tigrisre vadászni és Egyiptomba.

Visszatérve a politikai életbe, Dicsőszentmárton választókerületének képviselője lett, majd 1875-ben belépett bátyja, Tisza Kálmán pártjába.

Az évtized végén a természet „avatkozott be” Tisza Lajos életébe. 1879. március 12-én éjjel az áradó Tisza Szeged városától északra áttörte a töltést, elöntötte a várost, ahol szinte teljesen víz alá került, és a nem kőből emelt épületek nagyrészt összedőltek. A katasztrófának 150 halottja volt, 5458 ház összeomlott, csak 265 maradt épségben. 60 000 ember vált hajléktalanná.

A tragédia súlyát jól mutatja, hogy már öt nap múlva, március 17-én Szegedre utazott Tisza Kálmán miniszterelnök kíséretében Ferenc József osztrák császár és magyar király. Miután a megmaradt töltésekről és csónakból is megtekintették a ka-

tasztrófa sújtotta város maradványait, a király komoly támogatást helyezett kilátásba.

Az újjáépítést haladéktalanul meg kellett kezdeni, a király ismerte a miniszterelnök testvéröccsét, tisztában volt képességeivel, amit miniszterként már bizonyított Tisza Lajos. Nem kellett hát bátyjának a protekciója a kinevezéshez. Ő lett a szegedi újjáépítés teljhatalmú királyi biztos.

Tisza Lechner Lajos városépítésszt nyerte meg Szeged újjáépítésének tervezésére, annak megvalósítására. A legelső tennivaló a víz eltávolítása volt szivattyúkkal az elöntött városból. Gondoskodni kellett a közbiztonságról, és a segélyek elosztásáról. Lezárult Szeged életének a „víz előtti” szakasza, és elkezdődhetett a „víz utáni” időszak.

1883-ban ért véget a szegedi megbízatása, királylátogatással és grófi címmel. Gróf Tisza Lajos ezek után már a szegedi nemesi előnevet is használhatta.

A kiegyezés előkészítésének dandárjában hívták össze, 1866. december 9-én az akkori Magyar Erdészegylet rendkívüli közgyűlését Pesten, az Országos Magyar Gazdasági Egylet Üllői úti épületében, a mai Köztelek utca 8. számú házban. (A 150 éves évfordulón, 2016. november 25-én a volt OMGE-székház épületén emléktáblát helyeztek el az Országos Erdészeti Egyesület.)

Azon a bizonyos decemberi alakuló ülésen a 43 alapító tag egyike pedig nem más, mint Tisza Lajos volt. (A történelmi hűség megköveteli, hogy jelezzük, testvérbátyja, Tisza László is az alapítók között volt.) Az egyesület első elnökének gróf Keglevich Bélát, első alelnökének pedig gróf Pálffy Istvánt választják meg, s ez némi magyarázattal szolgálhat a kapcsolati hálóhoz, hisz' a főnemeseek ismerték egymást, bár Tisza Lajos csak 1883-ban kapja meg a grófi méltóságot.

Mindenesetre hősünk tagja lesz az Országos Erdészeti Egyesület első választmányának.

Az egyesület alapszabályát 1867. június 25-én írja alá a miniszter.

Ezt megelőzték azok a történelmi jelentőségű események, amelyek összességét *kiegyezésnek* hívjuk. Február 20-án megalakult az első felelős magyar kormány. Az Andrássy-kormány betérjesz-

tése nyomán 1867. március 20-án kezdte el tárgyalni a megállapodás sarokpontjait jelentő törvényeket a magyar országgyűlés, és a 69 pontból álló határozatot 1867. március 30-án fogadta el a képviselőház. A megszavazott törvényeket életbe léptetésükhöz Ferenc Józsefnek szentesítenie kellett, ám erre csak akkor volt hajlandó, ha Magyarország királyává koronázzák: a császár 1867. június 8-án Magyarország királyá lett. Ferenc József 1867. július 28-án szentesítette a törvényeket.

Ennek a folyamatnak egyik háttérmebere volt Tisza Lajos is. A kiegyezésnek nemcsak pártolói, hanem heves ellenzői is voltak, de az 1869-es választásokon a Deák-párt – amelynek Tisza Lajos is tagja volt – abszolút győzelmet aratott, a mandátumok 55,95 százalékát szerezték meg.

Nem téveszthetjük szem elől, hogy Deákék a megállapodás szerint tizenkilenc évvel az 1848–49-es forradalom és szabadságharc után az akkori áprilisi törvényekből és a 12 pontból tízet (a nemzeti őrsereg és a nemzeti bank kivételével) életbe léptethettek. Tehát kompromisszumokkal, de a forradalom '48-as követeléseit győzték a tárgyalásztalnál.

Ebben a politikai „csúcsforgalomban” zajlott az Országos Erdészeti Egyesület alakulási folyamata, s a vezéregyeniségek – Divald Adolf, Wágner Károly, Bedő Albert – jónak látták, ha olyan nagytekintélyű és történelmi családi háttérű nemes erdőbirtokosokat is az alapítók, illetve a választmány tagjai között tudhatnak, mint a Tisza-fivérek.

Tisza Lajost 1868-ban az egyesület alelnökévé, majd 1875-ben elnökévé választják. Ezt a pozíciót harminc éven át, 1898-ig töltötte be.

Első „operatív” részvétele az egyesületi munkában az 1872. évi vadászati törvény előkészítése volt. Bizonyára az sem véletlen, hogy éppen Deák Ferencről nevezték el azt az egyesületi alapítványt, amelynek a feladata az erdészeti szakirodalom pátyolgatása volt.

Az akkori rendnek megfelelően az erdőtörvény kidolgozása és a törvényjavaslat benyújtása az egyesület feladata volt.

Az 1879-es XXXI. törvény paradigmaváltást jelent a hazai erdészetben.

Ez a törvény írta elő az üzentervek készítését, kitért az erdőtüzek megelőzésére, a károsítók elleni védekezésre. Korlátozta az erdőirtást és véderdőről döntött. Létrehozták az erdőőri szakiskolák hálózatát. Végül, de nem utolsó sorban Selmecen átérték a magyar nyelvű oktatásra.

Erre az időre esik az egyesület székházának fölépítése az akkor még kukoricaföldekkel szegélyezett területen. 1886. december 12-én átadták a Cziegler Győző által tervezett háromemeletes, 151 helyiséges épületet. Két évvel később, 1888-ban Ferenc József is látogatást tett az új székházban.

Ezen időszak sikeres voltát jelzi az egyesület taglétszámának 1875-höz képest megháromszorozódása, és a törzsvagyton növekedése. Ez tette lehetővé a székház fölépítését is.

Ezt a korszakot jellemzi az egyesület szociális funkciójának kiterjedése: két-három alapítvány segíti az arra rászorulókat. A Gróf Tisza Lajos Alapítvány az erdészeti tisztek és altisztek gyámolítását tűzte zászlajára.

Elnöki beszédeit olvasva feltűnő, hogy azok nem tartalmazzak „tiszteletköröket”, a régies fogalmazásból is világosan érthető a tárgyyszerű, konkrétumokra épülő, szakmailag helyes érvelés. Beszédeit valószínűleg nem maga írta – gyaníthatóan a titkár, Bedő Albert –, de ezen, szakmai előadásnak sem utolsó referátumok kiképezték a jogász képesítésű elnököt erdészeti tudományokból. Ebből a szempontból kiemelkedő az 1879. évi Székesfehérvári Közgyűlésen elmondott rendkívül hosszú nyitó előadása, amelyben még az erdő klímakiegyenlítő hatásáról is hosszasan értekezik. Hasonlóan részletesen elemzi a hegyvidékek erdőirtásainak következményeit a talajpusztulásra és a korábbi vízgazdálkodás felborulására.

Az 1881. évi közgyűlésen földézi többek között, hogy sikerült megakadályozni a kormány azon határozatát, hogy az állami erdők a bányászat irányítása alá kerüljenek, és elérték, hogy az ország 14 erdőfelügyelőségének élére szakképzett személyzetet nevezzenek ki véglegesen. Az Erdészeti Lapokról sem feledkezett meg, mely tartalmában és terjedelmében bővült, s megjelentették az Erdészeti Zsebnaptárt is. A hallgatóság körében aratott sikert az jelzi, hogy a megnyitó elhangzása után „hosszan tartó zajos éljenzés”-ben törtek ki.

Tisza Lajos nem esett abba a hibába, hogy csupán az eredményekkel fényesítette az egyesület arculatát. Az 1882. évi közgyűlésen elmondja véleményét egy olyan fejleményről is, ami ugyan nagyon örvendetes – a vasúthálózat látványos bővüléséről –, ám az erdőgazdálkodók egy részét arra indította, hogy vágják ki erdeiket és tegyék pénzzé, kihasználva a kínáló új szállítási lehetőséget. Arról is be-

számolt, hogy utazásai során tapasztalta, a községek erdei a legelhanyagoltabbak és a legkiszolgáltatottabbak.

Bár az egyesület kimondta, hogy távol tartja magát a politikától, Tisza Lajos nagyon fontosnak tartotta, hogy nemzetpolitikai kérdésben is kifejtse véleményét. Ilyennek tekintette a *hivatalos magyar nyelv használatát* a szakmai közlekedésben, sőt a szakemberek nevének magyarosítását is szorgalmazta. Mindezt azért tekinti fontosnak, mert „magyar államiságunk és nemzetiségünk ellenségei, mily csekélyiségekből akarnak tökélet csinálni arra, hogy abból bizonyíthatassák, miszerint magyar cultura nincs, hogy annak apostolai mind idegenek.” Úgy tűnik, nincs új a nap alatt...

Tisza Lajost megbízták a király személye körüli miniszteri teendők ellátásával. 1892 és '94 között feladata nem merült ki abban, hogy a királyt megnyerje a magyar kormány terveinek. Ez afféle rendkívüli meghatalmazott nagykövetségnek felelt meg, miniszteri rangban, és követte a királyt az országjárásai során is. Az új feladat miatt közölte lemondási szándékát az egyesület elnöki tiszteréről. Bejelentését ezúttal nem zajos tetszésnyilvánítás, hanem hangos tiltakozás követte. Bedő Albert beszédében kérte a döntése megváltoztatására, mely az elnököt meghatotta, és bejelentette: „Hálám kifejezése mellett megtartom az elnökséget.”

Kevésbé ismert, hogy Kossuth Lajos itthoni temetése mily politikai feszültségeket okozott. Ennek simítása is Tisza Lajos feladata volt. A kétoldali – osztrák, illetve magyar – nyomást már nehezen viselte, ezért 1894-ben kivált a kormányból. Következtesen hazafias álláspontját – vélhetően – a császári udvarban már nehezen tolerálták.

Az elnök egészsége is megsínylette a különösen nagy terheléssel járó miniszterséget. Az aktív tevékenységtől visszavonult, de megígérte, hogy figyelemmel kíséri az egyesület működését.

1898-ban, 120 évvel ezelőtt, 66 évesen hunyt el. Geszten helyezték örök nyugalomra.

Azt gondolom, hogy a fentiek alapján Tisza Lajost mindenképpen megilletné egy szobor az agrárpanteonban.

Zétényi Zoltán

Források: Gróf Tisza Lajos az erdészek emlékezetében (Dalerd, Gyula, 2018.); Erdészeti Lapok; Király Pál: Az Országos Erdészeti Egyesület története (é. n.); Wikipédia

A bővebb változatot lásd az efdsz.hu Tanulmányok rovatában.

Az OEE 149. vándorgyűlése Gyulán

2018. június 20–23. között a DALERD Zrt. szervezésében zajlott az idei vándorgyűlés. A rendezvény az Év Erdésze verseny 2018. évi döntőjével kezdődött Gyula-Városerdőn, június 20–21-én.

2018. június 22-én az Erkel Ferenc Művelődési Központ adott helyet az ünnepi közgyűlés mintegy hétszáz résztvevőjének. Az ünnepi köszöntők sorát Spiegel Endre vezérigazgató nyitotta. „A másfél évszázados hagyománnyal büszkélkedő erdészünnep nagy eseménynek számít a szakma, de legfőképp a rendezők számára. Két éve megváltozott az életük” – fogalmazott a vezérigazgató. Beszédét a következőkkel zárta: „A hagyományainkat nem ápolni kell, mert nem betegek, nem őrizni kell, mert nem rabok, erdész hagyományainkat megélni kell!”

Harrach Péter, a KDNP parlamenti frakcióvezetője így fogalmazott: „akik itt vannak, e szakmának a képviselői 'normális' emberek, egy élő értékközösség tagjai. Olyan világban élünk, különösen a nyugatról beszűrő eszmékre tekintve, amely világban dekadens szemlélet uralkodik, melyet bizarr jelenségek jellemeznek. Ez a teremtet világ akkor működik jól, ha az egyensúly, a harmónia megvan benne.”

Bitay Márton államtitkár úgy véli, az erdészszakma a hazai erdők védelmét, gyarapodását szolgálja. A nemzeti kormány célkitűzése az élhetőbb, zöldebb Magyarország, az erdősültség növelése.

Zambó Péter, az OEE elnöke szerint továbbra is napirenden tartják a hermeszi idősotthon kialakítását és az Alkotmány utcai székház vagyongazdálkodási jogának visszaszerzését. Tervezik egy erdészház kialakítását is Selmechánán, és megrajzolták egy Kárpát-medencei magyar egyesület jövőképét. Köszöntve a határon túlról érkezett kollégákat, felhívta a figyelmet arra, ma is mindent meg kell tennünk a magyar szaknyelv és identitás megőrzéséért. Az erdő ügyét a nemzeti alaptantervben is szeretnék megjeleníteni.

Puskás Lajos főszervező, Bedő-díjas erdőmérnök kijelentette, itt lenne az ideje, hogy az Agrárminisztérium árkádjai alatti panteonban, Bedő Albert mellszobrával szemben Tisza Lajos büsztjét is elhelyezzük.

A közgyűlés végén került sor a kitüntetések átadására.

Bedő Albert-díjat kapott: Kóródi Sándor em., Sere Ferenc em., Urbán Pál em.

Kaán Károly-díjat kapott: Császár György em., Kolozs László em., Papp Gyula em. Decrett József-emlékérmeket kapott: Hajdu Imre et., Papp Tivadar et., Pásztor János et. Elismerő Oklevél kitüntetésben részesült: Ács László, Andorka Bernát, Bárány László, Bekőné Polner Katalin, Bognár Tibor, Dányi Roland, Kovácsné Schulteisz Margit, Mohai Elek, dr. Molnár Katalin, Monostori Miklós, Pappné Németh Tünde, Rittling István, Szabó Béla Szilárd, ifj. Vilmányi Márton, Zimmermann László.

Az Év Erdésze Versenyt Tóth Péter, a Bakonyerdő Zrt. erdésztechnikusa nyerte.

Este került sor a hagyományos baráti találkozóra, majd másnap zajlottak a terepi programok.

A kirándulások végeztével került sor a Honvédtiszt Emlékhelyen a záróünnepség keretében a koszorúzásra, a szalagtűzésre és a zászlóátadásra. A jövő évi vándorgyűlés rendezői nevében Göbölös Péter, a Gyulaj Zrt. vezérigazgatója vette át a vándorzászlót.

Romániában tartotta ülését az Európai Erdészek Tanácsa (CEF) és az Európai Erdészeti Akadémiai Társaság (EFAS)

2018. augusztus 30-án a romániai Calimanestiben került sor az Európai Erdészek Tanácsa (CEF) tanácskozására, valamint a 2017-ben Antalyában alapított Európai Erdészeti Akadémiai Társaság (EFAS) ülésére.

A Hotel Coziaban nemzetközi szimpóziumra került sor „A fenntartható erdőgazdálkodás megvalósítása különböző európai országokban” témakörében.

A tanácskozással és a szimpóziummal egy időben nemzetközi sportversenyek zajlottak.

Hazánkat a tanácskozáson Dudás Péter, az EFDSZ elnöke és Górász László főtitkár képviselte. A küldöttség tagja volt

hat egererdős szakszervezeti sportoló, Ivádi László alelnök vezetésével, valamint Kovács Pál szakértő és Zétényi Zoltán, az ErFa Híradó főszerkesztője is.

A tanácskozás első napján kerültek sorra az előadások. Az elnökségben helyet foglalt Florinel Constantinescu, Calimanesti polgármestere, Ioan Deneş, vízügyi és erdészeti miniszter, Silviu Geana, az Erdészeti Szakszervezeti Szövetség vezetője, Adrian Băban, a Romsilva Igazgatótanácsának elnöke, Adrian Cretu, az erdészeti vezetők szövetségének elnöke, Dragos Ciprian Pahonţu, a Romsilva Valcea megyei igazgatója, valamint Ihor Soloviy, a Lvovi Erdészeti Műszaki Egyetem professzora.

Marian Stoicescu, a CEF alelnöke a világ- és európai szervezetek intézményi keretében a fenntartható erdőgazdálkodás végrehajtására készült erdészeti stratégiák fejlesztéséről és politikákról szóló előadásában.

İsmail Belen erdőmérnök, tanácsadó, a török küldöttség tagja tartotta meg Hasan Türkyilmaz erdőmérnökkel, a Török Erdőmérnöki Kamara elnökével és Özgür Balci erdőmérnökkel, az elnökség tagjával közös előadását a fenntartható erdőgazdálkodásról.

A Moldova Köztársaság képviselőiben Eric Proşii, az Erdészeti Kutatási és Fejlesztési Intézet kutatója számolt be az erdészeti irányítás részvételéről a Moldova Köztársaság erdészeti szektora stratégiájának fejlesztésében és végrehajtásának eredményeiről.

Ciprian Pahonţu, a Romsilva Valcea megyei igazgatója Az erdők alkalmazkodása az éghajlatváltozáshoz és a hatásának csökkentése címmel tartott előadást.

A hozzászólók sorában Dudás Péter elnök arra hívta föl az erdészeti átszervezések előtt álló romániai vezető szakemberek figyelmét, hogy a szükségszerű racionalizálás közben ügyeljenek arra is, hogy a tö mellett dolgozó kollégák érdekei ne sérüljenek.

Augusztus 31-én Calimanestiben sor került Hasan Turkyilmaz CEF-elnök vezetésével a CEF-elnökség ülésére, amelynek napirendjén az alábbiak szerepeltek:

1. Tájékoztató a CEF tevékenységéről.
2. A CEF alapokmányának alkalmazása a CEF-tevékenység folytonosságának biztosítására.
3. Javaslatok a CEF 2018–2019-es tevékenységeire.
4. Javaslatok a CEF határozatokra.

Ezt követően az Európai Erdészeti Akadémiai Társaság (EFAS) ülésén az akadémia tagjai sorába választották a magyar küldöttség tagjait, Dudás Péter elnököt, Górász László főtítkárt, Kovácsévics Pál szakértőt és Zétényi Zoltán főszerkesztőt.

Az Európai Erdészeti Akadémiai Társaság szerepe:

- a CEF célkitűzéseinek és tevékenységeinek támogatása és fejlesztése az ENSZ, az Európa Tanács és az Európai Unió intézményeinek szintjén;
- az erdészeti ágazatban működő szervezetek, belföldi vagy nemzetközi intézmények által kezdeményezett projektek támogatása és részvétel;
- továbbképzési, tájékoztatói vagy fejlesztési kurzusok szervezése az erdészek, az erdőtulajdonosok, az erdőgazdálkodók és más (haszonélvező) szervezetek számára;
- szimpóziumok, tapasztalatcserék vagy egyéb szakmai és tudományos események szervezése az erdészeti kérdésekben.

(Szeptember 20-án Ioan Deneş, vízügyi és erdészeti miniszter elrendelte a Romsilva igazgatótanácsa négy tagjának/elnökének visszavonását a 2018. márciusi és júliusi ellenőrzése után. A négy visszavont tag: Adrian Băban, Sorin Sfirlogea, Daniel Nicolaescu és Dorel Fechet. Az Országos Erdészeti Igazgatóság (Romsilva) Igazgatótanácsa jóváhagyta Dragos Ciprian Pahonţu, a Vâlcea Erdészeti Igazgatóság főigazgatói szerződésének megszüntetését, valamint Gheorghe Mihailescu igazgató ideiglenes kinevezését. Az új főigazgató hivatali ideje négy hónap.)

Évnyitó a SOE Erdőmérnöki Karán

A Soproni Egyetem szenátusa és az Erdőmérnöki Kar Tanácsa 2018. szeptember 11-én tartotta nyilvános tanévnyitó ülését a Lámfalussy Sándor Közgazdaság-tudományi Kar aulájában.

Az ünnepséget jelenlétével megtisztelte dr. Nagy István agrárminiszter, dr. Szabó Tünde, az EMMI sportért felelős államtitkára, dr. Fodor Tamás, Sopron polgármestere, valamint több társintézmény képviselője is.

Az ünnepség kezdetén prof. dr. Náhlik András rektor ünnepi beszéde és prof. dr. Bidló András dékán tanévnyitó beszéde hangzott el. Köszöntőt mondott dr. Nagy István, dr. Fodor Tamás és dr. Szabó Tünde.

A tanévnyitó alkalmából került sor a 75, 70, 65, 60 és 50 éve végzett kollégák részére a tiszteletdíplomák adományozására.

Az Erdőmérnöki Kar javaslatára a Soproni Egyetem Szenátusa Soproni Egyetemért Sajtódíjat adományozott Zétényi Zoltán aranydiplomás erdőmérnök, fotóművész, újságíró, a Vivat Academia alapító főszerkesztője, a www.forestpress.hu oldal tulajdonosa és az ErFa Híradó főszerkesztője részére.

A tiszteletdíplomások névsora és életútja elérhető a <http://emk.uni-sopron.hu/tanevnyito-2018> oldalon.

Kettős lengyel jubileum

Az idén 100 éves jubileumát ünneplő lengyel testvérszervezetet a negyedszázados magyar szakszervezet elnöke, Dudás Péter köszöntötte a kettős lengyel évfordulás megemlékezésén a Radomi Erdőgazdaság oktatási központjában. Az 1918-ban alakult, az új Lengyelországgal egyidős szervezet elnöke,

Jaroslav Szalata ismertette a szakszervezet történetét a november 14. és 17. között ott járt magyar erdész küldöttség tagjaival. Az EFDSZ elnöke magyarországi látogatásra hívta meg a társszakszervezet képviselőit.

Kari Tudományos Konferencia – 210 éves a magyar erdészeti felsőoktatás

A Soproni Egyetem Erdőmérnöki Kara 2019. február 12-én – napra pontosan a 210 évvel ezelőtti első erdészeti tanóra megtartásának évfordulóján – Kari Tudományos Konferenciát szervez Sopronban. A konferenciára várják az erdészet, a környezetvédelem, a vadgazdálkodás és a természetvédelem területéről az új tudományos eredményeket bemutató előadásokat és poszttereket.

A szakszervezetek a káféterá-elemek kedvezményes adózásának visszaállítását követelik (MTI)

Fotó: MTI/Szigetváry Zsolt

Budapest, 2018. november 6. – A szakszervezetek a káféterá-elemek kedvezményes adózásának visszaállítását követelik a családok támogatása, a mobilitás ösztönzése és a munkaerőhiány kezelése érdekében – hangsúlyozta Szilágyi József, az Egyesült Villamosenergia-ipari Dolgozók Szakszervezeti Szövetségének (EVDSZ) elnöke kedden, több szakszervezet demonstrációján Budapesten, a Magyar Nemzeti Bank épülete előtt. A szakszervezeti vezető kiemelte: a rendezvény pártsemleges, szakszervezeti érdekérvényesítési akció, amelynek célja, hogy felhívja a kormány figyelmét az adótörvények megváltozásának negatív hatásaira. A szakszervezeti konföderációk egyetértenek abban, hogy a káféterá-rendszer megváltoztatása, az egyes elemek kedvezményes adózásának eltörlése a dolgozóknak nettó jövedelemkiesést okoz – mondta.

A gróf Merán Fülöp Vadászati és Erdészeti Múzeum bejárata

Dioráma a múzeumban

A Merán család története a múzeum parkjában

Vértesi fotóalbum

Megemlékezés Kápolnapusztán

Kápolnapusztai hősi temető

Muzeális fegyvergyűjtemény

Huszárok hősi emlékműve Vértesszirma határában

A pusztavámi erdei iskola hálóterme

Vajda János Erdészeti Erdei Iskola Pusztavámon

Malomerdő Panzió étterme

Vándorgyűlés 2013-ban

Kőhánypusztai kápolnája

Fotó: Zétényi Zoltán

Erdészeti és Faipari Híradó

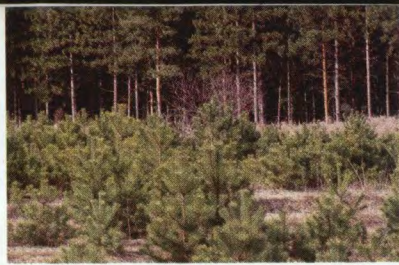
XXVIII. évfolyam 4. szám
2018. december

Az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezetének Lapja

A tartalomról:

**Fókuszban a KEFAG Zrt.
Tanulmányút Lengyelországban
Évzáró kiskonferencia
Konferencia és CEF-ülés
Antalyában
Interjú Palkovics Imrével**

A TERMÉSZET BIZALMÁT ŐRIZZÜK!

A mag- és csemetetermesztéstől az erdőtelepítésen és gondozáson-, valamint a fakitermelésen át a rakodólap gyártásig...

Erdőgazdálkodás – Parkerdők -

Vadászat, vadászházak

www.kefag.hu

Rakodólap gyártás - www.rakodolap.hu

Dísznövénytermesztés - www.juniperus.hu

Arborétum - www.kecskemeti-arboretum.hu

Utainkon erdők kísérik...

Bucka Szálló és Bugaci Vadászház (Bugac)

Császártöltési Kulcsosház (Császártöltés)

Juniperus Park Hotel (Kecskemét)

www.hoteljuniperus.hu

Sáskalaposi Vadászház (Tomba)

Solti Kulcsosház (Solt)

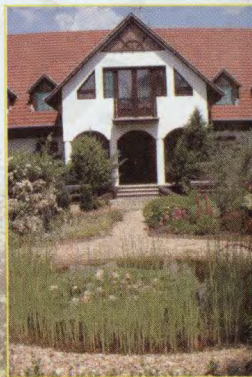
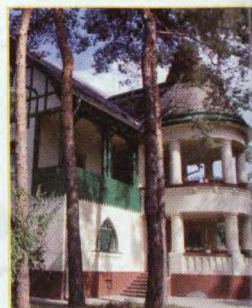
Tőserdő Kastély Üdülő (Lakitelek)

Vackor Vár Erdői Iskola (Kecskemét-Hetényegyháza)

www.vackorvar.hu

6000 Kecskemét, József Attila u. 2.

Telefon: +36 76 510 400, www.kefag.hu

KEFAG

Kiskunsági Erdészeti és Faipari Zrt.

KEFAG kaleidoszkóp I.

Az OEE közjóléti szakosztálya Göbölös Antallal és Madácsi Sándorral a Kecskeméti Arborétumban

Erdei iskolások az arborétumban

A Csalánosi Parkerdő bejáratánál

A tavasz hírnökei

Huszáros roham a Nyírierdőben

A Szulyovszky-féle gyűjteményben

Munka a rakodón

A teríték, a véreb és a vezetője

Trófeaszemle a Vackorvámán

Huszárik Béla fővadász egyik büszkeségével

Az utánpótlás biztosítva

Szabó-Kocsis Zsuzsanna énekel a trófeaszemlén

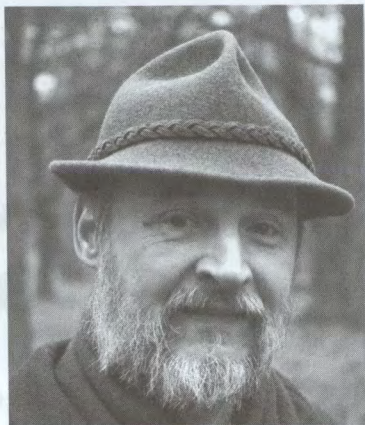
Csemetekiemelés a Juniperusnál

Csemeték cserepezése a Juniperusnál

Fotó: Zétényi Zoltán, KEFAG és Szeverényi Ferenc

Quo vadis EFDSZ?

Negyedszázada önállóan

Huszonöt esztendővel ezelőtt fogalmazódott meg az elhatározás, vagy pattant ki valakinek a fejéből az ötlet, hogy „váljunk ki!”. Ma már a lehetetlennel egyenlő kideríteni a forrást, azt, hogy miként jutottak el az akkori vezetők a MEDOSZ-ból való kiválás elhatározásáig.

A dolog nem ment simán. Először el kellett menniük illegalitásban a Felvidék egyik jól elrejtett erdei üdülőjébe, hogy meghányják-vessék a teendőket, stratégiát és taktikát fabrikáljanak, majd kimondják a döntést: elválunk!

Az ügy kerékkötői között voltak a prominens szakszervezeti vezetők és a szakmai szervezet éllovasai is. Ezek szerint ők komoly érvágásnak tekintették az erdészek leszakadását.

Az akadályok gördítésében a szakszervezeti és külsős jogászok is komoly szerepet vállaltak, nem beszélve a hirtelen fontossá vált „tő melletti” tagság befolyásolási kísérleteiről.

Az ármánykodás ellenére kedvező döntés született, a Fővárosi Bíróság 1993. augusztus 13-án jogerősen bejegyezte szakszervezetünket.

Öröm és szorongás

Ha megpróbáljuk magunkat az akkori tisztségviselők helyébe képzelni, minden bizonnyal nagyon is kettős érzések kerítették hatalmukba a szívüket. Az öröm és

boldogság az oly régóta vágyott önállóság elérése miatt, ugyanakkor a félelem az ismeretlentől, az egyedül való boldogulás buktatóitól, az aláaknázott tereptől és az esetleges gazdasági kudartól.

A sejtések igazolódtak, miután az MSZOSZ tagjaként a legkisebb támogatást sem kapták meg, 1995-ben kiléptek a szakszervezeti szövetségből.

Kapóra jött a lehetőség, az Értelmiségi Szakszervezeti Tömörülés tárt karokkal fogadta az új alakulatot.

Fogalmazhatnánk a költővel, „megfogyva bár, de törve nem” – két társaság kimaradt a jóból –, újult erővel és lelkesedéssel láttak munkához a tisztségviselők. Mert feladat akadt bőven, rendbe kellett tenni a szakszervezet anyagi helyzetét, tulajdonrészét, ami az osztozkodásból jutott. De néhány év után elkövetkezett a köldökzsinór elvágása is, kiköltözködtek a régi székházból, és új fedelet kellett keresni a szakszervezet feje fölé.

Az elmúlt évek új kihívás elé állították a szervezetet és a tagságot, az új jogszabályoknak megfelelően át kellett rendezni a sorokat. Ez néhány alapszervnél a választ provokálta ki, de sok helyütt még ma sem forrtak be a „sebek”.

Járva a végeket, sokszor elhangzik az „örök” kérdés, „de mit kapunk ezért?”. Szerencsére másutt biztató jelek tanúi lehettünk, aktívak a tisztségviselők, nőtt a tagság létszáma.

Csak a reményeinket fogalmazhatjuk meg, hogy a létszámcsökkenés nem válik országos járvánnyá, nem fogy tovább a hadra fogható tagság. Az állami szektor egyelőre szilárd, bár szirénhangokat időről időre hoz-visz a szél. A legfontosabb kérdés a fiatalok megnyerése és „becsábitása” a szervezetbe. Erre kell új módszereket találnunk.

De föl kell tennünk a kérdést a jubileum alkalmával, quo vadis EFDSZ? Melyik utat választjuk: a jelenlegit, vagy állítunk a váltón? De addig is jelentkezünk egy jubileumi ErFa Híradó emlékszámmal.

Zétényi Zoltán

Tartalom

Akik szembeszállnak a homokkal
Bemutatkozik a KEFAG Zrt. 2

Aki mégis tagja lett a kasztnak
Mézes Lajos kereskedelmi
irodavezető, szakszervezeti titkár ... 2

„Kerületvezető erdész volt
az életem célja”
Sulyok Ferenc vezérigazgató 4

A legfátlanabb megyéből jött
Koczka Zoltán
vezérigazgató-helyettes 6

A vezető Cantus
Dr. Bárány Gábor, az Erdőgazdálkodási
Osztály vezetője 7

Egy igazi Oroszlán hölgy
Bekőné Polner Katalin, a Juniperus
Parkerdészet igazgatója 9

„A fenyők egyharmadát saját
gépeinkkel kell letermelnünk”
Almási István, a Műszaki Erdészet
vezetője 10

Utunkon erdők kísérték
Történelmi utazás
Lengyelországban 11

17 másodpercenként egy raklap
Barna Péter, az ÖKOPAL Raklap
Üzem igazgatója 15

Kiskonferencia az évzáró
alkalmából
Előadások és kitüntetések 16

Az EFDSZ 2018. évi kitüntettjei. . 18

Konferencia és CEF-ülés volt
a törökországi Antalyában
2019. második felében az EFDSZ
látja el a CEF-elnökséget 19

Nem felforgatni kívánjuk a világot
Palkovics Imre, a Munkástanácsok
Országos Szövetségének elnöke ... 21

Krónika, hírek 23

KEFAG Kaleidoszkóp I–II. ... B2, B3

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI HÍRADÓ • XXVIII. évfolyam 2. szám. • **Kiadja** az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete • 1146 Budapest, Thököly út 58–60. • Tel.: 331-4369 • Fax: 331-9455 • E-mail: 2016efdsz@gmail.com • **Szerkesztőbizottság:** Dudás Péter elnök, dr. Király Pál Nagy László munkatárs, Zétényi Zoltán főszerkesztő • **Címlapon:** a KEFAG egyik büszkesége – Fotó: Szeverényi Ferenc • **Nyomda:** Agroinform Kft. • Budapest, Angol u. 34. • Felelős vezető: Bolyki István ügyvezető igazgató • A lap negyedévenként jelenik meg • Hírlapárusi forgalomba nem kerül • Terjeszti az EFDSZ

Akik szembeszállnak a homokkal

Bemutatkozik a KEFAG Zrt.

A Csepel-sziget déli csücskével nagyjából egy magasságban, keleti irányban fekszik Kunpeszér, amelynek határában terül el a híres Pészéri erdő. Karrierjét annak köszönheti ez az ezer hektáros erdőterület, hogy a tölgynek ezen a helyen sikerül az utánpótlásról gondoskodnia. Vagyis van elegendő talajnedvesség és felújul. Ez igazi kuriózum hetedhét határban.

Lenn, a déli határkerítésnél újabban nem csak a migránsok, hanem a vad is megállásra kényszerül. A mi oldalunkon örülnek a vadászok, mert itt marad a vad.

Ha ránézünk az ország térképére, ez a két hely meglehetősen távol esik egymástól. Még gépkocsival is jó pár órába kerül megjárni, s majd egy tank benzinbe. Ezen az óriási területen találhatók a KEFAG Zrt. erdei.

A társaság és jogelődjei több mint hat évtizede viselik gondját a Duna-Tisza-köze erdeinek. A KEFAG Rt. 1993-ban, a nagy átszervezések idején alakult, majd 2006-tól KEFAG Kiskunsági Erdészeti és Faipari Zrt. néven működik. A Társaság által kezelt 55 000 hektár állami erdőterületnek 17%-a érintett természetvédelmi korlátozással. Ami viszonylag kevés. Az erdőgazdaság állományai jelentős részben kedvezőtlen termőhelyi adottságú, talajvízhiányos területeken találhatók. Az erdőállomány fafajösszetételében az erdei- és a feketefenyő 41 százaléka, a lágylombos (főleg hazai nyár és kevés nemesnyár) 33 százaléka, míg a kemény lombos (elsősorban akác, valamint némi tölgy, kőris, juhar) mindössze 26 százaléka. A kitermelt faanyag több mint 75 százaléka fűrészipari feldolgozásra alkalmatlan sarangolt áru.

Hagyományos erdészetei – Észak-Kiskunsági Erdészet, Bugaci Erdészet, Császártöltési Erdészet, Dél-Kiskunsági Erdészet – átlagosan 1000–1200 hektáron végeznek erdőfelújítást. A számos csemetekertben évente nevelt 15–20 millió csemete a saját felhasználáson túl a térségben gazdálkodók szükségleteit is fedezi.

A fakitermelés során évente átlagosan 180–200 ezer nettó m³ ipari faanyagot és lakossági értékesítésű tűzifát, ezen felül 10–15 ezer nettó köbméter energetikai hasznosítású biomasszát termelnek. Faipari üremeikben (ÖKOPAL Raklap Üzem, Bugaci Faipari Üzem) mintegy 80–90 ezer m³ alapanyagot dolgoznak fel.

Ők működtetik a 62 hektáros Kecskeméti Arborétumot, a 26 hektáron elhelyezkedő Vackor Vár Erdei Iskolát, valamint a bugaci Alföldfásítási Múzeumot.

Különlegességnek számít az országos hírű Juniperus Parkererdészeti, amely január végén Essenben vesz részt nemzetközi kiállításon. KEFAG sajátosság az ERDŐGÉP részleg, amely erdészektént működve biztosítja a gép- és szállítójármű ellátást. Specialitásnak tekinthető az Innovációs Központ, ahol kreatív kutatások folynak a gyakorlati alkalmazhatóság jegyében.

Éves árbevételük 2018-ban 6,5 milliárd forint volt, alkalmazotti létszámuk 453 fő. A közvetlenül társaságukhoz kapcsolódó vállalkozások száma közel száz, amelyek további mintegy 1500 embernek biztosítanak munkalehetőséget.

Aki mégis tagja lett a kasztnak

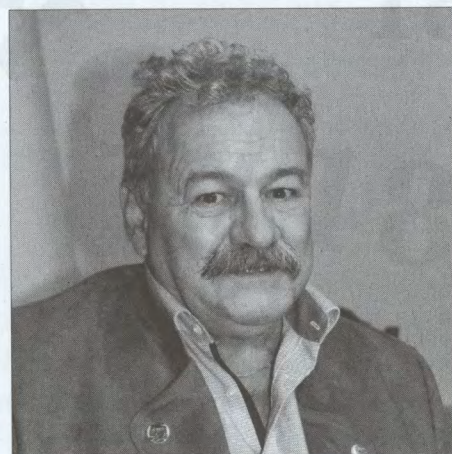
Mézes Lajos kereskedelmi irodavezető, szakszervezeti titkár

Gyermekkorát Dunaújvárosban élte, de minden nyarát, a Hernád völgyében, Csobádon, a nagyszülőknél töltötte, akik gazdálkodtak, s ebből egyenesen következik, hogy agronómus akart lenni. A nagypapa szerint ugrómókus. De hetedik korában már másképp látta a jövőjét, mégpedig az erdészet kezdte érdekelni. A családban nincsenek erdészek, s édesapja meglehetősen pesszimistán látta az esélyeket, mondván, az egy olyan kaszt, hogy oda úgysem lehet bejutni. De gondos

szülők lévén elvitték csemetéjüket a fővárosi pályaválasztási tanácsadóba, tanácsot kérni. Az eredmény: Lajost leginkább a növények, az állatok érdeklik. Mondjuk, ezt addig is tudták... Ezzel megerősítve, beadta a jelentkezését a Soproni Erdészeti Technikumba.

ErFa Hír – Milyen volt a technikum?

M. L. – A családból kikerülve és összefoglalva egy kollégiumi szobába 18 hasonló gyerekkel... Ha jók voltunk, havonta egyszer mehettünk haza. Amikor jöttünk vissza, háromszor igazoltattak bennünket a határőrök. A soproni technikum olyan élmény, amely egész életünkben végigkísér.

Igazgatónk Tuskó László volt – hogy az ő neve se maradjon ki.

ErFa Hír – Sportolt?

M. L. – Tájfutottam és sakkoztam. Az egyetemmel volt egy közös sakkcsapatunk, a megyei bajnokságban játszottunk.

ErFa Hír – Érettségi után merre?

M. L. – Egy évet dolgoztam a Mezőföldi Erdő- és Vadgazdaságnál. Ki akartak nevezni kerületvezetőnek, de nem vállaltam, mert tovább akartam tanulni. Föl is vettek a Faipari Karra. Üzemmérnökként végeztem, 1980-ban.

Szerette a várost, és ráadásként soproni lányt vett el feleségül. A berzsenyista kisasszonyt egy erdészbálon ismerte meg. Végzés után olyan munkahelyet keresett, ahol lakást is adnak. Ilyen hely volt a KEFAG. Az akkori igazgató, Barányi László, olyan faiparost keresett, aki erdész is. A lakás feltétele volt, hogy bemutassa a házassági anyakönyvi kivonatot. Ezt augusztus 23-án megtette. Szeptember 1-jével teljes jogú munkavállaló lett, lakáskulccsal a zsebében. Kecskeméten, a központban kezdett faipari előadóként.

ErFa Hír – Mi volt előbb, a szakszervezet vagy a vadászat?

M. L. – A szakszervezet – válaszol tétozás nélkül a titkár. – Akkoriban még másként zajlottak a dolgok. Amikor aláírtad a munkaszerződést, oda volt téve mellé a belépési nyilatkozat a szakszervezetbe (a MEDOSZ-ba – a szerk.). A KEFAG-nál még volt függetlenített szakszervezeti titkár, és 1800–2000 fő volt a dolgozók száma. Fölmerült, hogy kell-e függetlenített titkár, de Barányi László kijelentette, amíg ő az igazgató, addig lesz. Ő egyébként meglehetősen pokróc modorú, de rendkívül melegszívű, szavatartó ember volt. Tehát akkor léptem be a szakszervezetbe, ám '88-ban kiléptem.

ErFa Hír – Miért sértődött meg?

M. L. – Bugacon tartottuk a szakszervezeti választást, néhány kollégámmal nem értettünk egyet az eredménnyel, szó szerint azt mondtuk, hogy csalás volt. Olyanok is szavaztak, akik nem voltak jogosultak a választásra. Elutasították az ötünk kifogásait, s azt választották meg, akit mi nem akartunk. Meg is írtuk a panaszkodunkat a budapesti központba. Eljöttek kivizsgálni az ügyet, meghallgatták a kifogásainkat. De ez nem hozott változást, meg akartak győzni, hogy fogadjuk el a helyzetet, úgyhogy mi kiléptünk. Megfogadtuk, hogy amíg az lesz a titkár, akit megválasztottak, addig nem leszünk tagok.

ErFa Hír – Ennek a kemény lépésnek nem volt szakmai vonalon retorziója?

M. L. – Akkor már Sódar Pál volt a vezér, ő megjegyezte, hogy „hülyék vagytok”, de nem volt büntetés. Nekünk ugyanis a tisztesség fontos volt. Azt az embert alkalmatlannak tartottuk. Jó néhány év elteltével más – Rákosi József – lett a titkár, akkor visszaléptünk. Ő már nem volt függetlenített funkcionárius.

1989 decembere komoly változást hozott az életében, mert elnyerte a Jánoshalmi Fűrészüzem vezetői beosztását.

1994-ben választás elé került, a vezérigazgató visszahívta Kecskemétre a kereskedelmi iroda élére. A másik lehetőség a maszekvilág lett volna...

Akkor köszöntött be a „szabad világ” a kereskedelem terén is, megszűntek a monopóliumok, de mindent maguknak kellett csinálniuk. Egyedülállónak számítottak a szakmában: kereskedtek. A cég éves fakitermelése 200 ezer köbméter szokott lenni, de a forgalmazott mennyiség a dupláját is elérte. Az ösztönző rendszer is hatékony volt, nagyobb eredmény esetén több volt a jövedelem.

Az osztrák Papirholz volt a legfőbb partnerük, ahova a hazai export zömét ők szállították. Másik külföldi piacuk a szerbiai Mitrovica papírgyára volt. Az üzlet egy darabig gördülékenyen ment, de ott is bekövetkezett a privatizáció, s attól kezdve a holland tulajdonossal elkezdődött a pereskedés. Végül némi veszteséggel sikerült kihátrálni az üzletből.

A társaság kereskedelmi tevékenysége megosztott a Kereskedelmi Iroda és az erdészetek között. A termelt fa mintegy 70 százaléka sarangolt választék. Akkor van piaci előnyük, ha mondjuk, 100 ezer ürmétről lehet tárgyalni. Ez a jogosítvány a

A jánoshalmi raklapüzem őselődje egy homokkötéglagyár volt. Amikor kitélt az ideje, az országos kiterjedésű ládagyárnak lett a 9. számú gyáregysége. A 60-as években, egy nagy átszervezés során, a vállalat az erdőgazdaság kebelébe került. 1980 körül mintegy 200, többségében nő dolgozója volt. Ők szegezték szalagfűrészszel vágott lemezekből kézzel a ládákat. Később a munkafolyamatot gépesítették, nagy volt a mezőgazdaság ládaigénye, főleg a szabolcsi alma miatt. De sok láda került külföldi megrendelőkhez is. 1992-ben szállították a Rudolf Gehlen kereskedő cégnek az utolsó lapra szerelt ládákat. Akkor született meg a döntés, hogy „arccal a raklap felé”.

Kereskedelmi Irodánál van. Az erdészetek az akáctermékekkel kereskedhetnek, központilag meghatározott minimál árakon.

A 2008-ban kezdődött gazdasági válság idején történt, hogy a legnagyobb raklapvevő egyik napról a másikra bejelentette, hogy nem vesz több raklapot. A maszek raklapgyárak azonnal elbocsátották a munkásaik felét, de az állami vállalatnak a leépítést központilag megtiltották. A részleges megoldást az jelentette, hogy fél munkaidőben, fél pénzért foglalkoztatták a munkásokat. Ekkor lépett be a szakszervezet, és a tagok kaptak némi segílyt ezekben az időkben.

ErFa Hír – Hogy vezetett az út a szakszervezetbe való visszalépéstől a szakszervezeti funkcióig?

M. L. – A kényszer vitt oda. A szakszervezet az egykori szerepét elvesztette. Megkerestek, hogy a központból kellene valaki titkárnak. Elvállaltam, s rajtam maradt... Nincsenek lehetőségeink, nem vagyunk érdekérvényesítő helyzetben. Az erdészeteknél is teljes az érdektelenség. Egy dologgal tudjuk őket maradásra bírni, hogy meglegyen a minimális létszám a kollektív szerződés aláírásához. Nincs miről tárgyalnunk. A tulajdonos év végén megmondja, hogy mennyi lehet a bérfejlés, és a téma lezárva. A fiatalokat nem nagyon érdekli, és mindenki azt kérdezi vissza, hogy jó, jó, de mit ad nekem a szakszervezet? Már beiskolázási segílyt sem adhatunk, mert az is jövedelem. A kafetériánál évente tudtunk valami emelést elérni.

ErFa Hír – Üdültetés?

M. L. – A cégnek sok szobája van a szántódi üdülőben, de az üdülési bizottságban nem szakszervezeti tagok döntenek. Mindent a társaság fizet, ezért az dönt.

ErFa Hír – Hogy lehetne az érdektelenségen változtatni?

M. L. – Föl kellene tudni mutatni valamit a szakszervezetnek, amit a szakmának el tudott intézni. Sajnos nem tudunk semmit fölmutatni. Négy évvel ezelőtt eljött az elnökség ülésére az akkori helyettes államtitkár, akinek elsoroltuk a gondjainkat. Többek között az illetményfával kapcsolatban. Azok közül semmi nem valósult meg. Hiába petícióztunk, az már csak a döglött ló patkolása volt.

Az sem volt jó döntés szerintem, hogy az értelmiségi szakszervezethez (ÉSZT) csatlakoztunk. Nekünk nem csak az értelmiségi dolgozókat kell képviselnünk. Emiatt az ÉSZT nem érzi magáénak a mi gondjainkat. Elfogyott a levegő körülöttünk.

Z. Z. – N. L.

„Kerületvezető erdész volt az életem célja”

Sulyok Ferenc vezérigazgató

Családi mintája nem volt az erdész hivatáshoz. Édesapja kőműves, édesanyja könyvelő, felmenői között nem tud erdészről, vadászról, de még faiparosról sem.

Fekete István regényei hatására és egyik osztálytársa lelkesedését követve, együtt határozták el, még az általános negyedikében, hogy erdészek lesznek.

Abonyban nőtt föl, a határában álló kis tölgyliget volt az erdő.

Amikor eljött a pályaválasztás ideje, a Mátrafüredi Erdészeti Szakiskolát célozta meg, ahol sok erdő volt a környéken. A komoly túljelentkezés ellenére fölvettek.

- Roppant boldog voltam, amikor kiderült, hogy fölvettek – emlékezik a vezérigazgató. – Egyetlen osztály indult 1988-ban. Dacos makacssággal ragaszkodtam ahhoz, hogy kerületvezető erdész legyek, az volt életem célja. Ennek az vetett véget, hogy 1992-ben, amikor végeztem, sorra csődöt jelentettek az erdőgazdaságok. Ebben a helyzetben „menekülési lehetőség” volt, hogy a Soproni Egyetemre menjek.

A matematikai alapokkal állt hadilábon, az ábrázoló geometria úgy, ahogy ment. Inkább évhalasztást kért, visszament Mátrafüredre, és megszerezte a technikus oklevelet kitűnő minősítéssel. Ez idő alatt megtanulta a gimnáziumi matematikát, és úgy tért vissza az egyetemre.

- Hallatlan előny volt, hogy a technikumból vittem magammal sok-sok szakmai tudást, ami a növénytannál, az erdőművelésnél sokat segített, arról nem is beszélve, hogy a szakmai gyakorlat terén is voltak ismereteim. Mátrafüred előnye volt a sok közeli erdő, és az oktatás gyakorlat-orientáltsága. A nyári gyakorlataimat pedig a Ceglédi Erdészetenél töltöttem.

Az egyetem elvégzése után „lóugrással” vette a szakmai feladványokat, bár volt tanulmányi ösztöndíja a NEFAG-tól, és ott készítette a diplomamunkáját is. A diplomázás után Svédország felé vette az irányt, hogy az elnyert két hónapos ösztöndíjat teljesítse.

A honvédelmi kötelezettséget polgári szolgálatosként abszolválta az Állami Erdészeti Szolgálat Kecskeméti Igazgatóságánál.

A szakigazgatásban a „száraz” ügyekbe kóstolt bele, szakszemélyzeti

nyilvántartás, földügyek, megosztások véleményezése. Ezt követték a jogi „bugyrok”, az erdőterület igénybevétele, a vadászati szakhatósági állásfoglalások.

2000. január 1-jétől a NEFAG-nál kezdte a szerződéses kötelezettségei teljesítését, mint a Szolnoki Erdészet felhasználási ágazatvezetője. A működési körletük az egész megyére kiterjed, érdekesebbnél érdekesebb területekre a Hortobágy-Berettyótól a Zagyvaig, Karcagtól Jászfelsőszentgyörgyig. A nagy fakitermelések dandárjában az akkori árvíz pontos logisztikával csekély faanyagvesztéssel megúszták, de az árvíz miatti erdőpusztulást már nem. A vízügyi védművek építése és az árvízkarok felszámolása miatt rekord mennyiségű termelés zajlott, amiből jelentős felújítási

kötelezettség is keletkezett. Meg is kapta az erdészeti művelési ágazatának vezetői posztját.

2002 novemberében ismét a kecskeméti szolgálatnál találjuk, pályázatkezelési és támogatási ügyintézőként.

Közben elkezdte tanulmányait az ELTE Jogi Továbbképző Intézetében – Rájöttem, hogy a jogi bikkfanyelv megtanulható, nem áll távol tőlem – 2005-ben pedig a szervezet igazgatóhelyettese lesz.

Sok volt a feladat, sok a magánerdős telepítés, sok a rövid vágásfordulójú, intenzíven kezelt erdő és sok a rendezetlen terület. „Nálunk a folyosó 90 km hosszú” – (copy right dr. Göbölös Antal), mert a tervezők Szegeden voltak, a felügyelők pedig jobbára Kecskeméten.

Kellemes állást kínáltak

Dél-Svédországban a kétmillió (!) hektár magánerdőt kezelő erdőbirtokossági szövetkezetnél tett szert nagyon hasznos tapasztalatokra. A zömében fenyvesekkel gazdálkodó szervezetnél érdekes volt, hogy kiterjedt feldolgozóiparral is rendelkezett. Több fűrészüzemük, cellulóz- és papírgyárak is volt. Szövetkezeti keretek között nagyon fejlett vertikális integrációt valósítottak meg. Ők meg azon lepődtek meg, hogy a kitűnő soproni képzésnek köszönhetően milyen erősek a növénytani alapjai, mert a mohák és zuzmók rendszertanba illesztését latin nevekkel abszolválta. De hasonló bámulatot váltott ki a kontrolling osztályon az akkori ÁFA-átszámítás gyors megoldása is. Ennek következtében nem meglepő, hogy meg is kínálták egy kellemes állással. Az ajánlat bármilyen csábítónak is tűnt, itthon akarta kipróbálni magát, és a svéd tél sötétsége sem volt igazán ínyére.

2010-től, a nagy vezérváltáskor pedig már a KEFAG vezérigazgatói székében ül. A céget hatósági oldalról már meglehetősen jól ismerte.

– 2010-ben viszonylag széles tevékenységi körrel rendelkező céget vehettem át – idézi föl a váltást Sulyok Ferenc. – Szerencsére hagytak dolgozni, rám bízta a döntéseket. 2011-ben én léptem meg az addig kft-ként működő gépüzem integrálását önálló erdészetté. A talpon maradás érdekében a szolgáltatási-vállalkozási szektorunkat fejlesztettük: az autópálya-fásítást, az árvízi védművek fűvesítését, a véderdő-telepítést, lakóparkok és tetőtertek kialakítását, a Kossuth-téri beruházást és karbantartást, a fehérvárcsurgói kastélyparkot. Ezekkel „magunknak kerestük a bajt” – mondja nevetve.

– Egy 2007-es kormányhatározat végrehajtásának részeként ebben az időben, azaz 2010-ben kellett átadnunk 3500 hektár védett területet a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság kezelésébe. Az állományaink 6,5 százalékát vitték el ezzel. Volt, ahol a védett növények jelenléte indokolta a védettségi státuszt, máshol meg a területi integritásra hivatkoztak, mondván, ha nincs is ott védett érték, de ha körülötte van, akkor tartozzék egybe. Ennek fejében csodaszép fekete fenyveseket és akácokat kellett átadnunk. Ez a veszteség is arra motivált, hogy nyissunk a szolgáltatások felé.

– Csökkent ugyan a természetvédelmi korlátozás alá eső területünk, de maradtak a Natura 2000-es területek és sok olyan erdő, amely gazdasági küszöb alatt van, határtermőhelyen lévő faállománnyal, talajvédelmi rendeltetéssel.

Oszlassunk el egy tévhitet, a KEFAG nem akácnagyhatalom, ez csak a környező magánerdők esetében igaz. Az 50-es, 60-as évek nagytáblás, futóhomok megkötést szolgáló erdőtelepítései túlnyomórészt fenyővel történtek. A cég fafaj-összetételének 41–42 százalékát a fenyők teszik ki. Ezt még mindig nem az akác, hanem a hazai nyárasok követik közel 30 százalékkal, s csak ezt követi az akác 21–22 százalékkal.

Ha a cég árbevételeit áttekintjük, azt kell megállapítani, hogy a hagyományos erdőgazdálkodás, a fakitermelés a bevétel 30 százalékát produkálja, ehhez jön még a vadászat 3 százaléka, a többit

pedig a faipar (40–42 százalék), a csemete- és dísznövénytermesztés, valamint a vállalkozási-szolgáltatási tevékenység (parképítés, környezetrendezés, fa- és csemetekereskedelem – mintegy 15 százalék) hozza. A vagyonekezt erdők működtetése negatív előjelű, ami a korábbi futóhomokon létesült, gyenge gazdasági potenciálú erdők esetében nem meglepő. Az erdők jövedelméből tehát nem tudnak megélni, a veszteséget a vállalkozások pótolják. A tulajdonos elfogadja a szerény, 40–50 milliós eredménytervüket. A társaság adózott eredménye mellett nem szabad elfeledkezni arról, hogy a cég működése az igénybe vett támogatások, valamint a befizetett adók, járulékok és egyéb díjak szaldójaként évente több mint 500 millió Ft-tal gyarapítja az állami költségvetést! Köszönhető ez többek között a több, mint 450 fős munkavállalói létszámból fakadó közteherviselésnek, de pl. annak is, hogy a rakodólapok után fizetendő környezetvédelmi termékdíj a termelőt, azaz a raklapgyártót terheli.

A társaság történetének utóbbi 20 évét tekintve volt olyan időszak, amikor viszonylag kiugró eredményeket produkált a cég, aztán jött egy időszak, amikor a közjólét került előtérbe, és a pozitív nulla volt a követelmény, most pedig a jól felfogott érdekük azt diktálja, hogy a fejlesztések érdekében eredményt kell felmutatni.

2018-ban 25 éves volt a cég. Ezt a KEFAG titokban ünnepelte meg. Miért? – kérdeztük a vezért.

– Az idő múlásának ünneplését nem tartom szerencsésnek. Majd minden évre jutna egy jubileum, hol a Vackor Vár Erdei Iskola, hol a Juniperus Parkerdészet, hol pedig a Kecskeméti Arborétum létesítését ünnepelhetnénk. De mi lehet ezeknek az üzenete? Nem leszünk magamutogató „celebek”. Ha újat tudunk mutatni-mondani, ha az örökségünket tudjuk gyarapítani, akkor van értelme a szereplésnek. Fontosabbnak tekintem a konkrét fejlesztések bemutatását. Remélem, hogy a közjóléti szerepvállalásaink (kulcsosházak, kilátók) mellett a termelő beruházásainkat is reflektorfénybe tudjuk majd állítani.

– A sajtóban jelen vannak...

– Arra figyelünk, hogy a helyi, regionális médiában jelen legyünk. A következő célunk a honlapunk megújítása.

A társaság különlegességének – egyfajta titkos állomásnak – tekinthető az

Innovációs Központ, amely a szaporítóanyag-termesztési részlegből jött létre, és a cégközpontozathoz tartozik szervezeti-le: az erdőgazdálkodási osztály alegysége. A szaporítóanyag-termesztésen túl a génmegőrzéssel (különös tekintettel a vadgyümölcsökre), maggyűjtéssel és értékesítéssel, pályázatok koordinálásával, és ágazatspecifikus, gyakorlatorientált kutatással foglalkoznak. Egyik sajátos kutatási témájuk pl. a fahamu hasznosítására irányul, de kísérleti csemetekertet és talajlaboratóriumot is működtetnek, valamint fekete fenyővel erdészeti származási kísérleteket végeznek.

A cég büszkeségei közé tartozik a két kelebíai dámállomány és a császártöltési gímszarvas állománya. A fatermés szempontjából viszonylag gyenge adottságú erdők a vad számára kiváló élőhelyeket biztosítanak. Kutatások bizonyították, hogy az agancsképzéshez a fenyőhajtás és a friss akákhajtás találkozása, a bennük lévő ásványianyag-tartalom miatt, kitűnő trófeaeredményeket produkál. Egyedül a vízhiány okoz gondot, de az mesterségesen biztosítható. A továbbiak a szelekción, a szakértő gondozáson és a türelmen múlnak. A dám emellett könnyebben kezelhető vad, mert jobban tartja a területét, migrációs körzete kisebb. Az országos vadgazdálkodási adattár híven tükrözi erőfeszítéseinket, s a dicsőség másik oldala, a vadkár pedig nem jelentős.

2003-ban miniszteri avatással adták át a Kecskemét-Hetényegyházán lévő Vackor Vár Erdei Iskolát, mint kiemelkedő közjóléti és oktatási központot. Manapság milyen hozadéka van ennek az intézménynek?

– Mindenképpen jelent ismertséget, és elismerést is. Sokan rácsodálkoznak, hogy az erdésztiársadalom ilyesmi iránt is fogékony. Tisztelet illeti a kollégákat, hogy ennyire személyesen és szenvedélyesen folytatják ezt a tevékenységet. Ma már országos ismertsége van az erdei iskolának. Ezen túlmenően Szulyovszky László kollégánk 1848–49-es szabadságharchoz kötődő szellemi és tárgyi hagyatékát is gondozzuk ugyanott.

– A kollégáimra vagyok a legbüszkébb – mondja határozottan a vezérigazgató. – A viszonylag nagy, de ennek ellenére összehangoltan, jól dolgozó, összetartó csapatra.

Zétényi Z. – Nagy L.

A legfátlanabb megyéből jött

Koczka Zoltán

vezérigazgató-helyettes

Mezőhegyesi származású családjában senki nem volt szakmabeli. A legfátlanabb megye, de a legjobb földek ott találhatók. A kettő között talán lehet némi összefüggés... A 46 aranykoronás földekre vétek lett volna fát ültetni.

Szülei klasszikus úttörő, „vidéki” fotográfusok, de őt csak amatőr szinten ragadta magával a kamerák, a sötétkamra, az ezüstbromid világa. De a gyönyörű nóniuszokat futtató ménes és a cukorgyár világában sem kereste jövőbeni boldogulását.

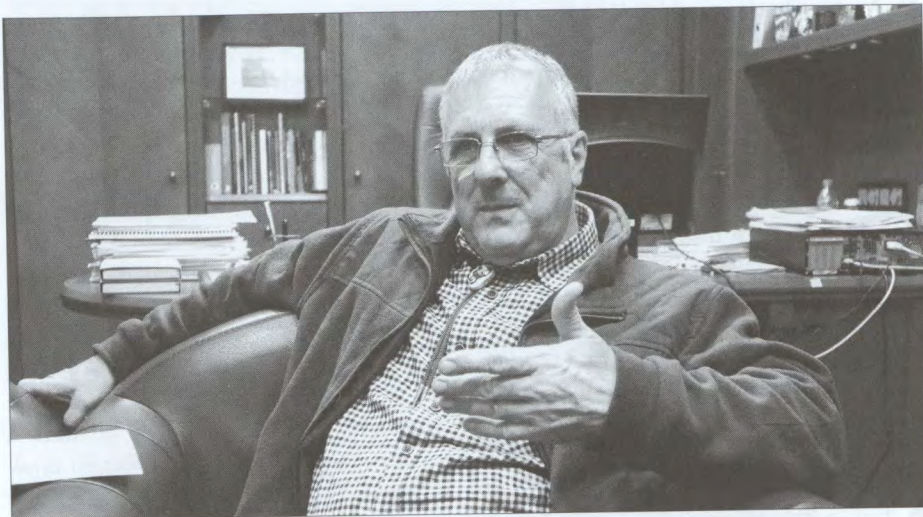
Makóra járt a Viharsarok patinás reálgimnáziumába, ahonnan egy híján mindenki továbbtanult. Ő éppen Sopronban. A biológia ejtette rabul, különös tekintettel a rovarvilágra. Az egyetemen Igmándy Zoltán professzor keze alatt szorgoskodott. A diplomamunkáját már a fenyőrontó taplórol írta, így a kecskeméti – akkor még létező – ERTI-be küldték, ahol akkoriban „nyüzsögtek a kutatók”. Tóth József vette a szárnyai alá. De ha már erre járt, kötött hamar egy tanulmányi ösztöndíjas szerződést a KEFAG elődjével. 1981-ben diplomázott, és azon melegeben a Kerekegyházi Erdészethez került. Egy év múlva már erdőművelési műszaki vezető a 11 ezer hektáros erdészetenél.

Er Fa Híradó – Meddig tartott a kerekegyházi történet?

K. Z. – Jogos a fölvetés, mert következett egy kitérő 1986–1990-ig, a Kecskeméti Erdészeti Szolgálatnál. Akkor más világ volt az erdőfelügyelőségénél, sokat jártunk terepre, ráadásul Kerekegyházát is „megkaptam”. De ’90-ben megüresedett az ottani erdészeti vezetői poszt, amit megpályáztam, s visszavettek oda, ahonnan indultam. Ekkor már Sódar Pál volt az igazgató. Szerettem az erdészeti „légkört”, de némi átszervezést követően bekerültem a központba, ahol osztályvezető-helyettes, majd 15 évig osztályvezető voltam. 2014-ben nevezték ki vezérigazgató-helyettesé.

ErFa Hír – Átélté a nagy átszervezést és a leépítéseket is...

K. Z. – Akkoriban több mint ezer fő volt a cégnél. Nyolc erdészeti volt: Bugac, Császártöltés, Harkakötöny, Jánoshalma, Kelebia, Kerekegyháza, Kiskunhalas és Nyárjas. Elbocsátások és összevonások.

Kerekegyházán én vezényeltem le a vállalkozói átállást. Máig emlékszem, milyen riadalmat okozott az akkori dolgozóknak a változás bizonytalansága, de a vállalat szempontjából nem volt más és jobb megoldás. A munkások kedvező áron megvehették a fűrészeket, a szállítójárműveket, de onnantól kezdve maguknak kellett az életüket irányítani, kezdődő mikro vállalkozásaikat bonyolítani, adminisztrálni és erre nem voltak felkészülve. Telegdy Pál segített rajtuk azzal, hogy beléptette őket az akkor már jól működő Erdőszövbé.

Egy másik fontos dolog a kárpótlási folyamat. Ennek kapcsán egy fél erdészeti területet elvittek az erdőgazdaságtól. Gyakorlatilag mi végeztük az átadandó területek kijelölését, de nem mindig lehetett ezt számunkra is előnyös módon megtenni. Ezután lett a nyolc erdészeti terület négy. De megtartottuk a specialitásainkat, a csemetekerteket, a gépüzemeket, a díszfaiskolát és a fűrészüzemeket. Voltak persze krízishelyzetek is, amikor gazdasági okokból leállt a raklap piac és a dolgozóknak az erdőben kellett munkát adni. Mindent megtett a cég vezetése annak érdekében, hogy ne zárjuk be az üzemet. Végeredményben jó döntést hoztak.

ErFa Hír – A természetvédelem is elvitt pár ezer hektárt annak idején...

K. Z. – Mintegy 3500 hektárt csak Bugacon. A helybéli kollégákat nagyon megrázta ez a döntés. Gyönyörű, 90 éves feketefenyvesek is voltak az átadott területen. Aztán egy évre rá emberi gondatlanság miatt leégett az egész terület. Lehet, a sors akarta, hogy így legyen, ki tudja. Mindenesetre gazdaságilag is megérettük ennek hatását, de ez már történelem és meggyünk tovább.

ErFa Hír – Ennyivel is kevesebb lett a védett területük...

K. Z. – Valóban, csupán 2,8% a természetvédelmi rendeltetésű kezelt erdő területünk, de az összes, valamilyen okból természetvédelmi korlátozással érintett területünk is csak 17 százalék. Viszont országosan a leggyengébb adottságú erdőterületet kezeljük. Az eredményünkért nagyon meg kell dolgoznunk. Ez nem önsajnálat, csak tény.

ErFa Hír – Milyen körülmények fogadták a vezér helyetteset?

K. Z. – Nagyon jó csapatot örököltam elődeimtől, közvetlenül Ugró Sándortól, a korábbi helyettesétől. Az egységvezetők és a központi kollégák is kitűnők. Mi egy nagyon összetartó kollektíva vagyunk.

ErFa Hír – Mostanában zajlanak a bér- és ártárgyalások...

K. Z. – Igen. Ha csak nyolc-tíz százalékkal emelkednek a bérek, az évi száz milliót meghaladó bérköltség-növekedést jelent, de ugyanilyen arányban növekednek a vállalkozói díjak is. Szerencsére termékeink iránt most nagy a kereslet, mind a gömbfa, mind az elsődleges faipari cikkek, pl. raklapok iránt, de annak is megvannak a piaci felső határai és az eladásokból adódó bevétel-többlet nem biztos hogy fedezi a költségnövekedést. Így aztán, hogy teljesíteni tudjuk kitűzött céljainkat, még sok mást is ki kell találnunk.

ErFa Hír – Van-e tűzifa-helyzet?

K. Z. – A kereskedőknek egyelőre csak korlátozottan adunk el, de a lakossági igényeket kiszolgáljuk, mint ahogyan a szociális tűzifa programból ránk háruló kötelezettségeket is. Idén ez idáig még nem volt nagy tél, úgyhogy hamarosan föl kell oldani a tilalmat. Azonban, ahogy

mondják, még nem ette meg a kutya a telet.

ErFa Hír – Az exportlehetőségek jelennek-e valamilyen előnyt?

K. Z. – A Papierholz Ausztria GmbH-val több évtizedes, hagyományosan jó kapcsolatunk van, de a belföldi feldolgozóipar is fontos a számunkra. Szerencsére a papírgyártás technológiájához kell a kétféle fenyő alapanyag is, tőlünk nyugatra meg lucfenyvesek vannak főként. Így aztán egymásra is vagyunk utalva, ami segíti az előnyös megállapodást.

ErFa Hír – Gondolkoztok-e valami újdonságon, mint annak idején a raklapgyártás indítása?

K. Z. – Jelenleg a munkaerőhiány a legnagyobb problémánk, a gépesítés fokozása elkerülhetetlen. Nemrég saját

beruházásban vettünk egy új harvestert, kihordóval együtt, de kellene vennünk még egy ilyen párost, mert azt is el tudjuk látni egész éves munkával és így a termelés is, egyenletesebbé válna. Egy ilyen gépsor jelenleg 200–250 millió Ft-ba kerül. Ugyanennyi kellene a raklapgyártás fejlesztéséhez is egyszerre azonban mindent nem lehet, ezek azok a komoly döntések, amik előttünk állnak. Előkészület alatt áll a kecskeméti fűtőmű biomassza alapú beruházása, ami új lehetőséget teremthet termelés szerkezetünkben. Ez is egy olyan lehetőség ami a termelésünk terén új utakat nyithat már akár 2019. év végétől.

ErFa Hír – Az éghajlatváltozás várható következményei hatnak-e a gazdálkodásra?

K. Z. – Amikor 1981-ben kezdtem ezen a területen, még jóval csapadékosabb idők

voltak. Ma már csak 500 mm csapadékot kapunk éves szinten. Szinte már érzékelhető, hogy a jelenlegi erdőssztyepp klíma lassanként sztyeppbe megy át. Azt tapasztaljuk, hogy az évszakok egybefolynak, de abban én személy szerint nem nagyon hiszek, hogy gyökeresen megváltoznának az éghajlati viszonyok egy-két emberöltőnyi idő alatt. Azt senki nem tudja megmondani, hogy milyen lesz itt az időjárás ötven év múlva, mint ahogy száz évvel ezelőtt sem igazolódtak be az ilyen irányú jóslatok. Egy biztos, hogy a homokhátságon jelenleg élő fás vegetáció más fafajjal történő átalakítására nem igazán adódnak alternatív lehetőségek. Addig pedig, amíg ezek az erdők élnek, az alföldi erdészek teszik a dolgunkat.

Zétényi Z. – Nagy L.

A vezető Cantus

Dr. Bárány Gábor,

az Erdőgazdálkodási Osztály vezetője

Első generációs erdész. Szentesen született, de Szegváron, ezen a Tiszaparti kis településen nőtt föl. Édesapját a számítástechnika ejtette rabul elég korán, így ő abba dolgozta bele magát. Édesanyja pedagógus, az iskola igazgató-helyettese, ma már mindketten nyugdíjasok. Hárman vannak testvérek. Nős, és neki is van már egy kétéves kislánya. A természet iránti vonzalma elég korán kialakult, sőt, már kisiskolás korában meglepte tanítónőjét, amikor kijelentette, hogy márpedig ő ornitológus szeretne lenni. Kézenfekvő volt számára a természet-hez közel álló életpálya választása így nyolcadik után a szegedi Kiss Ferenc Erdészeti Technikumot választotta. Akkoriban komoly túljelentkezés volt, 1990-et írtak. Eszes Ferenc lett az osztályfőnöke.

B.G. – Gyerekfejjel természetesen másként képzeltem a szakmát, mint ahogy az a technikumban kibontakozott előttem. De nem nevezném ezt csalódásnak. Az erdőgazdálkodás, az erdészet, benne elsősorban az erdőművelés rabul ejtett. Amikor végeztünk, 1995-ben, az erdőgazdaságoknál egyfajta kivárást érzékelhetők, nekünk úgy tűnt, nem nagyon akartak új alkalmazottakat fölvenni. Többek között ezért is jelentkeztem

Sopronba, de nem az erdőmérnöki, hanem a környezetmérnöki szakra. Aztán persze az első fél év után át-, valójában ahogyan én akkor éreztem visszajelentkeztem az erdőmérnökihez.

ErFa Híradó – Mi történt?

B.G. – Hiányzott a szakma, a közösség, az elhivatottság.

ErFa Hír – Bevált Sopron?

B.G. – Életem egyik legszebb időszaka volt az a hat év, amit ott tölthettem. Persze aki Sopronba járt, azok nagyjából mind ezt mondják. Fantasztikus évfolyamunk volt, mind a szakmát, mind a közösséget tekintve. Éltük a magunk életét a Selmeci Szellem szerint, megújítottuk a Selmeci Társaságot, de sok új dolgot is mi honosítottunk meg. Évfolyamunk találta ki pl., hogy Csornáról különvonattal vigyük a balekokat – tehervagonokban, megreformáltuk, tematizáltuk a balekoktatást, de mi alapítottuk meg a sörfutás intézményét is. Az egyetem egyik vezető cantusa voltam, Cantus-versenyek többszörös győztese. Talán ennek köszönhető, hogy még végzésem után 7 évvel is kaptam felkérést a 2008-as selmeci vándorgyűlésen fellépő Szemeray Tamás által vezetett Cantus-karba. Társadalmi munkámért elnyertem az egyetem Alma Mater kitüntetését, de talán fontosabb elismerés volt, hogy második évfolyamom Valetaelnöknek választott.

ErFa Hír – No, és a szakma?

B.G. – Az erdőművelés iránti vonzalmam megmaradt. Bár a diplomamunkámat geodéziai témakörben készítettem:

A Vértesi Erdő Agostyáni Arborétumának bővítését terveztük egy évfolyamtársammal közösen. Végzéskor azonban az Alföldhöz és a műveléshez visszatérve, az ERTI püspökladányi kísérleti állomására szegődtem gyakornoknak, közvetlenül Csiha Imre kezei alá. A kutatás így egyféle hozadéka lett érdeklődési körömnek. Nemes nyarasokkal kezdtem foglalkozni, és szerencsém volt, még dolgozhattam együtt a szakma egyik nagy öregjével, a legendás Tóth Béla bácsival. Még közös publikációnk is született, amit természetesen a mai napig komoly megtiszteltetésnek érzek. Később a doktori disszertációm is ebben a témakörben írtam. 2009-ig dolgoztam az ERTI-nél, s onnan kerültem az akkori FVM-be, Lapos Tamás osztályára. Még kivettem a részem az új törvény záró aktusaiból, és egyes végrehajtási rendeletek kidolgozásában

is. De a fő munkaterületem a vidékfejlesztési program egyes támogatási rendeleteinek alkotása volt: többek között az erdő környezetvédelmi program, a közjóléti támogatások, valamint az erdészeti potenciál megőrzéséhez és helyrehozásához kapcsolódó intézkedések összeállítása. Ezek mellett fontos feladatként elláttam az Országos Erdő Tanács titkári teendőit is. De valahogyan ezen kívül is „megtaláltak” a különböző tanácsok, így – csak a legfontosabbakat kiemelve – a Nemzeti Génbank Tanácsnak és az Erdőrezervátum Bizottságnak is tagja voltam.

ErFa Hír – Volt rálátása a tudományos és más ügyekre...

B.G. – Igen, és ennek köszönhetően sokat is tanultam a minisztériumban, valószínűleg szerettem ott dolgozni, és a feladatomat is ott ismertem meg. Szakmai szempontból jó volt látni, miként működik a folyamat, hogyan áll össze a rendszer. Sokan nem gondolják, de nem egyszerű dolog elérni, hogy a szakmai érdekek és a politikai irányelvek is érvényesüljenek tudjanak.

ErFa Hír – Miért telt be a pohár a Kossuth téren?

B.G. – Én sokkal inkább gyakorlati embernek gondolom magam, de be kell valljam, a három évig tartó jogalkotási munkában kicsit el is fáradtam. Ezért amikor a KEFAG részéről megkerestek, rövid gondolkodási idő után döntöttem. Az akkori Erdészeti Szaporítóanyag Termesztési Központ vezetésére kértek föl...

ErFa Hír – Ami most Önhöz tartozik...

B.G. – Igen. Nevében a szaporítóanyag-termesztés központja volt, de a cég innovációs tevékenysége, a pályázatok és a kutatás is oda tartozott. Ezért is változott később a neve Innovációs Központtá, itt 2014-ig dolgoztam, azóta az Erdőgazdálkodási Osztály vezetését látom el, ahová a központ irányítása is tartozik. De ezen felül az osztályhoz tartozik a KEFAG szinte valamennyi szakmai jellegű feladata – csemetetermesztés, erdőművelés, fahasználat, a vadászat, a mezőgazdaság, a kutatás, a közfoglalkoztatás, valamint a biomasszatermelés – koordinációja, tervezése és a hatóság felé való dokumentálása.

ErFa Hír – Ez így egy szuper osztálynak tűnik...

B.G. – Tény, hogy feladataink nagyon sokrétűek, ennek megfelelően sok ágazattal foglalkozunk.

ErFa Hír – Mindezek ellenére az erdészetek a vezérhez tartoznak...

B.G. – A cég strukturális felépítését tekintve igen. A mi feladatunk koordinációs, tervezési, ellenőrzési és sokszor adminisztrációs jellegű. Az információkat az erdészeti igazgatóktól vagy a műszaki vezetőktől szerezük be. De egyfajta szolgáltató tevékenységet is végzünk az erdészetek felé, hozzánk tartozik a pályázatok koordinációja is.

A tevékenységünk bővülését okozta az aprítékfeleségek iránti növekvő érdeklődés, ezért létrehoztunk egy új – talán már ágazatnak is nevezhető – részleget, saját aprítógéppel, így már mi végezzük a vágástér takarítást is. A megtermelt biomassza felhasználásának terén egyre bővülnek a lehetőségeink ezek közül az egyik legfontosabb a kecskeméti hőszolgáltatóval a TERMOSTAR-al kötött élő szerződésünk, az épülő új fűtőművek ellátására. Ez a munka várhatóan integrátori szereppel is jár majd.

ErFa Hír – A hatalmi viszonyok hogy néznek ki? Utasíthat erdészeti igazgatót?

B.G. – Alapvetően kérünk, szolgáltatunk, tervezünk és ellenőrzünk. Ha utasítanunk kellene, akkor a vezérigazgatóhoz vagy a helyetteséhez fordulhatok. De szerencsére olyan jó kapcsolatban vagyunk a

kollégákkal, hogy csak ritkán kell az utasítások rendszeréhez nyúlni.

ErFa Hír – Mi fán terem az Innovációs Központ?

B.G. – Ez egyfajta kuriózumnak számít a hazai erdőgazdálkodók körében. A 90-es években minisztériumi támogatással jött létre Barna Tamás vezetésével, akkor még erdészeti-szaporítóanyag termesztési központ néven. Az ismert, hogy az erdőtenyészet szempontjából talán a legmostohább körülmények között gazdálkodik a KEFAG Zrt. Az innovációnak ezért mindig nagy szerepe volt a társaság életében.

ErFa Hír – Ezt én az ERTI kritikájaként fogom fel...

B.G. – Az ERTI a valamikori Duna-Tisza-Közi Kísérleti Állomásának megszüntetésével gyakorlatilag kivonult a térségből, és bár a mai napig jó kapcsolatot tartunk fenn, földrajzilag meglehetősen távol vannak tőlünk, a mindennapi feladatainkhoz szükséges alkalmazott kutatási tevékenységet így magunk vagyunk kénytelenek elvégezni. Egyébként a valamikori ERTI-épületről én mentettem meg a cégtáblájukat – veszi elő az igazi relikviát.

ErFa Hír – Milyen témákban vizsgálódnak a kollégák?

Life-program a Peszéri-erdőért

A meszes homoki erdőössztyepp-komplex ökoszisztéma szolgáltatásainak helyreállítása a Peszéri erdőben

A 2012-ben megfogant gondolatot négyéves felkészülési időszak követte, több pályázati kísérlettel. A végül 2017-ben indult OAKEYLIFE Program egy kuriózum a hazaiak között, mert a kaszóiak után a második olyan pályázat, ahol erdőgazdaság a fő kedvezményezett. Magyarul, oda megy a pénz, az felel az elosztásért. Két fő partner van a pályázatban, a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság és a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület. Más szóval, egy állami erdőgazdasági társaság együtt dolgozik a hivatásos természetvédelemmel és egy civil szervezettel.

– Bebizonyítjuk, hogy ezek a különböző érdekcsoportok tudnak együttműködni a közös cél, a Peszéri-erdő érdekében – állítja a szakember. – Ez egy nagyon érdekes, ezer hektáros Natura 2000-es erdőtömb, a valamikori alföldi tölgyesek maradványa. (Ebből 200 hektárnyi erdőt, benne egy erdőrezervátumot is, a nemzeti park, a többi a KEFAG kezeli.) Úgy tűnik, hogy itt a tölgy még képes felújulni, tömegesen található egy- és többéves újulat is. Azért is fontos ez, mert erre alapozva a gazdálkodási célokat is érvényesíthetjük.

A Peszéri-erdő vízgazdálkodási szempontból is különlegesnek tekinthető, mert, mintha csak egy tölcsér aljában lenne, mélyebb fekvésű, jobb vízellátású a terület. A titok pontos megfjtése érdekében azonban sok vizsgálat kerül megvalósításra: talajvízészlelő kutakat, több mint hatszáz talajgödört készítenek, amelyekre alapozva teljes termőhely-térképezést végeznek.

A projekt talán legfontosabb ténye, hogy nem pusztán megőrzés jellegű védelemről van szó, nem fogják lezárni a területet. Az ökoszisztéma szolgáltatásokat akarják helyreállítani, és ebbe bizony beleértendő a fakitermelés is. Ez talán a legfőbb üzenete a projektnek: a természetvédelmi érdekeket lehet úgy szolgálni, hogy a gazdasági célok is érvényesülhessenek.

B.G. – Pl. A különböző talajjavító, komposztáló anyagok (szennyvizek) elemzése, a csemetekertekben való alkalmazhatósága szempontjából. Különböző nedvességmegkötő anyagok vizsgálata. A cserebogár elleni küzdelemhez bizonyos vegyszerek vizsgálatát is végezzük, van olyan erdésztünk, ahol nagyon erős a pajor károsítása.

Ezen vizsgálatokhoz külön kísérleti csemetekertet működtetünk, és van egy 30 hektáros géngyűjteményünk is. Ez utóbbiban a hazai – köztük a védett – vadkörte állomány komoly gyűjteménye is megtalálható.

Energetikai ültetvények fejlesztése terén az ERTI-vel működünk együtt. Egy másik ígéretes kutatási témánk a faanyag tüzelésekor keletkező hamutápanyagként való hasznosítása. De ha-

sonlóan fontos kutatás a bálványfa megfékezésére irányuló biológiai védekezés lehetőségeit vizsgáló témánk, amit a Gyümölcsstermesztési Kutatóintézetrel folytatunk, ez egyébként az OAKEYLIFE projektünkhöz közvetve kapcsolódó téma. De azért is kiemelt feladat, mert 2021-ben kivonják a forgalomból a glifozát tartalmú gyomirtókat az EU-ban, jelenleg pedig ez az inváziós növények irtásának leghatékonyabb szere.

Működtetünk még egy talaj- és magvizsgáló laboratóriumot is, ami természetesen saját igényeken túl külső megrendelésekre is dolgozik. Közel ezer mintát vizsgáltunk meg 2018-ban.

Végül, de nem utolsó sorban, az Innovációs Központ foglalkozik a magtermeléssel és magkereskedéssel is.

ErFa Hír – Próbálkoznak-e itt a Pro Silva módszerrel?

B.G. – A Kiskunságban nagyon nehéz a Pro Silva elveit alkalmazni. Ezen a száraz, homokos területen ezekkel a fajokkal csak nagyon korlátozott feltételek esetén működhet.

ErFa Hír – Az OAKEYLIFE Program célkitűzéseinek elfogadtatása, nevezetesen a gazdasági célok tolerálása, a természetvédelem oldaláról miként alakult?

B.G. – Természetesen adódnak súrlódások, de kellő türelemmel és kölcsönös megértéssel feloldhatók a konfliktusok. Nekem, mint a projekt menedzserének, ez is az egyik feladatom. Az eltelt időszak bizakodásra ad okot a hosszú távú együttműködésre, és reméljük, ez mások számára is példaként szolgálhat. **Zétényi Zoltán**

Egy igazi Oroszlán hölgy

Bekőné Polner Katalin,
a Juniperus Parkerdesztet igazgatója

Édesanyja, Polner Frigyesné, Csernovszky Júlia is erdőmérnök, a DALERD Zrt. Ásotthalmi Erdészethél erdőművelési műszaki vezető, majd erdészvezető volt. Így az anyatejjel szívta magába az erdő szeretetét.

Bár édesanyja igyekezett lebeszélni kislányát ennek a pályának a választásáról, de íme, nem sikerült. Gimnáziumba járt, mert anno leányokat nem fogadtak a szegedi Kiss Ferenc Erdészeti Szakközépben. A szegedi Radnótiban érettségizett, és úgy okoskodott, hogy ha erdőmérnök lesz, akkor hódolhat másik nagy kedvtelésének, a kertészkedésnek, de fordítva ez nem működne. Így Sopronba vette az irányt. Ott felvette a dísznövény szakirányt is, Rakonczay Zoltán professzor kezei alatt. Kedvenc tárgya a dendrológia volt, Bartha Dénes professzor irányítása mellett. E témában írta a TDK-dolgozatát és a diplomatervét is.

Végzés után a KEFAG-hoz került, és beiratkozott Kecskeméten a Kertészeti Főiskolára kertépítő és zöldfelület-fenntartó szakmérnökre, amit a biztonság kedvéért elvégzett. Ám a cég akkori vezetője nem támogatta az ötletét, így rövidesen a Nyárjasi Erdészet erdőművelési műszaki vezetője lett. 1996 tavaszát írták ekkor. Maradék idejében azért még elvégezte a számviteli főiskolát is – saját költségén.

Az idő múlásával férjhez ment, gyermeke született, gyesre ment, eközben a cégnél nagy változások következtek be. Ez azt is jelentette, hogy megszűnt a ko-

rábbi munkaköre. De igényt tartottak rá, így a központ erdőművelési előadója lett. Erdőtelepítéssel, autópálya fásítással, parkosítással foglalkozott.

A hölgy vadászik, két vadásztársaságnak is tagja. A Kecskemét környéki vadállomány félheti a fegyverét. Egyik területükön szépen gyarapodik a nyúlállomány, köszönhetően a sikeres dűvadgyérítésnek.

Vezérigazgató-váltás volt soron, s az új főnök olyan belső ellenőrt keresett, aki közgazdasági végzettséggel is rendelkezik. Őreá esett a választás. 2010-ig a belső ellenőrzés vezető tisztséget látta el.

A kormányváltást követően az új vezérigazgató megkínálta a Juniperus Park erdészvezetői posztjával, az akkori vezető, Szűcs Dezső betegsége miatt. A kapcsolat már korábban megvolt, mert a gyes mellett bedolgozott csemetetermesztőként, díszcserjéket, díszfákat nevelgetett.

Szeretett volna a „tő mellé” kikerülni, a gyakorlatba, ahol kreatívabban lehet alkotni. Számított arra, hogy nem lesz könnyű, sőt, nagyon kemény lesz...

Hatvan hektár állt rendelkezésre, és elindult egy szortiment-váltás, bővítés. Jelenleg mintegy 700 féle díszcserjéj, díszfát, örökzöldet, egzótákat termesztnek – az igényeknek és a hazai klímának megfelelően.

Éves szinten mintegy 300 millió Ft az árbevételük. Ennek 90 százalékát a dísznövények adják. Harminc állandó munkatársuk van, közülük 20 alkalmazott, 10 fizikai állományú. Hozzájuk csatlakozik 30 vállalkozó/közfoglalkoztatott.

A dísznövénytermesztésen kívül mintegy 300 hektár erdőt is kezelnek.

– Nyolc év kemény munka után most jönnek az eredmények, a sikerek – mutat a körben sorakozó díjakra, vázákra, oklevelekre. – Számos külföldi kiállításon, bemutatón szerepeltünk sikerrel.

Árbevételüknek három fő alkotóeleme van: belföldi nagykereskedelem és kiskereskedelem, illetve exportértékesítés. Az árbevétel mintegy fele ez utóbbiból származik. A jövőre nézve elsősorban a kiskereskedelmi áruválasztékot kívánják bővíteni. Kiegészítve a kínálatot kertészeti és erdészeti eszközökkel, berendezésekkel, bútorokkal, kellékekkel.

A hazai mezőnyben a top 10-be sorolja a Juniperust, és immár ötödik alkalommal vettek részt sikerrel az esseni nemzetközi dísznövény-kiállításon. A külföldi kiállításokat információszerzésre is használják, „begyűjtik” a legújabb termékekre, növényekre vonatkozó adatokat, tisztázzák a behozatal lehetőségeit.

A kecskeméti árudájuk 2018-ban ismét elnyerte a Kiváló Ároda címet. **Z. Z. – N. L.**

A fenyők egyharmadát saját gépeinkkel kell letermelnünk

Almási István,

a Műszaki Erdészet vezetője

1988. augusztus 29-én lépte át a KEFAG képzeletbeli küszöbét. Éppen a jubileumi évében kérdeztük.

– Nálunk van hűségjutalom, már meg is kaptam – büszkélkedik a harminc éve egy helyen szolgáló erdőmérnök.

Apja, nagyapja és ő maga is kecskeméti születésű. A Katona József Gimnáziumban végzett, amely akkor, és azóta is a város egyik legjobb középiskolája. Bár lakótelepen nőtt föl, mégis az erdészet ragadta meg már gyermekkorában. Otthon tárol három old timer traktort, de – mint mondja – csak azért vannak, hogy legyenek. A szépségükért.

Némi nyomdaipari kitérővel került be az egyetemre, előtte még megszerezte az ofszet gépmesteri oklevelet.

Sopron nagy élmény volt, maga a város, a hagyományok és a tanárok. Őt még olyan legendás tanárok tanították, mint Moór Arthur, Vancsura Rudolf, Gencsi László, Igmándy Zoltán, Király László.

Gyorsan elvégezte Sopronban az egyetemet és máris jött vissza az Alföldre.

Kerekegyháza kezdte szakmai pályafutását, de amint megmelegedett a felújított szolgálati lakásban, 1990. február 15-ével át is helyezte Bugacra Sódar Pál, akkori vezér, mégpedig erdőművelési műszaki vezetőnek.

Az erdészet korábbi vezetője a legendás Horváth László volt, „Laci bácsi”, aki nyugdíjasként be-bejárt még az irodába. Ő nem volt irigy típus, rengeteget lehetett tanulni tőle.

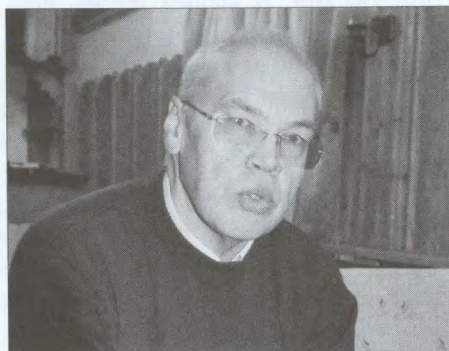
„Amit itt most látunk, szinte minden az ő életműve, mert amikor Ő idekerült, se áram, se víz nem volt még” – magyarázza a gépészfőnök. – „A vadászház is az ő műve, hisz’ a vadászat szívügye volt. Kezdetben még kotlóssal keltették ki a fácáncsibéket, később már húsz-ezer madarat neveltek és bocsátottak ki évente!”

Már bele is melegedünk a régi erdőtelepítések történetébe, tízezer csemete hektáronként, sűrűn rakva, ami közé a kis bolgár traktor be tudott menni. Ezt szerette volna némi nosztalgiával visszahozni, vett is 1,2 hektár földet és betelepítette. Ebben szaladgál a kistraktorjával.

Már Kerekegyháza is a gépek közlébe férközött, a gépesítési műszaki vezető posztot töltötte be. Akkoriban még

minden erdészetnél volt saját géppark – csak a fiatalabbak kedvéért mondjuk.

26 év művelői múlt után, 2016 májusában helyezték ebbe a beosztásába.

Itt, Bugacon korábban fölépült egy műszaki bázis. A részvénytársasággá alakuláskor az országban a gépek nagy részét privatizálták. Ennél az erdőgazdaságnál azonban saját kézben maradtak a stratégiai gépek, a láncaltapasok, közelítők és rakodógépek. Ennek elsősorban az volt az oka, hogy nagy volumenű talaj-előkészítési feladataik voltak: tuskózás, a tuskók összetolása, mélyforgatás. Az erdőfelújítás sikere ezen múlik a Homokhátságon. A szállítást már nagyrészt maszekok végezték IFA-val. Akkoriban még működött a kisvasútnak egy szárnya is, de a kétszeres átrakodás költsége „agyonvágta” ezt a szállítási lehetőséget.

A részvénytársasággá alakulás után néhány évvel már különböző gépes szolgáltató kft-k alakultak a cégen belül, ezeket később összevonták a bugaci szervezettel, amely végül erdészetként integrálódott a társaságba. Ma az ERDŐGÉP Műszaki Erdészet végzi a talaj-előkészítési és erdőművelési feladatokat egészét és a faanyagszállítások felét a KEFAG Zrt.-nél.

ErFa Hír – Van-e kapacitás időnként bémunkára?

A.I. – Mivel a munkák kampányzerűen sorakoznak, így a tavaszi ültetések után vannak hullámvölgyek. Ezekben az időszakokban tudunk magánosok részére talaj-előkészítést vállalni. Ne feledjük, itt az erdőterület 60 százaléka magánerdő. A koncentráció következtében már vannak több száz hektárral gazdálkodó magánerdő-tulajdonosok.

ErFa Hír – Mi történik a még homokos tuskóval?

A.I. – Az „olcsó” energia időszakában senkinek sem jutott eszébe ennek a hasznosítása. A megtisztítás elég munkaigényes, két lépcsős darálással lehet

megszabadítani a tuskót a homoktól. Magánvállalkozások végeznek ilyen szolgáltatást, úgy, hogy fölvasárolják a tuskót.

ErFa Hír – Mekkora a személyi és műszaki állománya a gépüzemnek?

A.I. – 45 fizikai dolgozó van, négy tuskó-kotrógép, öt orosz láncaltapas, most vásárolunk egy Komatsu dózert. A mélyforgatások nagy részét két gumihevederes Caterpillar Challenger traktorral végezzük. Tapasztalataim szerint ez a mélyforgatás minőségét ugrásszerűen megjavította. Van hét darab terepes darus szerelvény, amelyeket 30–50 km hatósugárban lehet gazdaságosan használni. Ilyen távolságban elérhetőek a vasúti rakodók és a Társaság faipari üzemei. Vannak országútra való nyergesvontatóink is. Tavalyi beruházás egy Komatsu harvester és egy forwarder, amelyeken két-két gépkezelő dolgozik. Erre a lépésre az eddig stabil fakitermelő vállalkozóknál tapasztalható munkaerőhiány kényszerített bennünket. Az éves fenyő véghasználatunk letermelésének mondjuk egyharmadát saját kézbe kellett vennünk. A vágástéri hulladék darálására is összeállt egy géppark.

ErFa Hír – Ezeket a munkákat hogyan számolják el?

A.I. – Minden munkát egy belső elszámolási áron adunk át a társerdészeteknek, a megrendelőinknek. Az képezi a mi bevételünket. Ezek az árak a piaci ár alatt vannak valamivel. Ez azért néha érdekes szituáció, mert sok esetben mi vagyunk a legnagyobb piaci szereplő. Fontos, hogy a termelés biztonságának garantálása mellett ne legyünk kiszolgáltatva se a kapacitás terén, se pedig az árak tekintetében a magánvállalkozóknak.

ErFa Hír – Hogyan zajlik év végén a műszaki fejlesztési igényekkel kapcsolatos „versenytárgyalás”?

A.I. – Minden erdészet betérjeszti a maga listáját... Az igényeket a műszaki osztályon összesítik és a lehetőségek ismeretében a társaság vezetői döntenek.

ErFa Hír – Van utánpótlás ezekbe a gépkezelői munkakörökbe?

A.I. – Nem nagyon. Nem válogathatunk a jelentkezők között.

ErFa Hír – Hol képezik ki őket? Mert egy-egy ilyen géphez a jogosítvány fél-millió forint.

A.I. – Nagyjából. Ásotthalmon folyik ilyen képzés, jelenleg is van két olyan gépkezelőnk, aki ott tanult.

Zétényi Z. – Nagy L.
(Folytatás a 15. oldalon)

Utunkon erdők kísérték

Történelmi utazás Lengyelországban

November közepén a lengyel testvérszakszervezet meghívására egy busznyi magyar erdész látogatott Lengyelországba. Utunkat – Áprilyval szólva – erdők kísérték: a Mátra, Bükk lába alatt, Zemplén mellett, a Kárpátokon át, s már a régi közös határon túl a Beszkidek és a lengyel síkság nagyobb és kisebb erdei. No és a történelem: előbb Kassa, Eperjes, s már odaát Dukla, Tarnow, meg áthaladva rajtuk – és útjelzőtáblákon olvasva – az első világháború magyar vér áztatta csatateréi: Gorlice, Przemysl.

Az egykori osztrák Galíciában, illetve az orosz cáratyuska lengyel nagyhercegségében jártunk. Az ezen, meg némi porosz–német területen 1918-ban újjászületett Lengyelországban. Közel a mai ukrán és fehérorosz határhoz. Ennek azért van jelentősége, mert a nagyhatalmi játszó 1945 után a határt – a lengyelek kárára – 200 kilométerrel eltolták. Ezután ugyanaz jutott a lengyeleknek, mint a magyaroknak. Azaz mégsem! Mert a hol volt, hol nem volt Lengyelországban a történelem, az ellenállás *nemzetmegtartó* erővé vált. És ezt se régen, se most, se orosz, se osztrák és porosz, se német, se szovjet uraiknak nem hagyták feledni.

Most sincs másként. Akaratlanul, de persze inkább akarva, utunk minden állomása „történelmileg érintett” volt. Kezdve a szakszervezettel, amelynek megalakulása – ha csak pillanatokkal is – megelőzte az országalapítást. Orosz, német, osztrák szolgálatban álló, ezen országokban végzett erdészek döntöttek úgy, hogy lengyel szervezetet alakítanak. Aztán ott a radomi

erdészeti igazgatóság többszörösen történelmi székháza. Többszörösen, mert állami – arrafelé értsd: lengyel – erdészeti volt, maguknak építették, falán a címersassal.

Ez egyaránt zavarta a megszálló németeket és a szovjetek helytartóit. Sőt utóbb pártbizottsággá lett. Míg nem a 70-es években – jellemzően mifelénk nem is hallottunk a vidéki lengyel eseményről – egy „zavargás” nyomán kiegészült... Ezután lett újra az erdészeké, már az utolsó rendszerváltás után, majd került fel rá újra a büszke lengyel sas. Még utóbb pedig lett az épület alagsorában múltidéző múzeum, a fő emeleten pedig – ideiglenesen? végleg? – helyet kapott a Szovjetunió ellenében államalapító, emiatt felejtésre ítélt, de nem feledett: Pilsudski marsall képe. Egy erdészet, egy mienkhez hasonló erdei oktatási központ udvarán pedig ott a kereszt, az emlékkő és tábla az ottani három katyni erdészáldozattal. Jellemzően ott is az erdő. Az erdő az ellenállás, a harc, a halál, de a megmaradás, az újjászületés helyszíne is. Annak ellenére, hogy a második világháborúnak – szakszervezeti adat – 17 ezer erdészeti dolgozó esett áldozatul. Nem kis részben azért is, mert társaságuk 1933-tól afféle paramilitáris, de mindenképpen hazafias

szervezet volt. Az sem véletlen, hogy a mindenkori lengyel katonai egyenruha úgy hasonlít az erdészekére. Akikre, illetve akiknek szakszervezetére – amint azt mai vezetőik hangsúlyozták – aligha lehet holmi kommunista kövületként tekinteni. (Minden bizonnyal ennek is tudható be, hogy a leginkább a mi magyarországi egyesületünk és szakszervezetünk kombinációjának megfelelő lengyel társintézménynek 400 területi szervezete és 11 ezer tagja van.)

Az iskola kürtösei

Ezek után meglepő-e, hogy az ország 11 erdészeti iskolájában a szakma mellett fontos a hazafias nevelés. Meg hogy minket is elvittek egybe, ahol diák kürtösök fogadtak, s mutatták be, a fa feldolgozása terén mit tudnak. Sokat!

Legyen úgy, mint régen volt! Ez a szempont alighanem fontosabb arrafelé, már ami az erdőket és lakóit illeti. A termőhely, a Fekete- és a Balti-tenger vízválasztóján, más talajadottságokkal, vízviszonyokkal, szélsőségesebb

Boldog és sikeres 2019. esztendőt! Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete

JANUÁR	
1 Kedd	Újév, Fruzsina
2 Szerda	Ábel
3 Csütörtök	Benjámin, Genovéva
4 Péntek	Leona, Títusz
5 Szombat	Simon
6 Vasárnap	Boldizsár
7 Hétfő	Attila, Ramóna
8 Kedd	Gyöngyvér
9 Szerda	Marcell
10 Csütörtök	Melánia
11 Péntek	Ágota
12 Szombat	Erő
13 Vasárnap	Veronika
14 Hétfő	Bódog
15 Kedd	Loránd, Lóránt
16 Szerda	Gusztáv
17 Csütörtök	Antal, Antónia
18 Péntek	Piroska
19 Szombat	Márió, Sára
20 Vasárnap	Fábián, Sebestyén
21 Hétfő	Ágnes
22 Kedd	Artúr, Vince
23 Szerda	Rajmund, Zelma
24 Csütörtök	Timót
25 Péntek	Pál
26 Szombat	Paula, Vanda
27 Vasárnap	Angelika
28 Hétfő	Karola, Károly
29 Kedd	Adél
30 Szerda	Gerda, Martina
31 Csütörtök	Marcella

FEBRUÁR	
1 Péntek	Ignác
2 Szombat	Aida, Karolina
3 Vasárnap	Balázs
4 Hétfő	Csenge, Ráhel
5 Kedd	Ingrid, Ágota
6 Szerda	Dorottya, Dóra
7 Csütörtök	Rómeó, Tódor
8 Péntek	Aranka
9 Szombat	Abigél, Alex
10 Vasárnap	Elvira
11 Hétfő	Bertold, Marietta
12 Kedd	Lídia, Livia
13 Szerda	Ella, Linda
14 Csütörtök	Bálint, Valentin
15 Péntek	Georgina, Kolos
16 Szombat	Juliana, Lilla
17 Vasárnap	Donát
18 Hétfő	Bernadett
19 Kedd	Zsuzsanna
20 Szerda	Aladár, Álmos
21 Csütörtök	Eleonóra
22 Péntek	Gerzson
23 Szombat	Alfréd
24 Vasárnap	Mátyás
25 Hétfő	Géza
26 Kedd	Edina
27 Szerda	Ákos, Bátor
28 Csütörtök	Elemér, Oszvald

MÁRCIUS	
1 Péntek	Albin
2 Szombat	Lujza, Henriett
3 Vasárnap	Kornélia
4 Hétfő	Kázmér
5 Kedd	Adorján, Adrián
6 Szerda	Inez, Leonóra
7 Csütörtök	Tamás
8 Péntek	Zoltán
9 Szombat	Fanni, Franciska
10 Vasárnap	Ildikó
11 Hétfő	Szilárd
12 Kedd	Gergely
13 Szerda	Ajtony, Krisztián
14 Csütörtök	Matild
15 Péntek	Nemzeti ünnep, Kristóf
16 Szombat	Henrietta
17 Vasárnap	Gertrúd, Patrik
18 Hétfő	Ede, Sándor
19 Kedd	Bánk, József
20 Szerda	Klaudia
21 Csütörtök	Benedek
22 Péntek	Beáta, Izolda
23 Szombat	Emőke
24 Vasárnap	Gábor, Karina
25 Hétfő	Irisz, Irén
26 Kedd	Emánuel
27 Szerda	Hajnalka
28 Csütörtök	Gedeon, Johanna
29 Péntek	Agusztá, Agusztá
30 Szombat	Zalán
31 Vasárnap	Árpád

ÁPRILIS	
1 Hétfő	Hugó
2 Kedd	Áron, Ferenc
3 Szerda	Buda, Richárd
4 Csütörtök	Izidor
5 Péntek	Vince
6 Szombat	Biborka, Vilmos
7 Vasárnap	Herman
8 Hétfő	Dénes
9 Kedd	Erhard
10 Szerda	Zsolt
11 Csütörtök	Leó, Szaniszló
12 Péntek	Gyula
13 Szombat	Ida
14 Vasárnap	Tibor
15 Hétfő	Anasztázia, Tas
16 Kedd	Csongor
17 Szerda	Rudolf
18 Csütörtök	Andrea, Ilma
19 Péntek	Nagypéntek, Emma
20 Szombat	Tivadar
21 Vasárnap	Húsvét, Konrád
22 Hétfő	Húsvét, Csilla, Noémi
23 Kedd	Béla
24 Szerda	György
25 Csütörtök	Márk
26 Péntek	Ervin
27 Szombat	Zita
28 Vasárnap	Valéria
29 Hétfő	Péter
30 Kedd	Katalin, Kitti

MÁJUS	
1 Szerda	Munka ü., Fülöp, Jakab
2 Csütörtök	Zsigmond
3 Péntek	Irma, Tímea
4 Szombat	Flórián, Mónika
5 Vasárnap	Györgyi
6 Hétfő	Frida Ivett
7 Kedd	Gizella
8 Szerda	Mihály
9 Csütörtök	Gergely
10 Péntek	Pálma, Ámin
11 Szombat	Ferenc
12 Vasárnap	Pongrácz
13 Hétfő	Imola, Szervác
14 Kedd	Bonifác
15 Szerda	Szonja, Zsófia
16 Csütörtök	Botond, Mózes
17 Péntek	Paszkál
18 Szombat	Alexandra, Erik
19 Vasárnap	Ivó, Milán
20 Hétfő	Bernát, Felicia
21 Kedd	Konstantin
22 Szerda	Júlia, Rita
23 Csütörtök	Dezső
24 Péntek	Eliza, Eszter
25 Szombat	Orbán
26 Vasárnap	Evelin, Fülöp
27 Hétfő	Hella
28 Kedd	Csanád, Emil
29 Szerda	Magdolna
30 Csütörtök	Janka, Zsanett
31 Péntek	Angéla, Petronella

JÚNIUS	
1 Szombat	Tünde
2 Vasárnap	Anita, Kármén
3 Hétfő	Klotild
4 Kedd	Bulcsú
5 Szerda	Fatime
6 Csütörtök	Cintia, Norbert
7 Péntek	Róbert
8 Szombat	Medárd
9 Vasárnap	Pünkösöd, Félix
10 Hétfő	Pünkösöd, Margit, Gréta
11 Kedd	Barnabás
12 Szerda	Villő
13 Csütörtök	Anett, Antal
14 Péntek	Vazul
15 Szombat	Jolán, Vid
16 Vasárnap	Jusztin
17 Hétfő	Alida, Laura
18 Kedd	Arnold, Levente
19 Szerda	Gyárfás
20 Csütörtök	Rafael
21 Péntek	Alajos, Leila
22 Szombat	Paulina
23 Vasárnap	Zoltán
24 Hétfő	Iván
25 Kedd	Vilmos
26 Szerda	János, Pál
27 Csütörtök	László
28 Péntek	Irén, Levente
29 Szombat	Péter, Pál
30 Vasárnap	Pál

JÚLIUS	
1 Hétfő	Annamária, Tihamér
2 Kedd	Ottó
3 Szerda	Kornél, Soma
4 Csütörtök	Ulrik
5 Péntek	Emese, Sarolta
6 Szombat	Csaba
7 Vasárnap	Apollónia
8 Hétfő	Ellák
9 Kedd	Lukrecia
10 Szerda	Amália
11 Csütörtök	Lili, Nóra
12 Péntek	Dalma, Izabella
13 Szombat	Jenő
14 Vasárnap	Örs, Stella
15 Hétfő	Henrik, Roland
16 Kedd	Valter
17 Szerda	Elek, Endre
18 Csütörtök	Frigyes
19 Péntek	Emília
20 Szombat	Illés
21 Vasárnap	Daniella, Dániel
22 Hétfő	Magdolna
23 Kedd	Lenke
24 Szerda	Kincső, Kinga
25 Csütörtök	Jakab, Kristóf
26 Péntek	Anikó, Anna
27 Szombat	Liliána, Olga
28 Vasárnap	Szabolcs
29 Hétfő	Flóra, Márta
30 Kedd	Judit, Xénia
31 Szerda	Oszkár

AUGUSZTUS	
1 Csütörtök	Boglárka
2 Péntek	Lehel
3 Szombat	Hermína
4 Vasárnap	Dominika, Domonkos
5 Hétfő	Krisztina
6 Kedd	Berta, Bettina
7 Szerda	Ibolya
8 Csütörtök	László
9 Péntek	Emőd
10 Szombat	Munkanap, Lőrinc
11 Vasárnap	Tiborc, Zsuzsanna
12 Hétfő	Klára
13 Kedd	Ipoly
14 Szerda	Marcell
15 Csütörtök	Mária
16 Péntek	Ábrahám
17 Szombat	Jácint
18 Vasárnap	Ilona
19 Hétfő	Pihenőnap, Huba
20 Kedd	Nemzeti ünnep, István
21 Szerda	Hajna, Sámuel
22 Csütörtök	Menyhért, Mirjam
23 Péntek	Bence
24 Szombat	Bertalan
25 Vasárnap	Lajos, Patrícia
26 Hétfő	Izso
27 Kedd	Gáspár
28 Szerda	Ágoston
29 Csütörtök	Beatrix, Erna
30 Péntek	Rózsa
31 Szombat	Bella, Erika

SZEPTEMBER	
1 Vasárnap	Egon, Egyed
2 Hétfő	Dorina, Rebeka
3 Kedd	Hilda
4 Szerda	Rozália
5 Csütörtök	Lőrinc, Viktor
6 Péntek	Zakariás
7 Szombat	Regina
8 Vasárnap	Adrienn, Mária
9 Hétfő	Ádám
10 Kedd	Hunor, Nikolett
11 Szerda	Teodóra
12 Csütörtök	Mária
13 Péntek	Kornél
14 Szombat	Roxána, Szeréna
15 Vasárnap	Enikő, Melitta
16 Hétfő	Edit
17 Kedd	Zsófia
18 Szerda	Diána
19 Csütörtök	Vilhelmina
20 Péntek	Friderika
21 Szombat	Mirella, Máté
22 Vasárnap	Móric
23 Hétfő	Tekla
24 Kedd	Keletert, Mercédesz
25 Szerda	Eufrozina, Kende
26 Csütörtök	Jusztina
27 Péntek	Adalbert
28 Szombat	Vencel
29 Vasárnap	Mihály
30 Hétfő	Jeromos

OKTÓBER	
1 Kedd	Malvin
2 Szerda	Petra
3 Csütörtök	Helga
4 Péntek	Ferenc
5 Szombat	Aurél
6 Vasárnap	Brúnó, Renáta
7 Hétfő	Amália
8 Kedd	Koppány
9 Szerda	Dénes
10 Csütörtök	Gedeon
11 Péntek	Brigitta
12 Szombat	Miksa
13 Vasárnap	Ede, Kálmán
14 Hétfő	Helén
15 Kedd	Teréz
16 Szerda	Gál
17 Csütörtök	Hedvig
18 Péntek	Lukács
19 Szombat	Nándor
20 Vasárnap	Vendel
21 Hétfő	Orsolya
22 Kedd	Előd
23 Szerda	Nemzeti ünnep, Györgyi
24 Csütörtök	Salamon
25 Péntek	Bianka, Blanka
26 Szombat	Dömötör
27 Vasárnap	Szabina
28 Hétfő	Simon, Szimonett
29 Kedd	Nárcisz
30 Szerda	Alfonz
31 Csütörtök	Farkas

NOVEMBER	
1 Péntek	Mindenszentek, Marianna
2 Szombat	Achilles
3 Vasárnap	Győző
4 Hétfő	Károly
5 Kedd	Imre
6 Szerda	Lénárd
7 Csütörtök	Rezső
8 Péntek	Zsombor
9 Szombat	Tivadar
10 Vasárnap	Réka
11 Hétfő	Márton
12 Kedd	Jónás, Renátó
13 Szerda	Szilvia
14 Csütörtök	Aliz
15 Péntek	Albert, Lipót
16 Szombat	Ödön
17 Vasárnap	Gergő, Hortenzia
18 Hétfő	Jenő
19 Kedd	Erzsébet
20 Szerda	Jolán
21 Csütörtök	Olivér
22 Péntek	Cecília
23 Szombat	Kelemen, Klementina
24 Vasárnap	Emma
25 Hétfő	Katalin
26 Kedd	Virág
27 Szerda	Virgil
28 Csütörtök	Stefánia
29 Péntek	Taksony
30 Szombat	Andor, András

DECEMBER	
1 Vasárnap	Elza
2 Hétfő	Melinda, Vivien
3 Kedd	Ferenc, Olívia
4 Szerda	Barbara, Borbála
5 Csütörtök	Vilma
6 Péntek	Miklós
7 Szombat	Munkanap, Ambrus
8 Vasárnap	Mária
9 Hétfő	Natália
10 Kedd	Judit
11 Szerda	Árpád
12 Csütörtök	Gabriella
13 Péntek	Luca, Otília
14 Szombat	Munkanap, Szilárd
15 Vasárnap	Valér
16 Hétfő	Aletta, Etelka
17 Kedd	Lázár, Olimpia
18 Szerda	Augusztá
19 Csütörtök	Viola
20 Péntek	Teofil
21 Szombat	Tamás
22 Vasárnap	Zénó, Anikó
23 Hétfő	Viktória
24 Kedd	Pihenőnap, Ádám, Éva
25 Szerda	Karácsony, Eugénia
26 Csütörtök	Karácsony, István
27 Péntek	Pihenőnap, János
28 Szombat	Kamilla
29 Vasárnap	Tamara, Tamás
30 Hétfő	Dávid
31 Kedd	Szilveszter

időjárással, eltér a miénktől. De nem tér el annyira az eredeti állapotoktól, illetve nincs olyan „visszatérési kényszer” erdőn és erdősen. Alapadat: 30 százalékos erdőszültség, de ez 9 millió hektár. Aztán szinte nincs kerítés. Igaz a régebben is eltérő mezőgazdasági szerkezet valahogy kordában tartotta a vadat. Nem mellékesen jegyzem meg, a most elkerült egyes számú lengyel nemzeti park – sőt őserdő – a bialowiezai, de minden erdő gazdái rendkívül büszkék arra, hogy van hiúzuk, farkasuk, medvéjük. A vaddisznó viszont valahogy szóba se került. Nem tudok szabadulni a gondolattól, hogy ennek talán köze lehet a (keleti) határokon átívelő pestishez...

Bölények pihenőben

Annál több szó esik viszont a bölényről. Igaz, a valamikor itt honos európai is kipusztult, de ezt – legyen úgy mint régen – visszatenyésztették, és a már említett egyes számú parkban többé-kevésbé természetesen tartják. Sőt, mivel valamikor az is élt erre felé – a tájformáló jég előtt és után – még rén- és jávorszarvast is tartanak. Igaz csak mutatóban. A fő attrakció azonban vitathatatlanul a bölény. Ha nem az őshonos, akkor a rokon amerikai. Első éjszakai szállásunk – Staszow Kurozwek tulajdonos, illetve örököse által visszakapott történelmi kastélya – körül is ilyeneket tartanak. Megnéztük őket, sőt ettünk is a húsból egy királyi ebédlőben, ahol a helyi erdészekkel találkoztunk, s – nem mellékesen – a barátság jegyében elénekeltük a lengyel és a magyar himnuszt.

A hitelesség úgy kívánja, hogy említessék meg – és kérjünk elnézést –, mert

A faipari múzeumban

nem értünk oda időben Rytwianyba, az Aranyerdő Ermitázsba. Utóbbi franciából átvéve erdei lakot jelent, és valójában a mi Majkunkhoz hasonló erdő közepi kolostorkomplexum, amit – tanulva a mi II. Józsefunktől – az orosz cár tiltatott be. Mert lengyel volt!

Kollégák méretes rönkök társaságában

Másnap, a reggeli bölénylátogatás után utazás gyanánt ízelítőt kaptunk a lengyel méretekből. Minden körülbelül négyszer nagyobb, és megyén, illetve gazdaságon belül is négyszer távolabb van. Vonatkozik ez a krasocini magán fűrészüzemre is, ahol 500 dolgozó fél millió köbméter fát dolgoz fel, éppúgy, mint a Daleszyce-i Erdészeti Körzetben levő hiper-szuper csemetekertre, pontosabban szaporító bázisra. Nem véletlenül ez váltotta ki körünkben is – mert rajtunk kívül még több szakmai látogató is volt – a legnagyobb érdeklődést és talán irigységet. Az egyéves, 6 hektáron, két év alatt épült, 4,5 millió euróba került létesítmény „olyan, amilyennek lennie kell”. A 3 mil-

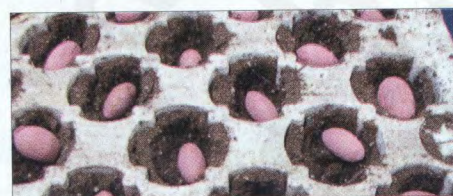
Látogatás a „csemetegyárban”

lió csemete/év kibocsátás – fele erdei fenyő, a többi lombos, bükk, illetve tölgy – mögött a legkorszerűbb emberhelyettesítő technika, technológia és maximális hatékonyság, termelési biztonság. Kezdve a maggyűjtéssel, tárolással, végezve azal, hogy például a hagyományos módon nevelt – tehát időnek, helynek, vadnak, mindennek kitett – bükk csemetére 3 évet „vernek rá”. Vagyis itt a költségek a biztonsággal, minőséggel egyenlítődnek ki. A „hogyan?” részletei megérnének egy külön misét vagy látogatást...

Dudás Péter köszönti Jaroslaw Szalata elnököt

Egy másik múltidéző szakmai érdekesség volt számunkra az immár a negyedik árverés, amelyen a nemes és értékes rönkökre licitálhattak a vevők – sajnos nem akkor, amikor ott jártunk. Ezek általában lengyel cégek, de megjelentek már észtek és osztrákok is. Nem eladó viszont Dab Bartek, az Öreg fa, amit az Ős-Lengyelországgal egy idősnek, azaz 1200 évesnek tartanak, de valójában „csak” 700 éves. Nekik legyen mondva: a fele se tréfa... No és amióta csak létezik lengyel erdész, mindenki azon van, nehogy az ő idejében haljon meg az Öreg fa, amely ilyenén a lengyel megmaradás szimbóluma.

Csávázott makkok

A gazda itt is, mint mindenütt, ahol jártunk a radomi erdészeti igazgatóság, amelyhez 2 megye területén 325 ezer hektárral 23 főerdészet tartozik. A kezdet 1880, amikor már/még Lengyelország nem is volt. Az előd gazdaságot Szentpétervárról irányították, és nagyobb volt néhány – ma is így mondják – keleti területtel. Persze a mai terület és az 1,8 millió köbméter/év fahasználat sem éppen kicsi. Soknak tartják viszont a 120 ezer hektárnyi Natura 2000-et. Mivel az állomány 80 százaléka fenyő, nagy a szűkár, ami miatt 10 ezer hektárt kellett kivágni. A másik ellenség a cserebogár, amelynek a kártétele 20 év alatt megtízszereződött. Ugyanezen időszak alatt kezdődött, illetve vált fontossá a nálunk közjólétinek nevezett funkció. Ott turisztikának nevezik, de ettől még ugyanazt értik alatta. A különbség talán annyi, hogy az egyházi/vallási jelleg hangsúlyosabb, illetve, hogy több a gomba, a gombász. Az eredmény 100 ezrekben mérhető erdőlátogatás, illetve terhelés. De egyben elismerés is: az elődökhöz méltó, jó kezdekben a lengyel erdő.

Nagy László

Fotó: Möcsényi Miklós és Nagy László

17 másodpercenként egy raklap

Barna Péter, faipari mérnök,
üzemi igazgató – ÖKOPAL Raklap Üzem

Barna Péter Hódmezővásárhelyen született. Szakmai tanulmányait Szegeden, a Kiss Ferenc Erdészeti Szakközépiskolában kezdte, majd Sopronban, az akkori nevén Erdészeti és Faipari Egyetemen folytatta.

– Mindig is érdekelt a természet és az általános iskola után olyan szakmát szerettem volna tanulni, ahol még jobban megismerhetem a minket körülvevő természetes környezetet – idézi föl fiatalkori döntését az igazgató.

Az egyetemre is erdőmérnöknek jelentkezett, de átiratkozott a faipari karra.

Az egyetemi évek után a bútorgyártás területén kezdte pályafutását, de inkább a fűrészipar területén szeretett volna dolgozni. 2013-ban valóra vált az álom, amikor a faipar egyik emblemikus gyárának vezetésével bízták meg.

A KEFAG Zrt. ÖKOPAL Raklap Üzemben, Jánoshalmán éves szinten nagyjából 60 000 m³ hengeres fát dolgoznak fel, melyből kb. 400 000 db szabványos és 200 000 db ipari rakodólap készül.

Ami a technológiai folyamatot illeti, a feldolgozásra váró alapanyagot egy közel 8 hektáros rönktéren tárolják, ahol elfér akár 30 ezer köbméter faanyag is. Az alapanyag-gazdálkodás során törekedni kell arra, hogy az erdőből a lehető legrövidebb időn belül a fa az üzem rönkterére kerüljön. Az itt tárolt készlet mennyisége így leginkább a fakitermelések üteméhez és lehetőségeihez igazodik, és éves szinten jelentősen ingadozik. A faanyag mintegy 53 százalékat az anyacég hagyományos erdészetei szállítják be. Másként fogalmazva viszont, az üzemben feldolgozott faanyag több mint 90 százaléka állami tulajdonú erdőgazdaság kezelésében álló erdőből származik – elsősorban a GEMENC Zrt., illetve a DALERD Zrt. a jelentős beszállító.

A hengeres fa feldolgozása két fűrész-soron történik. Az egyik sor a rönköt dolgozza föl, a másik pedig a „kivágás” (a rönk minőségű, de annak méretét el nem érő faanyag) feldolgozását végzi.

A feldolgozó sorok gépei felett már jellemzően elszállt az idő. Bár néhány évvel ezelőtt volt a kivágás feldolgozását végző soron egy fejlesztés, de annak keretében egyetlen új gép került beépítésre.

– Egy technológiai változásokat is magában foglaló, teljes felújítás le-

hetőségeit vizsgáljuk. Az ilyen beruházás összes várható költsége és a kieső termelési kapacitás szempontjából is komoly problémát jelentene, ezért egy folyamatos, több lépcsős fejlesztés megtervezésén dolgozunk – jegyzi meg Barna Péter. – Egy-egy gép cseréje 50–60 millió forintból finanszírozható.

A fűrészsorokról a különböző osztályokba sorolt fűrészárak ezen gyártási szakasz főtermékei, illetve melléktermékek a keletkező faipari apríték és a fűrészpor. Melléktermékként keletkeznek még a priz mavégek, amelyeket jellemzően a lakosság felé értékesítenek tüzelési célra.

Itt veti közbe a vezető, hogy a jelenlegi technológiában nagyon sok a kézi munka igényes folyamat. Ez a jelenlegi magyarországi munkaerőpiaci folyamatok ismeretében gondot jelent. Mind a gyártásra kerülő termékekénél, mind a fejlesztések tervezésénél a gazdasági változásokat szem előtt kell tartanunk és ennek ma nagyon jelentős részét a munkaerőpiac változása jelenti.

A fejlesztések kapcsán az automatizálás jelenthet megoldást a munkaerő-szükséglet csökkentésére, viszont a hazai nyár feldolgozásának – ami ennek a gyárnak az egyik küldetése – automatizálása nem egyszerű műszaki feladat.

ErFa Hír – A hazai nyáron kívül milyen fafajok kerülnek a feldolgozó sorokra?

B.P. – A Kiskunság az erdők számára nem biztosít ideális termőhelyet, az itt „nevelkedett” faanyag fűrészipari hasznosítása korlátozott. Fontos megemlíteni, hogy a hazai nyár fajok közül elsősorban a térség szürke nyár állománya kerül feldolgozásra a maga sajátos fűrészelési problémáival. Az üzembe érkező fekete nyár, ha mutatja a csomoroságot, akkor azt kiválogatjuk és értékesítjük. A térségben megtermelt fenyők között az erdei és a fekete fenyőket kell említenem. A legjobb eredményességgel a nemes nyár fajtákat tudnánk feldolgozni, de ezek árnya a jelenlegi fafajpolitika miatt sajnos egyre csökkenő tendenciát mutat. A raklap tuskóikhoz fűrészárunk kívül préselt tuskót is használunk, melynek összetétele a forgácsolaphoz hasonló.

Haladva a technológiai folyamatban, a deszkák rövid tárolás után a szegező csarnokba jutnak. A raklap gyártásához 3 külön szegezőgép, illetve szegezősor

áll rendelkezésre. A Nagy Corallinak nevezett soron gyártják az UIC 435-2 szabványnak megfelelő, UIC-EUR, illetve az EPAL jelölésekkel ellátott rakodólapokat, melyekhez csak az első osztályú, szabványos fűrészáru használható. Ezekhez a raklapokhoz csak minősített szeget vagy préselt tuskót használnak fel, a beszállítót ennek megfelelően előszűrik.

Az ipari raklapok gyártásához két másik szegezőgépet alkalmaznak, a raklap speciális igényei szerint összeállítva.

A folyamatban a gép sablonjába kézzel megfelelően behelyezett és eligazított raklaplemből a raklap automatán készül. A szegezést, majd szükség esetén további sarkalásokat, marásokat és a jelölések besütését a gépsor végzi.

Amikor azt kérdeztük, hogy milyen gyorsan készül el egy raklap, Barna Péter mosolyogva azt válaszolta, hogy „jobbak vagyunk, mint a Mercedes, mert nálunk kétpercenként készül el egy termék, amennyi idő alatt nálunk 7 db termék is elkészül...”.

Félretéve a humort, a rönktérről elinduló faanyagból még aznap raklap lehet, illetve legrosszabb esetben is három nap alatt. Alkatrészben a szabványos raklapokhoz készletezni nem szerencsés – szögezte le az igazgató.

A már kész raklap a gyártás utolsó fázisaként 3–5 napot tölt a szárítókamrában. A szárítás során megtörténik az ISPM-15 szabvány szerinti hőkezelés is, ami növény-egészségügyi követelmények miatt fontos kíváncsi az UNIO határain kívülre történő szállítások esetében. Ezt követően mostanában legfeljebb 1–2 napot tárolják. Ez idő alatt megtörténik a vevő igényeinek megfelelő rakatok összeállítása, az utóellenőrzés, a szállításra előkészítés.

A szabványos raklapok gyártása során az üzem önminősítőként végzi a tevékenységet, de természetesen ezt a folyamatot is felügyeli a védjegy tulajdonosának megbízott szervezete.

B.P. – A csomagolóanyagok piacán jelenleg a kereslet megélénkülését tapasztaljuk. 2016 első félévében nem ez volt a helyzet, akkoriban 80–90 ezer raklapot is készleteztünk – emlékezik a szakember.

ErFa Hír – Balesetek előfordulnak-e?

B.P. – A faipar meglehetősen balesetveszélyes iparág, sajnos nálunk is előfordul üzemi baleset, ami elsősorban a figyelmetlenségre, a nem kellő körültekintéssel végzett munkára vezethető vissza. Természetesen fontos szempontnak tartjuk, hogy a balesetekből tanuljunk és technológiai vagy technikai megoldásokkal az újabb hasonló balesetet megelőzzük.

ErFa Hír – Milyen védőfelszerelést kötelező viselniük a munkásoknak?

B.P. – Az alapfelszerelés zajvédőből, csúszásmentes, acélbetétes bakancsból és védőkesztyűből áll. Természetesen a speciális munkahelyeken dolgozók megkapják a részükre külön előírt felszereléseket.

ErFa Hír – Milyen a munkarend?

B.P. – Kétműszakos munkarendben, az alapmunkaidő 7 óra 40 perc.

ErFa Hír – Milyen a munkaerőhelyzet, a „kínálat”?

B.P. – 2018-at 117 fővel kezdtük, most is annyian vagyunk, de fölvetünk 41 embert, tehát ennyien el is mentek.

ErFa Hír – Működik a szakszervezeti alapszerv az üzemben?

B.P. – Igen, velem együtt körülbelül 10 taggal.

ErFa Hír – Miben látszik meg a szakszervezet jelenléte, működése?

B.P. – A dolgozók számára nem sok látványos eleme van a szakszervezet működésének, ők elsősorban a Mikulás-csomagot tapasztalják meg, esetleg részesülhetnek támogatásból. A KEFAG Zrt. szakszervezetének legnagyobb előnye a Kollektív Szerződés megkötésének lehetősége.

Országos szinten leglátványosabb megnyilvánulás az évenként megrendezésre kerülő Sportnap.

ErFa Hír – Bérügyi viták előfordulnak?

B.P. – A munkaszerződés és a Kollektív Szerződés részletesen tartalmazza a járandóságokat, melyeket a dolgozók rendre meg is kapnak. Kisebb értetlenkedések szoktak csak előfordulni, amiket mindig tisztázunk. Nem jellemző az ilyen jellegű vita.

Zétényi Zoltán – Nagy László

Előadások és kitüntetések

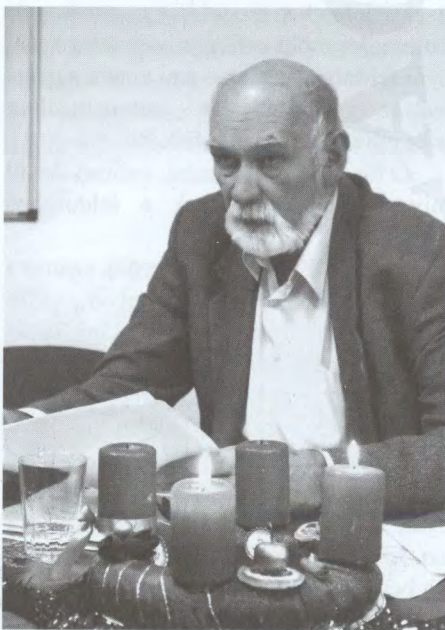
Kiskonferencia az évváró alkalmából

A rendezvény az ÉSZT-EFDSZ szervezésében megtartott, „A magyar erdőgazdálkodás, erdészeti igazgatás területén dolgozó 25 éves, önálló munkavállalói érdekvédelem helyzete és jövője, aktuális feladatai” című konferenciát is magában foglalta.

Az ünnepi alkalmat Dudás Péter elnök nyitotta meg. Górász László főtitkár jelentette a résztvevők létszáma alapján a szavazatképesség meglétét. A jegyzőkönyvet Branner Lászlóné vezette és Benei Béla hitelesítette.

Dudás Péter elnök bevezetőjében utalt arra, hogy az évközi programok a munkaterv szerint zajlottak, de előfordultak hiányosságok is, melyek részben objektív tényezőkre, másrészt az alapszervezeti lazaságra vezethetők vissza. A felvetett gondok egy részét sikerült megoldani, másokat nem. A szakszervezet szükségességét nem kérdőjelezték meg, de a munka nehezebb lett. Ennek egyik vetülete a civil szervezetek működtetése adminisztratív feltételeinek bonyolultabbá válása.

Ágazatunkban a választásokat követően sokan kíváncsisággal vegyes várakozással tekintettek az események elé, mintha a levegőben lennének a portfolió, a társaságok háza táján az esetleges változások. Ilyenek nem következtek

Dudás Péter elnöki beszámolója

be, egyelőre a minisztérium szervezi át magát.

A szakszervezeti mozgalomról szólva megjegyezte, hogy úgy tűnik, kezdik magukat összeszedni a szakszervezetek. A miniszterelnököt idézve mondta, hogy tisztelt a szakszervezeteket, de most nem ért velük egyet – utalva a túlórával kapcsolatos tiltakozásokra.

Hangsúlyozta, hogy a mozgalmon belül nagyobb összefogásra van szükség, és meg kellene már szüntetni az egymás elleni villongásokat.

Elmondta, hogy ő és a Főtitkár Úr, részt vesznek az olyan rendezvényeken, ahol a szakszervezeti mozgalommal kapcsolatos tennivalókat tárgyalják. Ezek a rendezvények olykor baloldali, máskor jobboldali indíttatásúak, de az EFDSZ nem kötelezi el magát, mert szeretné megőrizni függetlenségét. Ugyanakkor kommunikálni szükséges ezekkel a szervezetekkel is.

Kiemelte, arra kell törekedni, hogy az elért eredményeket meg tudják őrizni, és a lehető legkisebb veszteséggel zárjanak egy-egy évet. Ez utóbbiak közé sorolta a pénzügyi veszteséget, illetve, ami fontosabb, a taglétszám csökkenését.

Leszögezte, az utóbbi néhány évben növekszik az érdeklődés a szakszervezet tevékenysége iránt. Ezt az érdeklődést elvárásaként fogalmazzák meg. Már nem csupán a Mikulás-csomagról van szó, hanem arról, hogy miként tudja kivédeni a tagjait érintő negatív intézkedéseket. Ezekben az esetekben nem csupán a központról van szó, hanem az alapszervezetekről is. Erre kitűnő példa volt a zalaiak következetes harca a juttatások megtartásáért.

Elismeréssel tartozunk azoknak a szak-szervezeti tisztségviselőknek és tagoknak is, akik ebben részt vettek.

A taglétszámról szólva hangsúlyozta, ez meglehetősen hektikusan alakul. Amikor valahol jelentkezik valamilyen gond, akkor nő a belépők száma. Hasonló problémát jelent az utánpótlás kérdése, mert a nyugdíjba vonuló kollégák helyett alig van belépő fiatal. Tehát valamennyiünk közös érdeke, hogy a fiatalokat becsalogassuk a szakszervezetbe. Ez azt is jelentené, hogy a fiatalok gondolkodásban, felfogásban is friss erőt hoznak.

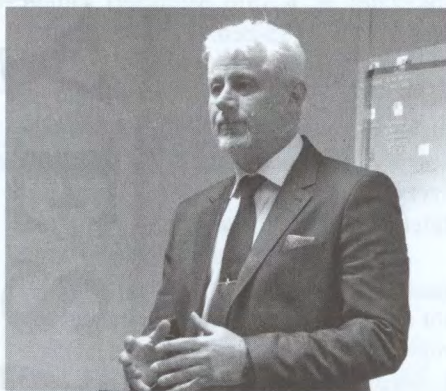
Hangsúlyozta, hogy az alapszervezeti munkát erősíteni kell, mert a „terepi” munka nélkül nem lehet előre lépni e téren.

A külföldi kapcsolatokra térve elmondta, hogy ebben talán sikeresebbek vagyunk, mint az itthoni szervezeti munkában. Emlékeztetett az ErFa Híradó korábbi főszerkesztőjének, dr. Király Pálnak a szavaira, aki hangsúlyozta, hogy külföldi kapcsolatok nélkül nem lehetünk elismert szakszervezet.

Az elnök tájékoztatott, hogy az Ágazati Párbeszéd Bizottságok pénzügyminisztériumi támogatási lehetőségeinek igénybevételével a cseh, a horvát, a lengyel, a román, szlovák és a török szakszervezettel építettek ki kapcsolatokat. Elmondta, hogy a közelmúltban részt vettek egy erdészeti konferencián és a CEF is ülést tartott Törökországban. Bár az EFDSZ a török erdőmérnöki kamarával ápol kapcsolatokat, de a konferencia alkalmat teremtett arra, hogy a törökországi erdészeti, természetvédelmi, vízügyi, mezőgazdasági és faipari szakszervezettel is fölvegyék a kapcsolatot. A két szervezet között nagyságrendi különbség van a taglétszámot illetően, hisz a törökök mintegy 30 000 tagot tudnak magukénak. Igaz, ott 22,4 millió hektár

erdőről kell gondoskodni az erdészeknek. A konferencia alkalmával ünnepélyes keretek között aláírtak egy, az együttműködésre vonatkozó szándéknyilatkozatot. A kapcsolatépítés következő lépése a törökök magyarországi meghívása, amelyet a MEDOSZ-szal közösen kell majd megszervezni.

Dr. Csonka László tart előadást

Az alapszervezeti munkára visszatérve-kiemelte, hogy a tisztségviselőknek megfontoltan kell képviselniük a tagok érdekeit, az információkat el kell juttatniuk a központba, de ugyanakkor a társaság érdekeire is oda kell figyelniük.

Az elnöki bevezetőt követően az elmúlt 25 évre emlékezve került sor Zétényi Zoltán, az ErFa Híradó főszerkesztőjének előadására: *Múlt, jelen, jövő* címmel. (Az előadás ismertetésére az Er Fa Híradó különszámában térünk vissza.)

A következő meghirdetett előadó az Agrárminisztérium valamelyik vezető munkatársa lett volna, de sajnálatunkra nem tudták vállalni a fölkérést.

Az elnök bejelentette, hogy a szakszervezet negyedszázados fennállása alkalmából egy különszámot fogunk mwegjelentetni, amelyben többek között szeretnénk a tagok visszaemlékezéseit és fotódokumentumait is közreadni.

Ezt követően a résztvevők néma felállással emlékeztek meg a 2018-ban elhunyt dr. Király Pálról és Herczeg Miklós egykori főtítkárról.

A következő napirendi pont szerint Górász László főtítkár tartotta meg a pénzügyi-költségvetési beszámolót. A pénzügyi helyzet alakulását az befolyásolta 2018-ban, hogy két tagszervezet elmaradt a tagdíjbefizetéssel.

Utolsó előadóként dr. Csonka László ügyvéd tartott részletes ismertetőt a 2018-ban hatályba lépett uniós adatvédelmi törvényről, a GDPR-ról. Bevezetesként mindenkit megnyugtatóan, hogy a törvény nem tiltja a természetes személyek adatainak kezelését, de a kezelőnek meg kell tudni indokolnia ezt.

Az előadásokat követően az évzáró kiskonferencia ünnepélyes aktusára került sor. A szakszervezet három tagja EFDSZ-emlékérem kitüntetésben részesült: Thuróczi Tibor Mártonné, a Zalaerdő Zrt. alapszervezetének bizalmija, Pozsgai Gábor, a Kaeg Zrt. alapszervezetének bizalmija, Bognár Miklós, a VADEX alapszervezetének tagja.

Az kitüntetések Dudás Péter elnök és Górász László főtítkár adta át. (Zé)

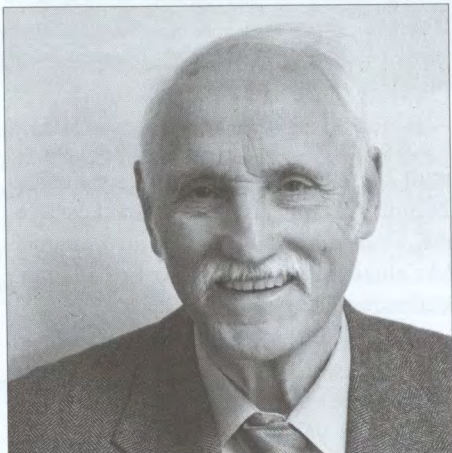

Az EFDSZ 2018. évi kitüntetettjei

Az EFDSZ 2018. évi kitüntetettjei

A szakszervezet három tagja – Bognár Miklós, Pozsgai Gábor és Turóczi Tibor Mártonné – kiváló közösségi munkája elismeréseként EFDSZ-émlékérem kitüntetésben részesült.

Bognár Miklós

1941. december 5-én született Győrön. Alapfokú iskolai elvégzése után a Szegedi Erdészeti Technikumban szerzett oklevelet. 1961-ben kezdett dolgozni. 1967-ben házasságot kötött Szakács Máriával. 1970-ben született Miklós fia, majd 1976-ban Annamária lánya. A középiskola után csemetekert vezető, majd erdőművelési műszaki vezető volt a Budapesti Állami Erdőgazdaságnál.

1977-ben a „Szaporítóanyag-termelési rendszerek” mérnöktovábbképzőt Sopronban, 1978-ban a Marxista-leninista Esti Egyetemet végezte el. 1981-ben vadászati továbbképzésen vett részt Plovdivban. 1982-ben főiskolai diplomát, majd 1995-ben szakközgazdasági képesítést szerzett.

A VADEX Mezőföldi Zrt. elődjéhez 1968 májusában lépett munkaviszonyba. Először Mór mellett, Timárpusztán dolgozott, majd Soponyán kerületvezető erdész beosztásba került. 1972-től fahasználati erdőművelési műszaki vezetőként közel 9 évig végezte feladatait. 1991. december 1-től lett Soponyán erdészvezető.

A protokoll-vadászatoknak is helyszínt adó területen jól teljesíteni nem volt könnyű feladat. Közismert volt szorgalma, precizitása. Ízig-vérig erdőművelő volt, nagyszerű eredményeket ért el a kedvezőtlen termőhelyeken is a tölgyesek létrehozásában, az apróvadász területeken vadászterdő kialakításában

üttörő szerepet játszott. Döntő érdemeket szerzett a nemzetközi színvonalat jelentő soponya-bárándi fácánnevelési technológia és vadászatszervezés irányításában. Ennek ellenére vallotta, hogy „míg a természetjárás, az erdőjárás közel áll hozzám, addig a vadászatnak nem váltam rabjává”.

A VADEX munkaviszonya 2002-ben fejeződött be, amikor is nyugdíjba vonult. A VADEX felügyelő bizottságának tagja és elnöke is volt 2010-ig.

A feladatai végzése során számos alkalommal részesült elismerésben. Kiváló dolgozó jelvényt kapott 1966, 1976, 1977, 1979, 1981, 1982, 1983, 1986. évben. Az Erdészeti Kiváló dolgozója volt 1974 és 1977-ben. A Honvédelmi Érdemérem birtokosa lett 1981-ben. A Haza Szolgálatáért Érdemérem Arany fokozatot és Kiváló Munkáért kitüntetést kapott 1985-ben. A Szakszervezeti Munkáért (bronz) kitüntetést 1988-ban vehette át. A korabeli dokumentumok megörökítették, hogy 1956-ban lett szakszervezeti tag. Jelenleg a VADEX Szakszervezet nyugdíjas tagja, 75 éves kora felett is rendkívül aktív.

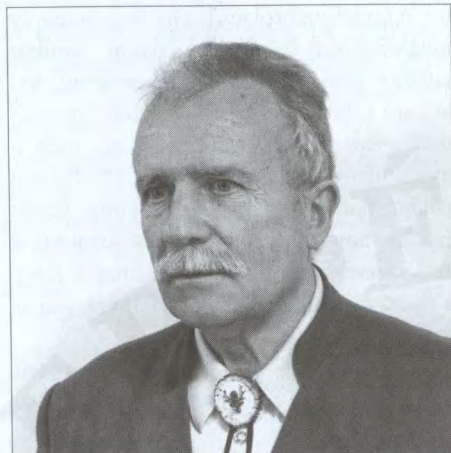
A nyugdíjba vonulása után is kimagasló közösségi aktivitást mutatva 2001-től az Erdőért Egyesület Titkáraként több mint 15 éven keresztül végezte feladatait Balsay Miklós elnök segítőjeként.

Pozsgai Gábor

Csornán született 1955. október 6-án, Pozsgai Ferenc boltvezető és Vitéz Jolán női szabó második fiaként. Általános iskolai tanulmányait a tóközi Kónyban végezte. Édesapja korán meghalt, édesanyja 37 évesen ötdmágával maradt özvegyen.

A vakációkat a keresztszüleinél töltötte Barbacson. A keresztapa kertészmérnök, agronómus, horgász-vadász ember volt. Mellette ismerkedett meg a horgászat, vadászat alapjaival.

Mint oly sok gyermek, így ő is egyenlőiséget tett a vadászat és az erdész hivatás közé. Számos olyan vadászatot cipelt boldogan a nyulat, foglyot, fácánt, ahol a napi teríték 5–6 puská után 100 db fölött volt. A személyes élmények, valamint Fekete István, Kittenberger, Széchenyi Zsigmond könyveinek hatására jelentette ki 11–12 éves korában: ha török, ha

szakad, erdész lesz! Sikeresen felvételizett Sopronban, így 1970–1974 között a nagy múltú középiskola diákja lett. Szeretett volna továbbmenni az egyetemre, de sem 1974-ben, sem 1975-ben nem vették fel: „Jelenléte a magyarországi felsőoktatásban nem kívánatos” – áll a Történelmi Hivatalban családunkról fellelhető dokumentumban.

1974. szeptembertől a Gyulaji EVAG-nál kezdett dolgozni, beosztott erdészként. Ma már elképzelhetetlen körülmények között lakva, víz és utak nélkül, egy öreg munkásszállón, de a szülői, kollégiumi szigor után az maga volt a boldogság! – írja. Körben erdő és olyan szarvasbőség, hogy aludni sem nagyon lehetett.

1975-ben lehetőség nyílt, hogy hazajöjjen a Kisalföldre, így január 1-től már Györszemerén dolgozott a MÁV-rakodón, mint gyakornok, 1600 Ft/hó fizetésért. Innét vonult be határörnek 24 hónapra, amelyből 20-at a Hanyban töltött, napi kapcsolatban a kapuvári kollégákkal. A katonaság alatt megszerezte az erdész technikus oklevelet, így leszerelése után kinevezték a győri Püspökerdő vezetőjének, majd a bőnyi terület vezetőjének, ahol a mai napig tevékenykedik.

Gyenge homoktalajon vegetáló 600 ha akác és fenyőerdő, nehezen letermelhető, keservesen felújítható, gazdaságtalan állományok találhatók. Itt szerezte meg a vadgazda-technikusi oklevelet, a német nyelvvizsgát, melyet a helyi vadásztársaságnál kamatoztat, és kedvére vadászhat. Kísérletezhet kedvenc fafajával, a dióval.

A szakszervezetnek megszakítás nélkül 1975. január óta tagja, 1990-től a Győri Erdészeti bizalmija, majd SZB-elnök, titkárhelyettes a mai napig, valamint dolgozói delegált a Felügyelő

Bizottságban. Szilárd meggyőződése, hogy a mai viszonyok között a szakszervezetekre nagy szükség van, mint egyedüli dolgozói érdekképviseletre. Szeretné, ha magas szervezettség mellett minél több fiatal tudhatná a soraikban.

Turóczi Tibor Mártonné

Turóczi Tibor Mártonné (sz. Andróczi Éva) 1964. szeptember 10-én született Nagykanizsán.

A nagykanizsai a Landler Jenő Gimnázium és Egészségügyi Szakközépiskolában érettségizett 1982-ben.

Ezt követően a letenyei MURA ÁFÉSZ-nél dolgozott könyvelőként.

1985. május 6-tól a Zalaerdő jogelődje, az akkori ZEFAG Letenyei Erdészeténél helyezkedett el, mint bérelszámoló. Később pénztáros-adminisztrátor munkakörbe került.

2010. január 1-je óta, jelenleg is a Zalaerdő Zrt. Letenyei Erdészeténél könyvelő, gazdasági vezető munkakört tölt be.

Az évek során az éppen aktuális munkaköréhez szorosan kapcsolódó képzéseket, tanfolyamokat elvégezte.

1985. óta szakszervezeti tag. 1995. év-től a Letenyei Erdészetnél a szakszervezet

pénzügyeit intézte. 2004. február 19-től 2018. július 25-ig az erdészetnél szakszervezeti bizalmi tisztséget töltött be.

A Zalaerdő szakszervezetében történt szervezeti átalakulás következtében az erdészeti tagszervezeteknél a bizalmi funkciók megszűntek, az új titkári tisztségre pedig nem jelöltette magát.

Szakszervezeti bizalmiként aktívan részt vett a közösségi munkában, családi napok, kirándulások szervezésében. A kollektív szerződések előkészítésében fontos szerepet vállalt.

A szakszervezeti bizottság testületi üléseinek rendszeres jegyzőkönyv vezetője volt.

Testületi tagként jó ötletekkel, javaslatokkal segítette a szakszervezeti bizottság munkáját.

Kollégái továbbra is számítanak a dolgozók iránti lelkiismeretes, segítőkész tevékenységére, a szakszervezeti munka adminisztratív támogatására.

2019. második felében az EFDSZ látja el a CEF-elnökséget

Konferencia és CEF-ülés volt a törökországi Antalyában

Konferenciára és CEF-ülésre (Európai Erdészek Tanácsa) került sor 2018. december 2–5. között Törökországban.

A meghívó fél a Török Erdőmérnöki Kamara (Orman Mühendisleri Odası) volt, amely tagja a CEF-nek.

A magyar küldöttség tagjai az EFDSZ részéről: Dudás Péter elnök, CEF-alelnök, Górász László főtitkár, valamint Kovács Pál szakértő, az Európai Erdészek Akadémiája (EFAS) tagja.

A konferenciára a törökországi Antalyában (Belek, Hotel Rixos) került sor.

A küldöttek repülővel érkeztek december 2-án, az esti órákban. A repülőtér és a szálláshely közti transzfert a meghívó fél biztosította. A konferenciát és a CEF-ülést a szállodában rendezték meg. A terepi programra az Antalyai Erdészeti Igazgatóság központjában, illetve oktatási központjában került sor.

A konferencia résztvevői a törökországi erdészettel kapcsolatos civil szervezetek tagjai (a kamara, a szakszervezetek, egyéb civil szervezetek, továbbá európai meghívott szervezetek

képviselői, EU-s és az EU-hoz csatlakozni kívánó országok civil szervezeteinek képviselői, kazah és azeri szakszervezeti vezetők), a török munkáltatói szervezetek és a török állam-erdészet vezetői, valamint szakirányú egyetemek képviselői voltak.

A program december 3-án „Az állam, a civil társadalom és a magánszektor közötti együttműködés és a nemzetközi partnerség szerepe a fenntartható fejlődési célok és globális erdészeti célok

elérése érdekében” című konferenciával kezdődött.

Délután plenáris ülés zajlott, melyen a résztvevő nagyobb szervezetek és külföldi delegációk rövid üdvözlő beszédet mondtak.

Ezt követően a civil szervezetek együttműködési szerződéseket írtak alá a kamarával. Magyar részről a legnagyobb török agrár- és erdészeti szakszervezettel írtunk alá együttműködési szándéknyilatkozatot. (Terveink közt szerepel

a végleges nyilatkozat aláírása a hazai partner szervezetek bevonásával.) Erre Magyarországon kerülne sor a 2019. év folyamán.

Délután panel-beszélgetések zajlottak két szekcióban. Az elsőben a törökországi helyzetet ismertették az előadók az erdészet új kihívásaival kapcsolatban. A legfontosabb témák az erdészet népeségmegtartó lehetőségei, az erdőterület növelése, a nyersanyagtermelés és a klimatikus változások kezelése volt.

A második panelben főleg a meghívott külföldi delegációk mutatták be saját szervezetüket, illetve ismertették országuk erdészetének sajátos problémáit.

A paneleken a hallgatóságnak lehetősége nyílt kérdéseket föltenni, melyekre válaszok hangzottak el.

Az ülés lezárásaként a török erdészeti vezetés és a kamara elnöke foglalta össze a konferencia eredményeit, illetve az együttműködés várható pozitív hatásait.

December 4-én látogatást tettünk az Antalyai Erdészeti Igazgatóságon.

A külföldi delegációkat a igazgatóság vezetője fogadta, aki rövid tájékoztatót adott az intézmény munkájáról. Az igazgatóság közel 2 millió hektáron gazdálkodik és 700 főt alkalmaz. Hozzájuk tartozik az erdőtűzek elleni védekezés oktatóközpontja is.

Antalyától mintegy 20 km-re meglátogattuk azt az oktatóbázist, ahol az erdőtűzek elleni védekezés rendszerét mutatták be. Korszerű, számítógépes oktatóhelyeken szimulálják az erdőtűzek kezelését, a tűzoltás földi és légi irányítását.

Az egyre szárazuló klímában az erdőtűzek súlyos károkat okozhatnak az élővilágban. Ezt a mediterrán országok már évek óta tapasztalják. Az európai felkészülésnek tehát az a lényege, hogy ezt elkerüljük. Ezt szolgálja a Fire Life-projekt, mely hazánkban a megelőzésre és a gyermekek oktatására helyezi a hangsúlyt, a tűzveszélyes erdők besorolásának és nyilvántartásának támogatása mellett.

Az előadások és a tájékoztatók jó néhány tanulsággal szolgálhatnak a hazai erdészettel foglalkozó szervezetek számára is.

Ugyan nagyságrendi különbség van országaink erdőterületei (nálunk 2,1 millió hektár, a törököknél 22,4 millió hektár) és a foglalkoztatottakat illetően is, de ennél fontosabb az erdők népeségmegtartó képességének fejlesztése. Magyarországon a faanyag termelése mellett a védelmi és közjóléti funkciók fontosak a társadalom számára. Törökország különböző vidékei,

tartományai eltérő fejlettségük miatt más-hogyan viszonyulnak az erdőkhöz is.

A kormány, különösen az elmara-dott vidékeken, a népesség helyben tartására ún. „erdészeti falvak” fejlesztését támogatja. Ezekben a falvakban az erdőterületek növelése erdőtelepítéssel, a gyógynövénygyűjtés, a faanyag-hasznosítás és egyéb, a természethez és erdőhöz köthető tevékenység támogatásával értelmes célokat és megélhetési lehetőséget próbál teremteni az ott lakóknak. Ebben nagy szerepe van az államerdészetnek és a kapcsolódó szervezeteknek.

Magyar viszonyokra ez úgy fordítható le, hogy a kormány vidéktámogatási programjában – különös tekintettel az aprófalvak támogatására – az erdő mint megélhetési forrás is kapjon szerepet. Ez részben az erdőgazdálkodásunkban jelentkező munkaerőhiányt is ki tudná váltani, mivel a közmunkaprogram ezen a téren is mérséklődik.

Mindezek mellett legalább olyan fontos, hogy a társadalomnak, a politikának hallgatnia kellene azokra, akik az erdők hasznosítását és egyidejűleg a megőrzését az ökológiai és ökonómiai összhang megteremtése útján akarják-kívánják megvalósítani. Ez, tapasztalataink szerint, nem csak európai, hanem világprobléma is.

Az Európai Erdészek Tanácsának (CEF) ülése

A konferencia után a kora esti órákban került sor a CEF ülésre.

A CEF elnökét a 2018. évben a Török Erdőmérnöki Kamara adta. Az elnök kifejtette, hogy a tanács tagjainak nagyobb aktivitásával számol, különös tekintettel a ritkán megjelenő tagok helyzetének megismerésére. Sajnos, egyes országokból anyagi lehetőségeik hiánya miatt nem tudnak minden eseményen részt venni az egyes szervezetek képviselői.

Szóba került a tanács bővítése olyan országokkal, ahonnan nincsenek még

képviselők. A törökök részéről elhangzott javaslat szerint egyes kaukázusi országok bevonását, míg a magyar küldöttség a „Visegrádi Országok” szervezeteinek bekapcsolását javasolta.

Az ülés résztvevői megállapodtak a bővítés kezdeményezésében és az ún. „alvó” tagok aktivizálásában.

Értékeljük a 2018. októberi, budapesti agrárerdészettel foglalkozó Forest Europe konferencián elhangzottakat, ahol szervezetünk képviselői szintén részt vettek a munkában. Fontos téma az erdőterületek egy részének agrárerdészeti formában való hasznosítása. Ebben országaink különböző helyzetben vannak adottságaik folytán. Ennek a kezdeményezésnek Magyarországon múltja és jövője van. Jelenével eddig még nem számoltunk, mert nem voltak meg a törvényi keretek és a termőhelyi adottságaink is jobbakk. Ez most változóban van a klimatikus körülmények változása miatt.

A CEF jövő évi elnöki teendőiben is megállapodtunk. 2019. január 1-jétől június 30-ig Marian Stoicescu román szakszervezeti vezető, július 1-jétől december 31-éig a magyar Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete tisztviselője látja el az elnöki teendőket.

A CEF továbbra is a szervezet növelésével és szakemberek bevonásával kívánja megszerezni elismertségét az európai szociális párbeszéd folyamatában. Képviselői részt vesznek azokon a fórumokon, melyek a szakmánkat és az ott dolgozó erdészek életkörülményeit érintik. Kapcsolatokat épít ki azon nem EU-s országok szervezeteivel is, melyek erdészete hasonló problémákkal szembesül, mint az unión belüli társaik. Ugyanezen célok szakmai alátámasztását szolgálja az Európai Erdészek Akadémiája (EFAS), mely tagjai a CEF tevékenységének hátterét biztosítják szakmai tapasztalataikkal és nemzetközi kapcsolataikkal.

Dudás Péter

Nem felforgatni kívánjuk a világot

Palkovics Imre,
a Munkástanácsok Országos
Szövetségének elnöke

ErFa Híradó – A falakon számos tüntetés fotódokumentumai láthatók. Mikor tiltakoztak utoljára?

Palkovics Imre – Erre egy közel-múltbeli példa: a 2012-es Munka Törvénykönyvében megtett, túlzóan liberális változtatások kapcsán is jeleztük, akár csak a mostani túlórával kapcsolatos módosításokról is elmondtuk a kritikánkat. Ez nyilván nem ok arra, hogy igyekezzünk mindent fejtetőre állítani, és megbuktatni a kormányt. Kissé aggasztónak tartom, hogy ebben a kérdésben egyes szakszervezetek is – egyetértve a baloldali és ellenzéki pártokkal – részt vesznek az összefogásban. Ezáltal politikai síkra terelik ezt a kérdést, és nem gondolnak arra, hogy ezentúl politikai ellenfélként és nem társadalmi partnerként fogják őket kezelni. Ha egy szakszervezet általános sztrájkot szervez, az egyértelműen politikai üzenet.

ErFa Hír – Úgy látszik, ők még most is a párt hajtószíj-funkcióját látják el. Így szocializálódtak anno...

P. I. – Azt azonban látni kell, hogy az idők megváltoztak, politikai csatározások kellős közepén vagyunk Európában, választásokra készülünk. Mindenkinek el kell döntenie, hogy melyik értékközösséghez tartozik, attól függetlenül, hogy csatlakozik-e ehhez a háborúskodáshoz, bázzist teremve ezeknek a bázis nélküli politikai erőknél. Teljesen világos, hogy az elmúlt nyolc évben az a politikai szektor nem talált olyan témát, amely visszhangzott volna a társadalomban.

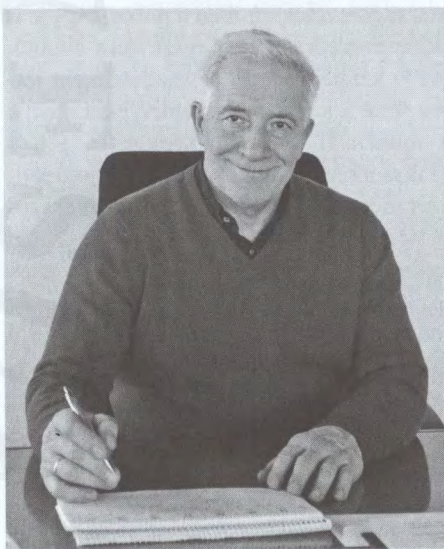
ErFa Hír – Most a túlóraüggyet megtalálták...

P. I. – A munkaidő-szervezés, a túlóra, a rendkívüli túlóra és a munkaidőkeret ilyen módon való kibővítése sokakat érint. De itt is van egy nem egészen tisztességes eleme a küzdelemnek, ugyanis becsapták az embereket. Mert nem arról van szó, hogy 400 órát kell túlórázni és csak három év múlva fizetik ki. Három része van a törvénymódosításnak: a 400 óra és ennek az önkéntessége, illetve a teljesen függetlenül működő intézmény, a munkaidő keret.

Ezekkel a kérdésekkel nincsenek tisztában sem az emberek, sem a politikusok,

Erdő közelségében nőtt föl, az édesapja erdei munkás volt, a bakonyi erdészethél dolgozott, és rengeteget járt a kislódi alsóerdei vadonban. A gyönyörű fekvésű vidéken horgászott a patakokban, de járt édesapjával vadászatokra is. Az erdő olyan varázslatos környezet, az élet bölcsője számára, amelyhez hasonlót semmi más nem nyújt. Még ma is ott tud igazán felüldülni, kikapcsolódni. Végül nem ilyen pályát választott, hanem mivel jó keze volt, követte a családi-rokoni hagyományt, és a herendi porcelángyárba szegődött. (Kisfiam, használd ki ezt az adottságodat és tanulj! – szölt az apai intelem.) Az első vizsgamunkája egy dohányzókészlet volt, amin visszaköszött az erdő: szarvast, őzt és más erdei motívumokat örökített meg rajta.

A 80-as években egyszemélyes „PR-küldetést” vállalt, bejárta az Egyesült Államok nagyvárosait, és porcelánfestő bemutatókat tartott. De hasonló küldetéssel Londonban is járt, ahol az állatvédő liga jótékonyági bálján lépett föl, és találkozott Diana hercegnővel is, aki védnök volt ott. Éppen Londonból tartott hazafelé, amikor a repülőn értesült a Nagy Imre-temetésről. Herenden azzal fogadták a kollégái, hogy a gyár vezetése olyan prémiumokat utalt ki magának, mint az ő éves keresetük. Másnap körlevelet intézett a dolgozókhöz, és megalapították a Munkástanácsot 600 taggal, ami rövidesen ezer főre bővült. Jogi-politikai tanácsadójuk Horváth Balázs ügyvéd, a későbbi belügyminiszter volt. Kellett is, mert megtámadta őket a cégvezetés és a párttitkár, de az ügyészség fölvilágosította őket, hogy az új egyesülési törvény már szabad szervezkedést biztosít. Ez a mozgalom meghozta az ismertséget számára, így megyei MDF-listavezetőként került be a parlamentbe.

és elfedte ezt a gondot. A tisztességes megoldás az lett volna, ha piaci béreket fizetnek a munkaerőhiánnyal küzdő ágazatokban, ezzel vissza lehetett volna tartani a kiáramló munkavállalókat. Az emberek 4–5–600 óra túlórát is dolgoztak évente, és a gond az volt, hogy a munkáltató hogyan fizesse ezt ki. Vannak olyan szektorok, ahol nincs érdemi nyilvántartás, az emberek kapnak egy kisebb részt papíron, meg egy részt a zsebükbe. Sok munkaadó jelezte, hogy nem szeretne adót csalni, trükközni, oldja meg a politika, hogy tisztességesen el tudjanak számolni az emberekkel.

ErFa Hír – A közvélemény arról semmit sem tud, hogy volt egy munkáltatói kezdeményezés is...

P. I. – Ezzel párhuzamosan zajlik a vita a 36 hónapos munkaidőkeretről. A jelenleg érvényben lévő egyéves munkaidőkeret azt jelenti, hogy az egy év átlagában kell teljesíteni az európai munkaidő irányelvben rögzített heti kötelező 48 óra és a napi 12 óra maximálisan engedélyezett munkaidőt. Ha három év alatt kell elszámolni a munkaidő kerettel, az beláthatatlannak tűnik. Ennek a munkaidő-szervezési eszköznek nem a túlóra a lényege, hanem a napi munkaidő egyenlőtlen eloszlása az úgynevezett munkaidő keret időszakai alatt. Így állhat elő az a helyzet, hogy vannak időszakok amikor a jogszabályban rögzített maximális munkaidő meghaladja, más esetekben nem éri

sem az újságírók. A szakszervezetek nagyjából tudják, hogy ez mit jelent, de nem tájékoztatják az embereket, hanem fölhasználják ezt a helyzetet az emberek fölbiztatására a kormány ellen.

ErFa Hír – Azt gondolom, hogy a kormány részéről csapnivaló volt a kommunikáció ebben a kérdésben. A másik oldalról viszont egy nagyon ügyes, felszólító erejű hívó szó került elő, a rabszolgatörvény.

P. I. – Ha megnézzük a társadalom mélyrétegeit, akkor komoly igény jelentkezik arra, hogy az emberek szeretnének többet keresni. Emiatt már évek óta többet dolgoznak, túlórának. A fellendülő gazdaság, a munkaerőhiány segítette

el a törvényes kereteket. A lényeg, hogy a meghatározott munkaidőkeret, azaz referencia idő alatt a munkaidő átlagban ne lépje túl a törvényi plafonokat. Az egykardinális kérdés, hogy ezt a típusú munkaidő-beosztási eszközt csak akkor lehet alkalmazni, ha a szakszervezetekkel a munkáltató kollektív szerződésben állapodik meg annak alkalmazhatóságáról és azt az abszurd helyzetet nehéz elképzelni, hogy a törvényben rögzített feltételekkel, vagyis hároméves kifizetési feltételekkel. A munka törvénykönyvének ez a szakasza megengedi a törvénytől való pozitív eltérést kollektív szerződésben a munkavállaló javára. Azok a szakszervezeti vezetők, akik azt hazudják, hogy 400 órát dolgoztatnak az emberekkel és azt három év múlva fizetik ki, maguktól félnek, hogy ilyen kollektív szerződéseket fognak kötni a munkavállalók kárára. A munkaidőkeret alkalmazása sok helyütt a termelési ciklustól függ. Ezen túl rendkívüli munkaidőt is elrendelhet a munkáltató, amit a hároméves ciklus végén kell kifizetni. Ezt keverik össze a szokásos túlórafizetéssel. A 400 órás túlórák keretét a munkavállaló beleegyezésével lehet elfogadtatni, de az önkéntesség bizonyos esetekben csorbat szenvedhet. A munkáltató „történelmileg” erőfölénnyel rendelkezik. Kevesen tehetik meg, hogy szembe mennek a főnökükkel. Gondot jelent az is, hogy a munkavállalók 36 hónapos munkaidő keretének nyilvántartása olyan adminisztrációs háttérrel igényel, amit csak kevés munkáltató tud biztosítani. Ennek a rendszernek az ismertetése sem megoldott, a tájékoztatás meglehetősen hiányos. Erről a kérdésről a hazai jogászok is vitakoznak, és még az EU is véleményt fog mondani, hiszen árgus szemekkel figyeli minden lépésünket.

Az a véleményünk, hogy a jelenlegi gazdasági-társadalmi helyzetben teljesen indokolatlan volna kormányt buktatni a Munka Törvénykönyv ominózus módosítása miatt.

ErFa Hír – Hol tart az MRP-program, amelynek ötletgazdája Lukács János, egykori kollégám volt...

P. I. – Igen, a 80-as évek végén járt az USA-ban, onnan hozta ezt az ötletet, és megkeresett engem a javaslatával. Az ő szakmai segítségével nyújtottam be a parlamentnek ezt a törvényjavaslatot, amit nagy többséggel el is fogadtak. Ez a Munkavállalói Résztulajdonosi Program a Munkástanácsok egyik fontos identitásképző eleme, a keresztény szakszervezeti

identitásból következően is. A munkavállaló ne csupán bér munkás, hanem tulajdonos polgár is legyen. Ez a gondolat a német és főleg az osztrák szakszervezeteknél is fontos jellemző volt.

Ezt a programot Herenden meg is valósítottuk, és a cég részvényeinek 75 százaléka a munkavállalók tulajdonába került a 90-es években. Ezt a zászlót bontogatjuk manapság is, nem túl nagy sikerrel...

ErFa Hír – Ez mostanában nem nagyon szerepel a közbeszédben...

P. I. – Igen, sajnos kikerült a politikai tematikából. Pedig hosszú távon a gazdaság demokratizálása szempontjából fontos volna. De a stabilitást is növelné, az emberek nem csak munkabérből élnének, hanem tőkejövedelmük is kerülné. A gazdasági elit ezt soha nem támogatta igazán. Az Antall-kormány egy olyan korlátot állított föl, hogy a munkavállalók a gazdaság 25 százalékát szerezhetik meg.

ErFa Hír – Milyen a struktúrája a Munkástanácsoknak, hogy áll fel a szervezet?

P. I. – '90-ben hoztuk létre az országos szervezetet, amiben a porcelángyár is tagszervezetként vesz részt mint alapító. Helyi szinten önálló egyesületekként jöttek létre a szervezetek, amelyeknek célja a munkavállalói érdekképviselés. Ezt a szakszervezeti funkciót a hazai jogrendszer megengedi. Létrejöttek a megyei szövetségeik, és felettük ott van a gazdasági ágazatonkénti szerveződés. Eleinte csak „kékgallérosok” alkották a tagságot, de jöttek a keresztény pedagógusok, majd a 2000-es évek közepén a rendvédelmi szervezetek (vámósok, börtönőrök, tűzoltók, rendőrök) jelentős része is csatlakozott. A szervezet minden szinten önkormányzati jelleggel működik. A legmagasabb döntéshozatali fórum a választmány, amely évente ülésezik. Évente elfogadja költségvetést, a cselekvési programot. Ötévente kongresszusként ül össze és választ tisztviselőket. Az ügyvezetést ötfős elnökség alkotja. Egy-két hetenként ülésezik, a tennivalók függvényében. Az elnökség és a választmány ülése között a szövetségi tanács politikai-szakmai döntéshozatali fóruma működik. A választmányban képvisellelrel rendelkezők mintegy 120-an vannak, a tagság 52–53 ezerre tehető.

ErFa Hír – Az előbbieken kívül mely ágazatokban vannak még jelen a Munkástanácsok?

P. I. – Két alkalommal is megmérték a szakszervezetek támogatottságát, az egyik az 1994-es társadalombiztosítási

választás, a másik egy közelmúltban végrehajtott közvélemény-kutatás volt. Mindkét alkalommal a második helyet értük el. Az állami közszolgáltató vállalatoknál markánsan jelen vagyunk a közúti személyszállításban, a vízi közműveknél, a postánál, és jó kapcsolatunk van a leg-támogatottabb vasúti szakszervezettel is, melynek a makro szintű képviselőjében felhatalmazást tartalmaz számunkra a velük kötött együttműködési megállapodás a VKF fórumain. A vasas ágazatunk jelen van különböző feldolgozóipari cégben is. De jelen vagyunk a fehérjeipar területén az egészségügyben, fa- és építőiparban és a média területén hoztunk létre a közelmúltban szervezetet.

ErFa Hír – Rendelkeznek szakértői csoporttal is. Ennek mi a funkciója, hogyan működik?

P. I. – Forrásaink egy részét a szakértői munka megerősítésére szeretnénk fordítani, amelyek komoly adatelemzésekkel belőlük készült összeállításokkal segítik tárgyalásainkat a munkaadókkal és a kormányokkal. Ezzel tudjuk meg-alapozni a reális követeléseinket. Hosszú ideig saját forrásból biztosítottuk a jogi szakértőket is, de 2003 óta az EU által finanszírozott országos jogsegélyszolgálat révén működtetjük. (Ennek a konzorciumnak mellettünk tagja egyébként az EFDSZ-nek ernyőt adó ÉSZT is.) Az elnökség egyik tagja, a jogi alelnök is azt reprezentálja, hogy a jogvédelemnek nagy jelentőséget tulajdonítunk. Van még egy Munkaügyi Tanácsadó és Vitarendezési szolgálat is, szintén EU-s forrásból. Az előbbi az egyéni jogsegélyt biztosítja, az utóbbi pedig a kollektív érdekvitákban lát el funkciót. Ezek elérhetők a jogpontok.hu oldalon.

ErFa Hír – Milyen forrásokból áll össze a Munkástanácsok büdzséje?

P. I. – A tagdíj kötelező feltétele az önkéntesen működő magyar társadalmi szervezeteknek. Másrészt rendelkezünk a szakszervezeti vagyonmegosztásból származó vagyonnal. Vannak üdülőink, oktatási központjaink, és természetesen indulunk EU-s pályázatokon. Komoly stábot foglalkoztatunk ezeknek a pályázatoknak a menedzselésére. A jogi területen régióként százezer nagyságrendű forrásokról van szó. Ezeken felül a konföderációk állami támogatásban is részesülnek.

Zétényi Zoltán

A teljes interjú a www.efdsz.hu oldalon olvasható.

Szomorú évforduló

Száz éve már, hogy 1918 októberében az ún. központi hatalmak (Németország, az Osztrák–Magyar Monarchia és szövetségeseik) elvesztették az I. világháborút.

A történelmi dátumok azt mutatják, a trianoni utódállamokat az attól való félelem, hogy esetleg valami elvész a kiszemelt területi koncból, arra készítette, hogy be sem várva a nemzetközi politikai-diplomáciai formaságokat, öntevékenyen és mielőbb a zsákmányra vessék magukat.

1918. október 1-jén az erdélyi románok gyulafehérvári gyűlésén kimondták Erdélynek a Részekkel (Partium) együtt Romániához való csatlakozását. Másnap már meg is kapták a balkáni francia fegyveres erők parancsnokságától az engedélyt a demarkációs vonal átlépésére. Egyidejűleg Túrócszentmártonban a Szlovák Nemzeti Tanács is bejelentette Szlovákiának Csehországhoz való csatlakozását. November 9-én pedig szerb csapatok vonultak be Újvidékre.

A történelmi korszakváltás a Magyar Királyságot, az ún. történelmi Nagy-Magyarországot darabokra tépte. A folyamat különösen súlyosan érintette az erdészetet.

*

December 13-án a selmeci főiskolások az éjszakai órákban elhagyták Selmezbányát, amely 1808 óta volt az erdőmérnökképzés székhelye. A főiskolai ingóságokkal (szertári anyagok, könyvek stb.) megpakoltan Hontnémeti vasútállomására meneteltek. Elindultak déli irányba, a megmaradt anyaországba. Vasúti vagonjaik a váci állomáson várakoztak, amikor dr. sopronyi Thurner Mihály, Sopron város polgármestere Budapesten, a Földművelésügyi Minisztériumban elintézte, hogy a főiskolát az üresen álló Károly-laktanya épületeibe irányítsák. Ahonnan azután 1922-ben az ugyancsak üresen álló Honvéd Főreáliskola épületeibe költözhetett. Ott működik ma is.

*

Selmecet február 7-én vette véglegesen birtokba a csehszlovák hadsereg – nevétségesen csekély katonai erővel.

Ezt a történetet részletesen megírta Marián Hronsky ezredes „Szlovákia elfoglalása a csehszlovák katonaság által 1918 novemberétől 1919 januárjáig” című dolgozatában. Ezt néhai vitéz Hábel György erdőmérnök kollégánk lefordította magyarra, a Honvéd Hagyományörző Egyesület pedig megjelentette 1993-ban.

A Felvidék elfoglalásával azonban nem csak a főiskola veszett el a magyar állami erdészeti-bányászati-kohászati felsőfokú oktatás szempontjából. Elveszett a főiskolára, mint bázisintézményre alapozott, 1898-ban létesített M. kir. Erdészeti Kísérleti Állomás is. Továbbá a liptóútvári erdőőri szakiskola, egyben tudományos intézetünk egyik külső kísérleti állomása. Ugyanerre a sorsra jutott a Temesvár-vadászerdői, valamint a szentimrei erdőőri szakiskola és külső kísérleti állomás is. Egyedül Ásotthalom maradt meg ebben a kettős minőségében.

Csaknem odalett Sopron is. A korabeli, fölöttébb bonyolult nagyhatalmi – főleg francia – politika ugyanis mindenképpen egy független és megerősített Osztrák Köztársaság megteremtésére törekedett. Főleg arra, hogy az osztrák-németek ne erősítsék Németországot. Ebbe a törekvésbe tartozott a Nyugat-Magyarországról leválasztott területsáv, a Várvidék Burgenland elnevezéssel Ausztriához való csatlakozása is.

Azonban az egész nyugati határsávban felkelőharcok bontakoztak ki a területet megszálló osztrák karhatalmi erőkkel szemben. Ebbe a főiskolások is és az ország más tájairól érkezett rongyosgárdisták is bekapcsolódtak; például Kecskemétről 120 felkelő.

A hosszú folyamat erdészetet érintő végeredménye közismert: az 1921. december 17-én lebonyolított népszavazás eredményeként Sopron és néhány környéki község Magyarország területe maradt. A népszavazási agitációból a főiskolások szintén alaposan kivették a részüket.

A nemzetünket-népünket darabokra tépő gyászos békediktátum közelgő 100. évfordulójára tekintettel ajánlatos volna mielőbb hozzáfogni annak részletesebb felméréséhez, hogy tulajdonképpen mit is veszített az erdészet Trianon következtében. S nem csupán erdőterületben és fatömegben, mert ezt már Kaán Károly is felmérte. Hanem például fafeldolgozó üzemekben (gyufagyárakban is), utakban-vasutakban, csúszdáknban és kötélpályákban, erdőhivatalokban, erdészházakban és más magas- és mélyépítményekben, energiaforrásokban, rekreációs-idegenforgalmi és természetvédelmi értékekben, vadászterületekben és vadászati létesítményekben stb.

S nem utolsósorban emberanyagban; képzett, gyakorlott erdőmérnökökben, erdő- és vadőrökben, adminisztratív munkaerőben, erdei munkásokban.

Már csak két év áll rendelkezésre a feladat végrehajtásához!

†**Király Pál**

Javaslat egy évforduló kapcsán

Hetven évvel ezelőtt, 1948-ban épült Budán a MÁV Gyermekvasútja, a szocialista korszakban ismertebbé vált nevén: az Úttörővasút. Első menetben csak mintegy 3 km hosszúságban, a Széchenyi-hegytől a Virág völgyig.

Az évforduló kapcsán érdemes emlékeztetni, hogy a kisvasút építésében az esztergomi erdésziskola tanulói is részt vettek.

Mintegy harminc fiatal három napon át dolgozott. Az üzemi telefonvezeték lefektetéséhez szükséges árkot ásták ki a pálya mentén, ami a János-hegy és a Pozsonyi-hegy talaj- és terepviszonyai mellett kemény munka lehetett.

Az eseményről fényképekkel illusztrált tudósítást közölt a korabeli „Erdőgazdaság” című szaklap 1948. évi 13–14. (júliusi) száma. A képeken jól ki-vehető (az elmúlt hét évtized alatt még jobban elsötétedett gyenge újságpapír ellenére), hogy a fiúk kemény ellenzős tányérsapkát viseltek. A sötétebb őzbarna kordszövetből készült sapka tetejét zöld tölgylevelekből összeállított, stilizált ötágú erdészcsillag díszítette. Ugyanez a csillag látható rövid ujjú fehér ingük mellrészén is.

Erdészcsillag Selmecen

Az ötágú tölgy erdészcsillag általam ismert legrégebbi ábrázolása Selmezbányán látható. Mégpedig ősi Alma Materünknek, az 1902-ben felépült Erdészpalotának abban a tantermében, amelynek berendezését mindmáig eredeti állapotában megőrizték, főleg idegenforgalmi, bemutatási célra. A katedra fölötti jókora, több részből álló fekete előadói tábla van. Ennek fageretén, a függőleges és vízszintes keretszál felső találkozási sarokpontjain látható díszítményként a fába faragva egy-egy erdészcsillag. Ehhez hozzá kell még tenni azt az információt is, amelyet Bartha Dénes és Oroszi Sándor közreadott „Szép kis város Selmezbánya ...” című, 2003-ban megjelent, érdekes kis könyvének 95. oldalán.

E szerint az ugyanott 1912-ben felépített Kémiai palota klasszicista stílusú homlokzatát a bányászkalapács mellett ugyan-csak az erdészcsillag is díszíti.

Jelvényként is elterjedt

Az erdészcsillag önálló kalap-, illetve hajtókajelvényként is felbukkant, de szerepelt a soproni egyetemisták címeralakú, zöld-fehér vágású jelvényén is.

Azt nem tudom, hogy a II. világháború után mikor, kinek a gondolata alapján vált az erdészcsillag az Országos Erdészeti Egyesület jelvényének központi motívumává. S azt sem, hogy ki tervezte a korong alakú, színekomponeenseivel a nemzeti színeket tükröző, feliratos jelvényt. Ennek több változata is ismert a méret és a kivitel különbözősége szempontjából. Azt sem tudom, hogy hol készültek az első példányok, mert az állami Pénzverde mellett kisiparosok is foglalkoztak tűzzománc- és más jelvények gyártásával. Rengeteg jelvény készült már a legkülönbözőbb céllal: hatósági, intézményi, katonai, párt, iskolai, vállalati, sport stb.

Annak ellenére, hogy esetenként csodálatos kis miniatűr műalkotások születnek ebben a numizmatikai ágazatban, mégis nagyon tűnékenyek. Például, valaha alig volt olyan állami erdőgazdaság, amely ne készítettett volna ún. törzsgárda jelvényt, általában három fokozattal, mégis elég nehéz ma már ezeket fellelni.

†**Király Pál**

Áder János aláírta a munka törvénykönyve módosítását (MTI)

Budapest, 2018. december 20. – A köztársasági elnök aláírta a munka törvénykönyve módosítását – tette közzé a Köztársasági Elnöki Hivatal csütörtökön a honlapján Áder János nyilatkozatát.

Az államfő a honlapra felkerült nyilatkozatában ismerteti, hogy a módosítást – amit az Országgyűlés december 12-én fogadott el – három szempontból vizsgálta meg.

Elsőként megállapította, hogy a módosítás nem ütközik az alaptörvény rendelkezéseibe, így jogszerű keretek között, alkotmányosan nem kifogásolható. Másodszor összevetette az új túlóraszabályozás rendelkezéseit más európai országokéval és megállapította, hogy számos országban – például Egyesült Királyság, Dánia, Írország, Csehország – a túlóra mértéke

a magyarországgal megegyező vagy azt meghaladó mértékű. Harmadszor megvizsgálta, hogy a munka törvénykönyvének módosítása miként érinti Magyarország négy és félmillió munkavállalóját, csökkentek-e a munkavállalók védelmét szolgáló garanciák.

A köztársasági elnök megállapította, hogy a munka törvénykönyvének a munkavállalókat védő rendelkezései nem csorbultak, sőt, az eddiginél több túlórárt csak a munkavállaló előzetes írásbeli hozzájárulását követően lehet végezni; a munkaadó nem büntetheti a munkavállalót azért, mert túlmunkát nem vállal, vagy a túlmunka vállalására vonatkozó korábbi nyilatkozatát visszavonja; a kollektív szerződések csak a munkavállaló javára térhetnek el az új szabályoktól; a túlmunkáért járó díjazást ezután is változatlan feltételekkel fizethetik ki a munkaadók; nem szűkölt a szakszervezetek azon lehetősége, hogy a munkavállalóknak a kollektív szerződések révén még nagyobb védelmet biztosítsanak.

„Mindezen szempontok alapján, a mai napon elrendeltem a törvénykiadását” – olvasható az államfő nyilatkozatában.

Áder János hangsúlyozta: „a munka törvénykönyvének módosítása az aggodalmak ellenére sem lehet akadály a annak, hogy a munkavállalók karácsonya áldott, a két ünnep közötti időszak békés, az új esztendő pedig nyugodt legyen”.

„Magyarország minden polgárának szeretetteljes karácsonyt, a család és a barátok körében örömteli perceket és boldog új évet kívánok!” – zárul a köztársasági elnök nyilatkozata.

A Nébih koordinálja egyes statisztikai adatok gyűjtését az erdészeti ágazatban

Az Agrárminisztérium megbízásából a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih) is részt vesz az Országos Statisztikai Adatfelvételi Program (OSAP) erdészeti ágazatra vonatkozó részének végrehajtásában. Az adatgyűjtésbe vont erdőgazdálkodók adatszolgáltatási kötelezettségükről, amelynek – az eddigi gyakorlattól eltérően – 2019-ben már csak elektronikus úton tehetnek eleget.

2019-től a Nébih Erdészeti Igazgatósága koordinálja az OSAP-hoz kapcsolódóan, az erdészeti ágazatra vonatkozó egyes statisztikai adatok gyűj-

tését. Az adat gyűjtésbe bekerülő erdőgazdálkodók kiválasztása minden évben statisztikai mintavétellel történik, így az adatszolgáltatók köre évről évre módosul.

Jelentős változás az előző évekhez képest, hogy 2019-ben az adatszolgáltatás kizárólag elektronikus úton, az Agrárstatisztikai Információs Rendszer (ASIR) segítségével teljesíthető. A vizsgálatba bevont erdőgazdálkodóknak két kérdőívet kell kitölteniük: az egyikben a *nettó fakitermelésről (1257-es)*, míg a másikban az *erdei fatermékek termeléséről és készletváltozásáról (1259-es)* szolgáltatnak adatokat.

A Nébih az erdőgazdálkodók által benyújtott adatokat anonim módon, kizárólag statisztikai célokra használja fel. Az így nyert országos adatokat hazai és nemzetközi kiadványokban publikálják (pl. Agrárstatisztikai Zsebkönyv; State of Europe's Forests; Agriculture, forestry and fishery statistics), emellett fontos alapot szolgáltatnak a Nemzeti Üvegházgáz Leltár elkészítéséhez is.

Az OSAP statisztikák mással nem helyettesíthető, ágazati jelentőségű információt biztosítanak az erdei fatermékek termelésére és értékesítésére vonatkozóan, ezért a felmérésben való részvétel fontos állampolgári érdek.

Bitay Márton felmentése – Zambó Péter kinevezése

MTI/Kovács Tamás

2019. február 18-i hatállyal Áder János köztársasági elnök felmentette megbízatása alól Bitay Mártont, a Földügyekért Felelős Államtitkárság államtitkárát, tudtuk meg az Agrárminisztérium közleményéből. A távozó szakembert Zambó Péter erdőmérnök váltja, akinek személyével az Agrárminisztérium erősíteni kívánja az ágazatot. Államtitkári kinevezéséig a Piliusi Parkerdő Zártkörűen működő részvénytársaság vezérigazgatói beosztását töltötte be.

Az ÖKOPAL Raklap Üzem gyártósora

KEFAG kaleidoszkóp II.

ÖKOPAL raklapok

Erdei rakodás

Bugaci Alföldfásítási Múzeum

Útnak indulnak a Juniperus termékek

Talajelőkészítés

A Juniperus árudája

Dísznövények cserépben

A Bucka Szálló Bugacon

Dísznövények eladósorban

A solti kulcsosház

Fotó: Zétényi Zoltán és KEFAG